

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
SKOGSHUSHÅLLNING

SKOGSSTATISTISK ÅRSBOK
1957

KUNGL. SKOGSSTYRELSEN

STOCKHOLM 1959

OFFICIAL STATISTICS OF SWEDEN
FORESTRY

STATISTICAL YEARBOOK
OF FORESTRY
1957

THE NATIONAL BOARD OF PRIVATE FORESTRY

FÖRORD

Skogsstyrelsen framlägger härmed den sjunde årgången av Skogsstatistisk årsbok, avseende kalenderåret 1957. Årsboken är uppställd efter i stort sett samma principer som sina föregångare för 1951—1956. I den mån uppgifterna varit tillgängliga har emellertid statistiken förts fram så att den även omfattar 1958. Detta gäller bl. a. huvudtabeller beträffande avverkning, virkesmätning, skogsarbetares dagsförtjänster, sysselsättning inom storskogsbruket, arbetsförmedlingsverksamhet inom skogsbruket och bidragsmedel för skogsvårdsät-

gärder samt texttabeller avseende rotpriser och exportpriser.

För det värdefulla bistånd vid årsbokens utarbetande, som beredvilligt lämnats av statliga och kommunala myndigheter och institutioner samt av enskilda organisationer, vill skogsstyrelsen betyga sin stora tacksamhet.

Stockholm i september 1959.

Folke Johansson

F. Silvén

/Bert Hellberg

INNEHALLSFÖRTECKNING**CONTENTS**

	Sid.		Page
Förord	3	Preface	3
Innehållsförteckning	5	Contents	5
Förkortningar	16	Abbreviations	16
Karta	18	Map	18
A. Skogsmarken och skogskapitalet ...	19	A. Forest-land and forest capital	19
I. Ytväld	19	I. Area	19
II. Virkesförråd	28	II. Timber resources	28
III. Mark- och skogsvärden	35	III. Value of forest-land and forests ...	35
IV. Skogens förnygring och vård	37	IV. Regeneration and tending of for- ests	37
1. Frö- och plantillgång m. m.	37	1. Availability of plants and seed etc.	37
2. Reproduktionsåtgärder	41	2. Sowing and planting	41
3. Röjning	47	3. Cleaning	47
4. Gallring	48	4. Thinning	48
5. Betesfred	48	5. Protection against grazing	48
V. Skador på skogen	48	V. Damage to the forest	48
1. Skogsbränder	48	1. Fires	48
2. Snöbrott, storm- och torkskador	51	2. Windfalls, snow-breaks and drought damage	51
3. Viltskador	51	3. Wild animals	51
4. Insektskador	52	4. Insects	52
5. Svampskador	53	5. Fungi	53
B. Skogstekniska arbeten	54	B. Technical activities	54
I. Skogsvägbyggnad	54	I. Roadbuilding	54
II. Skogsdikning	58	II. Draining	58
III. Flottledsbyggnad	60	III. Building of floatways	60
IV. Skogsindelningsarbeten	61	IV. Management plans	61
C. Skogskapitalets tillgodogörande ...	63	C. The utilization of forest capital ...	63
I. Avverkning, transport m. m.	63	I. Felling and transport	63
1. Utsyning och avverkning	63	1. Marking and logging	63
2. Virkesmätning	65	2. Timber measuring	65
3. Flottning	68	3. Floating	68
4. Järnvägstransporter	70	4. Railway-transport	70
5. Lastbilstransporter	71	5. Lorry-transport	71
6. Fartygstransporter	72	6. Sea-transport	72
7. Havsfloftning	73	7. Sea-rafting	73
II. Virkesförbrukning och produktion m. m.	73	II. Timber-consumption and produc- tion	73
1. Sägverksindustrien	73	1. Sawmill industry	73

	Sid.	Page	
2. Fanér- och plywoodindustrierna	75	2. Veneer and plywood industries	75
3. Massaindustrien	75	3. Pulp industry	75
4. Wallboardindustrien	76	4. Wallboard industry	76
5. Förbrukning av brännved m.m.	77	5. Consumption of fuel wood etc.	77
III. Export och import	77	III. Foreign trade	77
1. Oarbetade trävaror	77	1. Unprocessed wood	77
2. Sågat virke	78	2. Sawn wood	78
3. Fanérskivor	79	3. Veneer and plywood	79
4. Massa och wallboard	79	4. Pulp and wallboard	79
5. Trätjära och träkol	80	5. Woodtar and charcoal	80
D. Virkespriser och omkostnader	82	D. Timber prices and production costs	82
I. Rotpriser	82	I. Prices of timber on root	82
II. Priser på sågtimmer, massaved och brännaved	86	II. Prices of cut timber	86
III. Drivningskostnader	87	III. Costs of logging	87
IV. Priser på sågade trävaror och massa	88	IV. Prices of sawn wood and pulp	88
E. Arbetarförhållanden	91	E. Labour-market conditions	91
I. Löner och avtal	91	I. Wages and collective wage agreement	91
II. Sysselsättning	94	II. Employment	94
III. Olycksfall och arbetsskydd	101	III. Accidents and protection against accidents	101
F. Vilttillgång och jakt	108	F. Wild animals and hunting	108
G. Övriga skogliga frågor	111	G. Other matters relating to forestry	111
I. Administration	111	I. Administration	111
1. Domänverket	111	1. The Swedish State Forest Service	111
2. Skogsstyrelsen	112	2. The National Board of Private Forestry	112
3. Skogsvårdsstyrelserna	113	3. The County Forestry Boards	113
II. Skogsforskningsinstitutet	114	II. The Forest Research Institute	114
III. Skoglig undervisning	115	III. Forestry training	115
IV. Föreningar och organisationer ..	119	IV. Associations and organizations	119
V. Anslag för skogsvårdande ändamål	129	V. State subsidies for silviculture	129
H. Internationell översikt	131	H. International review	131
I. Sammanfattning på engelska	136	I. Summary	136
J. Källförteckning	147	J. Literary sources	147

	Sid.	Page	
Tabeller i texten			
Tabell A. Rikets skogsmarksareal fördelad på ägargrupper 1951. Länsvis. (Enligt 1951 års jordbruksräkning.)	20	Table A. Forest area distributed by owner groups in 1951. By counties. (According to the Census of Agriculture 1951.)	20
Tabell B. Skogsbruk i förening med jordbruk. Antal bruksdelar 1951 i enskild ägo (exkl. aktiebolag) grupperade efter åkerareal och skogsinnehav samt fördelade på länsgrupper	23	Table B. Forestry in combination with agriculture. Number of holdings 1951 in private possession (excl. companies) distributed according to field area and forest area in different groups of counties	23
Tabell C. Skogsbruk i och utan förening med jordbruk. Areal skogsmark för skogsbruksenheter av olika storlek i enskild (dock ej aktiebolags) ägo 1951. Länsgrupper	24	Table C. Forest management; with and without combination with agriculture. Forest area of private (excl. companies' forest units of different sizes in 1951. By groups of counties	24
Tabell D. Skogsmarksareal (exkl. bonitet IX) och dennes procentuella fördelning på ägargrupper inom samtliga flodområden i Norrland samt i Dalälvens flodområde. Enl. riksskogstaxeringen 1938—1944	25	Table D. Forest area excl. site quality class IX and percentage distribution of the same by owner groups in all river basins in Northern Sweden. According to the National Forest Survey 1938—1944	25
Tabell E. Skogsmarksarealens procentuella fördelning med hänsyn till beständens ålder (enl. riksskogstaxeringarna 1923—1929, 1938—1952 samt för länsgrupper och hela landet även 1953—1955)	26	Table E. Forest area in per cent by ages of growing stock. (According to the National Forest Surveys 1923—1929, 1938—1952 and 1953—1955. The last only referring to county groups and the entire country.)	26
Tabell F. Genomsnittlig idealbonitet för olika skogsägargrupper enligt riksskogstaxeringen 1938—1952. Skogsmark inkl. hagmark. Länsvis	29	Table F. Average ideal site quality by owner groups and by counties. According to the second National Forest Survey	29
Tabell G. Virkesförråd på bark från 0 cm vid brösthöjd. Skogliga huvudområden	31	Table G. Growing stock incl. bark from 0 cm DBH. By groups of counties	31
Tabell H. Virkesförrådets (totala förrådet i m³ sk.) procentuella förändringar mellan riksskogstaxeringarna 1938—1952 och 1953—1956	32	Table H. Changes in per cent of growing stock between the second and the third National Forest Surveys 1938—1952, 1953—1956	32
Tabell I. Virkesförråd per ha skogsmark inkl. hagmark. (Preliminära uppgifter.)	32	Table I. Growing stock per ha by groups of counties. (Preliminary figures.)	32

Sid.	Page
<i>Tabell J.</i> Totalt virkesförråd på bark med fördelning på trädslag och grovleksklasser samt virkesförråd per ha med fördelning på trädslag inom olika skogliga huvudområden enl. riksskogstaxeringen 1953—1956. Skogsmark inkl. hagmark	33
<i>Tabell K.</i> Värde av skogsmark och växande skog på landsbygden vid de allmänna fastighetstaxeringarna åren 1952 och 1957	36
<i>Tabell L.</i> Av skogsvårdsstyrelserna och domänverket 1953—1957 utklängt skogsfrö. Länsvis	38
<i>Tabell M.</i> Under 1957 beviljade införse tillstånd för planter och frö av skogsträd	41
<i>Tabell N.</i> Arealer i 1 000-tal ha, som beräknas böra övergås med föryngringsåtgärder under en 20-årsperiod (räknat från 1954)	43
<i>Tabell O.</i> Arealer i 1 000-tal ha, som beräknas böra hyggesbrännas, hygresensas och plantröjas under en 20-årsperiod (räknat från 1954) ...	44
<i>Tabell P.</i> Under 1955—1957 utförd skogsodling per 1 000 ha produktiv skogsmark. Länsvis	46
<i>Tabell Q.</i> Reproduktionsåtgärder och röjning 1942—1957	47
<i>Tabell R.</i> Skogsbrändernas antal, välade skador m. m. 1948—1957	49
<i>Tabell S.</i> Enskilda permanenta bilvägar med vägkaraktär S enl. riksskogstaxeringens väginventering 1957. Km	54
<i>Tabell T.</i> Allmänna vägar enligt riksskogstaxeringens väginventering 1957. Km	55

<i>Table J.</i> Growing stock incl. bark on forest land by species and size-groups and growing stock per ha by species. By regions. According to the third National Forest Survey ...	33
<i>Table K.</i> Value of forest ground and growing forest in the rural country at the Real Property Assessments in 1952 and 1957	36
<i>Table L.</i> Production of pine and spruce seed by the County Forestry Boards and by the State Forest Service in 1953—1957. By counties	38
<i>Table M.</i> Import licenses given in 1957 for plants and seed of forest trees ...	41
<i>Table N.</i> Areas in 1 000 ha to be subjected to regeneration measures during a 20-years' period (from 1954).	43
<i>Table O.</i> Areas in 1 000 ha to be subjected to broadcast burning, removal of waste and thinning during a 20-years' period (from 1954)	44
<i>Table P.</i> Forest planting and sowing per 1 000 ha forest land in 1955—1957. By counties	46
<i>Table Q.</i> Silvicultural measures taken in 1942—1957	47
<i>Table R.</i> Number of forest fires, damage etc. in 1948—1957	49
<i>Table S.</i> Private permanent motor-roads with road-character S in kms according to the Road Enumeration 1957 of the National Forest Survey	54
<i>Table T.</i> Public roads in kms according to the Road Enumeration 1957 of the National Forest Survey	55

Sid.	Page
<i>Tabell U.</i> Skogsvägbyggnads- och dikaningsverksamhetens relativa omfattning (sträckmeter per km ² skogs- mark) 1957. Länsvis	56

<i>Tabell V.</i> Vägtäthet i meter väg per ha utmark enligt riksskogstaxeringens väginventering 1957 avseende allmänna och enskilda permanenta bilvägar med vägkaraktär S	57
---	----

<i>Tabell X.</i> Areal skogsmark i behov av dikaning inom olika regioner och skogsägargrupper i km ² och procent av skogsägargruppens totala skogsmarksareal inom respektive region. Enligt 3:e riksskogstaxeringen	59
--	----

<i>Tabell Y.</i> Beräknade virkesuttag för olika sortiment i årsmedeltal 1952/53—1956/57. Hela riket	64
--	----

<i>Tabell Z.</i> Avverkade kvantiteter under avverkningssäsongerna 1952/53—1957/58 enligt stubbinventeringen 1953—1958. Samtliga ägoslag. Miljoner m ³ sk. Angivna medelfel i samma måttenhet	66
--	----

<i>Tabell Å, a.</i> Totalproduktionen av sågade trävaror av furu och gran vid avsalu- och husbehovssågar 1953—1957. Länsvis	74
---	----

<i>Tabell Å, b.</i> Totalproduktionen av sågade trävaror av furu och gran vid avsalu- och husbehovssågar 1927—1957. Områden	75
---	----

<i>Tabell Å, a.</i> Sammansättning, medelpris m. m. för stämplingsposter sålda på rot från bondeskogar drivningsåret 1956/57	83
--	----

<i>Tabell Å, b.</i> Sammansättning, medelpris m. m. för stämplingsposter sålda på rot från bondeskogar drivningsåret 1957/58	84
--	----

Sid.	Page
<i>Table U.</i> The relative extent of forest road building and draining (metres per km ² forest land.) By counties ...	56

<i>Table V.</i> Road-density in road-metres per ha forest land of public and private permanent motor-roads with road-character S according to the Road Enumeration 1957 of the National Forest Survey	57
---	----

<i>Table X.</i> Forest area in need of draining within different regions and owner groups in km ² and per cent of total forest area of owner-group within respective region. According to the third National Forest Survey	59
---	----

<i>Table Y.</i> Estimated removals of different assortments. Arithmetical mean values for the five years 1952/53—1956/57. The whole country	64
---	----

<i>Table Z.</i> Total fellings during felling seasons 1952/53—1957/58 according to the Stump Enumeration of the National Forest Survey 1953—1958. All types of land. Millions of m ³ sk. Standard errors in the same unit of measurement	66
---	----

<i>Table Å, a.</i> Total production of coniferous lumber by commercial sawmills and sawmills for household use in 1953—1957. By counties	74
--	----

<i>Table Å, b.</i> Total production of coniferous lumber by commercial sawmills and sawmills for household use in 1927—1957. By regions	75
---	----

<i>Table Å, a.</i> Composition, average prices obtained etc. of standing timber on private forests in the felling-season 1956/57	83
--	----

<i>Table Å, b.</i> Composition, average prices obtained etc. of standing timber on private forests in the felling-season 1957/58	84
--	----

Sid.	Page
<i>Tabell Ø.</i> Av domänverket erhållna medelpriser vid försäljning av rotoster 1953—1957	85
<i>Tabell AB.</i> Exportpriser (fob) på sågade trävaror av furu och gran samt på pappersmassa 1939 och 1948—1958	89
<i>Tabell CD.</i> Löneutvecklingen 1948—1957 för vuxna manliga arbetare inom skogsbruk, jordbruk och trä-, massa-, pappers- och pappersvaruindustri samt för manlig kontorspersonal inom hela industrien	92
<i>Tabell EF.</i> Antal brukningsenheter (gårdar) i procent som bedrev skogsarbete i november 1957 och februari 1958 enl. arbetsmarknadstyrelsens stickprovsundersökningar av sysselsättningen i bondeskogsbruket	97
<i>Tabell GH.</i> Antal sysselsatta personer i bondeskogsbruket i november 1957 och februari 1958 enl. arbetsmarknadstyrelsens stickprovsundersökningar av sysselsättningen i bondeskogsbruket	98
<i>Tabell IJ.</i> Arbetsolycksfall i procent samt per 1 milj. arbetsstimmar, fördelade efter skadad kroppsdel 1955. Större arbetsgivare (exkl. staten) ...	103
<i>Tabell KL.</i> Yrkesutbildning för skogsarbetare och skogsägare m.fl. 1957	117
<i>Tabell MN.</i> Av riksdagen anvisade medel under de särskilda skogsvårdsanslagen	130

Sid.	Page
<i>Table Ø.</i> Average prices obtained by the State Forest Service for wood sold on root 1953—1957	85
<i>Table AB.</i> Export prices of coniferous sawn wood and of wood pulp in 1939 and 1948—1958	89
<i>Table CD.</i> Development of wages of adult male workers in forestry, agriculture and in wood, pulp, and paper industry and of salaries of male clerical personnel in the whole industry in 1948—1957	92
<i>Table EF.</i> Number of farms in per cent engaged on forest work in November 1957 and February 1958 according to the sample surveys on employment in farmers' forests undertaken by the National Labour Market Board	97
<i>Table GH.</i> Number of persons employed in farmers' forests in November 1957 and February 1958 according to the sample surveys on employment in farmers' forests undertaken by the National Labour Market Board	98
<i>Table IJ.</i> Industrial accidents at actual work-place in per cent and per 1 million working-hours distributed by injured part of body in 1955. Major employers (excl. public service)	103
<i>Table KL.</i> Professional training of forest workers and forest owners in 1957	117
<i>Table MN.</i> Subsidies granted to silviculture by the Swedish Parliament. 130	
<i>Table Tabeller</i>	
<i>Table 1.</i> Rikets areal vid 1957 års slut fördelad på skogsmark, inägor, impeniment och vatten. Skogsmarksareal per invånare och per ha inägomark. Länsvis	151
<i>Table 2.</i> Skogsmarksareal under förvaltning eller tillsyn av olika statliga myndigheter vid 1957 års slut. Länsvis	152
<i>Table 3.</i> Skogsmarksareal under skogsvårdsstyrelses tillsyn samt total skogsmarksareal vid 1957 års slut. Länsvis	154
<i>Table 4.</i> Virkesförråd på bark, totalt och per ha, fördelat på trädslag och diameterklasser. Skogsmark, inkl. hagmark. Länsvis	156
<i>Table 5.</i> Årlig tillväxt för tall och gran (under bark) samt för samtligena trädslag (på bark). Länsvis	159
<i>Table 6.</i> Arealer, som övergått med skogsvårdsåtgärder 1957, fördelade på skogsägargrupper. Länsvis	160
<i>Table 7.</i> Antal skogsbränder, bränd areal samt skadornas värde m.m. 1957. Länsvis	162
<i>Table 8.</i> Antal skogsbränder och bränd areal 1957, fördelade efter brandorsak. Länsvis	163
<i>Table 9.</i> Skogsbilvägar, färdigbyggda 1957, med fördelning på skogsägargrupper. Länsvis	164
<i>Table 10.</i> Under 1957 färdigställda och avsynade skogsdiken, fördelade på skogsägargrupper. Länsvis	165
<i>Table 11.</i> Beräknad årlig avverkning i riket under drivningsåren 1948/49—1957/58	166
<i>Tables</i>	
<i>Table 1.</i> Forest area, other productive land, unproductive land and water at the end of 1957. Forest area per inhabitant and per ha cultivated land. By counties	151
<i>Table 2.</i> Forest land administered by different state authorities and by diocesan boards at the end of 1957. By counties	152
<i>Table 3.</i> Forest land under the supervision of the County Forestry Boards and total forest area at the end of 1957. By counties	154
<i>Table 4.</i> Growing stock incl. bark, total and per ha, by species and size-groups. By counties	156
<i>Table 5.</i> Yearly increment of pine and spruce (excl. bark) and of all species. By counties	159
<i>Table 6.</i> Silvicultural measures taken in 1957, by forest-owner groups. By counties	160
<i>Table 7.</i> Number of forest fires, area destroyed, and costs of extinguishing fires in 1957. By counties	162
<i>Table 8.</i> Number of forest fires and area destroyed by causes in 1957. By counties	163
<i>Table 9.</i> Forest roads completed in 1957, by forest owner-groups. By counties	164
<i>Table 10.</i> Draining ditches completed in 1957, by forest-owner groups. By counties	165
<i>Table 11.</i> Estimated annual fellings, by assortments, in the felling seasons 1948/49—1957/58	166

Sid.	Page
<i>Tabell 12. Avverkning på kronoskogar, stiftsskogar, övriga allmänna skogar samt bolagsskogar, totalt och per ha 1948—1957</i>	167
<i>Tabell 13. Avverkning på kronoskogar, stiftsskogar samt övriga allmänna skogar 1957. Länsvis</i>	168
<i>Tabell 14. Av virkesmätningsföreningarna under säsongerna 1955/56—1957/58 inmätta kvantiteter virke</i> ...	169
<i>Tabell 15. Medelvolym för av virkesmätningsföreningarna under drivningssäsongerna 1956/57 och 1957/58 inmätt virke i fast mått under bark</i>	170
<i>Tabell 16. Virkesmätningsföreningarnas medelkostnader för inmätt virke, drivningsåren 1953/54—1957/58</i>	171
<i>Tabell 17. Flottningsföreningar och flottleder 1957</i>	172
<i>Tabell 18. Flottat och levererat virke 1957</i>	173
<i>Tabell 19. Utflotnings- och skiljningskostnader m. m. 1957</i>	174
<i>Tabell 20. Rundvirkestransporter på järnväg 1957</i>	175
<i>Tabell 21. Ursprungs- och destinationslän för järnvägstransporter av oförändlat virke 1957</i>	176
<i>Tabell 22. Ursprungs- och destinationslän för transporter av oförändlat virke, utförda av den yrkesmässiga biltrafiken månaderna mars och april 1957</i>	178
<i>Tabell 23. I rikets hamnar och lastageplatser 1957 lossade kvantiteter av oförändlat virke (endast inrikes fartystransporter)</i>	180
<i>Table 12. Fellings in Crown forests, diocesan forests, other public forests, and companies' forests, totals and per ha, in the years 1948—1957</i>	167
<i>Table 13. Fellings in Crown forests, diocesan forests, and other public forests in 1957. By counties</i>	168
<i>Table 14. Volume of timber measured in the felling-seasons 1955/56—1957/58 by timber measurement associations</i>	169
<i>Table 15. Average volume of timber measured by timber measurement associations in the felling-seasons 1956/57 and 1957/58</i>	170
<i>Table 16. Average costs of the timber measurement associations for wood measured in the felling-seasons 1953/54—1957/58</i>	171
<i>Table 17. Floating associations and floatways in 1957</i>	172
<i>Table 18. Wood floated and delivered in 1957</i>	173
<i>Table 19. Floating and sorting costs etc. in 1957</i>	174
<i>Table 20. Transports of unprocessed wood by rail in 1957</i>	175
<i>Table 21. Origin and destination of unprocessed wood transported by rail in 1957</i>	176
<i>Table 22. Origin and destination of unprocessed wood transported by hired lorries during two months in 1957</i>	178
<i>Table 23. Unprocessed wood unloaded from vessels in Swedish harbours and other loading wharfs in 1957 (only home traffic)</i>	180

Sid.	Page
<i>Tabell 24. Skogsindustriernas förbrukning av rundvirke 1953—1957</i>	181
<i>Tabell 25. Sägverkens och hyvleriernas samt lädämningsfabrikernas huvudsakliga produktion 1957. Länsvis</i>	182
<i>Tabell 26. Massa- och wallboardfabrikernas huvudsakliga produktion 1957. Länsvis</i>	183
<i>Tabell 27. Export av rundvirke, sågat virke m. m. 1953—1957</i>	184
<i>Tabell 28. Import av rundvirke, sågat virke m. m. 1953—1957</i>	185
<i>Tabell 29. Sveriges export och import av oförändlat virke med fördelning på export- resp. importländer 1957</i>	186
<i>Tabell 30. Rånettvärden för virkesuttagen å kronoskogar 1948—1957. Länsvis</i>	188
<i>Tabell 31. Bruttopriser och omkostnader för drivningsåret 1956/57. Sågtimmer av furu och gran</i>	189
<i>Tabell 32. Bruttopriser och omkostnader för drivningsåret 1956/57. Massavet av barrträde</i>	192
<i>Tabell 33. Bruttopriser och omkostnader för drivningsåret 1956/57. Brännved</i>	193
<i>Tabell 34. Skogsarbetarnas genomsnittliga dagsförljänst i kr, vintrarna 1939/40 samt 1954/55—1957/58. Länsvis</i>	194
<i>Tabell 35. Sysselsättningen i skogsbruket 1957 och 1958 vid domänverket och 54 större skogsbolag</i>	195
<i>Tabell 36. Personal sysselsatt i flottningsverksamhet samt antal däri fullgjorda dagsverken 1957</i>	196
<i>Table 24. Annual consumption of roundwood by forest industries in 1953—1957</i>	181
<i>Table 25. Production of sawn and planed goods in 1957. By counties</i>	182
<i>Table 26. Pulp and wallboard production in 1957. By counties</i>	183
<i>Table 27. Exports of roundwood, sawn wood etc. 1953—1957</i>	184
<i>Table 28. Imports of roundwood, sawn wood etc., 1953—1957</i>	185
<i>Table 29. Swedish exports and imports of roundwood by countries of destination and origin in 1957</i>	186
<i>Table 30. Net value of wood cut in Crown forests in 1948—1957. By counties</i>	188
<i>Table 31. Gross prices and costs in the felling-season 1956/57. Coniferous timber</i>	189
<i>Table 32. Gross prices and costs during the felling-season 1956/57. Coniferous pulpwood</i>	192
<i>Table 33. Gross prices and costs during the felling-season 1956/57. Fuel wood</i>	193
<i>Table 34. Average daily wages of forest workers in the felling-seasons 1939/40 and 1954/55—1957/58. By counties</i>	194
<i>Table 35. Number of forest workers in Crown forests and in 54 of the largest companies' forests in 1957 and 1958</i>	195
<i>Table 36. Personnel engaged in floating activity and number of day-works performed in 1957</i>	196

	Sid.
<i>Tabell 37. Arbetsförmedlingsverksamheten inom skogsbruket 1956—1958</i>	197

<i>Tabell 38. Antal arbetsstimmar samt arbetsolyckor i skogs- och flottningsarbeten 1955. Större arbetsgivare (exkl. staten)</i>	198
--	-----

<i>Tabell 39. Svårhetstal för arbetsolyckor fördelade efter orsak, antal olyckor per 1 milj. arbetsstimmar och antal förlorade arbetsdagar per olyckor i skogs- och flottningsarbeten 1955. Större arbetsgivare (exkl. staten)</i>	200
--	-----

<i>Tabell 40. Antalet under tillåten jakttid fällda älgar i genomsnitt för 1936—1945 samt 1953—1957. Länsvis</i>	202
--	-----

<i>Tabell 41. Antal dödade skogsvillebråd 1953—1957</i>	203
---	-----

<i>Tabell 42, a. Under budgetåret 1956/57 genom Kungl. Maj:ts eller skogsstyrelsens beslut tilldelade bidragsmedel (statsbidrag, prisutjämningsmedel) för särskilda skogsvårdsåtgärder. Länsvis</i>	204
---	-----

<i>Tabell 42, b. Under budgetåret 1957/58 genom Kungl. Maj:ts eller skogsstyrelsens beslut tilldelade bidragsmedel (statsbidrag, prisutjämningsmedel) för särskilda skogsvårdsåtgärder. Länsvis</i>	206
---	-----

<i>Tabell 43. Landareal, invånarantal samt skogsmarksareal, totalt, per invånare och procent av landarealen, i vissa länder 1957</i>	208
--	-----

<i>Tabell 44. Avverkning i vissa länder med betydande skogsavverkning 1956 och 1957</i>	209
---	-----

	Page
<i>Table 37. Labour-exchange activities in forestry in 1956—1958</i>	197

<i>Table 38. Number of working-hours and number of industrial accidents in forest work and floating in 1955. Major employers (excl. public service)</i>	198
---	-----

<i>Table 39. Severity rates for industrial accidents distributed by cause of accident, number of accidents per 1 million working-hours, and number of working days lost per accident in forest work and floating in 1955. Major employers (excl. public service)</i>	200
--	-----

<i>Table 40. Number of elk killed during legal shooting season in 1936—1945 (yearly average) and in 1953—1957. By counties</i>	202
--	-----

<i>Table 41. Number of game killed in 1953—1957</i>	203
---	-----

<i>Table 42, a. State subsidies paid for special silvicultural measures during the budget-year 1956/57. By counties</i>	204
---	-----

<i>Table 42, b. State subsidies paid for special silvicultural measures during the budget-year 1957/58. By counties</i>	206
---	-----

<i>Table 43. Total land area, number of inhabitants and forest area (total, per inhabitant and in per cent of total land area) in certain countries in 1957</i>	208
---	-----

<i>Table 44. Removals in certain countries with an extensive logging in 1956 and 1957</i>	209
---	-----

	Page
<i>Tabell 45. Export och import av rundvirke i vissa länder med betydande rundvirkeshandel 1957</i>	210

<i>Tabell 46. Produktion av några viktiga träindustriprodukter i vissa betydande producentländer 1957</i>	211
---	-----

<i>Tabell 47. Export och import av några viktiga träindustriprodukter i vissa länder med betydande handel medträvaror 1957</i>	212
--	-----

<i>1. Löneutvecklingen 1948—1957 för huggare, körare, lantarbetare, manliga arbetare inom träindustriens och massa- och pappersindustriens samt för manlig kontorspersonal inom industrien</i>	93
--	----

<i>2. Antal lediga och tillsatta platser samt antal tillsatta platser per 100 lediga 1956—1958</i>	102
--	-----

<i>1. Development in 1948—1957 of cutters' and hauliers' wages compared with the development of the wages of male farm workers, of male wood industry workers, and of male pulp and paper industry workers and salaries of industry clerical personnel</i>	93
--	----

<i>2. Number of vacancies, number of placements and number of placements per 100 vacancies in 1956—1958</i>	102
---	-----

<i>Table 45. Exports and imports of roundwood in certain countries with an extensive roundwood trade, in 1957</i>	210
---	-----

<i>Table 46. Production of certain important timber industry products in some countries with extensive timber industries in 1957</i>	211
--	-----

<i>Table 47. Exports and imports of some important timber industry products in certain countries with an extensive trade in timber industry products in 1957</i>	212
--	-----

SYMBOLER OCH FÖRKORTNINGAR

Intet att redovisa	—
Mindre än $\frac{1}{0,5}$ ur enheten	$\frac{1}{0,0}$
Uppgift ej tillgänglig	..
Logiskt omöjlig uppgift	.
Preliminär eller uppskattad uppgift	*
Centimeter	cm
Meter	m
Kilometer	km
Hektar	ha
Kvadratkilometer	km ²
Kubikmeter	m ³
Kubikmeter fast mätt	m ³ f.
Kubikmeter travat mätt	m ³ t.
Skogsprodukter (hel trädstams volym med bark)	m ³ sk.
Fot (engelsk)	f el.
Tum (»)	"
Kubikfot (engelsk)	f ³
Flottningskubikfot	f ³ fl.
Kubikfot toppmätt (cylinderkubikfot)	f ³ to.
Kubikfot (topprotmätt)	f ³ tr.
Standard	std
Kilogram	kg
Helbarkad	hb.
Obarkad	ob.
På bark (med bark)	pb.
Under bark (utan bark)	ub.
Mittmätt	mi.
Brösthöjd	brh.
Osorterat (sågad vara kval. I—IV)	o/s
Kvinta (» » » V)	V
Utskott (» » » VI)	VI
Cirka	ca
Kronor	kr
Stycken	st
Food and Agriculture Organization of the United Nations	FAO
Sveriges officiella statistik	SOS
Sveriges offentliga utredningar	SOU
Svensk förfatningssamling	SFS

SYMBOLS AND ABBREVIATIONS

Nil	Magnitude less than half of unit employed
Not available	
Logically impossible	
Provisional or estimated figure	
Centimetre	Centimetre
Metre	Metre
Kilometre	Kilometre
Hektar	Hectare
Kvadratkilometre	Square kilometre
Kubikmeter	Cubic metre
Kubikmeter fast mätt	Cubic metre solid wood
Kubikmeter travat mätt	Cubic metre piled wood
Skogsprodukter (hel trädstams volym med bark)	Forest cubic metre (whole trunk incl. bark)
Fot (engelsk)	Foot (English)
Tum (»)	Inch (English)
Kubikfot (engelsk)	Cubic foot (English)
Flottningskubikfot	Floating cubic foot
Kubikfot toppmätt (cylinderkubikfot)	Cubic foot by measuring on the top of the log
Kubikfot (topprotmätt)	Cubic foot by measuring on the top and the bottom of the log
Standard	Standard (Petersburg)
Kilogram	Kilogramme
Helbarkad	Completely barked
Obarkad	Unbarked
På bark (med bark)	On (or with) bark
Under bark (utan bark)	Under (or without) bark
Mittmätt	Measured at the middle of the log
Brösthöjd	Breast height
Osorterat (sågad vara kval. I—IV)	Unsorted
Kvinta (» » » V)	Quinta
Utskott (» » » VI)	Sixths
Cirka	Approximately
Kronor	Swedish crowns
Stycken	Pieces
Food and Agriculture Organization of the United Nations	Food and Agriculture Organization of the United Nations
Sveriges officiella statistik	Swedish Official Statistics
Sveriges offentliga utredningar	Investigations by the Swedish Government
Svensk förfatningssamling	Swedish statute register

LÄNSFÖRKORTNINGAR

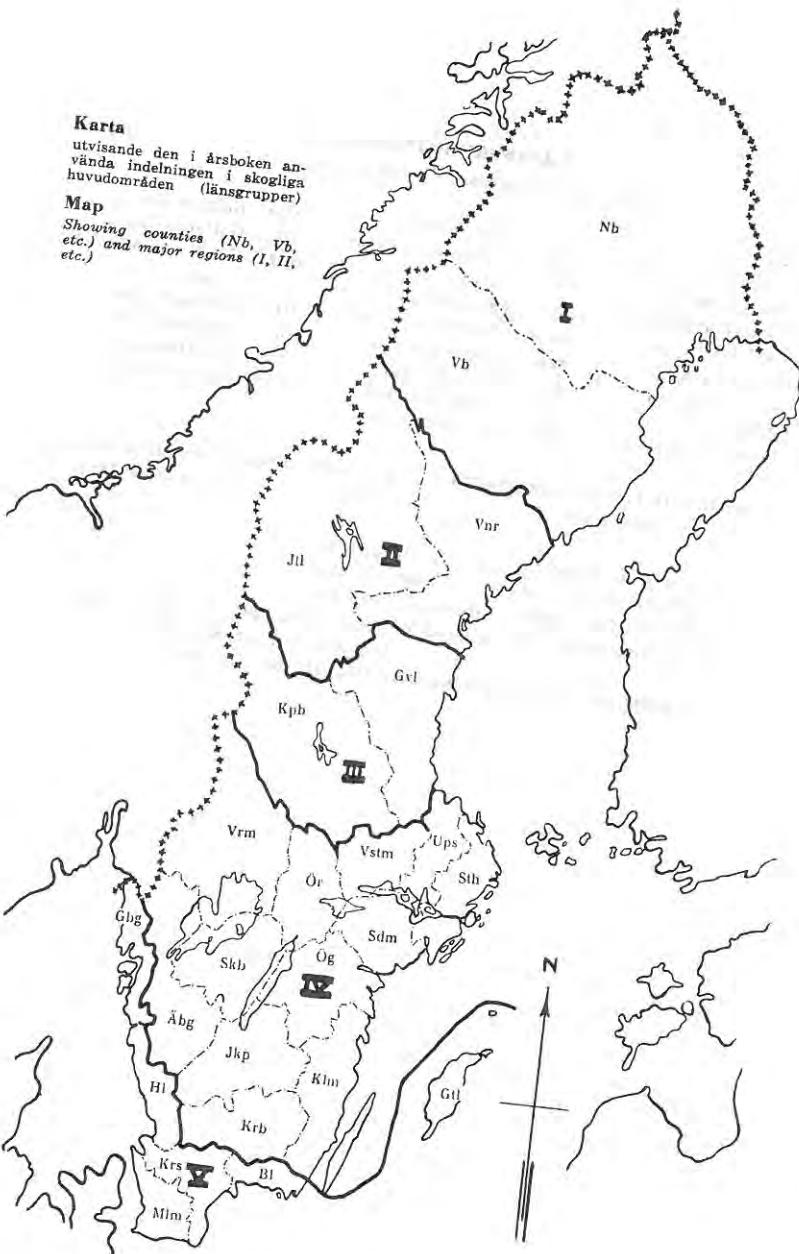
Abbreviations for the Swedish counties (län).

Nb	Norrbottens län	Ups	Uppsala län	Klm	Kalmar län
Vb	Västerbottens län	Sth	Stockholms län och stad	Gtl	Gotlands län
Jtl	Jämtlands län	Sdm	Södermanlands län	Gbg	Göteborgs och Bohus län
Vnr	Västernorrlands län	Ög	Östergötlands län	Hl	Hallands län
Gvl	Gävleborgs län	Skb	Skaraborgs län	Bl	Blekinge län
Kpb	Kopparbergs län	Vrm	Värmlands län	Äbg	Älvsborgs län
		Ör	Örebro län	Jkp	Jönköpings län
		Vstm	Västmanlands län	Krb	Kronobergs län

I vissa tabeller är länen sammanslagna i fem grupper (se karta s. 18): In certain tables the counties are grouped as follows (see map on page 18):

- I Övre Norrland ..... Nb och Vb
- II Mellersta Norrland ..... Jtl och Vnr
- III Nedre Norrland o. Dalarna Gvl och Kpb
- IV Mellansverige och Småland Vrm, Ör, Vstm, Ups, Sth, Sdm, Ög, Skb, Äbg, Jkp, Krb och Klm
- V Södra och västra kustlänens Gtl, Gbg, Hl, Bl, Krs och Mlm

A. SKOGSMARKEN OCH SKOGSKAPITALET

I. Ytvärd

Rikets skogsmarksareal redovisas i tabell 1 (sid. 151) och uppgick 1957 till 229 291 km² enligt slutgiltiga beräkningar på den andra riksskogstaxeringen. Enligt resultaten från 1956 års jordbruksräkning uppgår rikets skogsmarksareal däremot till 225 054 km² (enligt 1951 års jordbruksräkning till 224 861 km²) och enligt 1952 års allmänna fastighetstaxering till 218 210 km². För jämförelse med de båda först nämnda arealuppgifterna bör emellertid den vid fastighetstaxeringen redovisade skogsmarksarealen ökas med skogsmark inom städerna, 6 415 km², och inom områden för vilka fastighetsskatt icke erlägges.

Såväl den efter angivna korrektioner erhållna skogsmarksarealen 225 152 km² som arealen från jordbruksräkningen, understiger den som erhållits vid riksskogstaxeringen med ca 2 %.

Delvis beror detta på att jordbruksräkningens och fastighetstaxeringens uppgifter icke inkluderar vissa kronan tillhöriga skogar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Kopparbergs län (ca 2 900 km²), vilka vid domänverkets skogsindelningar ej ansetts taxeringsvärda, och delvis på att arealunderskottet för skogsmarken huvudsakligen är lokaliserat till områden i inre och övre Norrland, där de största svårigheterna för en arealredovisning föreligger. Härtill kommer också att vid riksskogstaxeringen, i motsats till vad fallit är vid de båda övriga undersökningarna, innefattas all hagmark i uppgifterna om skogsmarken.

Enligt jordbruksräkningarna 1944, 1951 och 1956 ökade rikets skogsmarksareal mellan de båda förstnämnda åren med ca 2 000 km² eller med 1 %, men mellan 1951 och 1956 med endast 190 km², d. v. s. 0,1 %. För enskilda ägares skogsmarksareal redovisas en ökning mellan 1951 och 1956 med 3 050 km² eller med 3 % medan för övriga ägare (staten, andra samfälligheter och aktiebolag) anges att skogsmarksarealen under samma tid minskade med 2 860 km² eller också med 3 %.

I tabell 1 redovisas i kolumn 7 skogsmarkens andel av totalarealen i rikets län. Som synes är variationerna länen emellan stora. I Västernorrlands län är nära 75 % av totalarealen skogbevuxen, i Malmöhus län endast 13 %. Skogsmarksarealen per invånare är störst i de tre nordligaste länen, Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län. Dessa län uppvisar också den största skogsmarksarealen per ha inägomark (åker och äng). Medan det i Norrbotten går 38 ha skogsmark på en ha inägomark, är siffran för Malmöhus län endast 0,2 ha och för Kristianstads och Skaraborgs län 1,0 ha skogsmark per ha inägomark.

Skogsmarken brukar med hänsyn till äganderätten indelas i tre huvudgrupper: allmänna skogar (varav kronoskogar i allmänhet särskiljs) och bolagskogar, som vardera omfattar ungefär en fjärdedel, samt övriga enskilda skogar, omfattande drygt hälften av rikets skogsmarksareal. Fördelningen på dessa ägarkategorier, totalt och procentuellt, redovisas länsvis i tabell A, som

Tabell A. Rikets skogsmarksareal fördelad på ägargrupper 1951. Länsvis.
(Enligt 1951 års jordbruksräkning)

Forest area distributed by owner groups in 1951. By counties. (According to the Census of Agriculture 1951.)

Län och läns- grupper County	Allmänna skogar Public forests			Enskilda skogar Private forests			Samtliga skogar <i>All</i> forests		
	Statens skogar ¹	Övriga allmänna skogar Other public forests		Aktiebolags- skogar Companies' forests	Övriga enskilda skogar Other private forests				
		Areal km ²	i % av hela skogs- area- len in % of total forest area	Areal km ²	i % av hela skogs- area- len in % of total forest area	Areal km ²			
Nb	19 898	52	2 558	7	3 930	10	11 570	31	37 956
Vb	10 305	32	1 441	5	7 356	23	12 678	40	31 780
Jtl	1 443	6	1 863	7	11 504	44	11 149	43	25 959
Vnr	1 356	7	611	3	8 561	46	8 044	43	18 572
Gvl	885	6	762	5	5 854	41	6 613	47	14 114
Kpb	2 660	13	2 000	10	6 420	32	8 791	44	19 871
Vrm	247	2	531	4	4 692	37	7 228	57	12 698
Ör	833	16	337	6	1 701	32	2 420	46	5 291
Vstm	470	12	428	11	905	24	1 984	52	3 787
Ups	86	3	433	15	1 026	36	1 344	47	2 889
Sth	266	7	390	10	414	11	2 762	72	3 832
Sdm	235	7	333	10	259	8	2 599	75	3 426
Ög	397	7	550	10	824	15	3 874	69	5 645
Skb	390	12	309	9	230	7	2 446	72	3 375
Äbg	268	4	424	6	368	6	5 500	84	6 560
Jkp	321	5	307	5	326	5	5 467	85	6 421
Krb	294	5	281	5	706	12	4 411	78	5 692
Klm	567	8	301	4	411	6	5 578	81	6 857
Gtl	99	6	84	6	54	4	1 139	83	1 376
Gbg	94	6	98	6	28	2	1 428	87	1 648
Hj	106	5	114	6	66	3	1 760	86	2 046
Bl	47	3	52	3	76	4	1 665	90	1 840
Krs	177	7	144	6	66	3	2 163	85	2 550
Mlm	38	6	65	10	6	1	568	83	677
I	30 203	44	8 999	6	11 286	16	24 248	35	69 736
II	2 799	6	2 474	6	20 065	45	19 194	43	44 532
III	3 545	10	2 762	8	12 274	36	15 404	45	33 985
IV	4 374	7	4 623	7	11 862	18	45 616	69	66 475
V	561	6	556	5	296	3	8 724	86	10 137
Riket	41 481	18	14 413	7	55 784	25	113 183	50	224 861

¹ Hit har härförts kronoskogar samt skogar under fortifikationsförvaltningen, vattenfallsstyrelsen, lantbruksstyrelsen och sjöfartsstyrelsen.

är grundad på 1951 års jordbruksräknings material. En motsvarande tabell baserad på 1956 års jordbruksräkning kan inte sammanställas på grund av denna undersöknings begränsade omfattning och bearbetning.

Som framgår av denna tabell råder stora olikheter mellan de skilda delarna av riket i fråga om fördelningen på ägargrupper. Således upptar de allmänna skogarna i det skogliga huvudområdet I (länsgrupp I) ungefär 50 % (huvudsakligen kronoskogar) av den totala skogsmarksarealen. För Norrbottens län utgör andelen allmänna skogar t. o. m. nära 60 % av nyssnämnda areal. De allmänna skogarna upptar i intet av de övriga skogliga huvudområdena ens 20 % av den totala skogsmarksarealen, även om andelen i vissa län kan uppgå till 22–23 %. Bolagsskogarna har sin tyngdpunkt i områdena II och III, framför allt i Jämtlands, Västernorrlands och Gävleborgs län. Övriga enskilda skogar d.v.s. gods- och bondeskogarna har i område II ungefär samma relativa omfattning som bolagsskogarna och överträffar de senare i område III. I områdena IV och V är gods- och bondeskogarna helt dominerande. I område IV upptas dock en sjättedel av den totala skogsmarksarealen av bolagsskogar. I Värmlands och Uppsala län utgör dessa drygt en tredjedel av ifrågavarande areal.

Huvudparten av statens skogar förvaltas av domänverket, som dessutom har tillsynen över vissa andra allmänna skogar. Tillsynsmyndigheter för övriga statliga skogar är fyra andra ämbetsverk, för de eccllesiastika boställsskogarna stiftsnämnderna samt för samtliga andra skogar, allmänna och enskilda, skogsvårdsstyrelserna med skogsstyrelsen som centralmyndighet. Följande schema visar skogens indelning i administrativt hänseende. De arealer,

som härförtes till de olika grupperna, återfinns i tabellerna 2 och 3.

I. Domänstyrelsen.

A. Kronoskogar (kronoskogsförordningen den 10 maj 1935, nr 157)

1. kronoparker
2. skogsjordbruk, kronotorp, äldre kronolägenheter m. m.
3. kronoholmar och skär
4. kronoöverloppsmarker
5. oavmätta kronomarker

B. Övriga skogar under domänstyrelsens förvaltning eller tillsyn

1. bergverksskogar (KF den 27 maj 1898)
2. renbetesfjäll (1894 års skogsordning, 4 §)
3. kronoallmänningar (1894 års skogsordning, 4 §)
4. vissa eccllesiastika skogar (1894 års skogsordning, kap. IV 24 §)

5. allmänna inrättningars skogar av kyrklig natur, som icke innehållas med stadgad äborätt (1894 års skogsordning, kap. V)

6. nationalparker

II. Andra statliga myndigheter.

A. Fortifikationsförvaltningen

B. Vattenfallsstyrelsen

C. Lantbruksstyrelsen

D. Sjöfartsstyrelsen.

III. Stiftsnämnder (eccllesiastik boställsordning den 30 augusti 1932).

IV Skogsvårdsstyrelser (skogsvårdslagen den 21 maj 1948, nr 237).

A. Allmänna skogar

1. häradssallmänningar (lag den 18 april 1952, nr 166)
2. allmänningsskogar i Norrland och Dalarna (lag den 18 april 1952, nr 167)
3. skogar tillhöriga landsting,

hushållningssällskap — även skogar förvaltade av landsting men ägda av donationsfonder — skogsvårdsstyrelser o. d.

4. skogar tillhöriga städer och övriga primärkommuner
5. kronohemman och kronolägenheter, vilka innehålls med stadsgod äborätt
6. skogar tillhöriga allmänna intärtningar (skolor, sjukhus, anstalter o. d.), med undantag av de, som nämnts ovan under I B: 5

B. Enskilda skogar

1. bolagsskogar
2. skogar tillhöriga föreningar, stiftelser o. d.
3. gods- och bondeskogar.

Av skogssällskapet förvaltade skogar redovisas under vederbörlande ägargrupp, medan skogssällskapets egna skogar hänförs till ägargrupp IV B 2 enligt ovan.

På grund av den begränsade omfattningen och bearbetningen av 1956 års jordbruksräkning vad gäller skogliga förhållanden bibehålls i det följande text och tabeller oförändrade från Skogsstatistisk årsbok 1956.

Som nämnts omfattar de enskilda skogarna, om aktiebolagsskogarna borträknas, hälften av rikets skogsmark. En viss karakteristik av denna grupp erhålls om antalet skogbruksenheter och deras areal produktiv skogsmark i de olika länen fördelat med avseende på storlek i lämpliga klasser. Så skedde vid jordbruksräkningen 1951, och till tabell B i Skogsstatistisk årsbok 1953 hämtades materialet från denna räkning. Enligt nyssnämnda tabell återfanns det största antalet bruksenheter i storleksklassen under 10 ha. Endast i Norrbottens och Västerbottens

läns samt i smålandslänen låg tyngdpunkten i någon av grupperna 10–25 eller 25–50 ha. I hela riket omfattade bruksenheter om 25–50, 50–100 och 100–200 ha ungefärlig lika stora arealet med någon överväkt för storleksklassen 50–100 ha. De regionala olikheterna var betydande; i Södermanlands, Malmöhus och Östergötlands län med sina stora gods och fideikommiss låg tyngdpunkten i storleksklassen 400 ha eller större. Jämfört med 1944 års jordbruksräkningens uppgifter har en svag förskjutning skett mot större bruksenheter.

Den i Skogsstatistisk årsbok 1953 intagna tabellen C, som sammanställdes av material från 1951 års jordbruksräkning, utvisade bl. a. omfattningen av de arealet skogsmark, som brukas tillsammans med jordbruk av olika storlek eller utan kombination med jordbruk. Av tabellen framgick att 133 000 km² eller 59 % av hela skogsmarksarealen brukas utan förening med jordbruk. I denna areal ingår huvudsakligen allmänna skogar och bolagsskogar. Av återstående 92 000 km² hänförs sig 55 % till jordbruksenheter av storleken 2–10 ha.

Bondeskogsbrukets samband med jordbruk belyses i tabell B, som grunderar sig på 1951 års jordbruksräkning. Inom landet fanns ca 240 000 jordbruksenheter om minst 0,26 ha åker, vilka var försedda med skogsmark. Helt utan skogsmark är enligt jordbruksräkningen ca 88 000 bruksenheter, större delen i slättbygderna.

Den sammanlagda areal skogsmark, som tillhör de ca 240 000 jordbruksenheter, omfattar enligt jordbruksräkningen ca 8,8 milj. ha eller 79 % av totala skogsmarksarealen inom ägargruppen »övriga enskilda». Enbart skogsbruk utan kombination med jordbruk redovisas som »utmark» (se tab.

Tabell B. Skogsbruk i förening med jordbruk. Antal bruksenheter 1951 i enskild ägo (exkl. aktiebolag), grupperade efter åkerareal och skogsinnehav samt fördelade på länsgrupper. (Efter 1951 års jordbruksräkning)

Forestry in combination with agriculture. Number of holdings 1951 in private possession (excluding companies) distributed according to field area and forest area in different groups of counties. (According to the Census of Agriculture 1951.)

Länsgrupper och storleksgrupper efter åkerarealen Groups of counties and size-groups according to field area	Antal bruksenheter fördelade på storleksgrupper efter skogsmarksarealer. Ha Number of units by size-groups of forest area							
	<10 ha	10–25 ha	25–50 ha	50–100 ha	100–200 ha	200–400 ha	>400 ha	Summa Total
I								
0,26–2 ha	2 096	1 522	1 353	1 099	675	210	41	6 996
2–10 »	3 108	5 603	6 884	5 558	2 857	1 042	199	25 251
10–50 »	99	459	998	1 032	406	115	46	3 155
>50 »	—	—	—	—	—	—	1	1
Summa Total	5 303	7 584	9 235	7 689	3 938	1 367	287	35 403
II								
0,26–2 ha	3 209	902	492	270	183	54	13	5 123
2–10 »	3 746	4 278	3 865	3 219	2 000	682	178	17 968
10–50 »	47	178	479	610	540	221	76	2 151
>50 »	—	—	—	1	1	—	2	4
Summa Total	7 002	5 358	4 836	4 100	2 724	957	269	25 246
III								
0,26–2 ha	4 382	2 120	1 012	465	120	34	5	8 138
2–10 »	2 953	4 041	3 681	2 400	1 002	193	28	14 298
10–50 »	241	860	1 399	1 370	849	232	47	4 998
>50 »	—	5	8	11	18	3	6	51
Summa Total	7 576	7 026	6 100	4 246	1 989	462	86	27 485
IV								
0,26–2 ha	11 279	2 668	750	288	84	9	8	15 086
2–10 »	22 296	19 753	13 597	4 828	928	172	49	61 623
10–50 »	9 482	10 550	8 382	4 591	1 316	256	51	34 628
>50 »	255	374	524	742	639	365	283	3 182
Summa Total	43 312	33 345	23 253	10 449	2 967	802	391	114 519
V								
0,26–2 ha	2 997	521	112	35	6	6	—	3 677
2–10 »	10 693	5 659	2 780	798	87	9	1	20 027
10–50 »	4 677	3 659	2 600	1 198	260	28	9	12 431
>50 »	200	122	106	127	70	33	45	703
Summa Total	18 567	9 961	5 598	2 158	423	76	55	36 838
Riket								
Entire country								
0,26–2 ha	23 963	7 733	3 719	2 157	1 068	313	67	39 020
2–10 »	42 796	39 334	30 807	16 803	6 874	2 098	455	139 167
10–50 »	14 546	15 706	13 858	8 801	3 371	852	229	57 363
>50 »	455	501	638	881	728	401	337	3 941
Summa Total	81 760	63 274	49 022	28 642	12 041	3 664	1 088	239 491

Anm.: Tabellen innehåller ej bruksenheter med endast skogsmark, d. v. s. med mindre än 0,26 ha.

Remark: The table does not include units which have only forests, i.e. units with less than 0,26 ha fields.

Tabell C. Skogsbruk i och utan förening med jordbruk. Areal skogsmark för skogsbruksenheter av olika storlek i enskild (dock ej aktiebolags) ägo 1951. Länsgrupper. (Efter 1951 års jordbruksräkning)

Forest management; with and without combination with agriculture. Forest area of private (excl. companies') forest units of different sizes in 1951. By groups of counties

Länsgrupper och storleksgrupper efter åkerarealen Groups of counties and size groups according to field area	Hela arealen skogsmark i enskild ägo, fördelad på storleksgrupper efter skogsmarksarealer. Ha <i>Area of private forests (excl. companies' forests) distributed by size groups</i>								
	<10 ha	10–25 ha	25–50 ha	50–100 ha	100–200 ha	200–400 ha	>400 ha	Summa Total	
I. Utmark	5 125	13 120	25 508	43 093	47 870	52 659	65 863	253 238	
Lägenheter ...	754	1 660	4 559	3 938	340	—	—	14 221	
0,26– 2 ha ...	11 133	27 023	49 462	78 912	94 335	57 383	23 243	341 491	
2–10 » ...	19 402	101 942	257 406	400 030	395 914	279 116	118 451	1 572 261	
10–50 » ...	669	8 763	38 238	75 315	56 061	31 200	31 319	241 565	
>50 » ...	—	—	—	—	—	—	2 048	2 048	
Summa Total	37 083	152 508	373 584	601 909	598 118	420 698	240 924	2 424 824	
II. Utmark	4 133	14 049	29 559	68 634	110 322	100 147	153 423	480 267	
Lägenheter ...	566	886	1 552	2 510	4 595	1 044	1 473	12 626	
0,26– 2 ha ...	13 364	14 958	18 265	19 657	25 866	13 901	9 040	115 051	
2–10 » ...	20 533	76 064	143 322	233 670	280 230	183 990	104 525	1 042 334	
10–50 » ...	305	3 457	18 533	45 426	76 688	60 232	48 605	253 246	
>50 » ...	—	—	—	67	157	—	15 540	15 764	
Summa Total	38 901	109 414	211 281	369 964	497 858	359 314	332 606	1 919 288	
III. Utmark	20 486	43 548	49 768	61 713	53 263	31 445	100 142	360 365	
Lägenheter ...	6 963	8 827	6 471	6 321	3 804	1 259	—	33 645	
0,26– 2 ha ...	20 954	35 348	37 056	31 275	16 822	9 242	4 099	154 796	
2–10 » ...	17 558	71 628	135 467	171 788	185 421	52 080	15 747	599 689	
10–50 » ...	1 615	15 762	52 643	99 035	116 238	61 621	29 536	376 450	
>50 » ...	—	97	348	804	2 482	913	10 844	15 488	
Summa Total	67 576	175 210	281 753	370 936	328 030	156 560	160 368	1 540 433	
IV. Utmark	36 531	105 514	180 814	284 419	210 844	148 855	241 770	1 158 747	
Lägenheter ...	9 583	16 867	25 629	27 314	13 060	4 360	435	97 248	
0,26– 2 ha ...	46 524	42 105	26 031	19 581	10 360	2 544	4 920	151 865	
2–10 » ...	118 525	343 303	487 484	326 531	122 711	47 131	30 947	1 476 632	
10–50 » ...	52 257	184 832	304 585	318 464	173 099	67 928	34 393	1 135 558	
>50 » ...	1 459	6 808	20 195	54 611	90 996	103 717	263 515	541 301	
Summa Total	264 879	699 429	1 044 738	980 720	621 070	374 535	575 980	4 561 351	
V. Utmark	8 736	18 406	23 052	24 625	18 426	13 400	17 542	124 187	
Lägenheter ...	1 856	3 056	3 547	2 633	1 426	208	—	12 726	
0,26– 2 ha ...	11 029	8 374	3 830	2 227	859	1 545	—	27 864	
2–10 » ...	53 051	94 445	98 541	58 158	11 104	2 272	779	313 350	
10–50 » ...	22 625	63 357	94 133	82 303	33 264	6 884	7 746	310 312	
>50 » ...	924	2 183	3 953	9 134	10 091	9 415	48 237	83 937	
Summa Total	98 221	189 821	227 056	174 080	75 170	33 724	74 304	872 376	
Riket									
Entire country									
Utmärk	75 011	194 637	308 701	432 484	440 725	346 506	578 740	2 376 804	
Lägenheter ...	19 722	31 296	40 169	43 337	26 823	7 211	1 908	170 466	
0,26– 2 ha ...	103 004	127 808	184 644	151 452	148 242	84 615	41 302	791 067	
2–10 » ...	229 069	687 382	1 122 220	1 185 177	945 380	564 589	270 449	5 004 266	
10–50 » ...	77 471	276 171	508 132	620 543	455 350	227 865	151 599	2 317 131	
>50 » ...	2 383	9 088	24 496	64 616	103 726	114 045	340 184	658 538	
Summa Total	506 660	1 326 382	2 138 362	2 497 609	2 120 246	1 344 831	1 384 182	11 318 272	

Tabell D. Skogsmarksareal (exkl. bonitet IX) och dennes procentuella fördelning på ägargrupper inom samtliga flodområden i Norrland samt i Dalälvens flodområde. Enl. riksskogstaxeringen 1938–1944.

Forest area excl. site quality class IX and percentage distribution of the same by owner groups in all river basins in Northern Sweden. According to the National Forest Survey 1938–1944.

Flodområde River basin	Taxeringsår Year of survey	Samtliga skogar All forests Areal i km² Area in km²	Därav i % There of in per cent			
			Allm. skogar Common forests	Enskilda skogar Private forests	Statens skogar State forests	Övriga allm. skogar Other common forests
Nedre Torne älv och Keräsjoki ...	1941	5 301	42,1	8,7	0,9	48,3
Övre Torne älv, Sangisän o. Kalix älv	1941	10 710	49,9	7,5	8,3	34,3
Töre älv, Vitän, Råne älv o. Alter sundet	1941	3 723	42,9	4,7	27,8	24,6
Lule älv och Alän	1941	8 028	52,8	7,4	16,4	23,4
Alter- och Rosåarna, Pite- och Lillpite älvar samt Rokån	1941	7 229	74,3	1,1	6,7	17,9
Summa för flodområdesgrupp I ...		34 991	53,7	6,0	10,8	29,5
Jävreälän, Åby-, Byske- o. Käge älvar	1941	4 296	48,3	4,4	10,7	36,6
Skellefte älv	1941	5 486	42,1	5,4	11,4	41,1
Summa för flodområdesgrupp II ...		9 782	44,8	5,0	11,1	39,1
Bure älv, Mångby-, Kolaboda-, Rickle-, Sävar- och Tavelåarna	1941	4 025	9,4	0,1	33,2	57,3
Umeälven	1941	11 841	47,0	4,6	14,4	34,0
Hörneän, Öreälven, Leduän o. Lögde älv	1941	4 240	19,5	1,2	40,5	38,8
Husumän, Gide älv, Idbyän, Moälven och Nätraälän	1938–41	6 031	18,4	0,5	42,5	38,6
Summa för flodområdesgrupp III		26 137	30,2	2,4	28,0	39,4
Ångermanälven och Gådeän d.v.s. flodområdesgrupp IV	1938–39	18 956	15,0	7,1	41,3	36,6
Indalsälven	1938–39	13 000	5,9	6,2	31,2	56,7
Selångersän och Ljungan	1938–39	9 232	5,8	1,2	48,7	44,3
Summa för flodområdesgrupp V ...		22 232	5,9	4,1	38,5	51,5
Gnärps-, Harmångers-, Delångers-, Öränge- och Norralåarna	1938,1942	4 043	5,2	1,6	40,7	52,5
Ljusnan	1940,1942	12 324	6,8	3,5	50,8	39,4
Summa för flodområdesgrupp VI ...		16 367	6,1	3,0	48,3	42,6
Skärj-, Hamränge-, Testebo- och Gavleåarna	1942–43	3 503	3,8	5,6	52,0	38,6
Dalälven	1943–44	18 438	14,6	10,1	29,7	45,6
Summa för flodområdesgrupp VII		21 941	12,9	9,4	33,2	44,5
Totalsumma		150 406	26,0	5,3	29,1	39,6

Tabell E. Skogsmarksarealens procentuella fördelning med hänsyn till beständens ålder (enl. riksskogstaxeringarna 1923—1929 och 1938—1952 samt för länsgrupper och hela riket även 1953—1956)

Forest area in per cent by ages of growing stock. (According to the National Forest Surveys 1923—1929, 1938—1952 and 1953—1956. The last only referring to county groups and the entire country)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län och länsgrupper County	Tax.-år Year of assess- ment	Beständens ålder Age of stands						
		Kalmark Repro- duc- tion area and waste land	1—20 år years	21—40 år years	41—80 år years	81—120 år years	121 år o. däröver 121 years and over	Samt- liga All ages
Nb	1941	6,9	9,1	11,7	26,7	16,6	29,0	100,0
	1926	3,3	5,6	9,0	30,3	14,6	37,2	100,0
Vb	1939—41	6,4	10,9	14,9	32,1	19,1	16,6	100,0
	1925	4,5	8,9	11,5	32,2	16,6	26,3	100,0
Jtl	1939—40	4,1	7,7	13,2	33,4	24,8	16,8	100,0
	1924—25	10,3	3,1	10,6	29,7	20,4	25,9	100,0
Vnr	1938	7,9	8,8	14,7	41,8	19,5	7,3	100,0
	1924	5,9	5,1	14,5	37,4	19,2	17,9	100,0
Gvl	1942	3,5	11,6	19,9	42,0	18,0	5,0	100,0
	1926	6,4	12,2	17,4	36,2	17,5	10,3	100,0
Kpb	1942—44	2,3	9,4	14,0	39,7	22,9	11,7	100,0
	1923	5,7	6,7	12,5	36,7	17,4	21,0	100,0
Vrm	1950	7,0	7,4	14,1	46,6	21,3	3,6	100,0
	1929	4,7	12,4	23,6	44,2	11,9	3,2	100,0
Ör	1951	5,0	10,3	17,4	48,4	17,1	1,8	100,0
	1927	6,8	14,6	25,3	43,5	8,4	1,4	100,0
Vstm ...	1950—52	5,1	9,9	19,1	49,9	13,7	2,3	100,0
	1926—27	3,4	18,5	23,9	41,8	9,6	2,8	100,0
Ups	1950—52	5,9	12,7	19,1	45,0	14,5	2,8	100,0
	1926—27	8,1	17,2	26,8	32,4	11,9	3,6	100,0
Sth	1950—52	5,8	10,7	16,2	47,5	17,1	2,7	100,0
	1927	7,7	16,3	27,9	37,4	9,1	1,6	100,0
Sdm	1950—52	5,9	13,1	25,2	38,4	14,2	3,2	100,0
	1927	15,5	16,2	19,5	33,9	12,7	2,2	100,0
Ög	1952	7,3	11,4	16,0	46,6	16,5	2,2	100,0
	1927	9,4	17,6	24,4	37,3	9,9	1,4	100,0
Skb	1950—51	5,2	12,8	21,1	47,5	11,6	1,8	100,0
	1929	12,2	12,1	31,7	36,3	7,1	0,6	100,0

tab. E forts.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Äbg	1949	5,8	9,8	23,8	49,8	10,5	0,3	100,0
	1928—29	10,1	18,6	32,9	33,9	4,2	0,3	100,0
Jkp	1947	5,8	15,6	23,8	44,3	9,4	1,1	100,0
	1923	16,6	13,9	26,9	36,4	5,6	0,6	100,0
Krb	1946—47	5,6	19,6	25,7	42,2	6,0	0,9	100,0
	1923	19,0	18,5	29,1	28,2	4,7	0,5	100,0
Klm	1948	4,6	15,6	21,0	46,4	10,8	1,6	100,0
	1923	16,9	7,3	29,8	39,3	5,9	0,8	100,0
Gtl	1952	5,7	7,9	7,8	39,8	27,6	11,2	100,0
	1928	12,0	12,3	15,7	32,5	22,2	5,3	100,0
Gbg	1949	9,1	14,0	27,1	40,6	8,8	0,4	100,0
	1929	29,4	16,6	22,4	28,5	2,9	0,2	100,0
H1	1946	11,7	21,7	30,1	32,9	3,2	0,4	100,0
	1928	28,8	19,8	23,8	24,6	2,7	0,3	100,0
B1	1945	4,9	29,5	25,2	38,1	2,1	0,2	100,0
	1928	12,2	16,6	35,4	32,6	2,7	0,5	100,0
Krs	1945	7,5	23,2	27,7	36,6	4,7	0,3	100,0
	1928	23,0	16,4	28,0	30,1	2,1	0,4	100,0
Mlm	1945	12,3	20,5	23,6	33,8	8,7	1,1	100,0
	1928	23,7	19,6	22,6	28,7	4,3	1,1	100,0
I	1953—56	8,8	4,0	9,4	20,3	30,5	27,0	100,0
	1939—41	6,7	9,9	13,1	29,1	17,7	23,5	100,0
	1925—26	3,8	7,0	10,0	31,1	15,5	32,6	100,0
II	1953—56	5,6	2,5	9,4	31,0	33,9	17,6	100,0
	1938—39	5,7	8,4	14,2	36,8	22,8	12,1	100,0
	1924—25	8,2	4,1	12,5	33,3	19,8	22,1	100,0
III	1953—56	6,8	5,1	10,4	34,7	29,3	13,7	100,0
	1940—44	3,3	9,7	15,5	40,3	20,9	10,3	100,0
	1923—26	6,7	8,0	13,8	35,4	17,9	18,2	100,0
IV	1953—56	4,9	9,2	18,9	47,7	16,5	2,8	100,0
	1946—52	5,9	12,0	19,7	46,3	14,1	2,0	100,0
	1923—29	10,6	14,8	26,7	37,9	8,4	1,6	100,0
V	1953—56	5,2	11,6	27,2	43,4	10,8	1,8	100,0
	1945—52	8,3	20,2	24,7	37,0	7,9	1,9	100,0
	1928—29	21,9	16,9	25,6	29,3	5,2	1,1	100,0
Riket	1953—56	6,6	5,8	13,2	33,9	25,8	14,7	100,0
Entire	1938—52	5,7	10,7	16,1	37,7	17,7	12,1	100,0
country	1923—29	7,8	9,3	16,5	34,1	14,2	18,1	100,0

C) och omfattar inom gruppen ifråga ca 2,4 milj. ha. Det är emellertid att märka, att här i också ingår skogsmark sammanhörande med utarrenderade jordbruk, men där skogen disponeras av ägaren, vilket i regel är fallet vid utarrendering. Det finns anledning antaga, att sistnämnda kategori av »utmark» är åtskilligt större än de helt fristående skogsinnehaven inom denna ägargrupp.

I tabell D redovisas en sammanställning av skogsmarksarealer inom samtliga flodområden i Norrland samt i Dalälvens flodområde med procentuell fördelning på ägargrupper.

I tabell E redovisas skogsmarksarealen procentuella fördelning med hänsyn till beständens ålder. För de olika länen anges procentuella fördelningar enligt den första och den andra riksskogstaxeringens resultat. För länsgrupperna I—V samt för hela riket har det

varit möjligt att med tillfredsställande säkerhet ange även den tredje riksskogstaxeringens uppgifter om denna fördelning. Man finner sålunda, att från första till tredje riksskogstaxeringen har kalmarksarealen ökat endast inom område I, d.v.s. Norrbottens och Västerbottnens län. Ökningen kan säkerligen tillskrivas den omfattande avverkning av övermogen skog, som här blev en följd av den nya lappmarkslagens ikraftträende 1934. Gallningsbeständens (20–80 år) andel i skogsmarken har minskat i Norrland och Dalarna men ökat i södra Sverige. Anmärkningsvärt är att den mogna skogen i åldern 80–120 år kraftigt ökat i hela landet. För åldersklassen 121 år och däröver konstateras för Norrland och Dalarna minskning mellan första och andra riksskogstaxeringen, därefter ökning. I södra Sverige förekommender denna åldersklass obetydligt.

II. Virkesförråd

Skogsmarkens produktionsförmåga brukar anges med bonitetstal enligt olika system. Boniteten är ett uttryck för ståndortens (markens och klimatets) virkesproducerande förmåga. Boniteten klassificeras med stöd av det antal kubikmeter, m^3 sk., som i medeltal kan frambringas per år och ha av skogsbestånd vid 100-årig växttid och under gynnsammaste produktionsförhållanden. Där denna maximala eller ideala produktion icke räknas uppgå till 1,0 m^3 , hänsöres marken i fråga till impeniment. Vid skogsbruk erhålls sällan så hög medelproduktion som motsvarar den ideala.

I efterföljande tabell F anges den vid andra riksskogstaxeringen erhållna

Tabell F. Genomsnittlig idealbonitet för olika skogsägargrupper enligt riksskogstaxeringen 1938–1952. Skogsmark inkl. hagmark.

Average ideal site quality by owner groups and by counties. According to the second National Forest Survey.

Län och länsgrupper <i>County</i>	Skogsägargrupp <i>Owner group</i>				
	All- männa skogar <i>Common forests</i>	Aktie- bolags- skogar <i>Compa- nies' forests</i>	Gods- skogar <i>Estate forests</i>	Bonde- skogar <i>Farmers' forests</i>	Samtliga skogar <i>All forests</i>
Nb	2,16	2,57	—	2,48	2,29
Vb	2,64	2,88	—	2,85	2,77
Jtl	2,63	2,77	—	2,84	2,78
Vnr	3,37	3,48	—	3,66	3,55
Gvl	3,35	3,83	—	3,78	3,76
Kpb	2,84	3,61	—	3,71	3,48
Vrm	4,76	4,48	5,01	4,67	4,61
Ör	4,80	4,76	4,96	5,11	4,93
Vsim	4,90	5,05	5,04	5,06	5,02
Ups	4,67	5,00	5,46	4,96	4,96
Sth	4,83	4,79	4,79	4,78	4,79
Sdm	4,73	5,08	5,15	5,06	5,03
Ög	5,38	5,05	5,28	5,32	5,28
Skb	5,26	5,16	5,64	5,30	5,33
Äbg	5,19	5,13	5,17	5,06	5,08
Jkp	5,53	5,25	5,73	5,66	5,63
Krb	5,67	5,46	5,69	5,58	5,58
Klm	5,44	5,29	5,38	5,58	5,50
Gtl	3,56	2,79	2,91	3,38	3,37
Gbg	5,16	4,62	5,20	5,04	5,05
H1	6,28	6,37	6,50	5,80	5,96
B1	6,27	6,44	6,20	5,96	6,02
Krs	6,54	6,23	7,24	5,97	6,24
Mlm	7,91	7,50	8,47	7,33	7,83
I	2,31	2,74	—	2,67	2,50
II ¹	2,96	3,21	—	3,28	3,22
III ¹	2,93	3,41	—	3,58	3,40
IV	5,10	4,80	5,29	5,20	5,12
V	5,84	5,60	6,87	5,44	5,66
Hela riket	2,91	3,51	5,52	4,04	3,68
<i>Entire country</i>					

¹ Härjedalen (kommunerna Tännäs, Hede, Sveg, Hogdal, Lillhärdal samt Svegs köping) ingår i tabellerna F—J och Y i område III. The province of Härjedalen, the southern part of the county of Jämtland (Jtl) is included in region III in tables F—J and Y.

produktionen är mindre gynnsam. Den nu pågående tredje riksskogstaxeringen ger ännu ej möjlighet att lämna detaljrade (t. ex. för län) uppgifter för landets virkesförråd, dess sammansättning och dess förändringar, varför motsvarande detaljuppgifter från andra riksskogstaxeringen, redovisade i Skogsstatistisk årsbok 1953, fortfarande torde få anses vara aktuella.

Tabellerna 4 »Virkesförråd på bark, totalt och per ha, fördelat på trädslag och diameterklasser» och 5 »Årlig tillväxt för tall och gran (under bark) samt för samtliga trädslag (på bark)» har överförts oförändrade från Skogsstatistisk årsbok 1956 till denna årsbok.

Till skillnad från första och andra riksskogstaxeringarna, vilka utfördes som länstaxeringar av ett eller ett par län varje år, kan den pågående tredje sägas innehålla en serie årliga riksskogstaxeringar, den första 1953. Varje år övergås nämligen hela landet med en lågprocentig inventering omfattande en tiondedel av andra riksskogstaxeringens taxerade areal. Efter tio år är landet således taxerat med samma procent som vid föregående inventering. I detta sammanhang må även nämnas, att i samband med taxeringen verkställes stubb-inventering, som ligger till grund för viss avverkningsstatistik (se C. I. 1. Avverkning, sid. 63). Inventeringen möjliggör årlig redovisning av avverkningen i samma mättenhet, skogskubikmeter (m^3 sk.), som för virkesförråd och tillväxt och med samma fördelning på trädslag och grovleksklasser.

I tabellerna G—J redovisas hittills efter fyra års taxeringar vunna resultat från tredje riksskogstaxeringen jämte, i vissa av dessa tabeller, uppgifter från andra riksskogstaxeringen för jämförelse.

De i dessa tabeller framlagda siffrorna är i egenskap av resultat från en stickprovsundersökning behäftade med viss osäkerhet. Efter endast fyra års taxeringar (1953—1956) är denna osäkerhet relativt stor beträffande delresultat för skogliga huvudområden (se

är för vart och ett av de fem områdena samt efter 10 års inventeringar, d. v. s. vid taxeringsomdrevets slut, för län eller i vissa fall t. o. m. länsdelar. — Det må i detta sammanhang inskjutas, att riksskogstaxeringen indelar landet i regioner, vilka enligt den pågående tredje taxeringen icke helt överensstämmer med de skogliga huvudområden, som, där ej annat angivits, jämte länens utgör den geografiska indelningsgrunden i denna årsbok och som åskådliggöres av kartan på sid. 18. Härjedalen (kommuner Tännäs, Sveg, Hogdal, Lillhärdal samt Svegs köping) ingår sälunda ej i riksskogstaxeringens region II, men däremot i huvudområde II. — Virkeskapitalets förändringar i hela riket eller i delområden kan med denna metod följas på ett helt annat sätt än tidigare, och med vissa års mellanrum eller år för år kan t. ex. en balansräkning uppöras med å ena sidan »ingående» förråd med tillägg för tillväxt och avdrag för avverkning och å andra sidan »utgående» förråd.

Enär uppgifter avseende virkesförrådet från riksskogstaxeringen 1957 ej varit tillgängliga före årsbokens tryckning är i det följande text och tabeller överflyttade oförändrade från Skogsstatistisk årsbok 1956.

I tabellerna G—J redovisas hittills efter fyra års taxeringar vunna resultat från tredje riksskogstaxeringen jämte, i vissa av dessa tabeller, uppgifter från andra riksskogstaxeringen för jämförelse.

De i dessa tabeller framlagda siffrorna är i egenskap av resultat från en stickprovsundersökning behäftade med viss osäkerhet. Efter endast fyra års taxeringar (1953—1956) är denna osäkerhet relativt stor beträffande delresultat för skogliga huvudområden (se

Tabell G. Virkesförråd på bark från 0 cm vid brösthöjd. Skogliga huvudområden¹

Growing stock incl. bark from 0 cm DBH. By groups of counties.

	Skogligt huvudområde Major region						%
	I	II	III	IV	V	I—V	
	milj. m^3 sk.						
a) å olika ägoslag vid taxeringarna 1953—56 <i>by types of land according to the National Forest Survey 1953—56</i>							
Skogsmark inkl. hagmark ..... <i>Forest land</i>	428	336	398	777	97	2 036	95,7
Övrig mark inkl. fjällbarrskog samt inägor ... <i>Other land including productive land and coniferous forests in the mountainous districts</i>	33	17	13	24	5	92	4,3
Samtliga ägoslag ..... <i>All land</i>	461	353	411	801	102	2 128	100,0
Medelfel ² ..... <i>Standard error</i>	±8	±7	±8	±12	±2	±18	—
b) med fördelning på trädslag; samtliga ägoslag <i>by species, all land</i>							
Tall Pine	Tax. 1953—56	216	99	200	311	32	858
	<i>Survey</i>						
	Tax. 1938—52	193	75	173	299	28	769
	<i>Survey</i>						
Gran Spruce	Tax. 1953—56	161	198	168	377	38	942
	<i>Survey</i>						
	Tax. 1938—52	160	162	155	334	32	843
	<i>Survey</i>						
Löv Broadleaved	Tax. 1953—56	85	56	43	112	32	328
	<i>Survey</i>						
	Tax. 1938—52	81	52	38	103	28	303
	<i>Survey</i>						
Samtliga All species	Tax. 1953—56	461	353	411	801	102	2 128
	<i>Survey</i>						
	Tax. 1938—52	434	290	366	737	87	1 915
	<i>Survey</i>						
c) med fördelning på grovleksklasser (diameter i cm vid brh); samtliga ägoslag ..... <i>by size-groups (cm DBH), all land</i>							
0—14,9 cm	Tax. 1953—56	165	123	119	176	23	606
	<i>Survey</i>						
	Tax. 1938—52	155	114	125	175	22	592
	<i>Survey</i>						
15—24,9 cm	Tax. 1953—56	183	146	172	318	36	855
	<i>Survey</i>						
	Tax. 1938—52	173	121	152	298	33	777
	<i>Survey</i>						
> 25 cm	Tax. 1953—56	114	84	120	306	42	666
	<i>Survey</i>						
	Tax. 1938—52	105	55	89	264	33	546
	<i>Survey</i>						
Samtliga All	Tax. 1953—56	461	353	411	801	102	2 128
	<i>Survey</i>						
	Tax. 1938—52	434	290	366	737	87	1 915
	<i>Survey</i>						

¹ Se tabell F not 1. — See table F note 1.

² I milj. m^3 sk. å samtliga ägoslag.

Tabell H. Virkesförrådets (totala förrådet i m³sk.) procentuella förändringar¹ mellan riksskogstaxeringarna 1938—1952 och 1953—1956. Antal år i genomsnitt mellan taxeringarna.

Changes in per cent of growing stock between the second National Forest Survey 1938—1952 and the third 1953—1956. Average number of years between the surveys.

	Skogligt huvudområde ² Major region					
	I	II	III	IV	V	I—V
Antal år i genomsnitt mellan taxeringarna <i>Average number of years between the Surveys</i>						
	14	16	13	5	8	11
Ökning (+) resp. minskning (—) i % <i>Increase (+) or decrease (—) in %</i>						
a) för olika trädslag <i>species</i>						
Tall Pine	+12	+32	+16	+4	+13	+12
Gran Spruce	+1	+22	+9	+13	+20	+12
Löv Broadleaved	+5	+7	+12	+9	+16	+8
Samtliga All	+6	+22	+12	+9	+16	+11
b) för grovleksklasser <i>size-groups</i>						
0—14,9 cm	+6	+8	-5	+1	+9	+3
15—24,9 cm	+5	+21	+14	+7	+9	+10
25+ cm	+8	+52	+35	+16	+29	+22
Samtliga All	+6	+22	+12	+9	+16	+11

¹ Skillnaden mellan förrådet vid den senare och den tidigare taxeringen i procent av sistnämnda förråd.

Differences in growing stock in per cent between the second and third Surveys.

² Se tabell F not 1. — See table F note 1.

Tabell I. Virkesförråd per ha skogsmark inkl. hagmark (preliminära siffror).

Growing stock per ha by groups of counties. (Preliminary figures.)

	Skogligt huvudområde ¹ Major region					
	I	II	III	IV	V	I—V
m ³ sk. per ha tax. 1953—56	63	89	99	119	101	92
Survey						
» » » tax. 1938—52	56	70	86	109	84	80
Survey						

¹ Se tabell F not 1. — See table F note 1.

Tabell J. Totalt virkesförråd på bark med fördelning på trädslag och grovleksklasser samt virkesförråd per ha med fördelning på trädslag inom olika skogliga huvudområden¹, (enligt riksskogstaxeringen 1953—1956). Skogsmark inklusive hagmark.

Growing stock incl. bark on forest land by species and size-groups and growing stock per ha by species. By regions. According to the third National Forest Survey.

Skogligt huvudområde Major region	Trädslag Species	Procentuellt trädslagsfördelning Species in per cent	Grovleksklass i cm pb i brh. Size-groups in cm DBH (incl. bark)				
			0—14,9	15—24,9	25+	Samtl. All	Totalt Total
			milj. m ³ sk.			m ³ sk. per ha	
I	Tall Pine	47,4	43,5	89,1	70,6	203,3	30 48
	Gran Spruce	35,2	55,1	62,6	33,0	150,7	22 35
	Löv Broadleaved	17,4	46,1	22,9	5,5	74,4	11 17
	Samtl. All species	100,0	144,7	174,6	109,1	428,4	63 100
II+III	Tall Pine	39,2	52,1	123,4	112,4	287,9	37 39
	Gran Spruce	48,5	126,8	154,6	74,8	356,2	46 49
	Löv Broadleaved	12,3	47,8	30,6	11,6	89,9	11 12
	Samtl. All species	100,0	226,6	308,6	198,8	734,0	94 100
IV	Tall Pine	38,4	37,0	111,0	150,1	298,1	46 39
	Gran Spruce	48,2	86,2	158,6	129,7	374,5	57 48
	Löv Broadleaved	13,4	42,5	40,5	21,2	104,1	16 13
	Samtl. All species	100,0	165,6	310,1	301,0	776,7	119 100
V	Tall Pine	31,1	4,5	10,5	15,1	30,1	31 31
	Gran Spruce	38,3	8,5	14,1	14,4	37,0	39 38
	Löv Broadleaved	30,6	8,4	9,8	11,4	29,5	31 31
	Samtl. All species	100,0	21,4	34,4	40,9	96,7	101 100
Hela riket	Tall Pine	40,3	137,1	334,0	348,3	819,4	37 41
	Gran Spruce	45,1	276,6	390,0	251,8	918,4	42 46
	Löv Broadleaved	14,6	144,6	103,8	49,6	298,0	12 13
Entire country	Samtl. All species	100,0	558,4	827,7	649,7	2 035,8	92 100

¹ Se tabell F not 1. — See table F note 1.

de i tabell G. angivna medelfelen), och speciellt måste siffror som ger uppgift om fördelningen av trädslag och dimensionsgrupper inom ett område bedömas med stor försiktighet.

Av tabell G. framgår, att det totala virkesförrådet inom riket uppgår till drygt 2,1 miljarder m³sk. mot 1,9 miljarder m³sk. enligt riksskogstaxeringen 1938—1952. Av förrådet kommer enligt

tabell G. a) 95,7 % på skogsmark och 4,3 % på övriga ägoslag.

Tabell G. b) o. c) visar virkesförrådets fördelning på trädslag resp. grovleksklasser, varvid även angivits motsvarande siffror från den andra riksskogstaxeringen 1938—1952. De tre huvudträdslagsens procentuella andel i totalförrådet inom landet har ej genomgått några påtagliga förändringar sedan

den tidigare taxeringen. Granen upptar således alltjämt 44 % av förrådet mot tallens 40 %, och lövskogen utgör 16 % mot barrskogens 84 %. Lövskogens andel av virkesförrådet på skogsmark inklusive hagmark är emellertid något lägre, ca 13 %, vilket framgår av tabell J.

Beträffande dimensionsfördelningen kan ur tabell G. c) utläsas, att den medelgrova skogen (15—24,9 cm brh.) upptar 40 % av landets virkesförråd och f. ö. har den största andelen av förrådet inom de olika områdena utom i område V, där grovskogen (25 cm och däröver vid brh.) är starkare företrädd. Den senare utgör 31 % av det totala förrådet i landet och är svagast företrädd i de norra områdena. Klenskogen (under 15 cm vid brh.) slutligen, omfattar 29 % av »riksförrådet» och har den procentuellt minsta förekomsten i de södra områdena. Den varierande sammansättningen i dimensionshänseende av förråden inom de olika områdena sammanhänger bl. a. med bonitets- och klimatförhållandena samt med ålderssammansättningen. I tabell J. redovisas bl. a. dimensionsfördelningen inom de olika områdena (skogsmark inklusive hagmark) för de olika trädslagen. Av tallskogen utgöres 42 % av grovskog, 41 % av medelgrov skog och endast 17 % av klenskog. Beträffande granskogen är förhållandet något annorlunda, ty där är 42 % medelgrov skog, 30 % klenskog och 28 % grovskog. Av lövskogen utgöres icke mindre än 49 % av klenskog, den medelgrova skogen uppgår till 35 % och grovskogen endast till 16 %.

I tabell H. visas virkesförrådets förändringar i procent för hela riket och för de olika områdena under tiden från riksskogstaxeringarna 1938—1952 till

1953—1956. Denna tidsintervall är som framgår av tabellhuvudet mycket varierande, beroende på att taxeringen 1938—1952 utfördes länsvis; sålunda inventerades länen inom område I och II 1938—1941, inom III 1942—1944, inom V 1945—1946, 1949 och 1952 samt inom område IV 1946—1952. I genomsnitt har sålunda mellan de båda taxeringarna förflutit endast fem år inom sistnämnda område mot sexton år i område II. Detta förhållande har betydelse vid en jämförande bedömning av de procentuella förändringarna i de olika områdena. Den tidigare påtalade osäkerheten i delresultaten inom områdena från den senare taxeringen måste beaktas i än högre grad då det gäller en jämförelse med tidigare taxeringsresultat.

För landet i dess helhet har enligt tabell H. det totala virkesförrådet ökat med ca 1 % per år sedan taxeringen 1938—1952; takten i ökningen förefaller vara något högre i områdena II och V än i de övriga. Förråden av de olika huvudträdslagen har vad beträffar hela riket steget tämligen likformigt. Tallen synes öka relativt snabbast i område II, granen i områdena II och V samt lövskogen i område V. Av de tre redovisade grovleksklasserna har grovkogsförrådet ökat kraftigast eller med 2 % per år för hela landet, den medelgrova skogen visar ca 1 % ökning per år och klenskogen är tämligen oförändrad. Grovskogen företer enligt tabellen en relativt stark stegring inom alla områden utom de två nordligaste länen, område I, där ökningen är obetydlig. Klenskogen synes öka något mer i område V än annorstädet men dess stegring är överallt relativt ringa.

Virkesförrådet per ha skogsmark har enligt de preliminärt beräknade uppgifterna från 1953—1956 års taxering ge-

nomgående höjts inom samtliga områden (se tabell I.). Medeltalet för hela landet har stigit från 80 m³sk. per ha enligt 1938—1952 års taxering till 92 m³sk. per ha. Det virkesrikaste av redovisningsområdena, IV, har ökat till 119 m³sk. per ha, V till 101 m³sk. per ha och område III till 99 m³sk. per ha. Vid en jämförelse mellan kubikmassorna per ha enligt de båda taxeringarna bör observeras att skogsmarksarealen i de båda nordligaste områdena vid senaste taxeringen — genom något skarpare avgränsning gentemot impediment och

fjällbarrskog — redovisats med ca 6 % mindre areal. I tabell J. redovisas virkesförrådet i m³sk. per ha skogsmark av olika trädsLAG inom respektive områden enligt riksskogstaxeringen 1953—1956. Enligt ovan uppgick medeltalet för hela landet till 92 m³sk. per ha och enligt tabell J. utgjordes dessa 92 m³sk. av 41 % tall, 46 % gran och 13 % lövträd. Av tabellen framgår bl. a. att tall domineras i område I med 48 % av kubikmassan men inom övriga delar av landet är gran det virkesrikaste trädsLAGet.

III. Mark- och skogsvärden

För beskattningsändamål o. d. bestäms värdet av skogsmark och växande skog vid de allmänna fastighetstaxeringarna, av vilka den senaste företogs 1957 och den närmast föregående 1952.

Fastighetstaxeringen 1957 grundade sig på de virkespriser och omkostnader, som gällde åren 1951, 1953, 1954 och 1955, med utelämnande alltså av år 1952. Orsaken härtill var att det sistnämnda är rådde onormalt höga virkespriser, en följd av Korea-krisen.

Vid taxeringen tillämpades en helt ny beräkningsmetod, särskilda värden uträknades dock alltjämt för skogsmark och för växande skog. Enligt de kalkyler, som verkställdes före taxeringsarbetets igångsättande, kunde man förutsäga, att taxeringsvärdena skulle komma att höjas rätt avsevärt. Ändring av virkespriser och drivningskostnader beräknades sålunda medföra en höjning av värdenivån med ungefärligen 85 % i norra och 70 % i södra Sverige, vidare kunde förutses att den nya metoden såsom sådan skulle ge ca 10 % högre värde.

Enligt den beräkningsmetod, som tillämpades vid förra och tidigare taxeringar, härfördes en stor del av det totala värdet till markvärde än som skedde vid 1957 års taxering. Tabellen visar också att i genomsnitt för hela landet markvärdeshöjningen endast blivit 11 %. Fr. o. m. Kopparbergs län och norrut har markvärdena t. o. m. minskats till ungefärligen hälften av tidigare värde. För Halland, Kristianstads och Blekinge län har däremot värdena mer än fördubblats.

Värdet av den växande skogen har för hela landet höjts med 117 %, alltså mer än fördubblats. Störst var ökningen i Norrbottens län med 304 %, och därnäst i Västerbottens län med 157 %.

Tabell K. Värde av skogsmark och växande skog på landsbygden vid de allmänna fastighetstaxeringarna 1952 och 1957.

Values of forest ground and growing forest in the rural country at the Real Property Assessments in Sweden in 1952 and 1957

Län County	Skogsmark Forest ground			Växande skog Growing forest			Summa Total		
	Värde, milj. kr Value, mil- lion crowns	Värdesteg- ring Increment of value	Värde, milj. kr Value, mil- lion crowns	Värdesteg- ring Increment of value	Värde, milj. kr Value, mil- lion crowns	Värdesteg- ring Increment of value	1952	1957	milj. kr million er
	1952	1957	milj. kr million cr	1952	1957	milj. kr million er	1952	1957	milj. kr million er
Nb	32	12	-20	-65	119	480	361	304	151
Vb	57	18	-39	-70	210	540	330	157	267
Jtl	47	12	-35	-74	184	420	236	128	231
Vnr	55	21	-34	-62	202	471	269	133	257
Gvl	63	35	-28	-44	306	732	426	139	369
Kpb	78	41	-37	-47	352	822	470	134	430
Vrm	87	102	15	17	374	839	465	125	461
Ör	37	40	3	8	172	362	190	110	209
Vstm	27	30	3	11	129	238	109	84	156
Ups	23	24	1	4	110	205	95	87	133
Sth	28	24	-4	-13	116	176	60	51	144
Sdm	29	34	5	16	156	265	109	70	185
Ög	49	72	23	47	252	486	234	93	301
Skb	33	50	17	51	156	290	134	86	189
Äbg	55	89	34	61	239	521	282	118	294
Jkp	63	104	41	64	257	554	297	115	320
Krb	59	96	37	63	217	459	242	111	276
Klm	71	112	41	59	307	608	301	98	378
Gtl	6	3	-3	-46	26	45	19	75	32
Gbg	13	18	5	45	43	79	36	83	56
Hl	19	42	23	128	58	116	58	100	77
B1	19	39	20	114	61	114	53	88	80
Krs	27	57	30	111	87	156	69	79	114
Mlm	9	18	9	85	31	46	15	50	40
I	89	30	-59	-66	329	1 020	691	210	418
II	102	33	-69	-68	386	891	505	130	488
III	141	76	-65	-46	658	1 554	896	136	799
IV	561	777	216	38	2 485	5 003	2 518	101	3 046
V	93	177	84	93	306	556	250	82	399
Riket	986	1 093	107	11	4 164	9 024	4 860	117	5 150
<i>Entire country</i>									10 117
									4 967
									96

Värde av skogsmark med växande skog vid de allmänna fastighets-taxeringarna åren 1952 och 1957.

Län	Kronor/ha		Län	Kronor/ha	
	1952	1957 ¹		1952	1957 ¹
Nb	43	139	Ög	558	1 035
Vb	84	176	Skb	580	1 044
Jtl	89	166	Äbg	464	962
Vnr	142	271	Jkp	543	1 115
Gvl	265	551	Krb	491	986
Kpb	217	437	Klm	555	1 058
Vrm	378	772	Gtl	232	351
Ör	440	845	Gbg	353	614
Vstm	447	765	Hl	376	778
Ups	465	803	Bl	439	842
Sth	397	552	Krs	454	846
Sdm	574	926	Mlm	604	958
Medelvärde för hela riket				236	464

¹ Siffrorna är preliminära; arcaluppgifterna från 1957 års fastighetstaxering har nämligen icke varit tillgängliga, ha-siffrorna från 1952 års taxering har därför använts vid uträkningen.

Den minsta ökningen visade Malmöhus län med 50 % och Stockholms län med 51 %.

Det sammanlagda värdet av mark och skog är emellertid det väsentliga i sammanhanget. Tabellen visar att ökning skett i alla län men att den i skilda län varit mycket olika. Störst här, som syns, ökningen blivit i Norrbottens län med 226 %, närmast kommer Västerbottens och Gävleborgs län med 109 respektive 108 %. Minsta ökningen uppvisar Stockholms län med 39 % och Gotlands län med 52 %.

De sammanlagda värdena av skogsmark och växande skog per ha prod. skogsmark kan vara av visst intresse. Dessa siffror framgår av vidstående tabell.

Tabellen utvisar bl. a. att värdena per ha inom Kalmar, Jönköpings och Skaraborgs län i genomsnitt överstiger 1 000 kr samt inom Östergötlands, Kronobergs, Malmöhus och Älvborgs län 900 kr.

Alla ovan angivna uppgifter om fastighetstaxeringsvärdet avser rikets landsbygd, alltså icke skogar inom städernas områden.

IV. Skogens föryngring och vård

1. Frö- och plant tillgång m. m.

Tillgången på mogen tallkott var under vintern 1956/57 i allmänhet mindre god och sämre än föregående vinter. Beträffande grankott var tillgången synnerligen dålig och någon nämnvärd insamling förekom icke. Under 1957 insamlades genom skogsvårdsstyrelsernas försorg endast 2 721 hl kott (huvudsakligen tallkott) mot 13 862 hl kott 1956. Under året utkländges genom skogsvårdsstyrelsernas försorg 3 823 kg tallfrö (f. å. 2 300 kg). I detta sammanhang må påpekas att i den under 1957 utkländda kotten kan ingå en större eller mindre kvantitet kott, som insamlats under föregående år och alltså ingick i redovisningen för den under 1956 insamlade mängden kott. Någon utkländning av granfrö förekom icke heller 1957 genom verkets försorg. Insamlingen av hängen och ollon var något mera omfattande än under de två närmast föregående åren. Skogsvårdsstyrelsernas och domänverkets klängningsverksamhet avseende tall- och granfrö (f. å. 198 kg). År 1957 utkländes genom domänverkets försorg 300 kg tallfrö (f. å. 6 423 kg) och endast 4 kg granfrö (f. å. 198 kg). År 1957 utkländes genom domänverkets försorg 300 kg tallfrö (f. å. 6 423 kg) och endast 4 kg granfrö (f. å. 198 kg).

Tabell L. Av skogsvårdsstyrelserna och domänverket 1953—1957 utklängt skogsfrö. Länsvis

Production of pine and spruce seed by the County Forestry Boards and by the State Forest Service. By counties

Mättenhet: kg
Unit of measurement: kg

Län County	Utklängt skogsfrö Production of seed									
	1953		1954		1955		1956		1957	
	tall pine	gran spruce	tall pine	gran spruce	tall pine	gran spruce	tall pine	gran spruce	tall pine	gran spruce
Skogsvårdsstyrelserna <i>County Forestry Boards</i>										
Nb	312	—	259	41	—	6	78	—	14	—
Vb	523	—	348	—	—	3 936	782	—	664	—
Jtl	35	—	227	—	—	2 105	308	—	156	—
Vnr	787	—	49	450	8	1 416	98	—	207	—
Gvl	2 944	52	395	1	83	3 840	1 029	—	232	—
Kpb	817	—	101	—	42	4 233	340	—	74	—
Vrm	589	—	244	1 611	104	12 835	80	—	24	—
Ör	172	—	195	—	48	1 337	51	4	17	—
Vstm	264	2	126	—	6	500	3	—	52	2
Ups	110	210	107	6	16	585	30	—	8	—
Sth	208	94	26	1	26	1 062	26	190	31	—
Sdm	91	—	100	50	73	285	150	—	74	—
Ög	999	—	524	94	283	2 281	288	4	480	—
Skb	349	2	120	10	60	675	386	—	1	1
Äbg	625	—	115	200	58	10 125	402	—	—	—
Jkp	1 242	—	609	571	210	2 822	642	—	—	—
Krb	178	—	248	220	113	2 666	311	—	—	—
Klm	1 317	2	520	17	365	287	1 209	—	1 780	—
Gtl	2	—	—	—	—	—	63	—	9	—
Gbg	3	—	3	—	3	—	—	—	—	—
Hl	—	—	—	—	—	609	5	—	—	1
Bl	—	—	5	15	1	353	3	—	—	—
Krs	34	—	—	580	60	333	116	—	—	—
Mim	19	—	—	—	3	1 075	23	—	—	—
Summa Total	1 1 620	362	4 321	3 867	1 562	53 366	6 423	198	3 823	4
Domänverket	1 450	—	—	—	270	14 180	2 300	—	300	—
Riket	13 070	362	4 321	3 867	1 832	67 546	8 723	198	4 123	4

Antalet fröklängar tillhöriga skogs-vårdsstyrelse, skogsbolag och enskilda företagare var 44 st 1957 med en gemensam kapacitet av 935 hl kott per dymn. Frökällare tillhöriga nämnda ägare hade 1957 en gemensam kapacitet av 200 000 kg frö. Den totala klängningskapaciteten per säsong torde uppgå till 150 000 hl kott. På grund av svårigheten att lagra den oklängda kotten kan nämligen klängningarna vanligen ej drivas mer än 150 å 175 dygn per säsong.

Enligt statens skogsforskningsinstituts uppgift om tillgången på kott, hängen och ollon, hösten 1957¹ var den 2-åriga tallkotten genomgående väl utvecklad och av normal storlek. Tillgången på sådan kott var god i stora delar av Norrland och Dalarna, men i allmänhet mindre god till dålig i de södra delarna av landet. Tillgången på grankott betecknades emellertid som dålig eller ingen i nästan hela landet. Den grankott som fanns var emellertid i allmänhet väl utvecklad och i stort sett oskadad. I fråga

För den inhemska plantproduktionen svarar främst skogsvårdsstyrelserna, domänverket och vissa större skogsbo-lag, däremot förekommer affärsmässig privat skogsplantskoledrift i vårt land i ytterst liten omfattning. Plantskolorna har under de senaste åren betydligt utvidgats, som exempel kan nämnas att skogsvårdsstyrelsernas plantskoledrift vid 1957 års slut omfattade en sammanlagd areal av 572 ha mot 124 ha 1945. I nedanstående tabell hämtad ur 1955 års skogsvårdsutrednings betänkande »Skogsvården å enskilda skogar» redovisas våren 1957 i drift varande plantskolor avseende skogar under skogsvårdsstyrelsernas tillsyn:

Ägare	Antal	Total-areal ha	Medel-areal ha
Skogsvårdsstyrelserna	103	572	5,6
Bolagen	100	221	2,2
Övriga enskilda skogsägare	275	51	0,19
Kommersiella plantskolor ²	306	35	0,11
Summa	784	879	

Om till ovan redovisade plantskole-areal lägges domänverkets motsvarande areal, ca 170 ha, framkommer den sammanlagda arealen för hela riket, vilket blir ca 1 050 ha.

sådd utlämnat följande kvantiteter frö och ollon i kg.³

¹ Statens skogsforskningsinstitut. Flygblad nr 72.

² Här ingår små »hemplantskolor» drivna av enskilda personer och ungdomsklubbar i samverkan med och under ledning av skogsvårdsstyrelser.

³ Viss dubbelredovisning kan föreligga enär domänverket brukar erhålla en del frö och plantor från skogsvårdsstyrelserna.

Skogsvårdsstyrelserna och domänverket har under 1953—1957 för sådd inom egna plantskolor använt eller för skogs-

	tall	gran	ek och bok	övrig löv
Skogsvårdsstyrelserna	1953	7 778	5 749	8 522
	1954	7 231	5 002	6 043
	1955	5 715	5 404	3 756
	1956	5 645	5 668	525
	1957	5 227	8 197	1 349
	1953	1 502	608	4 035
Domänverket	1954	968	428	2 544
	1955	1 434	1 140	11 477
	1956	1 411	1 118	637
	1957	1 284	928	78
				148

Verksamheten beträffande försörjningen med frö hade något större omfattning 1957 än 1956. Utlämnat granfrö, ökade med 34 % medan utlämnat tallfrö minskade med 8 %.

Under senare år torde minst $\frac{1}{3}$ av det av skogsvårdsstyrelserna utlämnade fröet ha sätts ut i plantskolor. Då den totalt utlämnade frömängden snarast minskats under perioden 1926–1956 — för 1957 redovisas däremot en ökning — och plantskolornas fröbehov ständigt ökat, är det tydligt att frö för sådd i skogsmarken har stått till förfogande i mindre mängd för varje år under senare tid.

Efterföljande tablå, i vilken redovisas antalet utlämnade plantor i 1 000-tal, ger en god bild av den ökade planteringsverksamheten.¹

	tall	gran	övriga
Skogsvårdsstyrelserna	1953	85 471	4 343
	1954	107 755	3 946
	1955	122 060	2 871
	1956	131 226	2 790
	1957	151 713	3 345
	1953	19 880	8 070
Domänverket	1954	26 500	10 000
	1955	25 190	10 330
	1956	34 500	12 800
	1957	31 300	15 700
			3 900

¹ Viss dubbeldredovisning kan föreligga enär domänverket brukar erhålla en del frö och plantor från skogsvårdsstyrelserna.

Antalet av skogsvårdsstyrelserna tillhandahållna barrträdsplantor ökade från 1956 till 1957 med 15,6 % medan den av domänverket utlämnade mängden sådana plantor var i stort sett densamma de båda åren. Av de från skogsvårdsstyrelserna utlämnade barrträdsplantorna var en avsevärd del eller ca 36 % omskolade (f. å. 34 %).

Under 1957 hade plantimporten sammastora omfattning som under 1956 (tabell M).

Skogsstyrelsen beviljade 1956 importtillstånd för 73,3 milj. plantor och 1957 för 72,8 milj. plantor, varav ca 130 000 st avsågs för prydnadsändamål. Huvudparten av plantimporten, 62,6 milj., utgjordes av granplantor. Av dessa var 42,8 milj. omskolade. Tallplantorna från Västtyskland utgöres av legoodlad $\frac{1}{1}$ tall ur svenska frö. Skogsvårdsstyrelserna svarade för drygt hälften, bolagen för något mer än en tredjedel och domänverket för en tiondedel av plantimporten 1957.

Fröimporten förblev oförändrad 1957 (3 201 kg) jämfört med 1956 (3 186 kg), medan importen av ek- och bokollon ökade betydligt från 1 502 kg 1956 till 14 247 kg 1957. Granfröbrist rådde under året på kontinenten men från Danmark inköptes över 1 800 kg granfrö. 490 kg tallfrö importeras från Sovjetunionen, främst provenienserna Reuda

Tabell M. Under 1957 beviljade införseltillstånd för plantor och frö av skogsträd

Import licenses given in 1957 for plants and seed of forest trees

Exportland Exporting country	Tall Pine <i>Pinus sil- vestris</i>		Gran Spruce <i>Picea excelsa</i>		Övr. barr- träd ¹ <i>Other conif.</i>		Ek och bok <i>Oak and beech</i>		Övr. löv- träd ² <i>Other broad- leaved</i>		S:a plan- tor 1 000 st
	Plan- tor Plants 1 000 st	Frö Seed kg	Plan- tor Plants 1 000 st	Frö Seed kg	Plan- tor Plants 1 000 st	Frö Seed kg	Plan- tor Plants 1 000 st	Frö Seed kg	Plan- tor Plants 1 000 st	Frö Seed kg	
Västtyskland	2 675	—	32 577	—	285	163	93	1 750	10	—	35 640
Danmark	26	—	12 583	1 819	1 284	168	552	1 397	906	218	15 351
Norge	4 325	—	16 186	—	—	—	—	—	—	—	20 511
Finland	—	—	—	—	—	145	—	—	—	2	—
Polen	—	100	1 300	—	—	—	—	—	10 000	—	1 300
Österrike	—	—	—	40	—	1	—	—	—	—	—
Sovjetunionen	—	490	—	—	—	41	—	—	—	—	—
Holland	—	—	1	—	10	—	6	1 100	2	—	19
Övr. länder ³	—	—	—	—	—	14	—	—	—	—	—
Summa	7 026	590	62 647	1 859	1 579	532	651	14 247	918	220	72 821

¹ Lärk, douglasgran, Abiesarter, murraryanatall, bergtall och övriga *Pinus*arter, övriga *Picea*arter, cypresser och *Tsuga*.

² Al, ask, avenbok, lind-, lönn- och poppelarter.

³ USA, Canada och England.

i Lettland (40 kg) avsett för södra Sverige samt Olonets i Karelen och Sverdlovsk, Krasnojarsk och Burjalmongoliet i Sibirien huvudsakligen avsett för bolag i Norrland.

Icke mindre än 10 000 kg ekollon importerades 1957 från Oberförsterei Mercze i Galizien, från Polen och Västtyskland importeras 1 750 kg ollon varav 1 200 kg ekollon av proveniens Stade vid Hannover.

Importens cif-värde enligt beviljade licenser 1957 utgjorde:

plantor 3,5 milj. kr

fröer 0,2 milj. kr

Summa 3,7 milj. kr

Fröplantageverksamheten i landet har under år 1957 gått ytterligare fram-

åt mot fullbordande av den för hela riket upplagda planen. I första hand har plantageanläggningarna i Norrland sökt färdigställas särskilt med hänsyn till svårigheten att skördta frö från högre lägen.

Under budgetåret 1956/57 har av Samarbetsnämndens för skoglig växtförädling och genetik till förfogande stående medel följande belopp förbrukats, nämligen för avlöningskostnader 57 842:31 kr, resor och traktamenten 28 177:76, driftsutgifter 181 846:72 samt expenser 23 856:70 kr eller sammanlagt 291 723:49 kronor.

2. Reproduktionsåtgärder

Under 1958 publicerades två statliga utredningar vilka dels redovisade till-

ständet i landets skogar och dels angav riktlinjer för en utvidgad skogsvårdsverksamhet. Utredningarna i fråga var »Skogsvården å enskilda skogar» (SOU 1958: 30); och »Skogstillståndet hos olika ägargrupper» (SOU 1958: 45), den förra, betänkande avgivet av 1955 års skogsvårdsutredning, och den senare, utredning utförd av statens skogsforskningsinstitut och grundad på riksskogstaxeringens material. I det följande skall en del material redovisas från dessa båda utredningar, varvid dock uppgifterna huvudsakligen tagits från 1955 års skogsvårdsutrednings betänkande.

I tabellerna N och O lämnas uppgifter rörande behovet under en 20-årsperiod från 1954 av åtgärder med föryngringsbefrämjande syfte i Sverige enligt skogsforskningsinstitutets beräkningar. De i tabellerna redovisade regionerna har följande utsträckning: region I omfattar Norrbottens och Västerbottens län, region II Västernorrlands län, landskapet Jämtland samt Härjedalsdelen av Övre Ljungadalens kommun, region III Härjedalen med nämnt undantag samt Gävleborgs och Kopparbergs län, region IV: 1 Värmlands, Örebro och Västmanlands län, IV: 2 Uppsala, Stockholms och Södermanlands län, IV: 3 Östergötlands, Skaraborgs och Älvsborgs län, IV: 4 Jönköpings, Kronobergs och Kalmar län samt region V återstoden av Sydsverige inkl. Gotland.

Enligt skogsforskningsinstitutets beräkningar uppgick den i landet befintliga kalmarken inkl. glesa plantskogar vid periodens början (1954) till 4 420 km² på allmänna skogar, 3 670 km² på bolagsskogar och 7 410 km² på övriga enskilda skogar d. v. s. 15 500 km² i hela riket eller 6,8 % av hela skogsmarksarealen. Enligt institutets beräkningar borde 7 020 km² eller 45 % be-

sås och 8 480 km² eller 55 % planteras. De arealer, som tillkommer genom de årliga avverkningarna och som bör behandlas under perioden, uppgår för hela Sverige till 9 710 km² på allmänna skogar, 6 780 km² på bolagsskogar och 14 550 km² på övriga enskilda skogar eller totalt 31 040 km². Enligt beräkningarna bör av nämnda arealer 6 210 km² (20 %) besås, 8 650 km² (28 %) planteras, 6 150 km² (20 %) markberedas för naturlig föryngring och 10 040 km² (32 %) föryngras naturligt utan andra åtgärder än hyggesrensning på större delen av arealen. Enligt 1955 års skogsvårdsutredning bör naturlig föryngring (med eller utan markberedning) kunna utnyttjas även på den befintliga kalmarksarealen, däremot anser utredningen det ej vara försvarligt att lämna så stor del (32 %) av den nyttkommande föryngringsytan för själv-sådd under perioden, som institutet antagit. Den areal i riket, som bör skogsodlas med sådd eller plantering, synes enligt beräkningen uppgå till ungefär 30 360 km² eller 151 800 ha årligen, varav genom sådd 44 % och genom plantering 56 %.

Enligt skogsforskningsinstitutets beräkningar, redovisade i tabell O, bör hyggesbränning utföras på 2 110 km² på allmänna skogar, 1 330 km² på bolagsskogar, 2 530 km² på övriga enskilda skogar och totalt 5 970 km² under 20-årsperioden eller 29 850 ha årligen.

Hyggesbränning som förberedelse till skogsodling (sådd och plantering) anses behövlig på 3 940 km² (19 700 ha årligen), som förberedelse till naturlig föryngring efter markberedning på 650 km² (3 250 ha årligen) och som förberedelse till övrig naturlig föryngring på 1 380 km² (6 900 ha årligen). Hyggesrensning på befintlig kalmark och glesa plantskog erforderas enligt riksskogs-

Tabell N. Arealer i 1 000-tal ha, som beräknas böra övergås med föryngringsåtgärder under en 20-årsperiod (räknat från 1954)

Areas in 1 000 ha to be subjected to regeneration measures during a 20-years' period (from 1954)

Åtgärd å Regeneration measures	Samtliga ägarkategorier. Region All owners. Region								Hela Sverige All Sweden				
	I	II	III	IV:1	IV:2	IV:3	IV:4	V	Allmän- na sko- gar Public forests	Bolags- skogar Compa- nies' forests	Övriga enskilda skogar Other private forests	Sum- ma To- tal	%
Befintlig kalmark + gles plantskog <i>Existing waste land (non-forested land) and sparse plantations</i>													
Sådd Sowing	278	128	161	55	14	19	35	10	214	172	316	702	4
Plantering	325	141	131	73	39	49	46	45	228	195	425	848	5
Summa Total	603	269	292	128	53	68	81	55	442	367	741	1 550	10
Nytillkommen föryngringsyta <i>Newly clear cut area</i>													
Sådd Sowing	247	130	83	53	23	28	41	16	219	135	267	621	2
Plantering	317	189	104	63	38	54	47	52	294	183	388	865	2
Planting													
Markberedning ... <i>Scarification</i>	178	95	93	81	38	47	63	20	167	137	310	614	20
Naturlig föryngring <i>Natural regenera- tion</i>	321	130	186	129	51	62	96	29	291	223	490	1 004	38
Summa Total	1 063	544	466	329	150	191	247	117	971	678	1 455	3 104	10
Summa summarum <i>Sum total</i>	1 666	813	758	454	203	259	328	172	1 413	1 045	2 196	4 654	
Skogsodling på åker och bete	4	5	16	52	24	25	19	30	—			179	
<i>Sowing and plant- ing on arable land and pasture</i>													

Anm.: Genomsnittlig årsyta i ha erhålls genom att tabellens siffror multipliceras med 50.

Multiply figures in table by 50 to obtain average annual area.

Tabell O. Arealer i 1 000-tal ha, som beräknas böra hyggesbrännas, hyggesrensas och plantröjas under en 20-årsperiod (räknat från 1954)
Areas in 1 000 ha to be subjected to broadcast burning, removal of waste, and thinning during a 20-years' period (from 1954)

Åtgärd å Regeneration measures	Samtliga skogsägaregrupper. Region All owners. Region							Hela Sverige All Sweden				
	I	II	III	IV:1	IV:2	IV:3	IV:4	V	Allmänna sko- gar Public forests	Bolags- skogar Compa- nies' forests	Övriga enskilda skogar Other private forests	Summa To- tal
Hyggesbränning å nytillkommen föryngringsyta vid <i>Broadcast burn- ing on newly clear cut area in connec- tion with</i>												
Sådd och planter- <i>Sowing and planting</i>	173	91	49	30	10	14	22	6	149	88	157	394
Markberedning ... <i>Scarification</i>	24	9	11	7	3	3	7	—	20	14	31	65
Naturlig föryngring <i>Natural regenera- tion</i>	52	18	29	17	4	5	14	—	42	31	65	138
Summa Total	249	118	89	54	17	22	43	6	211	133	253	597
Hyggesrensning å Removal of waste from a cut area												
Befintlig kalmark <i>Existing waste land</i>	339	143	160		151			19	229	169	414	812
Nytillkom. föryngringsyta ..... <i>Newly clear cut area</i>	570	298	264	190	93	119	143	78	532	382	841	1 755
Summa Total	909	441	424		696			97	761	551	1 255	2 567
Plantröjning å <i>Thinning in seed- lings</i>												
Befintlig kalmark + gles plantskog <i>Existing waste land (non-forested land) and sparse planta- tions</i>	139	64	81	28	7	9	17	5	107	86	158	351
Nytillkom. föryngringsyta ..... <i>Newly clear cut area</i>	206	101	124	117	50	61	89	29	216	167	393	776
Summa Total	345	165	205	145	57	70	106	34	323	253	551	1 127

Anm.: Genomsnittlig årsyta i ha erhålls genom att tabellens siffror multipliceras

med 50.

Multiply figures in table by 50 to obtain average annual area.

taxeringens observationer på 8 120 km² eller 40 600 ha årligen, varav 2 290 km² (årligen 11 450 ha) på allmänna skogar, 1 690 km² (årligen 8 450 ha) på bolags-skogar och 4 140 km² (årligen 20 700 ha) på övriga enskilda skogar. Hyggesrensning på nytillkommande föryngringsyta bör enligt beräkningarna ske på 5 320 km² (årligen 26 600 ha) på allmänna skogar, 3 820 km² (årligen 19 100 ha) på bolagsskogar, 8 410 km² (årligen 42 050 ha) på övriga enskilda skogar och totalt 17 550 km² (årligen 87 750 ha). Plantröjning på befintlig och nytillkommande kalmark är enligt beräkningarna erforderlig på 3 230 km² (årligen 16 150 ha) på allmänna skogar, 2 530 km² (årligen 12 650 ha) på bolags-skogar, 5 510 km² (årligen 27 550 ha) på övriga enskilda skogar och totalt 11 270 km² (årligen 56 350 ha).

Enligt skogsforskningsinstitutets åtgärdsutredning beräknas den areal äldre kalmark samt nytillkommande föryngringsytor i landet, som årligen bör bli föremål för återväxtåtgärder ej uppgå till mer än 0,96 % av den totala skogsmarksarealen, varvid hela eftersläpningen på befintliga kalmarker beräknas bli inhämtad på 20 år. I fråga om enbart nytillkommande föryngringsytor förutsättes årligen 0,62 % av den totala skogsmarksarealen komma under behandling med åtgärd av ett eller annat slag, eventuellt flera åtgärder, såsom t. ex. hyggesbränning först och skogsodling sedan, varvid arealen medräknats endast en gång.

Den aktuella omfattningen av skogs-vårdsåtgärder företagna av olika skogs-ägare framgår av tabell 6. Enligt denna och motsvarande tabell i tidigare årsböcker uppgick den årliga skogsodlade arealen under åren 1953–1957 till 57 000, 68 000, 74 600, 96 800 respektive 98 200 ha. Siffrorna visar en ökad årlig

Uppgifterna i tabell 6 är troligen nä-

omfattning av sådd och plantering, men ytterligare ökning krävs för att nå den areal — 151 800 ha — som enligt skogs-forskningsinstitutets och 1955 års skogs-vårdsutrednings beräkningar, årligen bör sås och planteras. Den relativa omfattningen av skogsodlingsverksamheten redovisas länsvis i tabell P. Liksom under tidigare år var denna verksamhet mer intensiv i rikets södra delar än i de norra, vilket bl. a. torde sammanhänga med den förhållandevis omfattande verksamheten med skogsodling av sådana marker som gamla åkrar, fäladsmarker o. d. i de första delarna av landet. Av ägargrupperna utförde skogsbolagen 1957 liksom under närmast föregående år de — relativt sett — största skogsodlingarna, 7,2 ha per 1 000 ha produktiv skogsmark (f. å. 7,0 ha). Siffrorna i tabell P måste bl. a. ses mot bakgrund av tillämpat skogs-brukssätt samt möjlighet att erhålla naturlig återväxt.

Såsom i föregående årsböcker framhållits har även intresset för hyggesrensning och markberedning ökat. Sälvunda uppgick den hyggesrensade arealen åren 1953–1957, till 171 200, 159 100, 185 200, 202 700 respektive 206 800 ha. Enligt skogsforskningsinstitutets beräkningar bör på kalmark, gles plantskog och nytillkommande föryngringsytor ca 130 000 ha årligen övergås med hyggesrensning. De arealer, som under åren 1953–1957 övergått med markberedning (inkl. hyggesbränning), uppgick till 72 200, 56 300, 68 600, 61 800 respektive 66 200 ha. Enligt skogsforskningsinstitutets ovan angivna beräkningar bör hyggesbränning förekomma årligen på ungefär 30 000 ha och markberedning för självsådd på nytillkomna föryngringsytor årligen på likaledes ca 30 000 ha.

Tabell P. Under 1955—1957 utförd skogsodling per 1 000 ha produktiv skogsmark. Länsvis
Forest planting and sowing per 1 000 ha forest land in 1955—1957. By counties

Län County	Skogsodling 1957 Sowing and planting in 1957					Skogsodling Sowing and planting	
	Krono-skogar Crown forests	Övr. all-männa skogar Other public forests	Bolags-skogar Companies' forests	Övr. enskilda skogar Other private forests	Samtliga All	1956 Samtliga All	1955 Samtliga All
Nb	2,4	1,7	2,1	0,4	1,8	2,3	1,4
Vb	3,6	2,8	9,5	4,3	5,2	4,8	4,1
Jtl	2,5	3,3	3,7	1,1	2,4	2,5	2,4
Vnr	3,9	5,2	5,4	1,2	3,4	4,1	3,5
Gvl	5,6	2,9	9,5	1,6	5,2	4,7	2,7
Kpb	1,6	2,5	5,9	1,0	2,8	2,8	2,0
Vrm	8,2	6,5	11,1	2,5	5,9	5,8	4,0
Ör	6,8	3,2	6,4	3,5	4,8	4,3	2,7
Vstm	5,9	7,8	14,0	6,5	8,4	7,6	2,6
Ups	9,9	10,0	16,5	5,1	9,9	9,4	6,3
Sth	5,9	5,5	19,0	2,9	4,9	5,3	4,8
Sdm	7,5	7,4	11,2	6,4	7,0	5,5	4,0
Ög	8,9	14,1	10,4	6,2	7,6	6,0	4,7
Skb	9,6	24,8	11,3	7,4	9,3	6,6	5,5
Äbg	9,6	20,0	19,6	3,2	5,1	4,9	4,6
Jkp	13,5	7,6	11,1	4,6	5,4	5,8	5,4
Krb	13,2	4,8	11,8	3,8	5,3	4,2	3,7
Klm	10,1	5,5	11,9	3,5	4,7	4,6	3,1
Gtl	8,0	1,9	—	3,1	3,2	2,4	2,9
Gbg	11,5	10,5	14,8	6,0	6,7	6,0	5,2
Hl	13,0	7,5	4,5	6,5	6,8	10,9	7,2
Bl	15,6	5,3	10,5	5,9	6,2	5,4	4,4
Krs	14,7	18,8	13,6	10,7	11,4	10,2	9,8
Mlm	20,5	23,8	—	20,4	20,6	15,3	16,4
Riket	3,5	5,2	7,2	3,1	4,3	4,2	3,3
1956	3,9	4,3	7,0	3,0	4,2		

got ofullständiga, nämligen vad gäller arbeten, som enskilda skogsägare (utom bolag) utfört utan att skogsvårdsstyrelsen anlitats. Redovisningen av dessa arbeten är mycket ojämnn och osäker.

Skogsvårdsåtgärdernas omfattning under senare år redovisas i tabell Q. Tabellen ger en god bild av den i stort sett ganska stadigt uppåtgående tendensen mot allt större årligen skogsvårds-

Tabell Q. Reproduktionsåtgärder och röjning 1942—1957

Silvicultural measures taken in 1942—1957

Mått enhet: 1 000 ha
Unit of measurement: 1 000 ha

År Year	Hyggesrensning Removal of waste from a cut area	Markberedning (inkl. hyggesbränning) Scarification (incl. broadcast burning)	Skogsodling Planting and sowing	Röjning Thinning in seedlings and young stands
1942	62	10	21	53
1943	56	7	21	50
1944	92	14	20	41
1945	73	15	21	47
1946	99	11	32	40
1947	70	13	25	38
1948	92	24	33	52
1949	151	37	40	77
1950	129	36	45	75
1951	100	22	43	74
1952	152	44	50	112
1953	172	72	57	145
1954	159	56	67	159
1955	185	68	75	185
1956	203	62	97	200
1957	207	66	98	208

behandlade arealer under den redovisade perioden för samtliga fyra åtgärds-kategorier. Åtgärderna hyggesrensning och markberedning (inkl. hyggesbränning) synes emellertid ha varit föremål för större kastningar i omfattningen än övriga skogsvårdsarbeten. Detta har sin naturliga förklaring. Möjligheterna att hyggesbränna t. ex. beror ju bl. a. i stor utsträckning på väderleksförhållandena under respektive somrar.

3. Röjning

Under 1957 verkställdes enligt föreliggande uppgifter (tabell 6) plant- och ungskogsröjning å 208 000 ha med åtgärder av detta slag, vilket betyder en ökning från året förut med ca 4 %. Av

redogörelseårets röjningar utfördes 40 % på allmänna skogar (f. å 37 %), 32 % på bolagsskogar (f. å 36 %) och 28 % på övriga enskilda skogar (f. å. 27 %). Då vissa brister föreligger i redovisningen bör uppgifterna bedömas med försiktighet. Enligt skogsforsningsinstitutets beräkningar för 1955 års skogsvårdsutrednings räkning bör årligen planröjning förekomma på ca 56 000 ha, vilken siffra ganska kraftigt understiger den i tabell 6 redovisade under år 1957 utförda röjningen. De två talen kan dock inte utan vidare jämföras med varandra, enär skogsforsningsinstitutets beräknade röjningsareal endast omfattar arealer med tidig plantröjning, medan den areal som redovisas i tabell 6 omfattar även arealer, där

s. k. röjningsgallringar i något mera försigkomna bestånd företagits.

4. Gallring

Omfattningen av de årliga gallringarna, d. v. s. huggningen där större delar av det utfallande virket nattt avsättningbara dimensioner, kan inte statistiskt belysas, men skogsforskningsinstitutet har i sina avverkningsberäkningar för »Skogsindustriens virkesutredning 1958» angivit som biologiskt möjliga uttag av alla trädslag i form av gallring eller annan genomhuggning ca 35 milj. m³ f. exkl. bark, d. v. s. ungefär 65 % av totalavverkningen. Häri ingår dock 4 å 5 milj. m³f. under 3" i topp, som f. n. till stor del icke är ekonomiskt avsättningbart.

5. Betesfred

Skogsbetningen har på senare tid avsevärt minskat, och anläggning av kulturbeten med stöd av skogliga anslags-

medel förekommer numera i rätt liten omfattning. Den verksamhet i detta avseende, som nu bedrivs, avser i huvudsak smärre kompletteringsanläggningar eller sådana ändrade kulturbeten som utvecklingen gjort erforderliga. Med bidrag från det s. k. norrländska skogsproduktionsanslaget anlades och slutavsynades i de nordligaste länen under budgetåret 1956/57 326 ha kreatursbeten, för vilka beviljats 313 000 kr i statsbidrag.

Motsvarande siffror för budgetåret 1957/58 var 567 ha betesanläggningar och 512 000 kr i statsbidrag. Under budgetåret 1956/57 beviljades nya statsbidrag från anslaget för anläggande av ytterligare 83 ha kulturbeten och under 1957/58 för anläggande av 50 ha kulturbeten. Inom domänverket har för anläggning av sådana beten under 1957 disponerats ca 73 000 kr (f. å. 108 000 kr) och för uppförande av hägnader ca 106 000 kr (f. å. 108 000 kr).

V. Skador på skogen

1. Skogsbränder

Följande kommentarer till skogsbrandstatistiken omfattande Sveriges samtliga skogar, stats-, kommun- och privatägda, försäkrade och oförsäkrade, för 1957 har hämtats ur statens brandinspekitions meddelande 1958: 7.

Genomsnittssiffrorna avseende antal bränder, brandskador och släckningskostnader för åren 1954—1957 är följande:

År	Antal bränder	Areal per brand, ha	Skada per brand, kr	Släckningskostnad per brand	
				totalt, kr	därav för brandkår, %
1954	578	1,2	180	364	70
1955	2 528	1,7	680	598	57
1956	1 455	1,3	770	450	63
1957	1 501	0,8	238	320	76

Tabell R. Skogsbrändernas antal, vållade skador m. m. 1948—1957

Number of forest fires, damage etc. in 1948—1957

Anm.: Till Statens brandinspektionens kännedom komna skogsbränder.

År Year	Antal No. of fires	Bränd areal ha Burnt area ha		Skada Damage	Släcknings- kostnad Costs of ex- tinguishing fires	Bevaknings- kostnad Firewatching costs
		produktiv skogs- mark productive forest area	impeditiv skogs- mark unproduc- tive forest area			
				1 000-tal kr in 1 000 Sw. cr.		
1948	911	1 075	341	299	343	232
1949	1 476	1 928	630	707	711	230
1950	753	1 466	385	4530	576	239
1951	675	499	190	1280	294	200
1952	635	436	254	1298	286	256
1953	898	828	288	1252	426	258
1954	578	573	140	103	210	222
1955	2 528	2 940	1 379	1 717	1 513	388
1956	1 455	1 255	586	1 135	655	258
1957	1 501	712	418	1357	479	209
Medeltal 1948/57	1 141	1 171	461	568	549	249
Average						

¹ Enligt SOS, Enskilda försäkringsanstalter, uppgick skadeersättningarna för i försäkringsbolag försäkrade skogar (ca 50 % av samtliga och huvudsakligen bondeskogar) till 292 917 kr 1950, 145 603 kr 1951, 202 590 kr 1952, 391 000 kr 1953, 236 557 kr 1954, 1 141 297 kr 1955, 565 252 kr 1956 och 602 645 kr 1957. Till övervägande del har skadeersättningarna dessa år avsetts brandskador och i endast ringa omfattning stormskador.

fredsställande redovisade. Antalet sådana småbränder och tillbud rapporterades 1956 till något mer än hälften av hela antalet bränder eller 55 %, men 1957 till drygt två tredjedelar av bränderna eller 68 %. Väderlekstypen var likartad under bågge åren, d. v. s. just den typ som brukar känneteckna lindriga brandår. Enär under dylika år hög- och eftersomrarna är våta (regniga), är brandrisken relativt sett störst på vårrarna. Så var i påtaglig grad fallet 1957. Att antalet bränder — särskilt gäller detta antalet storbränder — var relativt högt 1956 torde huvudsakligen be-

ro på följderna av den svåra torkan 1955 såsom den vanliga förekomsten av torrad mark- och undervegetation samt sänkningen av grundvattennivån. Under 1957 har, som ovan nämnts, uppstått ett ännu större antal småbränder. Men endast en större brand — en för övrigt ovanligt stor vårbrand — om ca 200 ha inträffade, nämligen i Halland.

Brandkårar medverkar i släckningsarbetet i allt större utsträckning särskilt i södra och mellersta Sverige. Ju lindrigare brandår desto större blir brandkårkostnadernas andel i de totala släckningskostnaderna.

I tabell 8 är antalet skogsbränder och bränd areal 1957 fördelade efter brandsäker länsvis. I nedanstående tabell lämnas en procentuell fördelning av an-

talet skogsbränder på de olika brandsäkererna för 1944–1953 (tioårsmedeltal) och 1954–1957.

	1944–		1957		
	1953	1954	1955	1956	1957
	%	%	%	%	%
Åkslag	11,4	2,8	12,3	9,4	3,9
Järnväg	19,9	14,4	11,3	9,7	12,0
Mordbrand	2,1	0,2	4,0	0,2	0,1
Virkesexploatering	13,0	23,0	6,3	11,0	11,5
Hyggesbränning	3,7	7,0	2,5	4,1	4,0
Tobaksräckning	6,1	5,0	3,4	3,2	3,0
Minderåriga	11,5	17,4	10,2	15,3	23,4
Camping	5,5	2,4	4,3	2,6	2,5
Annan känd orsak	7,2	7,1	5,7	5,3	7,3
Okänd orsak	19,6	20,7	40,0	39,2	32,3

Gruppen »minderåriga» utgör numera den övervägande delen av kända orsaker. Denna grupp uppvisar en tämligen jämnt stigande tendens från 5,4 % 1944 fram till den nuvarande mer än fyrdubblingen. Även gruppen »järnväg» har ökat något i jämförelse med de båda föregående åren. Däremot har denna gruppens andel av brandsäkerna nedgått från 30 % 1944 till 12 % (10 % 1956). Detta sammanhänger säkerligen med den fortgående elektrifieringen. Stegringen 1957 kan emellertid i viss mån vara skenbar. Båda de nu sist angivna slagen av bränder (förorsakade av minderåriga resp. järnväg) uppstår framför allt på våren i det torra fjolårsgräset. Under ett lindrigt brandår, då flertalet av samtliga bränder koncentreras till denna period, kommer därför nyssnämnda båda slag av bränder att automatiskt upptaga en procentuell större andel. Det svåra brandåret 1955 var också procenten »minderåriga» relativt låg eller 10,2 %. Reellt sett förelåg dock en stebring, enär antalet bränder till denna grupp uppgick till 101 år 1954, steg betydligt 1955 till 273, sjönk något 1956 till 223 och ökade åter kraf-

tigt 1957 till 351. I någon mån torde också den förbättrade redovisningen av småbränder och tillbud förklara ökningen av dessa av minderåriga orsakade bränder.

Skogsbrandbevakning anordnades genom länsstyrelsens försorg under varierande perioder 1957 från 114 skogsbrandtorn i följande län, nämligen Uppsala (3 torn), Kalmar (9), Gotland (4), Värmland (20), Örebro (6), Kopparberg (2), Västernorrland (18), Västerbotten (22) och Norrbotten (30). Därjämte förekom med Kungl. Maj:ts medgivande fortsatta försök med flygbevakning inom Västmanlands, Kopparbergs, Gävleborgs och Jämtlands län. Liksom under 1956 var även under 1957 väderleksförhållandena sådana att några definitiva slutsatser icke kunde dregas i fråga om värdet av flygbevakningen. Proven har därför fortsatts även under 1958.

En jämförelse länsvis mellan antalet skogsbränder per månad under senare år och de meteorologiska faktorerna visar att de tänkta kurvorna för antalet bränder respektive nederbördsmängden i regel väl följer varandra. Av statistiken

att döma är det sälunda i första hand nederbördsmängden som bestämmer brandfrekvensen.

Med undantag av en del åskbränder i början av juli, särskilt i Kronobergs län, var brandperioden för södra och mellersta Sverige praktiskt taget slut med juni månad 1957. De följande månaderna var alltför fuktiga. I Norrland började skogsbränderna som vanligt senare än i det övriga Sverige, men i övrigt sammanföll perioderna för norra och södra delarna av landet ganska väl.

2. Snöbrott, storm- och torkskador

Väderleken 1957 var i allmänhet ganska gynnsam för skogsodlingar och självföryngringar tack vare den rikliga nederbörden under året. Den fuktiga väderleken under sommaren och hösten 1957 torde ha varit gynnsam även för skogens tillväxt åtminstone i landets södra och mellersta delar trots en i stort sett ganska kylig temperatur under året. Från vissa delar av Norrland rapporteras emellertid att man där ansåg att 1957 års kalla och regniga väderlek inverkat ogynnsamt på skogsväxten.

Snöbrott eller annan deformering genom snö förekom 1957 i ytterst ringa omfattning, och endast från östra Dalsland har rapporterats sådana skador på skogen i mindre omfattning.

Svåra nattfroster i slutet av maj åstadkom betydande skadegörelser i plantskolor, i lövträdföryngringar och ute i markerna i Kristianstads, Malmöhus och Skaraborgs län. Frostnätterna medförde i Malmöhus län trots en ganska riklig blomning ringa ollonsättning på ek och bok. Höstfrost åstadkom kännbara skador på kulturer men framför allt i plantskolor i Skaraborgs och Älvborgs län.

I början av januari 1957 hemsöktes

delar av södra Sverige av ganska kraftiga stormar, dock utan katastrofala verkaningar. I Kronobergs län, där stormfällningen var jämnt fördelad över hela länet, uppskattades den till ca 10 % av normal årsavverkning. I Malmöhus län förekom sekundära stormfällningar i ganska betydande omfattning inom de områden, som härjades av den svåra stormen 1956. Några större förluster uppstod dock i allmänhet ej vid dessa stormfällningar, enär det mestira virket omedelbart kunde uppuggas.

I Stockholms län uppges efterverkningarna av den svåra torkan under sommaren 1955 ha orsakat vissa skador även under 1957 såväl i plantskolorna som på yngre kulturer.

3. Viltskador

Algens skadegörelse har varit av ganska ringa omfattning i södra Sverige under 1957. I norra och mellersta Sverige tycks emellertid älgskadorna fortsätta att öka något. Särskilt anges detta vara fallet i Norrbottens, Jämtlands och Västmanlands län, där i vissa trakter en ytterligare decimering av älgbeståndet ur skoglig synpunkt anses önskvärd. Trots stor avskjutning av älg i Jämtlands län såväl hösten 1956 som hösten 1957, då sammanlagt borttät 9 000 älgar fälldes, torde älgstammen ej ha minskat nämnvärt i detta län. För att skydda skogskulturer beviljade länsstyrelsen i Jämtlands län i flera fall tillstånd till vinterjakt på älg. I Västmanlands län, där äglätheten är synnerligen stor, har den uppskattats till i genomsnitt 6-7 st per 1 000 ha skogsmark.

I Kronobergs län har skogsfågel, framför allt tjäder, vällat skador på skogsplanteringar, och i Malmöhus län har rådjur och hare åstadkommit en

hel del skador. Vildkaninernas skadegörelse i skogs kulturerna visar en viss tendens att öka på nytt i Skåne, och på Gotland fortgår vildkaninernas skadegörelse på skogsåterväxten i oförminskad skala. Under senare år har stammen ånyo ökat mycket kraftigt inom stora områden. Någon fullgod lösning på vildkaninproblemet har ännu ej uppnåtts trots mångåriga försök. Inom stora delar av Gotland omintetgöres praktiskt taget all skogsplantering — den i stort sett enda möjliga formen för skogens föryngring i länet — av vildkaninens härnningar.

Redan under 1957 uppträdde i större omfattning och i stora delar av landet, framför allt i de mellersta, skador förorsakade av sorkar och andra smågnagare. Denna skadegörelse drabbade framför allt plantor. De områden som särskilt hemsöktes var jordbruksdistrikten och där speciellt på starkt gräsbevuxna dytorv- och mullmarker, ofta igenlagda skogsplanterade åkrar. Förutsättningarna för den kraftiga ökningen av dessa gnagare kan ha varit en alltför riklig nederbörd som hindrat bärning av gröda, vilken därfor blivit kvar på fälten och därmed möjliggjort en ökning av bl. a. sorkstammen.

Från vissa län rapporteras ganska betydande skadegörelse på plantor och växande yngre skog. I Östergötlands län skadades svårt icke mindre än 10 % (4 milj. plantor) av de fem sista årens planteringar. Även från Kalmar, Älvborgs, Skaraborgs och Västmanlands län rapporteras betydande skadegörelse på plantor m. m. förorsakade av sorkar och andra smågnagare.

4. Insektskador

År 1956 rapporterades angrepp i rätt stor skala av olika barkborrar på ska-

dade träd från torkåret 1955. Framför allt i södra delarna av Gästrikland var angreppen av granbarkborre av oroväckande omfattning. För att förhindra en ytterligare spridning av detta skadedjur utfördes våren 1957 en omfattande bekämpningsaktion i de aktuella områdena. Närmare 5 000 fångsträd behandlades sålunda med osmotisk flurasil och fälldes. Vid revisionen hösten samma år visade det sig att dessa träd i stor utsträckning angripits av granbarkborren, men på grund av trädens behandling hade samtliga djur eller deras larver dödats. Inga angrepp på ständskogen kunde på hösten iakttagas inom de behandlade områdena.

Stormfällningen 1954 i kombination med torkan 1955 medförde att den sextandade barkborren på sin håll kraftigt ökade i antal. Sålunda rapporterades från flera platser, framför allt inom Bergslagsområdet, rätt omfattande angrepp på levande smågranan, vilka dödats.

Angreppen av den dubbelögade bastborren var däremot i markant avtagande. Däremot iakttoqs på åtskilliga platser rätt omfattande skador på obarkat timmer förorsakade av randiga vedborren.

Av de barr- och bladätande insekterna måste i första hand nämnas den lilla tallstekeln som i övre Norrland förorsakade omfattande skadegörelse på såväl självstådda som kultiverade bestånd. Eftersom även årsbarren angrips, kan trädens vid kraftiga angrepp dödas. Den röda tallstekeln tycks däremot under året blott ha uppträtt sporadiskt.

De omfattande skador, som föregående år rapporterats på björken i fjällområdena förorsakade av fjällbjörkmätaren, tycks detta år praktiskt taget ha upphört. Däremot har lövträden i södra och mellersta Sverige lokalt kraf-

tigt angripits av frostfjärilen, lindmätran och ekvecklaren. De kalatna träderna har senare på säsongen allmänt fått nya blad.

I södra och mellersta delarna av landet har framför allt hybridaspen kraftigt angripits av mindre aspedbocken. De angripna plantorna har i allmänhet blivit svårt skadade.

I vissa plantskolor i södra Sverige har örönviveln och brunborren förekommit riktigt och skadat framför allt unga granplantor.

5. Svampskador

Angrepp av skadesvampar, såsom rotrotan, honungsskvilingen och törskatesvampen, är kroniska företeelser i vårt skogshand. Flera andra svampsjukdomar förekommer också, och bland dylika, som under 1957 konstaterats vid statens skogsforskningsinstitut, kan följande förtjäna att särskilt omnämns.

I plantskolor har fallsjuka konstaterats på barrträdsplantor.

På tallplantor har skytte uppträtt i ett flertal plantskolor i södra och mellersta Sverige. Även i ett par norrländska plantskolor har denna svamp iakttagits.

Skador, som i första hand troligen förorsakats av frost och solbränna under våren, har rapporterats från flera håll. I samband däremed kan sekundära angrepp av mögelvamp uppträda.

Gren- och topptorka har rapporterats från tallkulturer flerstädes i övre Norrland. Sannolikt uppträder den sekundärt efter frostskador.

Under den fuktiga hösten uppträdde i södra Sverige, särskilt Skåne, en barsjukdom förorsakad av en svamp som blott angriper årsbarren, varför skadan i regel blott blir av tillfällig natur.

På lärk har en barrsvamp iakttagits och vid ett par tillfällen har rötskador på lärk, förorsakade av honungsskvilingen och grovtickan förekommit.

Tabell 23. I rikets hamnar och lastageplatser 1957 lossade kvantiteter av oförädlat virke (endast inrikes fartygstransporter)

Unprocessed wood unloaded from vessels in Swedish harbours and other loading wharfs in 1957.

Mått enhet: m³ f.1
Unit of measurement: m³ f.1

Län County	1	2	3	4	5	6
	Lossade varor Unloaded goods					
	Timmer master spiror Timber poles	Massa- ved o. d. Props Pulp wood etc., pit- props	Bränn- ved Fuel wood	Lövträ Broad- leaved wood	Summa Total	
Vnr	—	—	—	1	1	
Gvl	—	—	8	234	242	
Vrm	109	—	8 335	—	8 444	
Vstm	35	—	914	—	949	
Ups	—	99	387	—	486	
Sth	—	5 805	1 066	—	6 871	
Sdm	—	—	281	—	281	
Ög	—	1 818	—	—	1 818	
Skb	1 329	1 852	99	—	3 280	
Åbg	—	779	268	—	1 047	
Jkp	52	26	601	—	679	
Klm	10 698	4 169	6 335	64	21 266	
Gtl	—	41	—	—	41	
Ghg	500	130	3 371	—	4 001	
Bl	—	—	426	—	426	
Mlm	13	—	11	—	24	
Riket	12 736	14 719	22 102	299	49 856	
Entire country						
1956	14 875	40 832	26 374	8 093	90 174	

¹ Omräknat till fast mått utan hänsyn till barkningsgraden.

Tabell 24. Skogsindustriernas förbrukning av rundvirke 1953—1957

Yearly consumption of roundwood by forest industries in 1953—1957

Anm.: Redovisningen omfattar samtliga i kommerskollegii industristatistik ingående anläggningar (minst fem personer sysselsatta). Only enterprises which usually have at least five workers employed.

Mått enhet: 1 000 m³ f. ub
Unit of measurement: 1 000 m³ f. ub

1	2	3	4	5	6	7
Industrigren och sortiment Branch of industry and assortment	1953	1954	1955	1956	1957	Årsmedeltal Average 1953 /57
Sågverk ¹	Saw mills ¹	10 232	12 412	12 701	11 656	11 706
Timmer, slipersämmen och sågkubb	Timber, sleepers					
av furu	of pine	5 310	6 603	6 654	5 993	6 573
» gran	» spruce	3 820	4 307	4 389	4 154	4 387
» björk	» birch	45	51	78	63	61
» annat lövträ	» other broadleaved wood	90	92	103	108	96
ej spec.	unspecified	967	1 359	1 477	1 349	589
Fanér- o. plywoodfabr.	Veneer- and plywood factories	131	160	155	162	159
Timmer o. d.	Logs etc.					
av furu	of pine	82	100	93	89	94
» gran	» spruce	—	4	5	8	10
» björk	» birch	15	22	26	24	24
» annat lövträ	» other broadleaved wood	23	28	20	28	30
ej spec.	unspecified	11	6	11	13	1
Wallboardfabriker ²	Wallboard factories ²	337	403	319	352	458
Massaved	Pulp wood					
av furu	of pine	200	227	227	322	398
» gran	» spruce	94	146	83	17	25
» lövträ	» other broadleaved wood	22	30	9	13	6
ej spec.	unspecified	21	—	—	—	1
Massafabriker ²	Pulp mills ²	13 237	14 850	15 661	16 624	17 056
Massaved	Pulp wood					
av furu	of pine	3 831	4 246	4 592	4 980	5 376
» gran	» spruce	9 025	10 108	10 437	10 887	10 736
» asp	» aspen	85	100	132	103	120
» björk	» birch	296	396	500	654	824
ej spec.	unspecified	—	—	—	—	—

¹ Statistiken omsluter flera sågverk 1954—1957 än tidigare.

The statistics include more sawmills 1954—1957 than preceding years.

² Förbrukning av sågverksavfall redovisas i textavdelningen.

Consumption of sawmill waste is dealt with in chapter II.

Tabell 25. Sågverkens och hyvleriernas samt lådämnesfabrikernas huvudsakliga produktion 1957. Länsvis

Production of sawn and planed goods in 1957. By counties

Anm. Redovisningen omfattar samtliga i kommerskollegii industristatistik ingående anläggningar (minst fem personer sysselsatta). — *Only enterprises which usually have at least five workers employed.*

Mättenhet: 1 000 m³ (nominellt)

Unit of measurement: 1 000 m³ (nominellt)

Län och länsgrupp County			Bräd- o. plank- stump läkt, ribb, list, stav	Bjälkar, sparrar, syllar	Virke av löv- träd	Lådäm- nen (så- gade)	Hyvlade bräder <i>Planed lumber</i>	
	1	2						
	Antal arbets- ställen No. of mills	Produk- tion Produc- tion etc.	Ends, slatings, staves					
Nb	58	427	1	11	—	—	27	
Vb	62	297	10	11	0	1	32	
Jtl	22	69	3	2	—	0	25	
Vnr	44	621	15	1	—	—	23	
Gvl	67	750	8	6	4	2	79	
Kpb	73	465	10	30	0	0	99	
Vrm	68	540	4	4	5	1	56	
Ör	38	318	4	6	3	1	32	
Vstm	39	215	3	2	1	2	47	
Ups	24	160	0	4	2	2	18	
Sth	30	110	0	6	0	2	150	
Sdm	36	186	4	3	1	2	37	
Ög	77	225	2	9	5	1	42	
Skb	61	191	1	9	2	4	42	
Äbg	71	154	2	9	1	3	39	
Jkp	126	265	2	39	8	5	144	
Krb	89	275	6	26	4	8	54	
Klm	96	339	5	6	23	12	74	
Gtl	5	5	0	1	—	—	1	
Gbg	12	15	0	1	3	3	32	
H1	23	25	1	24	6	0	3	
Bl	30	60	0	1	1	0	13	
Krs	48	101	2	4	17	6	6	
Mlm	15	16	0	6	16	1	7	
I	120	724	11	22	0	1	59	
II	66	690	18	3	—	0	48	
III	140	1 215	18	36	4	2	178	
IV	755	2 978	33	123	55	43	635	
V	133	222	3	37	43	10	62	
Riket	1 214	5 829	83	221	102	56	982	
Entire country								
1956	1 263	5 814	83	216	97	60	1 004	

¹ Därav Stockholms stad 24 000 m³.

Tabell 26. Massa- och wallboardfabrikernas huvudsakliga produktion 1957. Länsvis

Pulp and wallboard production in 1957. By counties

Mättenhet: 1 000 ton
Unit of measurement: 1 000 ton

Län och länsgrupp County	Pappersmassa Pulp								Wallboards	
	Mekanisk		Sulfit		Sulfat		Antal fabri- ker i drift No. of runn- ing mills	Produk- tion 1 000 ton (torr- tänkt vikt) (dry weight)		
	Antal fabri- ker i drift No. of runn- ing mills	Produk- tion 1 000 ton (torr- tänkt vikt) (dry weight)	Antal fabri- ker i drift No. of runn- ing mills	Produk- tion 1 000 ton (torr- tänkt vikt) (dry weight)	Antal fabri- ker i drift No. of runn- ing mills	Produk- tion 1 000 ton (torr- tänkt vikt) (dry weight)		No. of running mills	Produk- tion 1 000 ton	
Nb	1	21	—	—	2	133	1	..		
Vb	4	159	1	57	1	36	2	..		
Jtl	2	28	2	37	—	—	1	..		
Vnr	4	124	10	544	7	492	5	..		
Gvl	3	35	7	311	5	318	2	..		
Kpb	2	134	4	90	1	31	—	..		
Vrm	4	123	8	262	5	244	1	..		
Ör	3	26	1	19	2	59	1	..		
Vstm	2	2	1	13	—	—	1	..		
Ups	—	—	1	30	1	72	1	..		
Sth	2	99	1	20	—	—	—	..		
Sdm	—	—	—	—	—	—	1	..		
Ög	1	101	2	59	1	48	—	..		
Skb	—	—	1	22	—	—	1	..		
Äbg	5	42	5	97	2	38	—	..		
Jkp	1	1	4	64	1	47	—	..		
Krb	2	20	3	48	1	22	—	..		
Klm	1	10	1	11	1	15	—	..		
Gtl	—	—	—	—	—	—	—	..		
Gbg	2	21	1	22	—	—	—	..		
H1	2	7	1	24	—	—	—	..		
Bl	1	7	—	—	—	—	—	..		
Krs	—	—	—	—	—	—	—	..		
Mlm	—	—	—	—	—	—	—	..		
I	5	180	1	57	3	169	3	119		
II	6	152	12	581	7	492	6	148		
III	5	169	11	401	6	349	2	44		
IV	21	424	28	645	14	545	6	202		
V	5	35	2	46	—	—	—	—		
Riket	42	960	54	1 730	30	1 555	17	513		
Entire country										
1956	41	924	54	1 738	30	1 443	17	450		

Tabell 27. Export av rundvirke, sågat virke m. m. 1953—1957
Exports of roundwood, sawn wood etc., 1953—1957

1 Tullens stat. nr Customs No.	Sortiment Assortment	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
				1953	1954	1955	1956	1957	1953	1954	1955	1956	1957
Arbetade tråvaror Unprocessed wood													
712, 713	Sägtimmer m. m. av barrträdd	1 000 m ³ f	61,2	107,7	102,4	85,0	105,5	7 472	14 371	14 654	11 880	15 367	
716	<i>Coniferous timber</i>		»	206,5	1 051,0	747,0	890,5	12 744	40 545	80 906	58 542	64 086	
715	Massaved Pulp wood		555,6	329,5	436,3	268,7	456,7	43 653	20 224	33 230	20 997	35 273	
752	Props Pilprops		0,8	—	12,1	86,8	85,1	18	—	15 379	15 957	1 452	
714, 717	Ved Wood		100,3	84,1	86,8	64,9	52,6	20 081	15 379	15 957	12 384	1 562	
718, 719	Ovrigt harträdsvirke (stolpar etc.)		»	3,6	5,9	11,1	11,1	26,0	385	936	1 199	1 192	
720, 721	Other coniferous wood (poles etc.)		»	1,6	0,2	0,8	0,1	0,0	331	17	136	16	
720, 721	Ovrigt inhemskt lövträdsvirke		»	925,6	1 108,4	1 700,5	1 263,6	1 616,4	84 684	91 472	146 294	106 453	
720, 721	Virke av utländska trädslag		»	925,6	1 108,4	1 700,5	1 263,6	1 616,4	84 684	91 472	146 294	106 453	
720, 721	Wood from foreign species		»	Summa arbetade tråvaror	Total unprocessed wood								129 151
Sågat och bilat virke Sawn and axed wood													
722—724	Av barrträdd: <i>Coniferous</i> :		26,8	30,3	31,0	22,1	25,0	18 526	20 755	23 175	16 457	17 673	
725	Bjälkar, sparrar <i>Balks</i>	1 000 stdsl	»	9,9	5,1	6,0	13,2	9,6	10 072	4 669	5 602	13 458	
726—737	Öhyvlade plankor etc. <i>Unplaned</i>		857,1	828,5	960,4	916,4	1 008,9	855 767	859 313	1 032 954	947 134	1 038 254	
776—781	Hövylade bräder <i>Planed</i>		35,3	49,8	42,4	40,2	33,3	35 280	50 589	45 072	42 375	34 475	
745	Öhyvlade lädärmen <i>Boxboards</i>		15,3	18,1	11,2	9,2	9,0	19 388	17 953	16 532	13 684	13 083	
783	Hövylade lädärmen <i>Boxboards</i>		»	3,8	5,3	6,0	6,8	6,3	4 264	6 321	7 012	8 420	
738—741	Ovrigt barrträdsvirke <i>Other coniferous lumber</i>		17,4	14,9	16,0	15,2	14,3	15 183	13 165	14 236	13 458	12 025	
742	Summa virke av barrträdd		965,6	942,0	1 073,0	1 023,1	1 106,4	958 480	972 771	1 144 539	1 055 016	1 132 528	
742	Av lövträdd: summa <i>Broadleaved: total</i>		12,9	12,8	14,2	10,3	12,7	3 257	3 533	2 982	2 848	5 305	
758, 759	Fanérskivor <i>Veneer</i>		1 ton	1 244	1 504	1 639	2 016	2 526	2 765	4 094	4 795	5 454	
759, 1, 760	Högst 7 mm tiocka <i>Up to 7 mm thick</i>		»	9 929	10 820	8 898	7 509	6 729	10 551	12 392	10 707	9 159	
761	Hoppressade (plywood m. m.) <i>Plywood</i>		»									8 477	

1 En standard motsvarar 4,672 m³f.

Tabell 28. Import av rundvirke, sågat virke m. m. 1953—1957

Imports of roundwood, sawn wood etc., 1953—1957

1 Tullens stat. nr Customs No.	Sortiment Assortment	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
				1953	1954	1955	1956	1957	1953	1954	1955	1956	1957
Arbetade tråvaror Unprocessed wood													
712, 713	Sägtimmer m. m. av barrträdd	1 000 m ³ f.	252,3	331,3	203,6	181,8	131,1	21 928	31 337	19 230	15 644	10 348	
716	<i>Coniferous timber</i>		»	271,5	292,9	279,9	348,4	298,8	15 229	15 610	16 308	22 080	17 615
715	Massaved Pulp wood		»	4,1	0,5	0,5	—	—	171	—	30	—	—
751, 752	Props Pilprops		»	23,0	6,9	4,4	25,3	28,8	61	152	95	681	720
714, 717	Ved Wood		»	5,3	3,5	1,9	1,0	5,2	377	319	193	131	343
718, 719	Ovrigt barrträdsvirke (stolpar etc.)		»	11,4	27,7	21,8	33,4	19,0	1 786	3 303	2 498	2 422	1 630
720, 721	Övr. inhemskt lövträdsvirke		»	13,9	29,6	23,1	21,9	25,0	4 157	8 389	7 728	8 088	11 705
720, 721	Övr. inhemskt lövträdsvirke		»	565,0	691,9	535,2	611,8	507,9	59 110	46 082	49 046	42 361	
726—741	Sågat virke Sawn wood		13,7	14,2	11,1	12,8	10,0	10 755	11 532	9 340	9 620	8 021	
742	Av barrträdd <i>Coniferous</i>	1 000 stds.	20,1	32,8	42,8	32,8	30,3	8 765	14 577	20 956	15 612	14 749	
743	Av inhemska lövträdd <i>Broadleaved</i>	1 000 m ³ f.	10,3	15,8	14,2	11,9	17,8	7 003	9 723	9 560	9 869	15 327	
758, 759	Fanérskivor Veneer		965	1 592	2 007	1 526	2 162	3 506	6 254	7 084	5 740	9 688	
759, 1, 760,	Högst 7 mm tjocka <i>Up to 7 mm thick</i>	ton	4 526	6 750	5 666	6 025	6 602	5 122	8 152	8 356	7 592	9 747	
761	Hoppressade (plywood m. m.) <i>Plywood</i>	»	761										

¹ För »Sågat virke av barrträdd» anges kvantiteten i 1 000-tals standards (stds), för »fanérskivor» i ton och för övriga sortiment i 1 000-tals m³f. En standard motsvarar 4,672 m³f.

Tabell 29. Sveriges export och import av oförädlat virke med fördelning på export- resp. importländer 1957

1	2	3	4	5	6	7
Tullens stat. nr.	Sortiment <i>Assortment</i>	Export- resp. importland <i>Export- resp. importland</i>	Export		Import	
Customs No.			1 000-tal m ³ f.	1 000-tal kr	1 000-tal m ³ f.	1 000-tal kr
712,713 714	Såg- och fanértimmer, mästrä, spiror och stolpar av barrträd <i>Coniferous timber, poles, pilings etc.</i>	Belgien o. Luxemburg Danmark Finland Grekland Island Israel Nederlanderna Norge Storbritannien Västtyskland Övriga Samtliga	1,7 3,1 — 3,4 0,9 2,1 40,0 16,3 21,2 64,2 3,5 156,4	349 530 — 858 192 572 4 485 1 705 4 644 11 403 885 25 623	— — 92,6 — — — — 39,9 — — — 182,5	— — 7 516 — — — — 2 975 — — — 10 491
716	Massaved av barrträd <i>Coniferous pulp-wood</i>	Belgien o. Luxemburg Finland Frankrike Italien Norge Schweiz Storbritannien Turkiet Ungern Västtyskland Östtyskland Övriga Samtliga	3,5 — 1,5 34,5 155,2 13,6 5,2 11,3 15,9 635,6 13,9 0,4 890,6	255 — 150 2 603 10 656 1 074 426 996 1 253 45 599 1 041 34 64 087	— 9,7 — — 289,1 — — — — — — 298,8	— 553 — — 17 062 — — — — — — 17 615
715	Props av barrträd <i>Coniferous pil-props</i>	Belgien o. Luxemburg Danmark Nederlanderna Storbritannien Turkiet Västtyskland Övriga Samtliga	5,7 1,1 0,7 158,9 15,0 275,3 — 456,7	460 111 65 12 027 1 137 21 472 — 35 272	— — — — — — 0,0 0,0	— — — — — — 1 1

(Forts. på nästa sida)

(Forts. fr. föreg. sida)

1	2	3	4	5	6	7
717	Övrigt barrträds-virke <i>Other coniferous wood</i>	Danmark Finland Nederlanderna Norge Spanien Västtyskland Övriga Samtliga	0,2 — 0,1 0,5 0,7 0,4 — 1,9	14 — 7 38 65 10 — 134	— 3,6 — — — — 0,8 4,4	— 190 — — — — 12 202
718,719	Virke av svenska lövträdsarter <i>Wood from Swedish broadleaved species</i>	Danmark Finland Norge Storbritannien Västtyskland Övriga Samtliga	12,7 — 1,4 2,0 9,4 0,2 25,7	633 — 103 119 1 575 16 2 446	0,4 16,1 1,5 0,0 — 1,0 19,0	62 884 64 33 581 1 624
720,721	Virke av utländska trädslag <i>Wood from foreign species</i>	Britt. Västafrika Burma Fr. Ekv. Afrika Fr. Västafrika Ghana Thailand Övriga Samtliga	— — — — — — 0,0 0,0	— — — — — — 14 14	7,6 1,6 4,6 3,4 3,8 2,8 1,3 25,1	1 690 2 109 1 246 974 1 245 3 608 834 11 706
	Summa oförädlat virke <i>Total unprocessed wood</i>		1 531,3	127 576	479,8	41 639
			1956	1 176,7	105 001	586,6
						48 574

(Forts. på nästa sida)

**Tabell 30. Rånettovärden för virkesuttagen å kronoskogar
1948—1957. Länsvis**

Net value of wood cut in Crown forests in 1948—1957. By counties

Län <i>County</i>	Mättenhet: kr pr m ³ sk. <i>Unit of measurement: kr pr m³ sk.</i>										
	1 1948	2 1949	3 1950	4 1951	5 1952	6 1953	7 1954	8 1955	9 1956	10 1957	11
Nb	12:09	11:95	12:82	28:04	30:86	15:79	18:48	18:31	15:24	11:76	
Vb	15:11	15:23	17:54	32:31	37:03	21:80	24:89	25:65	22:25	18:66	
Jtl	12:97	13:41	19:71	35:18	35:42	22:45	23:38	27:25	20:58	18:69	
Vnr	13:53	12:92	20:89	39:98	38:50	21:46	24:04	26:16	21:26	16:38	
Gvl	17:38	16:58	21:45	38:37	45:40	28:33	21:66	22:98	25:66	25:15	
Kpb	19:12	18:07	20:91	42:54	41:61	29:01	30:48	31:44	30:66	28:58	
Vrm	20:74	21:18	31:77	60:25	48:90	39:07	44:34	44:60	35:62	36:22	
Ör	18:68	17:81	18:59	34:92	49:20	29:06	30:68	31:10	29:84	27:64	
Vstm	19:87	18:92	19:20	37:68	47:13	26:39	27:73	26:31	28:16	24:57	
Ups	23:54	23:11	27:88	46:40	51:52	37:33	30:23	25:56	31:14	27:97	
Sth	18:73	18:08	23:66	42:39	38:23	27:32	23:19	24:06	19:02	24:28	
Sdm	21:14	20:01	26:92	52:68	46:59	42:45	39:06	42:80	40:31	37:87	
Ög	20:43	21:07	26:07	45:21	47:49	41:13	39:32	42:62	38:02	35:28	
Skb	22:08	21:40	26:48	48:15	54:37	40:61	40:19	41:23	37:23	37:87	
Äbg	21:52	21:71	28:51	50:55	42:09	38:64	40:46	41:53	35:85	37:11	
Jkp	25:44	24:42	35:82	64:87	49:10	49:36	52:49	50:12	43:13	44:09	
Krb	24:04	23:60	29:39	48:59	53:25	41:16	43:69	41:64	40:88	42:32	
Klm	21:30	23:08	32:89	47:72	42:15	41:43	43:51	43:63	38:31	42:29	
Gtl	21:77	20:47	26:57	43:23	33:20	31:42	29:66	31:05	22:91	19:95	
Gbg	14:84	14:61	17:09	34:80	39:21	24:09	26:02	28:47	30:50	29:51	
Hl	14:19	19:72	24:29	41:02	41:44	34:07	38:02	39:92	35:40	34:61	
Bl	18:60	16:34	23:81	44:08	35:49	30:84	35:24	36:47	30:63	38:29	
Krs	21:70	20:69	26:85	46:95	40:78	36:32	36:20	39:08	33:71	34:56	
Mlm	23:85	22:87	30:75	61:80	46:86	35:62	41:67	46:69	42:22	42:80	
Riket	16:27	15:69	19:34	36:55	39:28	25:68	27:76	28:37	25:70	23:17	

**Tabell 31. Bruttopriser och omkostnader för drivningsåret 1956/57.
Sågtimmer av furu och gran**

Gross prices and costs in the felling-season 1956/57. Coniferous timber

a) Norra Sverige

Anm.: Priserna gäller för obarkat timmer av o/s kvalitet och 16' medellängd fritt utsorterat slutskilje. Körningskostnaderna avser 2 km körväg.

Prisområde <i>Region</i>	Trädslag <i>Species</i>	Pris i öre per f ³ to. ¹ <i>Prices in öre per f³to.</i>						Pris i öre per f ³ för mantelvolymen <i>Price in öre per f³ of volume above f³ to.</i>	Omkostn. i öre per f ³ tr. <i>Costs in öre per f³ tr.</i>			
		6"	7"	8"	9"	10"	11"		huggning <i>cutting</i>	körning <i>transport</i>	geemens <i>common</i>	summa <i>total</i>
Timmer och massaved 3,0 f ³ tr.												
Torneälv	t g	174 —	209 198	225 209	246 224	278 247	—	95	30	25	20	75
Kalixälv	t g	175 —	210 199	226 210	247 225	279 248	—	96	30	25	20	75
Luleälv	t g	175 —	210 199	226 210	247 225	279 248	—	96	30	25	20	75
Piteälv	t g	175 —	210 199	226 210	247 225	279 248	—	96	28	25	20	73
Skellefteälv	t g	176 187	211 200	227 211	248 226	280 249	—	97	26	25	17	68
Umeälv	t g	177 188	212 201	228 212	249 227	281 250	—	98	21	31	17	69
Öreälv	t g	177 188	212 201	228 212	249 227	281 250	—	98	21	31	17	69
Gideälv m. fl.	t g	178 189	213 202	229 213	250 228	282 251	—	99	21	31	17	69
Ångermanälven	t g	179 190	214 203	230 214	251 229	283 252	—	100	27	28	18	73
Indalsälven— Ljungan	t g	179 —	214 203	230 214	251 229	283 252	—	100	28	28	19	75
Endast timmer												
Ljusnan	t g	167 —	192 170	212 190	232 210	252 230	270 245	—	17	25	24	66

¹ För älvarna Torne—Ljungan angives särskilda priser för toppcyllindern och mantelvolymen, för Ljusnan ett gemensamt pris för hela stockens volym i f³fl., som ungefär motsvarar toppcyllindern jämte mantelvolymen (f³tr.).

För annan kvalitet än o/s är prisändringarna följande:

	Tillägg för S-timmer	Avdrag för V	Avdrag för VI
Torne—Ljungan å toppcyllindervol.	t 20—25 %	t, g 25—30 %	t, g 40—50 %
å hela volymen	t 20 %	t 25 %, g 20 %	t 40 %, g 35 %

Tabell 31 (forts.).

b) Övriga Sverige

Anm.: Priserna gäller för timmer av o/s kvalitet, obarkat, utom för Värmland där priserna avser helbarkat timmer. Körningskostnaderna avser: Gvl, Kpb och Vrm 1 km, Ör—Gtl 0,75 km och Gbg—Mlm 0,3 km.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
Prisområde Region	Stock- arnas medel- längd Average length of logs	Träd- slag Species	Bruttopriser i öre per f ³ to. Gross prices in öre per f ³ to.										Omkostn. i öre per f ³ to. Costs in öre per f ³ to.				
			5"	6"	7"	8"	9"	10"	11"	12"	13"	hugg- ning cutting	kör- ning trans- port	ge- mens. kostn. common costs	sum- ma total		
Gvl Gästrikl.	bilväg	15'	t g	—	205	220	240	260	280	310	—	—	18	29	21	68	
Kpb huvudälv	bilväg	15'	t g	—	215	230	250	270	290	320	—	—	20	29	24	73	
Vrm huvudälv	bilväg	15'	t g	—	205	220	240	260	280	310	—	—	34	25	23	82	
Ör	»	14-15'	t g	—	212	237	248	252	261	270	277	—	—	17	27	25	69
Vstm	»	14 ¹ / ₂	t g	—	190	210	230	250	270	290	310	—	—	18	28	22	68
Ups	»	15-16'	t g	—	197	220	230	236	244	253	259	—	—	—	—	—	—
Sth	»	14 ¹ / ₄	t g	—	200	215	230	255	270	280	—	—	19	25	20	64	
Sdm	»	14 ¹ / ₄	t g	—	180	190	200	220	235	250	265	—	—	16	21	19	56
Ög	»	14'	t g	—	180	190	200	210	220	230	230	—	—	17	22	19	58
Skb	»	14 ¹ / ₄	t, g	180	195	210	220	230	240	250	—	—	17	25	16	58	
Äbg Dals. norra bilväg (kanalsjö, + 7 öre)	»	14'	t, g	—	212	221	228	238	241	246	—	—	21	25	24	70	
Västerg.	»	14'	t, g	—	190	205	215	225	235	245	—	—	21	25	14	60	
Jkp	»	12-14'	t, g	165	180	210	220	235	245	265	—	—	18	24	15	57	
Krb	»	14'	t g	—	190	225	250	265	275	280	—	—	19	23	13	55	
Klm	»	14'	t g	—	180	205	215	225	235	245	—	—	22	22	12	56	
Gtl	»	14'	t, g	150	165	180	190	200	210	220	230	—	—	—	—	—	—

Tab. 31. (forts.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Gbg	bilväg	14'	t, g	—	192	207	217	227	237	247	—	—	21	17	13	51
Hl ³	»	13-14'	t, g	165	180	205	215	225	235	245	250	255	20	21	14	55
Bl	»	13'	t g	161	185	209	228	247	256	266	271	275	22	22	—	—
Krs	»	13'	t, g	180	195	205	215	225	235	245	250	—	24	23	17	64
Mlm ⁴	»		t, g	—	—	—	204	—	—	—	—	—	18	18	—	—

Anm.: För annan kvalitet än o/s är prisändringarna följande:

	Tillägg för S-timmer	Avdrag för V	Avdrag för VI
Gvl (Gästrikland), Kpb	25 %	t 25 %, g 15 %	t 40 %, g 30 %
Vrm	30 »	t 25 %, g 15 %	—
Ör	25 »	t 25 %, g 20 %	t, g 40 %
Vstm	25 »	t, g 25 %	t, g 40 »
Ups, Sdm	25 »	t 30 %, g 25 %	t, g 50 »
Sth	25 »	t, g 25 %	t, g 50 »
Ög	25 »	t, g 25 %	t, g 45 »
Skb, Jkp, Krb	30 »	t, g 25 %	t, g 40 »
Äbg, Dalsl. norra	—	t 25 %, g 15 %	—
» södra	—	t 25 %, g 20 %	t, g 35 »
Västergötl.	30 »	t 20 %	t, g 35 »
Klm	30 »	t 30 %, g 25 %	t, g 45 »
Gtl	35-60 »	t, g 25 %	t, g 45 »
Gbg	—	t 25 %, g 20 %	t, g 35 »
Hl	—	t, g 15 %	t, g 30 »
Bl	30 »	t, g 30 %	t 45 %, g 40 %

1 Gäller för 5½"

2 Medelpriiset 6" och över

3 Medelpriiset för större partier ca 10 % högre

4 Medelpriis (medeldiameter 8")

Tabell 32. Brutto priser och omkostnader för drivningsåret 1956/57.

Massaved av barrträd

Gross prices and costs during the felling-season 1956/57. Coniferous pulp wood

Anm.: Priserna gäller Torne—Ljusnan fritt slutskilje, i övrigt — där ej annat anges — leverans vid bilväg. Alla priser för massaved i m³t. avser helbarkat virke.

Körningskostnaderna avser: Torne-Ljusnan 2 km, Gästrik., Kpb och Vrm 1 km, ör-Gtl 0,75 km samt Gbg-Mlm 0,3 km.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Prisområde (flood-område resp. län)	Mått-enhet Unit used	Virkes längd Length of logs	Bruttopris i kr per måttenhet Gross prices in Sw. cr. per unit				Omkostn. i kr pr måttenhet Costs in Sw. cr. per unit					
Region			Sulfited Sulphite wood	Sulfated Sulphate wood	Flottning bränning ved el. kolved		Huggning cutting	Körning transport	Gemens. kostn. com- mon costs	Summa total		
Torne älvd.	f ³ tr.	—	hb.	ob.	hb.	ob.						
Kalix älvd.	»	—	1: 72	1: 52	1: 45	1: 30	1: 19	se under timmer, tab. 31				
Lule älvd.	»	—	1: 73	1: 53	1: 46	1: 31	1: 20	»	»	»		
Pite älvd.	»	—	1: 73	1: 53	1: 46	1: 31	1: 20	»	»	»		
Skellefte älvd.	»	—	1: 74	1: 54	1: 47	1: 32	1: 21	»	»	»		
Ume älvd.	»	—	1: 75	1: 55	1: 48	1: 33	1: 22	»	»	»		
Öre älvd.	»	—	1: 75	1: 55	1: 48	1: 33	1: 22	»	»	»		
Gide älvd m. fl.	»	—	1: 76	1: 56	1: 49	1: 34	1: 23	»	»	»		
Angermanälven	»	—	1: 77	1: 57	1: 50	1: 35	1: 24	»	»	»		
Indalsälvd.-Ljungan	»	—	1: 77	1: 57	1: 50	1: 35	1: 24	»	»	»		
Ljusnan, fritt Mar-												
men	f ³ mi.	—	1: 85	—	1: 57	—	1: 15	0: 44	0: 30	0: 22	0: 96	
Vrm huvudälvd.	»	—	1: 85	—	1: 54	—	—	0: 34	0: 25	0: 23	0: 82	
bilväg	»	—	1: 77	—	1: 46	—	—	—	—	—	—	
Äbg Dalsl. bilväg	»	—	1: 77	—	1: 46	—	—	—	—	—	—	
Västerg. »	—	—	1: 74	—	1: 36	—	—	—	—	—	—	
Gbg bilväg	»	—	1: 77	—	1: 46	—	—	—	—	—	—	
			prima	sekunda	prima	sekunda						
Gvl, Gästrik., bilv.	m ³ t.	3 m	42:—	29: 50	34: 50	24: 25	—	11: 79	6: 34	3: 68	21: 81	
Kpb, huvudälvd.	»	»	43:—	30:—	35: 50	24: 75	23:—					
n. delen »	»	»	41:—	28: 75	33: 50	23: 50	21:—	11: 45	6: 55	4: 48	22: 48	
s. delen »	»	»	42:—	29: 50	34: 50	24: 25	22:—					
Vrm	»	2 m	46:—	32: 20	36: 50	25: 60	—	—	—	—	—	
	»	3 »	43: 70	30: 60	34: 25	24: 30	—	—	—	—	—	
Ör	»	2 »	43: 50	30: 50	33: 50	23: 50	—	12: 15	5: 56	4: 80	22: 51	
»	»	3 »	42: 50	29: 50	32: 50	22: 50	—					
Vstm n. delen	»	»	42: 50	29: 50	34: 50	24: 25	—	11: 14	5: 89	4: 25	21: 28	
s. delen »	»	2 »	43: 50	30: 50	32: 50	22: 50	—					
Ups, n. delen	»	»	3 »	42: 50	29: 50	32: 50	22: 50	—	11: 04	6: 35	4: 45	21: 84
s. delen »	»	2 »	43: 50	30: 50	33: 50	23: 50	—					
Sth	»	»	»	43: 50	30: 50	33: 50	23: 50	—	11: 51	4: 92	4: 51	20: 94
»	»	3 »	42: 50	29: 50	32: 50	22: 50	—					
Sdm	»	»	2 »	43: 50	30: 50	33: 50	23: 50	—	11: 42	4: 80	3: 85	20: 07
»	»	3 »	42: 50	29: 50	32: 50	22: 50	—					
Ög	»	2 »	43: 50	30: 50	33: 50	23: 50	—	11: 95	4: 87	3: 48	20: 30	
Skb	»	»	»	43: 50	30: 50	35: 50	24: 75	—	11: 07	4: 99	2: 95	19: 01
Äbg, Dalsl.	»	»	46:—	32: 25	36: 50	25: 50	—	10: 96	5: 36	4: 83	21: 15	
Västerg.	»	»	43: 50	30: 50	33: 50	23: 50	—	10: 54	4: 53	3: 64	18: 71	
Jkp	»	»	»	43: 50	30: 50	33: 50	23: 50	—	11: 37	4: 27	3: 19	18: 83
Krb	»	»	»	43: 50	30: 50	33: 50	23: 50	—	11: 68	4: 42	2: 42	18: 52
Klm	»	»	»	43: 50	30: 50	33: 50	23: 50	—				
Gtl	»	»	39:—	—	31:—	—	—	9: 98	4: 36	2: 05	16: 39	
Gbg	»	»	»	46:—	32: 50	36: 50	25: 60	—	11: 43	3: 59	2: 20	17: 22
Hl	»	»	»	43: 50	30: 50	33: 50	23: 50	—	11: 92	4: 76	4: 34	21: 02
Bl	»	»	»	43: 50	30: 50	33: 50	23: 50	—	13: 10	4: 98	—	—
Krs	»	»	»	43: 50	30: 50	33: 50	23: 50	—	12: 83	4: 50	3: 32	20: 65
Mlm	»	»	»	43: 50	30: 50	33: 50	23: 50	—	11: 92	4: 07	2: 46	18: 45

Tabell 33. Brutto priser och omkostnader för drivningsåret 1956/57. Brännved

Gross prices and costs during the felling-season 1956/57. Fuel wood

Anm.: Priserna gäller i genomsnitt för hela säsongen och avser leverans vid bilväg. Körningskostnaderna avser: Nb-Vrm 1 km, ör-Gtl 0,75 km och Gbg-Mlm 0,3 km.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län County	Bruttopriser i kr per m ³ t. Gross prices in Sw. cr. per m ³ t.				Omkostnader i kr per m ³ t. (1 m ³ -ved) Costs in Sw. cr. per m ³ t. (1 m ³ lengths)			
	björk birch	barrved coniferous	pannved		huggning cutting	körning transport	gem. kost- nader com- mon costs	summa total
	prima	sekunda	prima					
Nb	26:—	21:22:—	22:—	17:19:—	—	—	—	—
Vb lappmark kustland	27:—	22:50	22:50	17:75	13:—	—	1:83	—
Jtl (Östersund)	—	—	—	—	—	—	—	—
Vnr	—	—	—	—	—	—	—	—
Gvl (Gästrik.)	—	—	—	—	—	—	9:54	6:13
Kph	—	—	—	—	—	—	10:30	5:80
Vrm	25:—	—	—	—	17:—	—	9:46	6:47
Ör	24:—	18:—	17:—	16:—	9:75	5:25	2:50	17:50
Vstm	25:—	20:—	20:—	16:—	9:67	5:65	2:16	17:48
Ups	24:—	20:—	—	15:—	10:09	5:62	2:35	18:06
Sth	23:—26:—	19:—21:—	19:—21:—	14:—15:—	9:29	4:88	2:69	16:86
Sdm	25:—	16:—	20:—	14:—	9:41	4:41	2:19	16:01
Üg	24:—	18:—	—	15:—	9:42	4:91	2:28	16:61
Skb	25:—	19:—	—	16:—	9:21	5:25	1:77	16:23
Äbg Dalsland	25:—	20:—	—	17:—	9:39	5:16	2:88	17:43
Västergöt.	23:—	17:—	18:—	14:—	—			
Jkp	23:—	18:—	18:—	14:—	8:48	4:50	1:85	14:83
Krb	23:—	19:—	19:—	15:—	8:53	4:43	1:32	14:28
Klm	23:—	19:—	19:—	15:—	9:35	4:26	1:13	14:74
Gtl	26:—	—	21:—	18:—	9:20	3:97	1:20	14:37
Gbg	25:—	17:—	—	17:—	8:88	3:77	1:55	14:20
Hl	21:50	16:—	17:—	14:—	8:78	4:19	1:50	14:47
Bl	21:—	16:—	16:—	12:—	8:40	4:36	—	—
Krs	19:50	14:—	16:50	12:50	8:75	4:35	2:45	15:55
Mlm	19:—	14:—	15:—	13:—	7:85	4:—	1:15	18:—

Tabell 34. Skogsarbetarnas genomsnittliga dagsförtjänst i kr¹, vintrarna 1939/40 samt 1954/55—1957/58. Länsvis

Average daily wages of forest workers in the felling-seasons 1939/40 and 1954/55—1957/58.
By counties

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län	Huggare Woodcutters					Körare Hauliers					
County	1939/40	1954/55	1955/56	1956/57	1957/58	1939/40	1954/55	1955/56	1956/57	1957/58	
Nb	8,6	37	40	41	44	17,6	70	74	77	82	
Vb	9,2	38	40	42	43	18,4	71	73	77	79	
Jtl	8,1	35	36	39	38	16,0	61	63	67	68	
Vnr	7,8	35	34	37	39	15,6	67	67	74	70	
Gvl	9,0	37	37	40	41	17,0	59	65	68	71	
Kpb	8,6	41	44	46	48	15,6	62	64	68	67	
Vrm	6,9	33	34	36	39	11,6	48	48	51	66	
Ör	6,7	32	33	35	35	10,8	46	48	51	53	
Vstm	6,8	35	37	37	37	11,9	52	55	57	57	
Ups	9,0	30	32	37	35	13,0	51	53	60	60	
Sth	7,8	29	30	34	35	12,8	47	48	52	53	
Sdm	7,1	30	30	33	36	10,5	44	45	45	46	
Üg	6,2	31	31	32	34	9,8	45	47	48	50	
Skb	6,0	29	30	31	31	10,2	44	45	45	47	
Äbg	6,3	29	30	31	32	10,8	45	47	47	49	
Jkp	6,5	30	32	31	33	10,6	43	47	47	50	
Krb	5,7	30	32	33	35	9,8	44	48	49	52	
Klm	6,3	28	29	32	34	10,0	42	46	47	50	
Gtl	6,0	28	27	29	27	10,0	40	41	41	44	
Gbg	5,5	29	31	35	37	10,0	45	46	50	51	
Hl	6,3	28	32	32	31	11,0	39	45	48	48	
Bl	6,0	30	32	35	38	10,0	48	50	52	55	
Krs	5,8	30	31	34	35	10,3	45	46	48	49	
Mlm	6,5	30	33	33	33	12,0	45	48	48	50	
Riket	7,7	34	36	38	39	14,5	57	60	62	64	
Index basår Basic year 1939/40	100	442	468	494	506	100	393	414	428	441	

¹ För 1939/40 har dagsförtjänsten angivits med en decimal, för övriga år i hela kr.

Tabell 35. Sysselsättningen i skogsbruket 1957 och 1958 vid domänverket och 54 större skogsbolag

Number of forest workers in Crown forests and in 54 of the largest companies' forests in 1957 and 1958

Anm.: Uppgifterna avser antalet sysselsatta andra tisdagen i angiven månad.

Arbetsgivare Employer	Månad och år Month and year	Antal arbetare sysselsatta i Number of workers employed in				
		avverkningsarbete ¹ cutting		skogs- värds- arbeten ² silvi- culture	hus- bygg- o. anlägg- nings- arbeten ³ building	Samtliga All
		total	därav of which hänting			
Domänverket	febr. 57	16 377	4 310	24	349	16 750
State Forest Service	» 58	16 606	4 527	23	331	16 960
	maj 57	6 582	763	3 036	579	10 197
	» 58	7 037	1 002	2 546	553	10 136
	aug. 57	4 774	617	4 859	1 463	11 096
	» 58	4 010	739	4 964	1 352	10 326
	nov. 57	10 742	1 789	683	983	12 408
	» 58	8 066	1 404	1 369	1 159	10 594
Skogsbolagen	febr. 57	56 607	19 695	84	1 017	57 708
Companies	» 58	47 661	17 324	40	612	48 313
	maj 57	26 270	3 080	5 366	999	32 635
	» 58	22 056	2 990	3 532	782	26 370
	aug. 57	22 649	1 225	6 587	1 508	30 744
	» 58	18 049	1 216	6 882	1 276	26 207
	nov. 57	35 089	6 621	1 253	1 637	37 979
	» 58	28 131	5 400	1 882	1 388	31 401
Summa	febr. 57	72 984	24 005	108	1 366	74 458
Total	» 58	64 267	21 851	63	943	65 273
	maj 57	32 852	3 843	8 402	1 578	42 832
	» 58	29 093	3 992	6 078	1 335	36 506
	aug. 57	27 423	1 842	11 446	2 971	41 840
	» 58	22 059	1 955	11 846	2 628	36 533
	nov. 57	45 831	8 410	1 936	2 620	50 387
	» 58	36 197	6 804	3 251	2 547	41 995

¹ Utsyning, stämppling, huggning, körning samt flottning i egen regi.

² Hyggesrensning, markheredning, skogsodling, röjning, skogsdikning och plantskolearbeten.

³ Skogsvägbyggnader samt uppförande av arbetsbostäder.

Tabell 36. Personal sysselsatt i flottningsverksamhet samt antal däri fullgjorda dagsverken 1957
Personnel engaged in floating activity and number of day-works performed in 1957

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Vattendomstols- och flodområden <i>River basins</i>	Förvalt. ningsperso-nal <i>Admi-nistrative person-nel</i>	Antal sysselsatta arbetare <i>No. of workers employed</i>						Av arbetspersonala-len fullgjorda dags-verken 1000-tal <i>No. of day-works performed by workers</i>			
		i flottn.-arbete m. m. <i>in floating etc.</i>			vid skiljen <i>in sorting</i>						
		omkr. 15 maj 15th	omkr. 1 juli 1st	omkr. 15 aug. 15th	omkr. 15 maj 15th	omkr. 1 juli 1st	omkr. 15 aug. 15th	i flott-nings-arbete <i>in float-ing</i>	vid skilje <i>in sor-ting</i>	summa <i>total</i>	
Norrbygden	331	6 035	6 034	2 157	412	3 765	3 302	528	312	840	
Torneälven	14	608	181	47	76	444	383	27	34	61	
Kalixälv ¹	1 426	406	88	16	223	224	54	19	73		
Luleälven	52	299	218	142	8	300	300	31	23	54	
Piteälven	22	149	291	69	30	148	148	24	14	38	
Aby o. Byske älvar	6	75	290	155	11	109	107	17	6	23	
Skellefte älv ¹	22	235	439	125	15	238	222	33	15	48	
Umeälv ¹	41	543	931	227	—	493	493	65	37	102	
Hörneän o. Öreälv ¹	139	82	6	—	115	—	14	5	19		
Gideälv m. fl. ¹	12	481	365	72	—	267	25	25	9	34	
Ångermanälven	57	754	1 162	512	120	754	724	88	76	164	
Indalsälven	91	574	939	271	100	283	292	65	34	99	
Ljungan	388	531	323	36	348	337	61	36	97		
Harmångersån	3	54	46	18	—	—	—	9	—	9	
Delångersån	9	239	141	102	—	36	47	15	4	19	
Övriga — Other	2	71	12	—	—	7	—	0	0	0	
Österbygden	156	2 248	2 468	1 031	117	1 094	1 212	176	111	287	
Ljusnan	62	1 143	810	232	78	577	607	76	58	134	
Dalälven	86	971	1 606	793	39	507	605	96	53	149	
Övriga — Other	8	134	52	6	—	10	—	4	0	4	
Söderbygden	2	12	9	9	—	—	—	1	—	1	
Västerbygden	66	1 368	1 770	733	128	845	347	102	63	165	
Klarälven ²	27	200	1 000	450	—	130	130	49	33	82	
Norsälven	13	610	95	60	128	149	146	27	20	47	
Byälven	7	305	366	62	—	18	18	15	6	21	
Övriga — Other	19	253	309	161	—	48	53	11	4	15	
Riket 1957	555	9 663	10 281	3 930	657	5 204	4 861	807	486	1 293	
Entire country											
1956	556	10 164	10 337	4 122	845	5 033	4 800	783	455	1 238	

¹ Inklusive anslutna och nägränsande flottleder. *Connecting and adjoining floatways included.*

Tabell 37. Arbetsförmedlingsverksamheten inom skogsbruket 1956—1958¹
Labour-exchange activities in forestry in 1956—1958

Månad <i>Month</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Lediga platser <i>Vacancies</i>				Tillsatta platser <i>Placements</i>				Tillsatta platser på 100 lediga <i>No. of placements per 100 vacancies</i>	
	1956	1957	1958	1956	1957	1958	1956	1957	1956	1958
Januari	5 401	4 481	3 457	3 980	3 725	3 044	74	83	88	
Februari	3 856	2 406	2 349	2 518	1 962	1 937	65	82	82	
Mars	2 941	2 069	1 756	2 140	1 742	1 566	73	84	89	
April	2 694	2 483	1 737	2 076	1 826	1 542	77	74	89	
Maj	5 659	4 757	4 284	4 466	4 192	4 001	79	88	93	
Juni	4 607	3 225	3 250	3 173	2 752	3 097	69	85	95	
Juli	2 353	1 455	1 233	1 132	1 057	1 105	48	73	90	
Augusti	3 078	1 652	1 093	1 652	1 171	992	54	71	91	
September	3 344	1 923	1 152	1 826	1 456	1 018	55	76	88	
Oktober	3 710	2 121	1 372	2 403	1 595	1 277	65	75	93	
November	4 038	2 640	2 152	2 995	2 198	2 037	74	83	95	
December	2 710	1 909	1 994	1 921	1 538	1 858	71	81	93	
Hela året ¹	36 184	28 343	24 876	30 282	25 214	23 474	—	—	—	—
Whole year										

¹ Statistiken omfattar arbetsstillfällen inom avverkning, flottning, kolning och skogsvård, men icke inom anläggningsverksamhet (väg- och husbyggnad). Platser, som tillstsatts med praktikanter, är medräknade, däremot icke sådana som tillstsatts med tillfälligt placerad skolunddom. Beträffande lediga platser gäller, att talen för varje särskild månad anger hela det under månaden disponibla antalet lediga platser, således med inräkning även av dem som kvarstår från föregående månad. I talen för hela året har endast de under året nyanmälda lediga platserna inräknats, varav förklaras, att års-siffrorna för lediga platser är mindre än de enskilda månadernas siffror tillssamman tagna liksom att antalet tillstsatta platser på 100 lediga under året blir högre än för någon av årets månader.

Tabell 38. Antal arbetstimmrar¹ samt arbetsolyckor² i skogs- och flöttingsarbeten 1955. Större arbetsgivare (exkl. staten)

Number of working-hours and number of industrial accidents in forest work and floating in 1955. Major employers (ext. public service).

Anm.: Tabellen omfattar arbetsgivare, som under året haft arbetestagare i en omfattning, motsvarande i runt tal minst 10 000 arbetstimmrar.

Only employers who provided, during the year, employment corresponding to at least 10 000 working-hours³.

Arbetsområde ⁴ Field of activity	Antal arbetsgivare No. of employers	1 000-tal arbetsstimmrar Thousands of working-hours	Arbetsolycksfall Industrial accidents at actual work-place	Sjukpenningdagar ⁵ Sickness benefit days			Genomsnittlig invaliditetsprocent ⁶ Average percentage of disablement
				Samtliga fall All cases	därav of which	invaliditetsfall cases of disability	
Skogsavverkning <i>Logging</i>	3 697	125 614	7 941	71	12	12	164 366
därav Skogsavverkn. med mindre än 50 000 arbetsstimmrar per år ..... of which <i>Logging with less than 50 000 working-hours per year</i>	3 471	20 962	1 627	14	3	37 589	14,9
Skogsavverkn. med minst 50 000 arbetsstimmrar per år ..... <i>Logging with at least 50 000 working-hours per year</i>	226	104 652	6 314	57	9	126 777	17,9
Skogsavverkning och virkesmätning ..... <i>Planting and conservation of forests, timbermeasuring</i>	605	10 709	165	2	2	3 065	12,5
Flottring ..... <i>Floating</i>	97	12 376	301	8	1	8 629	16,9
Kolning ..... <i>Charcoal burning</i>	44	324	19	1	—	635	12,5
Summa: Skogsbruk, flötning och kolning <i>Total: Forestry, floating, charcoal burning</i>	4 443	149 023	8 426	82	15	176 695	17,2
Samtliga näringssgrenar ..... <i>All branches of industry</i>	76 184	3 840 104	94 238	1 359	325	2 216 539	20,5

¹ Från och med 1955 anges arbetskraftens omfattning i riksföräkringsanstalten olycksfallsstatistik med 1 000-tals arbetstimmrar. Där antalet arbetstimmrar ej varit känd har en under hela året sysselsatt arbetsstagare ansetts motsvara 2 150 arbetstimmrar utom för vissa yrkesgrupper med lägre timantal, såsom kontor, skolor och yrken med fem dagars arbetsvecka. I olycksfallsstatistiken 1954 och tidigare ångavs arbetskraftens omfattning med antal årsarbetare, varvid en årsarbetare definierades som 300 dagarverken eller 2 400 arbetstimmrar.

² S. k. färdolycksfall ingår icke. Av arbetsolycksfall föranledda yrkeskador inledas i tre svårhetsskisser: övergående fall, invaliditetsfall och dödsfall. I antalet olycksfall ingår icke lättare skador, som icke föranlett sjukskrivning efter utgång av den lagstadgade karenstiden av tre dagar.

³ Olycksfallsstatistikens näringssgrensindelning föreligger fr. o. m. 1955 i området skick. Se texten!

⁴ I antal sjukpenningdagar har dagar med halv sjukpenning medräknats endast med halva antalet. Två av de tre karenstäderna efter daten för yrkeskodans inträffande, för vilka sjukpenning icke skall utgå, är inte inkluderade.

⁵ Om skada medför invaliditet, som nedsätter arbetsförmågan med minst en tiodel, utges livränta så länge denna invaliditet består. Se texten!

⁶ Readers are invited to consult the publication »*Industrial Injuries during 1955* in the series »*Official Statistics of Sweden*» for further commentaries to the tables.

Tabell 39. Svårhetstal¹ för arbetsolycksfall fördelade efter orsak, antal olycksfall och flottningsarbeten 1955. Större arbetsgivare (exkl.staten).

Severity rates for industrial accidents distributed by cause of accident, number of accidents per 1 million working hours and number of working days lost per accident in forest work and floating in 1955. Major employers (excl. public service).

Anm.: Tabellen omfattar arbetsgivare, som under året haft arbetstagare i en omfattning, motsvarande i runt tal minst 10 000 arbetstimmar.

Only employers, who provided, during the year, employment corresponding to at least 10 000 working-hours.

1	2	3	4	5	6	7
Arbetsområde ²	Svårighetstal härrörande från följande olycksfallsorsaker ³					
Field of activity	Severity rates due to the following causes of accident					
	Motorer, transmissio- ner, arbetsmaskiner, hissar, kranar, andra lyftanordningar	Fordon annat transportsmedel	Handverktyg, enklare redskap	Explosion, eld o. d.	Fall, halkning	Fallande föremål, ras
	Motors, cranes etc.	Vehicles	Hand-tools, simple equipment	Explosion, fire etc.	Falls, slipping	Falling objects, subsidencies
Skogsavverkning	0,12	0,37	0,49	0,20	0,36	0,64
Logging						
Skogsvård o. virkesmätning	0,01	0,03	0,06	1,41	0,28	0,03
Planting and conservation of forests timber-measuring						
Floppning	0,48	0,70	0,07	0,09	0,38	0,04
Floating						
Kolning	0,17	0,25	—	0,08	6,50	0,05
Charcoal burning						
Summa: Skogsbruk, floppning och kolning	0,15	0,37	0,42	0,28	0,37	0,55
Total: Forestry, floating, charcoal burning						
Samtliga näringsgrenar	0,35	0,33	0,06	0,11	0,43	0,17
All branches of industry						

¹ Svårhetstalet är det riskmått som används i riksörsäkringsanstaltens omarbetade olycksfallstatistik. Svårhetstalet motsvarar i princip antalet genom skadorna förlorade arbetsdagar per 1 000 utförda arbetstimmar kol. 11 = $\frac{\text{kol. } 15 \times \text{kol. } 16}{1 000}$. Enligt rekommendationer av sjätte socialstatistiska konferensen 1947 har vid konstruktionen av detta riskmått en sjuktid av 365 dagar förutsatts en förlust av i genomsnitt 7 500 arbetsdagar. För vidare upplysning om svårhetstalet se SOS, yrkes-

innebära en förlust av 300 arbetsdagar och ett dödsfall eller ett fall av total invaliditet motsvara skador år 1955, sid. 23.

² Se not 3 till tab. 38.

³ Uppräkning av dessa orsaker finns i texten sid. 101—107.

per 1 milj. arbetstimmar och antal förlorade arbetsdagar per olycksfall i skogs-

million working hours and number of working days lost per accident in forest work and floating

per 1 milj. arbetstimmar och antal förlorade arbetsdagar per olycksfall i skogs-

8	9	10	11	12	13	14	15	16
Svårhetstal härrörande från							Antal olycksfall per 1 milj. arbetstimmar	Antal förlorade arbetsdagar per olycksfall
Klämning, trampning på, stöt av eller mot föremål	Lyftande, bärande, hantering av material	Övriga ³	Samtliga	Sjukdom	Invaliditet	Död	No. of accidents per 1 million working-hours	No. of working days lost per accident
<i>Crushing with objects etc.</i>	<i>Load</i>	<i>Other</i>	<i>Total</i>	<i>Sickness</i>	<i>Disability</i>	<i>Dath</i>		
0,14	0,12	0,19	2,63	1,18	0,73	0,72	63,2	42
0,02	0,00	0,00	1,84	0,26	0,18	1,40	15,4	119
0,19	0,09	0,00	2,04	0,61	0,82	0,61	24,3	84
0,34	0,09	0,02	7,50	1,71	5,79	—	58,6	128
0,14	0,11	0,14	2,53	1,07	0,71	0,75	56,5	45
0,07	0,07	0,10	1,69	0,52	0,54	0,63	24,5	69

statistik. Svårhetstalet motsvarar i princip antalet genom skadorna förlorade arbetsdagar per 1 000 arbetsdagar. För vidare upplysning om svårhetstalet se SOS, yrkes-

Tabell 40. Antalet under tillåten jakttid fällda älgar i genomsnitt per år under tioårsperioden 1936—1945 samt för 1953—1957. Länsvis

Number of elk killed during legal shooting season in 1936—1945 (yearly average) and in 1953—1957. By counties

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län County	1936/ 1945 års- me- deltal	1953	1954	1955	1956		1957				
						tjur bulls	ko cows	års- kal- var calves (less than 1 year)	ej an- givet kön sex (less than 1 year)	sum- ma total	
Nb	91	716	775	773	843	525	428	6	—	959	
Vb	158	1 392	1 414	1 422	1 644	1 024	923	16	—	1 963	
Jtl	488	3 589	2 839	2 986	4 126	2 138	1 872	434	—	4 444	
Vnr	147	2 086	1 822	1 813	1 960	987	930	77	—	1 994	
Gvl	379	1 932	2 031	2 297	2 509	1 317	1 157	149	—	2 623	
Kpb	1 093	2 277	2 554	2 767	3 221	1 806	1 631	409	—	3 846	
Vrm	670	1 798	2 058	2 145	2 307	1 082	1 018	299	—	2 399	
Ör	888	1 420	1 428	1 216	1 172	573	501	81	14	1 169	
Vstm	685	1 243	1 191	1 073	1 152	518	494	87	—	1 099	
Ups	733	1 545	944	805	833	336	315	44	—	695	
Sth	581	1 151	1 142	919	906	401	403	42	1	847	
Sdm	625	1 138	1 122	1 022	1 021	497	475	44	—	1 016	
Ög	696	1 244	1 140	1 128	1 029	382	367	52	—	801	
Skb	369	723	755	765	776	382	349	13	—	744	
Äbg	430	800	922	927	1 057	503	498	26	—	1 027	
Jkp	324	611	543	485	631	294	267	43	—	604	
Krb	503	739	722	576	695	268	246	144	—	658	
Klm	565	749	757	756	812	378	315	55	—	748	
Gtl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Gbg	81	238	307	247	297	159	154	5	—	318	
Hl	190	365	387	341	395	182	189	24	—	395	
Bl	93	80	89	82	125	46	57	29	—	132	
Krs	198	153	175	159	220	111	99	14	—	224	
Mlm	36	26	49	34	29	18	13	6	—	37	
Riket	10 023	26 015	25 166	24 738	27 760	13 927	12 701	2 099	15	28 742	
Entire country											

Tabell 41. Antal dödade skogsvillebråd 1953—1957¹

Number of game killed in 1953—1957

Villebråd Game	1	2	3	4	5	6
		1953	1954	1955	1956	1957
Älg	Elk	26 015	25 166	24 738	27 760	28 742
Kronhjort	Red deer	30	52	45	45	60
Dovhjort	Fallow-deer	850	1 000	1 000	1 100	1 100
Rådjur	Roe deer	24 000	26 000	26 500	29 000	32 000
Skogshare	Hare	130 000	131 000	101 000	104 000	122 000
Fälthare	Hare	105 000	113 000	93 500	71 000	80 000
Vildkanin	Rabbit	140 000	118 000	105 000	71 000	198 000
Rödräv	Fox	83 600	78 500	84 000	80 000	78 000
Grävling	Badger	9 400	9 500	9 000	9 000	9 350
Utter	Otter	1 000	1 000	1 000	900	800
Mård	Marten	600	600	750	700	1 230
Iller	Polecat	1 300	1 800	1 800	1 500	1 200
Vildmink	Mink	5 700	6 600	8 300	10 000	11 500
Hermelin och småvessla	Ermine and weasel	10 300	10 000	8 800	6 200	6 150
Ekorre	Squirrel	218 000	252 000	237 500	95 000	49 000
Säl	Seal	532	475	602	634	567
Björn	Bear	21	22	21	29	20
Lodjur	Lynx	2	7	11	11	8
Varg	Wolf	6	3	3	4	9
Järv	Glutton	18	9	20	12	21
Tjäder	Capercaillie	fridl.	18 000	20 000	13 000	12 700
Orre	Blackgrouse	»	22 000	24 000	16 000	13 000
Järpe	Hazel-hen	»	fridl.	26 000	20 000	8 600
Ripa	Grouse	81 500	84 000	54 000	44 000	60 200
Fasan	Pheasant	170 000	172 000	157 500	89 000	102 000
Rapphöna	Partridge	19 300	18 000	16 000	14 000	15 000
Morkulla	Woodcock	29 000	26 000	24 000	23 500	24 700
Duvhök	Goshawk	5 900	5 900	6 000	5 000	5 100
Sparvhök	Sparrow-hawk	6 700	8 200	8 000	6 000	6 300

¹ För säl, björn, lodjur, varg och järv avses kalenderår samt betr. övrigt vilt jaktåren 1/7 1953—30/6 1954 t. o. m. 1/3 1957—28/2 1958. Se texten!

Tabell 42 a. Under budgetåret 1956/57 genom Kungl. Maj:ts eller skogsstyrelsens beslut
åtgärder. Länsvis

State subsidies paid for special silvicultural measures during the budget year 1956/57.

By counties

1	2	3	4	5	6	7	8
Län County	Skogsförbättringsanslaget <i>Grants for forest improvement</i>						
	Återväxtåtgärder och röningsgallring <i>Measures of reproduction</i>			Skogsdikning <i>Draining</i>		Div. mindre företag ² <i>Small enter- prises</i>	
	Areal <i>Area</i>	Beräknad brutto- kostnad <i>Estimat- ed gross cost</i>	Stats- bidrag <i>Govt. grants</i>	Båtnads- areal <i>Area</i>	Beräknad brutto- kostnad <i>Estimat- ed gross cost</i>	Stats- bidrag <i>Govt. grants</i>	Stats- bidrag <i>Govt. grants</i>
	ha	1 000 kr		ha	1 000 kr		
Nb	2 509	446,8	224,6	—	—	—	—
Vb	1 215	493,4	239,0	683	154,0	61,5	20,4
Jtl	86	40,6	18,7	545	173,4	62,8	1,0
Vnr	15	4,8	2,4	280	59,5	22,1	7,0
Gvl	—	—	—	81	24,9	8,2	—
Kpb	85	44,4	17,5	295	79,4	30,9	20,0
Vrm	365	168,7	65,5	489	175,4	62,5	72,5
Ör	24	15,0	4,8	184	90,6	30,9	6,7
Vstm	83	37,7	11,1	35	10,8	4,3	2,6
Ups	78	35,8	12,1	93	51,9	16,4	12,3
Sth	—	—	—	—	—	1,2	—
Sdm	113	44,8	14,2	200	82,4	21,0	8,5
Ög	178	100,4	28,4	54	22,4	6,9	15,0
Skb	234	122,4	54,5	82	36,4	13,6	39,3
Äbg	33	13,8	5,5	97	38,4	15,1	21,6
Jkp	42	22,8	9,7	445	156,5	60,7	25,0
Krb	48	31,8	14,8	192	108,5	42,2	24,7
Klm	121	70,1	24,7	92	59,1	18,7	45,7
Gtl	—	—	—	202	36,4	14,1	9,8
Gbg	150	87,6	41,0	21	16,9	6,5	26,3
Hl	173	95,1	45,4	259	130,5	50,8	8,0
Bl	391	226,0	96,9	23	20,4	7,1	25,0
Krs	682	553,1	246,2	28	13,5	4,5	38,1
Mlm	118	86,1	31,9	—	—	—	19,4
Summa	6 743	2 741,2	1 208,9	4 380	1 541,3	560,8	450,1
Total							
Skogssällskapet	3	2,1	0,6	—	—	—	—
Riket	6 746	2 743,3	1 209,5	4 380	1 541,3	560,8	450,1
1955/56	6 213	2 553,5	1 064,8	4 796	1 631,7	599,8	124,7

¹ Prisutjämningsmedel för återupphyggnad av skogsbeståndet (SFS 374/1949).

² Hit hänföres bidrag till åtgärder av så ringa omfattning att de icke kräver särskild planläggning (s. k.

» » » » skogsvårdsåtgärder, vägbyggnader samt förvaltningsbidrag).

tilldelade bidragsmedel (statsbidrag, prisutjämningsmedel) för särskilda skogsvårds-

9	10	11	12	13	14	15	16	17	18										
Skogsvägsanslaget <i>Grants for road-building</i>			Prisutjämningsmedel ¹ <i>Grants from the "price equalization fund"</i>				Norrländska produ- ctionsanslaget <i>Forest production grants for Norr- land</i>		Summa beviljade bidragsmedel <i>Total funds granted</i>										
Vägbyggnad <i>Road-building</i>			Återväxtåtgärder <i>Measures of reproduction</i>		Div. mindre företag ² <i>Small enter- prises</i>		Betesan- läggning <i>Grazing</i>	Övriga åtgärder ³ <i>Other measures</i>	Statsbidrag <i>Govt. grants</i>										
Väg- längd <i>Road length</i>	Beräknad brutto- kostnad <i>Estimat- ed gross cost</i>	Stats- bidrag <i>Govt. grants</i>	Areal <i>Area</i>	Beräknad brutto- kostnad <i>Estimat- ed gross cost</i>	Stats- bidrag <i>Govt. grants</i>	Areal <i>Area</i>	Beräknad brutto- kostnad <i>Estimat- ed gross cost</i>	Bidrag <i>Grants</i>	km	1 000 kr	ha	1 000 kr	km	1 000 kr	ha	1 000 kr	1 000 kr		
31,7	836,3	320,3	2 640	446,6	220,0	—	1,8	461,1	1 227,8	40,3	1 005,5	497,3	1 999	475,3	194,5	46,7	89,1	1 026,5	2 175,0
40,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30,5	696,0	303,0	970	420,7	142,4	—	—	109,2	637,1
30,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30,2	1 008,0	482,5	769	318,6	113,3	4,1	—	—	631,4
34,3	661,8	316,2	52	17,3	8,6	—	—	—	0,3	15,8	281,3	95,9	250	141,1	70,5	1,6	—	—	333,3
24,3	483,3	210,0	—	—	—	—	—	—	—	24,3	—	—	—	—	—	—	—	—	236,4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	410,5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42,4
8,6	162,5	62,0	—	—	—	—	—	—	—	8,6	—	—	—	—	—	—	—	—	80,0
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40,8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,2
7,0	94,0	47,0	—	—	—	—	—	—	—	7,0	—	—	—	—	—	—	—	—	90,7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50,3
14,3	318,4	159,2	—	—	—	—	—	—	—	14,3	—	—	—	—	—	—	—	—	266,6
2,5	49,7	14,3	—	—	—	—	—	—	—	2,5	—	—	—	—	—	—	—	—	56,5
8,8	85,0	51,7	—	—	—	—	—	—	—	8,8	—	—	—	—	—	—	—	—	147,1
5,3	108,4	49,2	—	—	—	—	—	—	—	5,3	—	—	—	—	—	—	—	—	130,9
17,9	268,4	108,2	—	—	—	—	—	—	—	17,9	—	—	—	—	—	—	—	—	197,3
10,2	40,2	16,4	—	—	—	—	—	—	—	10,2	—	—	—	—	—	—	—	—	40,3
4,4	95,3	36,8	—	—	—	—	—	—	—	4,4	—	—	—	—	—	—	—	—	110,6
2,9	58,4	28,3	—	—	—	—	—	—	—	2,9	—	—	—	—	—	—	—	—	132,5
3,9	79,0	39,5	—	—	—	—	—	—	—	3,9	—	—	—	—	—	—	—	—	168,5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	288,8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51,3
292,9	6 331,5	2 837,8	6 680	1 819,6	749,3	52,4	90,9	1 597,1	7 547,3	292,9	6 331,5	2 837,8	6 680	1 819,6	749,3	52,4	90,9	1 597,1	7 547,9
340,9	6 588,4	2 604,0	5 651	1 720,7	683,1	41,1	248,6	1 622,4	6 988,5	340,9	6 588,4	2 604,0	5 651	1 720,7	683,1	41,1	248,6	1 622,4	6 988,5

understödbidrag och förenklat förfarande).

Tabell 42 b. Under budgetåret 1957/58 genom Kungl. Maj:ts eller skogsstyrelsens beslut
gärder. Länsvis

State subsidies paid for special silvicultural measures during the budget year 1957/58.

By counties

	1	2	3	4	5	6	7	8
Län <i>County</i>	Skogsförbättringsanslaget <i>Grants for forest improvement</i>							
	Aterväxtgärder och röjningsgallring <i>Measures of reproduction</i>							
	Areal <i>Area</i>	Beräknad brutto- kostnad <i>Estimat- ed gross cost</i>	Stats- bidrag <i>Govt. grants</i>	Båtnads- areal <i>Area</i>	Beräknad brutto- kostnad <i>Estimat- ed gross cost</i>	Stats- bidrag <i>Govt. grants</i>	Div. mindre företag² <i>Small enter- prises</i>	
	ha	1 000 kr		ha	1 000 kr			
Nb	2 994	575,3	286,3	36	7,9	3,2	20,0	
Vb	1 278	504,4	240,7	281	132,7	49,1	50,0	
Jtl	170	102,4	27,2	115	107,8	42,3	2,0	
Vnr	25	11,9	5,7	223	54,9	21,9	10,0	
Gvl	5	5,5	1,4	10	10,8	3,9	5,0	
Kpb	59	39,3	15,8	276	84,7	30,2	25,0	
Vrm	267	144,7	57,1	625	132,1	49,1	75,0	
Ör	213	121,4	33,1	72	28,0	10,6	8,0	
Vstm	73	34,3	11,7	81	31,9	12,2	3,0	
Ups	114	55,4	19,6	75	25,2	7,8	15,0	
Sth	—	—	—	—	—	—	3,0	
Sdm	288	166,2	48,2	79	37,7	11,5	10,3	
Ög	235	141,4	38,0	17	5,3	1,6	20,0	
Skb	317	197,4	76,5	114	47,6	14,9	36,3	
Xbg	93	36,6	14,5	160	61,9	23,5	25,0	
Jkp	22	12,9	5,3	216	73,2	27,7	30,0	
Krb	187	131,6	48,3	297	172,9	65,1	28,8	
Klm	58	40,9	16,5	124	98,3	33,0	60,4	
Gtl	13	7,2	3,4	276	56,9	22,4	10,0	
Gbg	108	70,3	30,9	27	19,0	6,9	30,0	
Hl	126	67,6	33,5	182	96,3	37,7	10,0	
Bl	346	238,1	88,8	11	8,2	3,3	25,0	
Krs	738	675,3	277,3	—	—	52,1	9,0	
Mlm	146	121,4	38,4	—	—	25,0	3,8	
Summa <i>Total</i>	7 875	3 501,5	1 418,2	3 297	1 293,3	477,9	578,9	
Skogssällskapet	—	—	—	—	—	—	—	
Riket	7 875	3 501,5	1 418,2	3 297	1 293,3	477,9	578,9	
1956/57	6 746	2 743,3	1 209,5	4 380	1 541,3	560,8	450,1	

¹ Prisutjämningsmedel för återuppföring av skogsbeståndet (SFS 374/1949).

² Hit härfördes bidrag till åtgärder av så ringa omfattning att de icke kräver särskild planläggning (s. k. » » » » skogsvårdsåtgärder, vägbyggnader samt förvaltningsbidrag).

tilldelade bidragsmedel (statsbidrag, prisutjämningsmedel) för särskilda skogsvårdsåtgärder. Länsvis

	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	Skogsvägsanslaget <i>Grants for road-building</i>								Norrlandska prod. anslaget <i>Forest production grants for Norr- land</i>	
	Vägbyggnad <i>Road-building</i>								Betesan- läggning <i>Small enter- prises</i>	
	Väg- längd <i>Road length</i>	Beräknad brutto- kostnad <i>Estimat- ed gross cost</i>	Stats- bidrag <i>Govt. grants</i>	Areal <i>Area</i>	Beräknad brutto- kostnad <i>Estimat- ed gross cost</i>	Bidrag <i>Govt. grants</i>	Bidrag <i>Govt. grants</i>	Statsbidrag <i>Govt. grants</i>	Övriga åtgärder³ <i>Other measures</i>	
	km	1 000 kr		ha	1 000 kr					
	11,6	288,5	144,3	4 186	702,6	314,9	—	19,8	995,2	1 783,7
	27,2	676,0	257,1	2 587	721,5	257,8	—	57,9	1 110,0	2 022,6
	205,9	5 071,0	2 190,8	1 298	530,2	213,3	20,0	—	166,7	2 662,3
	8,1	306,0	151,6	1 410	357,3	170,8	7,6	—	—	367,6
	184,7	3 962,9	1 624,0	61	48,9	13,7	—	—	2,7	1 650,7
	96,6	2 126,0	1 133,9	43	21,2	10,0	14,1	—	—	1 229,0
	99,9	2 248,1	915,5	—	—	—	—	—	—	1 096,7
	9,6	173,5	63,7	—	—	—	—	—	—	115,4
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26,9
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42,4
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	78,2
	4,5	161,0	75,2	—	—	—	—	—	—	143,7
	9,5	176,0	73,7	—	—	—	—	—	—	59,6
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	194,2
	6,4	161,3	66,5	—	—	—	—	—	—	63,0
	39,9	662,0	272,9	6	1,9	1,0	—	—	—	336,9
	18,8	280,3	107,1	—	—	—	—	—	—	249,3
	18,0	328,3	140,3	—	—	—	—	—	—	250,2
	4,2	18,3	5,5	—	—	—	—	—	—	41,3
	3,2	85,8	34,9	—	—	—	—	—	—	102,7
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	81,2
	9,0	118,6	44,1	—	—	—	—	—	—	161,2
	3,8	57,6	20,0	—	—	—	—	—	—	349,4
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	63,4
	760,9	16 901,2	7 321,1	9 591	2 383,6	981,5	41,7	77,7	2 274,6	13 171,6
	760,9	16 901,2	7 321,1	9 591	2 383,6	981,5	41,7	77,7	2 274,6	13 171,6
	292,9	6 331,5	2 837,8	6 680	1 819,6	749,3	52,4	90,9	1 597,1	7 547,3

understödsbidrag och förenklat förfarande).

Tabell 43. Landareal, invånareantal samt skogsmarksareal, totalt, per invånare och procent av landarealen, i vissa länder 1957.

Total land area, number of inhabitants and forest area (total, per inhabitant and in per cent of total land area) in certain countries in 1957.

1	2	3	4	5	6
Land Country	Land- areaal ¹ milj. ha	Invånare milj. No. of inhabitants	Skogsmarksareal ² Forest area		
	Land area in mill. ha	in mill. ha	Totalt milj. ha	i % av land- arealen in % of total landarea	ha per invå- nare no. of ha per in- habitant
Argentina	278	19,5	60,0	21,6	3,1
Australien	770	³ 9,4	15,0	2,0	1,6
Belgien och Luxemburg	3	9,2	0,7	23,3	0,1
Belgiska Kongo	234	12,8	15,0	6,4	1,2
Brasilien	851	⁴ 59,8	120,0	14,1	2,0
Burma	68	19,9	36,2	53,2	1,8
Canada	997	16,1	⁵ 130,2	13,1	8,1
Colombia	114	12,9	62,0	54,4	4,8
Finland	34	4,5	⁶ 20,7	60,9	4,6
Frankrike	55	43,6	11,4	20,7	0,3
Franska Ekv. Afrika	251	4,8	27,0	10,8	5,6
Franska Västafrika	463	18,9	14,0	3,0	0,7
Italien	30	48,3	5,6	18,7	0,1
Japan	37	90,0	21,3	57,6	0,2
Jugoslavien	26	17,9	8,4	32,3	0,5
Kina ⁷	976	621,2	⁸ 28,1	2,9	0,0
Norge ⁷	32	3,5	6,7	20,9	1,9
Peru	125	9,7	15,0	12,0	1,5
Polen	31	27,8	⁹ 7,5	24,2	0,3
Portugal ⁸	9	8,8	2,5	27,8	0,3
Sovjetunionen	2 240	¹⁰ 200,2	*425,0	19,0	2,1
Spanien ¹⁰	50	29,2	12,5	25,0	0,4
Storbritannien	24	51,4	1,6	6,7	0,0
Sverige	45	7,4	22,9	50,9	3,1
Tanganyika	94	8,5	36,3	38,6	4,3
Turkiet	77	¹¹ 20,9	10,3	13,4	0,5
Uganda	24	5,6	1,6	6,7	0,3
USA ¹²	783	168,2	¹³ 170,8	21,8	1,0
Västtyskland ¹⁴	25	53,0	6,7	26,8	0,1
Östtyskland ¹⁵	11	17,7	¹⁶ 2,7	24,5	0,2
Österrike	8	7,0	¹⁷ 2,5	31,3	0,4
Totalt	¹⁸ 13 534	2 737,0	1 826,3	13,5	0,7

¹ Inkl. insjöar och floder. — Incl. lakes and rivers.

² För exploatering tillgänglig skog. — Accessible forests.

³ Exkl. urinvärne. — Excl. aborigines.

⁴ Exkl. indianerna i djungeln. Excl. Indians in the jungle.

⁵ Endast tillgänglig produktiv skog. — Accessible productive forests only.

⁶ Exkl. Formosa och Pescadoreerna. — Excl. Formosa and the Pescadores.

⁷ Exkl. Svalbard och Jan Mayen.

⁸ Inkl. Azorerna och Madeira. — Incl. the Azores and Madeira.

⁹ Inkl. de asiatiska delarna. — Incl. Asian part.

¹⁰ Inkl. Balearerna och Kanarieöarna. — Incl. the Balearic and the Canary Islands.

¹¹ 1950 års folkmängd. — 1950 population.

¹² Exkl. Alaska, Panamakanalzonen och Puerto Rico. — »Continental USA».

¹³ Tillgänglig och icke tillgänglig produktiv skog. — All productive forests accessible and inaccessible.

¹⁴ Inkl. Väst-Berlin. — Incl. West-Berlin.

¹⁵ Inkl. Öst-Berlin. — Incl. East-Berlin.

¹⁶ All landareal inkl. insjöar och vattendrag men exkl. obebodda polarområden och obebodda öar. — Landarea incl. lakes and watercourses but, excl. uninhabited polar areas and uninhabited islands.

Tabell 44. Avverkning i vissa länder med betydande skogsavverkning 1956 och 1957.

Removals in certain countries with an extensive logging in 1956 and 1957.

Mättenhet: milj. m³ f. ub
Unit of measurement: milj. m³ f. ub

1	2	3	4	5	6	7
Land Country	1956			1957		
	Barrträd Coni- ferous	Lövträd Broad- leaved	Summa Total	Barrträd Coni- ferous	Lövträd Broad- leaved	Summa Total
Argentina	0,1	12,5	12,7	..	..	..
Australien ¹	1,4	13,8	15,3	1,6	13,6	15,2
Brasilien	28,4	73,2	101,6	27,8	73,0	100,8
Canada	87,9	10,1	98,1	77,9	9,5	87,4
Colombia	..	..	..	0,1	12,6	12,7
Finland ²	25,0	10,8	35,9	..	..	..
Frankrike	14,4	24,4	38,7	14,6	24,5	39,1
Indien ³ , ⁴	0,7	13,7	14,4	..	..	..
Italien ³	1,8	12,3	14,1	..	..	..
Japan ³	36,5	27,6	64,1	36,1	28,2	64,2
Jugoslavien	3,8	14,2	18,0	3,8	13,1	16,9
Norge ⁴ , ⁵	8,8	0,4	9,2	9,2	0,3	9,5
Polen	16,6	2,1	18,7	15,7	2,2	17,9
Sovjetunionen	271,5	70,6	342,1	..	..	..
Spanien ⁴	3,8	6,7	10,5	4,1	7,8	11,8
Sverige ⁴	38,4	3,7	42,1	37,9	3,6	41,5
Tanganyika	..	..	..	0,0	18,5	18,6
Tjeckoslovakien	11,3	3,2	14,5	10,9	3,0	13,9
Uganda	—	12,9	12,9	—	12,9	12,9
USA	219,1	100,8	319,8	204,7	90,5	295,2
Västtyskland ⁶	14,7	7,3	22,0	15,5	8,0	23,5
Östtyskland	7,6	1,1	8,6	7,1	1,3	8,3
Österrike	8,5	2,1	10,6	9,6	2,1	11,7
Totalt ⁷	842,7	711,9	1 579,0	818,0	703,9	1 551,1
Total	..	..	..	..	..	..

¹ Endast redovisad avverkning. — Recorded removals only.

² Avser uppgifter om förbrukning. — Removals more accurately described as utilization.

³ 1/4 1955—31/3 1956, 1/4 1956—31/3 1957.

⁴ 1/7 1955—30/6 1956, 1/7 1956—30/6 1957.

⁵ Exkl. husbehovsvirke. — Excl. rural consumption.

⁶ 1/10 1955—30/9 1956, 1/10 1956—30/9 1957.

⁷ Avser rapporterande länder. — Refers to reporting countries.

Tabell 45. Export och import av rundvirke i vissa länder med betydande rundvirkeshandel 1957.

Exports and imports of roundwood in certain countries with an extensive roundwood trade, in 1957.

Mättenhet: 1 000 m³ f. ub.
Unit of measurement: 1 000 m³ solid wood under bark

Land <i>Country</i>	Export					Import					
	Såg- och fanértimmer <i>Timber</i>		Massa- ved <i>Pulp wood</i>	Props <i>Pit- props</i>	Summa <i>Total</i>	Såg- och fanértimmer <i>Timber</i>		Massa- ved <i>Pulp wood</i>	Props <i>Pit- props</i>	Summa <i>Total</i>	
	barr <i>Coni- ferous</i>	löv <i>Broad- leaved</i>				barr <i>Coni- ferous</i>	löv <i>Broad- leaved</i>				
Australien	—	—	—	—	—	10	128	—	—	138	
Belgien, Luxemburg	114	125	17	83	339	157	1255	353	232	897	
Belgiska Kongo	—	120	—	—	120	—	5	—	—	5	
Brasilien	—	27	—	—	27	—	—	—	—	—	
Canada	49	95	4 549	195	4 888	560	—	458	—	1 018	
Filippinerna ²	—	2 102	—	—	2 102	—	—	1	—	1	
Finland	150	71	2 308	1 410	3 939	—	5	—	—	5	
Frankrike	163	386	136	290	975	5	460	840	114	1 419	
Ghana	—	695	—	—	695	—	—	—	—	—	
Italien	—	—	—	—	—	179	305	965	21	1 470	
Japan	43	1	10	—	54	251	2 482	—	—	2 733	
Jugoslavien	1	—	775	—	776	—	—	—	—	—	
Nederlanderna	4	11	5	67	87	72	216	362	83	733	
Nigeria	—	367	—	—	367	—	—	—	—	—	
N. Borneo	—	749	—	—	749	—	—	—	—	—	
Norge	40	—	165	41	245	4	7	106	—	117	
Portugal	—	—	15	215	230	5	40	—	—	45	
Schweiz	17	6	1	—	24	57	147	282	—	486	
Sovjetunionen	652	50	591	817	2 110	..	..	363	..	363	
Storbritannien	—	—	—	—	—	71	383	376	1 516	2 346	
Sverige	106	26	890	457	1 479	131	44	299	—	474	
Turkiet	1	4	—	—	5	2	—	71	32	105	
USA	486	149	258	—	893	183	412	4 505	—	5 100	
Västtyskland	6	9	159	121	295	620	939	1 758	1 057	4 374	
Östtyskland	1	—	—	167	168	85	57	539	—	681	
Österrike	5	22	—	179	206	2	14	58	—	74	
Totalt ³	1 975	7 105	10 585	4 140	23 805	2 635	7 130	11 525	3 865	25 155	
1956	1 645	6 795	10 975	3 855	23 270	2 570	6 750	12 385	3 855	25 560	

¹ Inkl. stolpar, pålar o. d. — *Incl. posts, piling and poles.*

² År (Year) 1/7 1957—30/6 1958.

³ Se not 7, tabell 44. — *See note 7, table 44.*

Tabell 46. Produktion av några viktigare träindustriprodukter i vissa betydande producentländer 1957.

Production of certain important timber industry products in some countries with extensive timber industries in 1957.

Land <i>Country</i>	Sågvirke <i>Sawn wood</i>		Låd- äm- nen <i>Box- boards</i>	Slip- pers <i>Sleep- ers</i>	Ply- wood <i>Par- ticle board</i>	Massa Pulp <i>Wood pulp</i>			Annan fiber- massa <i>Other fibre pulp</i>		
	barr <i>coni- ferous</i>	löv <i>broad- leaved</i>				Meka- nisk <i>Chem- ical</i>	Ke- misk <i>Semi- chemical</i>	Halv- ke- misk <i>Semi- chemical</i>	Summa <i>Total</i>		
	1 000 stds	1 000 m ³	1 000 m ³	1 000 ton	1 000 ton	1 000 ton	1 000 ton	1 000 ton	1 000 ton	1 000 ton	
Australien	86	2 129	569	426	95	—	168	137	1. .	305	7
Belgien o. Luxemb.	55	279	150	37	29	8	78	44	—	122	15
Brasilien	558	657	159	—	86	..	..	..	..	..	..
Canada	3 161	944	121	475	780	17	5 219	4 113	103	9 435	*25
Chile	*22	*367	102	25	7	—	21	—	—	21	3
Finland	813	70	56	*181	299	7	983	2 062	14	3 059	—
Frankrike	878	2 000	*900	..	299	71	346	421	35	802	76
Italien	158	939	—	143	140	26	205	179	1. .	384	34
Japan	3 552	1 896	4 698	834	946	12	772	1 563	100	2 435	36
Jugoslavien	226	535	152	115	45	9	45	94	—	139	—
Nederlanderna	*14	*145	4. .	4	34	..	97	38	—	135	413
Norge	370	23	140	33	..	—	668	645	1. .	1 313	—
Nya Zeeland ⁵	240	84	201	2	17	—	92	117	4	213	—
Portugal	60	40	300	45	8	—	1	56	—	57	2
Schweiz	199	105	—	17	18	19	100	94	1. .	194	—
Sovjetunionen	*8 14 370	*8 11 850	4. .	..	1 155	..	..	..	..	..	..
Storbritannien	*52	*861	4. .	13	49	34	..	..	..	..	*215
Sverige	1 516	93	150	243	60	..	960	3 270	—	4 230	—
USA	*13 844	*13 917	4. .	..	*5 990	..	3 747	14 612	1 425	19 784	*500
Västtyskland	*1 197	*1 350	4. .	244	514	234	666	750	—	1 416	53
Östtyskland	563	418	—	..	38	23	250	328	1. .	578	43
Österrike	*8, *840	*8, *172	4. .	..	40	..	177	477	—	654	—
Totalt ⁸	47 268	53 070	9 325	..	11 710	690	16 345	33 780	1. .	50 125	2 205
Total											
1956	48 750	56 780	9 385	..	11 280	565	16 350	33 410	1. .	49 760	2 275

¹ Ingår i kemisk massa. — *Included in chemical pulp.*

² Kvantitet som används av finska statens järnvägar plus export, — *Quantity used by the State Railways plus exports.*

³ Inkl. lådämnen. — *Incl. boxboards.*

⁴ Ingår i sågvirke. — *Included in sawnwood.*

⁵ 1/4 1956—30/3 1957.

⁶ Inkl. slipers. — *Incl. sleepers.*

⁷ Se not 7, tabell 44. — *See note 7, table 44.*

Tabell 47. Export och import av några viktiga träindustriprodukter i vissa länder med betydande handel med trävaror 1957.

Exports and imports of some important timber industry products in certain countries with an extensive trade in timber industry products in 1957.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Land <i>Country</i>	Sågvirke, inkl. lådämmen <i>Sawnwood incl. boxboards</i>				Slipers <i>Sleepers</i>		Plywood		Massa <i>Pulp</i>	
	Barrträd <i>Coniferous</i>		Lövträd <i>Broadleaved</i>							
	Exp.	Imp.	Exp.	Imp.	Exp.	Imp.	Exp.	Imp.	Exp.	Imp.
	1 000 stds							1 000 ton		
Australien	—	105	42	108	—	—	1	9	—	¹ 101
Belgien o. Luxemb...	5	142	19	99	6	17	13	22	14	192
Brasilien	279	—	68	—	41	—	5	—	—	137
Canada	1 876	75	275	229	57	12	64	25	2 071	59
Chile	6	4	50	6	—	—	—	—	—	25
Danmark	11	123	34	30	—	10	3	18	—	84
Egypten	—	36	—	125	—	8	—	25	—	18
Finland	704	—	18	12	51	—	259	—	1 339	2
Frankrike	67	176	223	41	283	25	39	13	22	658
Italien	—	390	4	206	—	2	14	1	6	438
Japan	34	29	227	5	4	—	328	—	—	189
Jugoslavien	54	—	339	—	25	—	2	—	18	5
Malacka	—	—	214	21	8	—	4	4	—	—
Nederländerna	2	422	6	139	2	49	6	44	2	263
Norge	40	12	—	35	—	3	2	8	695	22
Schweiz	2	30	3	67	—	23	—	4	13	80
Sovjetunionen	736	89	1	165	224	37	100	13	151	99
Storbritannien	—	1 458	7	762	—	349	2	387	—	2 173
Sverige	1 096	10	13	46	45	43	10	10	2 480	2
USA	311	1 379	294	585	162	10	13	500	572	1 912
Västtyskland	40	600	69	167	5	110	46	18	61	643
Östtyskland	2	123	—	71	—	85	—	—	—	39
Österrike	697	1	88	6	16	—	6	—	192	19
Totalt ²	6 500	6 330	3 485	3 575	..	..	1 075	1 255	7 815	7 990
1956	6 075	5 975	3 390	3 460	..	..	925	1 010	7 830	7 820

¹ 1/7 1956—30/6 1957.

² Se not 7, tabell 44. — See note 7, table 44.

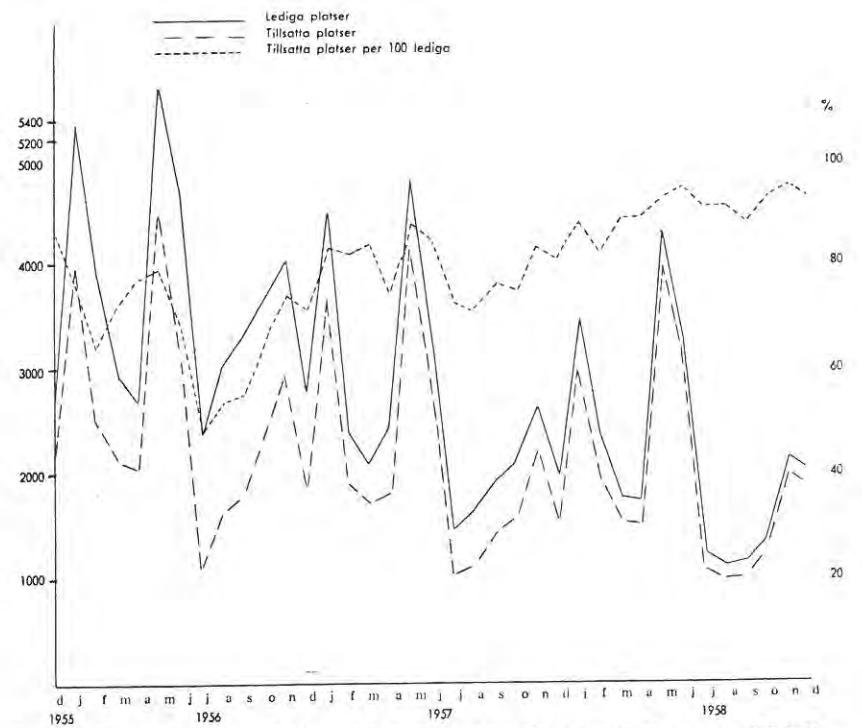

Diagram 2. Antalet lediga och tillsatta platser samt antalet tillsatta platser per 100 lediga (skalan till höger) månadsvis 1956—1958.

ken med fem dagars arbetsvecka. I yrkesskadestatistiken särredovisas tre arbetsgivarkategorier, nämligen större arbetsgivare (exkl. staten), mindre arbetsgivare samt staten. Såsom större har i princip räknats arbetsgivare, som under året haft arbetstagare i en omfattning, motsvarande i runt tal minst 10 000 arbetsstimmar. Tabellerna 38, 39 och IJ i föreliggande årsbok avser större arbetsgivare (exkl. staten). Vidare indelar riksföräkringsanstalten yrkesskadorna i tre svårhetsklasser, övergående fall, invaliditetsfall och dödsfall. I antal sjukpenningdagar (1954 och tidigare benämnda sjukdagar) har dagar

med halv sjukpenning medräknats endast med halva antalet. Antalet invaliditetsprocent avser invaliditetsgraden vid livräntans¹ början utan de s. k. anpassningsförhöjningar, som i en del fall sker för en begränsad tid. Invaliditetsgraderna ändras i många fall efter en tids förlopp på grund av inträffad förbättring eller försämring i tillståndet. Av stort intresse inom yrkesskadesta-

¹ Medför skada invaliditet, som nedsätter arbetsförmågan med minst en tiodel, utges livränta så länge denna invaliditet består. Livräntans storlek är beroende av invaliditetsgraden och det s. k. ersättningsunderlaget, som vanligen bestäms i förhållande till den skadades årliga arbetsförtjänst vid tiden för skadans inträffande.

Tabell IJ. Arbetsolycksfall i procent samt per 1 milj. arbetsstimmar, fördeleade efter skadad kroppsdel 1955. Större arbetsgivare (exkl. staten)

Industrial accidents at actual work-place in per cent and per 1 million working-hours distributed by injured part of body in 1955. Major employers (excl. public service)

Skadad kroppsdel Injured part of body	Skogsavverkning Logging			Flottning Floating			Kolning ¹ Charcoal burning			Summa Total			Samtl. näringsgrenar All branches of industry	
	%	per 1 milj. arb.tim. per 1 million working hours	%	per 1 milj. arb.tim. per 1 million working hours	%	per 1 milj. arb.tim. per 1 million working hours	%	per 1 milj. arb.tim. per 1 million working hours	%	per 1 milj. arb.tim. per 1 million working hours	%	per 1 milj. arb.tim. per 1 million working hours	%	
Huvud utan öga, hals	4,1	2,6	3,0	0,5	5,7	1,4	15,8	9,3	4,1	2,3	6,9	1,7		
Head except eye, neck	2,9	1,8	1,8	0,3	2,3	0,6	—	—	2,8	1,6	3,0	0,7		
Öga	5,5	3,5	5,5	0,8	8,6	2,1	26,3	15,4	5,7	3,2	8,5	2,1		
Eye	20,2	12,8	26,7	4,1	23,9	5,8	21,0	12,3	20,5	11,6	38,0	9,3		
Axel, arm	8,9	5,6	8,5	1,3	12,6	3,1	5,3	3,1	9,0	5,1	6,2	1,5		
Shoulder, arm	5,7	3,6	5,4	0,8	6,0	1,4	10,5	6,2	5,7	3,2	5,7	1,4		
Hand, fingrar	30,4	19,2	29,1	4,5	19,3	4,7	15,8	9,2	30,0	16,9	13,4	3,3		
Hand, fingers	22,1	14,0	17,6	2,7	20,9	5,1	5,3	3,1	21,9	12,4	17,6	4,3		
Bäl utom rygg	30,4	19,2	29,1	4,5	19,3	4,7	15,8	9,2	30,0	16,9	13,4	3,3		
Trunk, except back	22,1	14,0	17,6	2,7	20,9	5,1	5,3	3,1	21,9	12,4	17,6	4,3		
Rygg, ryggrad	22,1	14,0	17,6	2,7	20,9	5,1	5,3	3,1	21,9	12,4	17,6	4,3		
Back, spine	0,2	0,1	2,4	0,4	0,7	0,1	—	—	0,3	0,2	0,7	0,2		
Höftled, knä, ben	0,2	0,1	2,4	0,4	0,7	0,1	—	—	0,3	0,2	0,7	0,2		
Hip-joint, knee, leg	0,2	0,1	2,4	0,4	0,7	0,1	—	—	0,3	0,2	0,7	0,2		
Fot, tå	0,2	0,1	2,4	0,4	0,7	0,1	—	—	0,3	0,2	0,7	0,2		
Foot, toe	100,0	63,2	100,0	15,4	100,0	24,3	100,0	58,6	100,0	56,5	100,0	24,5		
Kroppen i sin helhet	100,0	63,2	100,0	15,4	100,0	24,3	100,0	58,6	100,0	56,5	100,0	24,5		
The entire body	Summa													
	Total													

¹ Antalet arbetsolycksfall vid kolning är synnerligen litet varför siffrorna i dessa två kolonner hör läsas med försiktighet.

tistiken är de riskmått, som anger yrkesskaderiskens storlek inom olika näringsgrenar eller för olika grupper av arbetstagare där den sammanlagda arbetstid, som till följd av skadorna går förlorad genom sjukdom, invaliditet eller död, är ett uttryck för riskens storlek. Det riskmått som under benämningen svårhetstal redovisas i yrkesskadestatistiken fr. o. m. 1955, motsvarar i princip antalet genom skadorna förlorade arbetsdagar per 1 000-tal utförda arbetstimmar. (I olycksfallsstatistiken 1954 och tidigare redovisades antal förlorade arbetsdagar per årsarbetare.) Vid konstruktionen av detta riskmått förutsattes en sjuktid av 365 dagar innehålla en förlust av 300 arbetsdagar och ett dödsfall eller ett fall av total invaliditet motsvara en förlust av i genomsnitt 7 500 arbetsdagar. Det i svårhetstalen ingående antalet sjukdagar omfattar förutom antalet sjukpenningdagar, beräknat enligt ovan, ytterligare två dagar för varje skada, motsvarande två karensdagarna efter dagen för yrkesskadans inträffande, för vilka sjukpenning icke skall utgå. Slutligen skall nämnas att i den statistiska bearbetningen icke medtagits sådana fall, för vilka anmälningsskyldighet enligt yrkesskadeförsäkringslagen icke förelagts, d. v. s. skador, som kunnat slutregleras av sjukkassa utan att kassan behövt utgiva sjuk- eller hempenning enligt sjukförsäkringslagen och som alltså varit lättare skador, vilka icke föranlett sjukskrivning efter utgången av den lagstadgade karenstiden av tre dagar.

Tabellerna 38, 39 och IJ är de enda i denna årsbok, där icke uppgifter avseende år 1957 redovisas. På grund av den tid, som krävs för skadereglering m. m. fördörs yrkesskadestatistiken några år, och således föreligger för närvarande uppgifter senast för 1955.

Av vad ovan sagts om yrkesskadestatistikens nya utformning framgår, att jämförelser mellan 1955 och tidigare är knappast läter sig göra. Trots detta lämnas dock följande kommentarer till olycksfallen 1954 och 1955. Enligt tabell 38 i Skogsstatistisk årsbok 1956 uppgick antalet olycksfall i skogs- och flottningsarbeten (större arbetsgivare, exkl. staten) till 15 279 år 1954. Enligt samma tabell i föreliggande årsbok uppgick antalet olycksfall i skogs- och flottningsarbeten (större arbetsgivare, exkl. staten) till 8 426 år 1955. Enligt vad tidigare sagts kan begreppet »större arbetsgivare» sägas ha ungefär samma omfattning de båda åren. Detta verifieras också av att riskmassan (årsarbetare resp. arbetstimmar) är ungefär densamma de båda åren, ty om antalet årsarbetare 1954 multipliceras med 2 400 arbetstimmar, vilket antal arbetstimmar 1954 och tidigare definierade en årsarbetare, erhålls 150,4 milj. arbetstimmar mot 149,0 milj. 1955. Den ovan konstaterade nedgången i antalet olycksfall under 1955 uppgick till icke mindre än 45 %. Denna minskning torde knappast ha större reell innehörd. De för 1954 redovisade olycksfallen exkluderar endast bagatellskador, d. v. s. skador vilka ej medför avbrott i arbetet, medan de för 1955 redovisade olycksfallen exkluderar alla s. k. kortvariga fall d. v. s. skador, som icke föranlett sjukskrivning efter utgången av den lagstadgade karenstiden av tre dagar. Dessa kortvariga fall är säkerligen relativt talrika, men minskningen i antalet olycksfall 1955 torde emellertid till stor del ha en annan anledning. Det synes nämligen som om arbetsgivare och arbetstagare ej fullgjort sin anmälningsplikt i samma omfattning som under tidigare år. Till följd av samordningsre-

formen är det för ersättningens storlek utan betydelse, om fallet rubriceras som yrkesskada eller icke, och den skadade har på grund härav icke som förr ekonomiskt intresse av att bevaka, att fallet blir anmält som yrkesskada. Av riksforesäkringsanstalten gjorda överslagsberäkningar utvisar att antalet för 1955 vederbörligen anmälda yrkesskador icke uppgår till mer än 60 å 65 % av vad man kunnat förvänta, om den verkliga skadefrekvensen varit densamma som 1954.

Enligt tabell 38 i Skogsstatistisk årsbok 1956 uppgick antalet sjukdagar till 345 734 år 1954, medan enligt samma tabell i föreliggande årsbok antalet sjukpenningdagar 1955 var 176 695. Begreppen är icke identiska, enär sistnämnda antal icke omfattar de karensdagar, för vilka sjukpenning icke utgår, och 1955 medräknas sjukpenningdagar med halv sjukpenning endast med halva antalet. I föreliggande årsbok, tabell 38, kolumn 8, redovisas även den genomsnittliga invaliditetsprocenten, vilken för skogs- och flottningsarbeten uppgick till 17,2 % mot 20,5 % för samtliga näringsgrenar. Inom skogs- och flottningsarbeten utvisar avverkningsarbeten inom företag, som utnyttjar minst 50 000 arbetstimmar per år, det högsta procenttalet.

En uppfattning om yrkesskaderiskens storlek inom olika näringsgrenar kan erhållas ur tabell 39, kolumn 15, »Antal olycksfall per 1 milj. arbetstimmar» vilka 1955 uppgick till 56,5 i skogs- och flottningsarbeten och 24,5 för samtliga näringsgrenar. Alltjämt synes alltså olycksfallsrisken vara betydande för skogsarbetare. Antalet förlorade arbetsdagar per olycksfall (tabell 39, kolumn 16) var däremot mindre i skogs- och flottningsarbeten än medeltalet för samtliga näringsgrenar, nämligen 45

resp. 69 dagar. I tabell 39 redovisas även svårhetstal härrörande från olika olycksfallsorsaker inom skogs- och flottningsarbeten samt till jämförelse genomsnittliga svårhetstal för samtliga näringsgrenar. Till kolumn 10 har räknats splitter, stänk o. d., intensivt ljus, värmestrålning, elektrisk ström, giftiga frätande, heta ämnen och gaser, djur (stängning, spark, bett etc.) och andra ej nämnda orsaker.

Enligt kolumn 11 är olycksfallsrisken för skogsarbetare uttryckt i svårhetstal större än vad den är genomsnittligt för arbetare i samtliga näringsgrenar. Skillnaden här är dock inte så stor som då risken uttrycktes i antal olycksfall per 1 milj. arbetstimmar. Betraktar man kolumnerna 12—14 i tabellen, vilka redovisar svårhetstal härrörande från sjukdom (övergående fall), invaliditet och död, och jämför skogs- och flottningsarbeten totalt med samtliga näringsgrenar, synes jämförelsen utvisa att invaliditetsfall och särskilt dödsfall är vanligare inom skogs- och flottningsarbeten än genomsnittligt inom samtliga näringsgrenar. Frekvenskoden »Antal olycksfall per 1 milj. arbetstimmar» påverkas lika mycket av övergående fall som av invaliditetsfall och dödsfall, medan däremot svårhetstalet, såsom redan påpekats, innefattar all genom skador förlorad arbetstid och sålunda är ett bättre uttryck för riskens storlek. Bland näringsgrenar med stora svårhetstal märks framför allt sjötransport (mycket hög dödsfallsrisk) med 11,49, malmgruvor (hög dödsfallsrisk) 9,75, stuve-riarbete 7,84, kolgruvor 7,04, byggnads- och anläggningsverksamhet 3,93, träindustri 3,36 och malmförädling 3,05. Skogsbruk, flottning och kolning har, som synes, svårhetstalet 2,53.

Av stort intresse är den del av tabell 39, där svårhetstal härrörande från

Olycksfall 1957 anmeldta till skogsyrkesinspektionen

Arbetsområde	vuxna	minder-åriga	totalt	därav dödsfall
skogsvårdsarbete	567	129	696	1
skogsavverkning	11 070	966	12 036	20
flottning	374	13	387	6
milkolning	11	—	11	—
flötförledsbyggnad m. m.	270	16	286	1
Summa	12 292	1 124	13 416	28
på väg till och från arbetet	372	23	395	3

olycksfallsorsaker redovisas. Vanligaste olycksfallsorsak inom skogs- och flottningsarbeten (alla arbetsområden) är enligt tabellen »Fallande föremål och ras» (0,55), följt av »Handverktyg m. m.» (0,42), »Fordon» (0,37) och »Fall, halkning» (0,37). Svårhetstalen härrörande från olika olycksorsaker inom skogs- och flottningsarbetens olika arbetsområden utom för skogsavverkning torde få bedömas med viss försiktighet, enär enstaka dödsfall eller svarene invaliditetsfall ger för stort utslag på grund av det jämförelsevis ringa antalet olycksfall över huvud taget och relativt små riskmassor. Olycksfall orsakade av fallande föremål, ras och av handverktyg m. m. var 1955 vanligare i skogs- och flottningsarbeten än inom de flesta övriga näringsgrenar.

I tabell IJ redovisas arbetsolycksfall i procent samt per 1 milj. arbetstimmar, fördelade efter skadad kroppsdel. Av alla olycksfall i skogs- och flottningsarbeten resulterar 30,0 % i höftleds-, knä- och benskador, 21,9 % i fot- och täskador och 20,5 % i hand- och fingerskador, medan genomsnittligt för alla näringsgrenar 38,0 % av alla olycksfall resulterar i hand- och fingerskador, 17,6 % i fot- och täskador och 13,4 % i höftleds-, knä- och benskador.

I syfte att nedbringa olycksfallsfre-

kvensen inom skogsbruket och att öka arbets säkerheten för dess personal pågår såväl vid statliga myndigheter som inom enskilda organisationer arbeten för förbättring av verktyg och arbetsmetoder. Statens verksamhet på detta område handhas främst av skogsyrkesinspektionen inom arbetarskyddsstyrelsen. Även genom domänverket och skogsforskningsinstitutet bedriver staten forskning och upplysning avseende ökad säkerhet för arbetarna i skogen. Bland enskilda organisationer som verkar för rationalisering av arbetsredskap och maskiner m. m. märkes de skogsarbetsstudieorganisationer, vilkas verksamhet behandlas på sid. 125 och 128.

Enligt arbetarskyddsstyrelsens berättelse för 1957 hade, såsom framgår av tablå härövan, under året 13 416 olycksfall anmeldts till skogsyrkesinspektionen d. v. s. 2,5 % flera än 1956, då 13 072 olycksfall anmeldts. Antalet dödsfall ökade från 17 år 1956 till 28 år 1957. På väg till och från arbetet förfölyckades sex arbetare 1956 och tre 1957.

Då ovan intagna statistik omfattar alla anmeldta fall, således även de kortvariga fallen på högst tre dagar, samt även olycksfall hos mindre arbetsgivare (med arbetstagare i en omfattning motsvarande mindre än 10 000 arbets-

timmar), är den icke direkt jämförbar med uppgifterna i tabell 38 som dessutom avser 1955.

Bland de frågor, som arbetarskyddsstyrelsens skogsyrkesinspektion ägnat speciell uppmärksamhet 1957, kan nämnas bromsanordningar för traktorkälkar, säkerhetsåtgärder vid höstinsamling av grönkott från växande tall, skyddsanordningar vid flottningsverk

och flottningsdammar, arbetsfysiologiska synpunkter på skogsarbetet samt skogs- och flottningsarbetarnas förläggingsförhållanden. Inspektionen har också bedrivit sedvanlig föredrags- och undervisningsverksamhet. Under 1957 hölls särskilda av inspektionens personal inalles 145 kurser (f. å. 109) i arbetarskydd på olika platser i riket; 2 736 åhörare (f. å. 2 070) beväistade kurserna.

F. VILTTILLGÅNG OCH JAKT

Till Svenska jägareförbundet ingår länsjaktvårdsföreningarna årliga rapporter över såväl beräknad vilttillgång som avskjutning om villebråd. Det ligger i sakens natur, att dessa uppgifter blir synnerligen osäkra. Emellertid har under senare år åtgärder vidtagits i syfte att förbättra viltstatistiken och i jägareförbundets verksamhetsberättelse för jaktåret $1/3$ 1955— $28/2$ 1956 lämnades för första gången en redogörelse över vildnadsförhållandena efter nya grunder för viltstatistik, vilka beräknats ge säkrare uppgifter om vilttillgång och avskjutning av villebråd.

Ur Jägareförbundets verksamhetsberättelse för tiden 1957 $1/7$ 1958 har följande sammandrag gjorts av redogörelsen över vildnadsförhållandena under tiden 1957 $1/3$ 1958.

Väderleken under berättelseåret överensstämde på många sätt med föregående års. Den kalla och sena våren 1957 övergick i en regnig och sval sommar, vilket i allmänhet medförde ogynnsamma förhållanden för såväl fält- som skogshönsens liksom även — på vissa håll — fältharens föryngring. Hösten blev regnig med försenad bärgröning av grödan, som på många åkrar stod kvar på rot vid vinterns inträde. Vintern var till en början mild och snöfattig över så gott som hela riket men hårdnade sedan till för att särskilt i Götaland och stora delar av Svealand bli både kall och snörik under mars och långt in i april månad. För Norrlands del torde man kunna rubricera eftervintern som tämligen normal.

Tillgången på älg före höstjakten 1957 ansågs vara minst medelgod i de

flesta län. Den legala höstjakten 1957 gav enligt domänstyrelsens statistik 28 742 älgar mot 27 760 föregående höst (tabell 40), vilket är den största avskjutningen som hittills rapporterats. Avskjutningen motsvarar nära nog en skjuten älg per 1 000 ha produktiv skogsmark och impediment i riket. Främst i avskjutning per arealenhet kom detta år Västmanlands län med 2,5 älgar, Uppsala län med 2,2 älgar och Örebro län med 1,8 älgar per 1 000 ha.

Beträffande skadeståndskraven för av älg förstörd gröda under hösten 1957 var dessa ganska höga, bl. a. beroende på den regniga hösten med dåliga bärgröningsförhållanden. Länsstyrelserna godkände 909 695 kr (f. å. 670 734 kr och 287 000 kr 1955) i skadestånd att utbetalas från länsälgskadefonderna med de största beloppen från Örebro (136 158 kr), Älvborgs (116 976 kr), Östergötlands (90 958 kr), Skaraborgs (81 132 kr) och Västmanlands (78 395 kr) län. Beträffande älgskadorna på växande ungskog har sådana börjat göra sig allt mer gällande i Norrland, vilket är naturligt med hänsyn till ökad älgförekomst och intensifierad skogsvård.

Kronhjortstammen i Skåne var även under detta berättelseår av oförändrad storlek.

De lokala stammarna av dovhjort beräknades ha ökat något i Uppsala, Södermanlands och Östergötlands län, medan i Skåne, där de största stammarna finns, tillgången var i stort sett oförändrad.

Rådjursstammen är på obruten frammarsch inom stora delar av vårt land, och tillgången betecknades beträffande

Göta- och Svealand som över medelgod i 11 län och medelgod i 7 län. I Norrland var tillgången under medelgod eller tillfällig. Vintern 1957/58 blev under sin senare del besvärlig för rådjuren med näringsbrist och rivningar genom hundar, rävar och lodjur som följd. Rådjursjakten hösten 1957 beräknades ha avkastat 32 000 skjutna djur eller 3 000 fler än under föregående höst. De största avskjutningssiffrorna rapporterades från skånelänen, Hallands, Örebro, Kronobergs och Södermanlands län.

Tillgången på skogshare betecknades i allmänhet som medelgod, och ökning rapporterades från 16 län. Även föregående år konstaterades en ökning av tillgången på skogshare. Avskjutningen under året beräknades uppgå till 122 000 djur av vilka 54 000 skjutits i norrländslänen och omkring 25 000 i smålandslänen. Fältharens stam, vilken varit nere i en vågdal, synes nu på sina håll repa sig om och långsamt. Av rapporterna att döma förekom fältharen rikligast (över medelgod) inom Östergötlands, Gotlands och Hallands län, under det att 11 andra län i Göta- och Svealand rapporterade medelgod stam. Avskjutningen ökade från föregående berättelseår med 9 000 till 80 000 djur. De högsta siffrorna kom från skånelänen, Östergötlands, Hallands och Skaraborgs län.

Tillgången på järpe minskade under berättelseåret i stora delar av Norrland, men den rapporterades ha ökat något i Södermanlands, Östergötlands, Kronobergs, Kalmar och Västmanlands län. Jakten på järpe, tillåten endast i de fyra nordligaste norrländslänen, minskade från 20 000 skjutna fåglar under föregående berättelseår till omkring 8 600 under 1957.

Tillgången på dalripa var i stort sett oförändrad jämfört med föregående berättelseår med medelgod tillgång i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län och under medelgod i Västernorrlands och Kopparbergs län. Från sistnämnda län rapporterades emellertid ökning i förekomsten. Tillgången på fjällripta betecknades också som oförändrad i stort sett och som medelgod i Norrbottens och Västerbottens län samtid-

alltjämt svag, och den betecknades som högst medelgod endast i Jönköpings, Kronobergs, Hallands och Kopparbergs län.

Tydlig minskning rapporterades från övre och mellersta delarna av Norrland. I övriga delar av landet höll sig tjäderstammen i stort sett oförändrad.

Sommaren 1957 var våt och kall och därigenom långt från idealisk för stammarnas föryngring. 1957 års kullar decimerades därför hårt framför allt i Norrland. Avskjutningen inom 14 län (sedan föregående jaktår hade jakt blivit tillåten även inom skånelänen, Blekinge, Värmlands och Kopparbergs län) beräknades uppgå till 12 700 varav 8 300 i Norrbottens, Västerbottens och Västernorrlands län.

Aven för orre föreläg minskad tillgång i stora delar av Norrland. I övriga delar av landet ansågs den svaga stammen vara ganska oförändrad. Orrjakten avkastade 13 000 fåglar varav nära 10 000 från Norrbottens, Västerbottens och Västernorrlands län.

Tillgången på järpe minskade under berättelseåret i stora delar av Norrland, men den rapporterades ha ökat något i Södermanlands, Östergötlands, Kronobergs, Kalmar och Västmanlands län. Jakten på järpe, tillåten endast i de fyra nordligaste norrländslänen, minskade från 20 000 skjutna fåglar under föregående berättelseår till omkring 8 600 under 1957.

Tillgången på dalripa var i stort sett oförändrad jämfört med föregående berättelseår med medelgod tillgång i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län och under medelgod i Västernorrlands och Kopparbergs län. Från sistnämnda län rapporterades emellertid ökning i förekomsten. Tillgången på fjällripta betecknades också som oförändrad i stort sett och som medelgod i Norrbottens och Västerbottens län samtid-

som under medelgod i Jämtlands och Kopparbergs län, 60 200 ripor (f. å. 44 000) beräknades ha skjutits eller snarats.

Rapphönsstammen var alltjämt svag men torde ha ökat något framför allt inom våra bästa rapphönsområden i Skåne och på Öland. Avskjutningen beräknades till 15 000, varav 9 000 på Öland och i Skåne.

Beträffande fasanstammen kunde en glädjande ökning konstateras efter flera års nedgång. Icke blott dåliga föryngringsförhållanden utan även förgiftning av fåglarna genom jordbrukskemikalier torde ha orsakat fasanstammens nedgång. Jaktresultatet visade att en ökning av stammen är på väg, 102 000 mot 89 000 föregående berättelseår.

I fråga om sjöfåglarna var tillgången på gräsand tämligen god och torde heller icke ha undergått några väsentliga förändringar. Avskjutningen beräknades till 82 000 (f. å. 77 000). Tillgången på dykänder var i allmänhet mindre god med undantag för ejdern, som visade god tillgång och dessutom ökade i förekomst, och svärtan och viggen, vars stammar fortsatte att tillväxa. Östersjöns övervintrande alfågel får alltjämt större eller mindre åderläftningar genom oljeutsläpp från fartyg. Minskning i tillgången rapporterades från Skåne samt Västerbottens och Norrbottens län, medan ökad förekomst rapporterades från Gotland och Kalmar län. Avskjutningssiffror: 13 300 ejdrar, 7 500 viggars, 6 100 svärter, 8 000 alfåglar, 9 600 knipor, 3 000 storskrakar och 6 000 småskrakar.

Ringduvan förekom i en medelgod stam över mycket stora delar av riket, medan skogsduvan (»blåduvan») alltjämt var på retur; den har därför bli-

vit totalfredad i riket fr. o. m. jaktåret 1957/58.

Morkullan förekom i en ganska jämn stam över hela riket, och avskjutningen uppgick till 24 700, av vilka det övervägande antalet sköts på vårsträcket. Vad beckasinerna beträffar visade de i allmänhet under medelgod tillgång i större delen av riket.

Rödrävens stam torde icke ha ändrat sig nämnvärt jämfört med föregående år, utan den var alltjämt livskraftig och väl utbredd över hela riket. Den totala avskjutningen beräknades till 78 000.

Grävlingen saknades i Norrbottens län liksom på Gotland. I stora delar av Svea- och Götaland betecknades tillgången som medelgod.

Tillgången på utter var fortfarande under medelgod eller tillfälligt över i stort sett hela riket. Mårdstammen ökade i förekomst över så gott som hela riket. Vildminken utbrede sig alltmer till förfång för småviltet och särskilt sjöfågeln. Den fanns i hela riket med rapporterad ökning under året i 14 län. Fångsten under berättelseåret beräknades till 11 500 minkar.

Detaljerade uppgifter om avskjutningen av de olika slagen av villebråd 1953—1957 finns i tabell 41.

För dödande av vissa rovdjur, nämligen varg, järv och säl, utbetalas staten i enlighet med jaktstadgan skottpengar. Tillsammans utbetalades 9 725 kr 1957, varav dock endast 1 220 kr belöpte på varg och järv, den helt övervägande delen var skottpengar för säl.

Jaktens avkastning (handelsvärde) i Sverige under jaktåret 1/3 1957—^{28/2} 1958 har beräknats sålunda:

Älg, hjort, rådjur	15,0 milj. kr
Pälsvilt	1,3 » »
Småvilt	3,6 » »
Summa	19,9 milj. kr

G. ÖVRIGA SKOGLIGA FRÅGOR

I. Administration

Den statliga tillsynen över rikets skogar utövas i huvudsak genom två skilda centrala ämbetsverk, domänstyrelsen och skogsstyrelsen. Domänstyrelsen med dess olika lokala organ svarar för förvaltningen av eller tillsynen över kronans och vissa andra allmänna skogar. Skogsstyrelsen jämte de regionala skogsvårdsstyrelserna har tillsyn över flertalet andra skogar i riket, huvudsakligen enskilda. Nedan följer en sammanfattnings av de olika skogliga organens administration och uppgifter.

1. Domänverket (domänstyrelsen, dess lokalförvaltningar och skogsskoleundervisningen)

Domänverket är ett affärsdrivande verk. Nu gällande instruktion för verket utfärdades av Kungl. Maj:t den 1 mars 1935 (SFS nr 48), men ett flertal ändringar i instruktionen har sedanmera skett. Domänverket består av domänstyrelsen samt därunder lydande lokala skogs- och jordbruksförvaltningar jämte statens skogsskolor.

Domänstyrelsen åligger att handha förvaltningen av i statens ägo befintliga skogs- och jordbruksegendomar,

att handha tillämpningen av gällande författningsar beträffande vissa allmänna skogar samt förvalta och utöva tillsyn å vissa sådana skogar,

att ordna och övervaka undervisningen vid statens skogsskolor,

att i allmänhet verka för en ändamålsenlig skogshushållning och jaktvård i riket, samt

att omhänderha värden och förvaltningen av rikets nationalparker samt fullgöra vissa andra naturskyddsuppgifter.

Styrelsen utgöres av en generaldirektör, tillika chef för domänverket, en överdirektör såsom souschef vid verket samt en försäljningschef och sex byråchefer såsom ledamöter av styrelsen och chefer för var sin byrå.

Hos styrelsen är anställda ordinarie tjänstemän i enlighet med av Kungl. Maj:t fastställda personalförteckningar. Styrelsen äger vidare i mån av behov anställa icke ordinarie personal.

Styrelsen är organiserad på sju byråer, nämligen försäljningsbyrån, första skogsbyrån (för norra Sverige), andra skogsbyrån (för södra Sverige), skogstekniska byrån, jordbruksbyrån, kamerabyrån och personalbyrån. Dessutom finns ett särskilt domänfiskalskontor.

Skogsförvaltningen har huvudsakligen till uppgift att handha den direkta förvaltningen av statens skogar med tillhörande skogsjordbruk och fisken. Landet är därvid uppdelat i 10 överjägmästardistrikts, vartdera med en överjägmästare samt i regel två biträddande jägmästare. Varje överjägmästardistrikt är uppdelat i revir, vilkas antal varierar mellan 8 och 14. Vid 1957 års utgång fanns 106 revir. Varje revir förestås av en jägmästare (revirförvaltare). På de flesta reviren är dessutom anställd en biträddande jägmästare. Reviren är i sin tur uppdelade i bevakningsstrakter, som förestås av kronojägare. Antalet ordinarie bevakningstrakter var

vid 1957 års utgång 464. Utöver de ordinarie kronojägarna är ca 200 biträdande kronojägare anställda.

Till förvaltningspersonalen hör vidare viss teknisk personal samt konststjänstemän av skilda slag. Huvudparten av skogsförvaltningens kontorstjänstemän är sammanförd till större centrala kontor ute i landet, vilkas antal vid utgången av 1957 uppgick till 21.

Jordbruksförvaltningen har till uppgift att handha tillsynen över kronans jordbruksdomäner samt att handlägga ärenden rörande dessa, såsom arrenden, syner och byggnadsfrågor. Personalen vid jordbruksförvaltningen utgöres av fem domänintendenter. Jordbruksdomänernas antal uttryckt i antal avtal om upplåtelser utgjorde vid 1957 års utgång ca 1 140 med en areal av ca 55 400 ha, varav 43 100 ha åker.

Under året var fem ordinarie statliga skogsskolor i verksamhet samt en tillfällig statlig skogsskola i Bjärka-Säby. Deras uppgift, belägenhet m. m. framgår av kapitel G. III sid. 115. Varje skogsskola står under tillsyn av en lokalstyrelse. De ordinarie skolornas personal utgörs av en föreståndare (som med undantag för Älvby skogsskola tillika är jägmästare i reviret), en biträdande lärare (biträdande jägmästare) och en yrkeslärare, vilka jämte ämneslärare, där sådana finns, utgör skolans lärarråd.

Domänverkets sammanlagda personal vid 1957 års utgång uppgick i fråga om tjänstemännen till ca 1 700. Därtill kommer bl. a. ca 300 skogsformän anställda enligt kollektivavtal mellan domänverket och Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund (CST). Antalet arbetare i verkets tjänst visar betydande variationer; i februari 1957 syssel sattes t. ex. 17 000 manliga arbetare, i

maj endast 9 810. Här till kommer de arbetare, som sysslar med avverkning av försälda rotposter.

2. Skogsstyrelsen

Nu gällande instruktion för skogsstyrelsen utfärdades av Kungl. Maj:t den 22 april 1949 (SFS nr 148; ändr. 749/1952). Enligt denna åligger det skogsstyrelsen att med uppmärksamhet följa det enskilda skogsbrukets tillstånd och utveckling inom landet och, så långt möjligt, jämväl i utlandet samt vidtaga eller hos Kungl. Maj:t föreslå de åtgärder styrelsen anser påkallade för det enskilda skogsbrukets främjande.

Det åligger vidare styrelsen att, i enlighet med vad därom stadgats, handha administrativa, kamerala, tekniska och andra ärenden, som angår det enskilda skogsbruket, även som att meddela föreskrifter rörande mätning av virke och utöva uppsikt över sådan mätning.

Styrelsen skall samarbeta med skogsårvardsstyrelserna. För sådant ändamål åger skogsstyrelsen att vid behov införra yttranden och upplysningar från dessa samt kalla deras ledamöter och tjänstemän till överläggningar. Den bör jämväl ge skogsårvardsstyrelserna kännedom om sådana förhållanden, som kan vara av vikt för främjande av deras arbetsuppgifter, samt meddela dem råd och anvisningar i ämnen, som berör deras verksamhet. Skogsstyrelsen åligger vidare att öva tillsyn över användningen av de medel, som står till skogsårvardsstyrelsernas förfogande för att stödja skogsbruket. På framställning skall skogsstyrelsen tillhandagå myndigheter, menigheter och institutioner med upplysningar och utredningar inom området för dess verksamhet.

Skogsstyrelsen utgörs av en överdirektör och chef samt fem ledamöter.

Hos styrelsen skall vara anställda befattningshavare i enlighet med gällande personalförteckning för styrelsen samt dessutom, i mån av behov och tillgång på medel, annan personal. Styrelsen äger därjämte att, så långt anvisade medel förlåt därtill, anlita sakkunnig personal vid behandling av visst ärende eller viss grupp av ärenden.

Styrelsen är organiserad på två skogsårvär (första och andra skogsbyrån) samt en administrativ byrå. Dessutom finns en särskild avdelning för ärenden angående virkesmätning och skoglig statistik.

3. Skogsårvardsstyrelserna

Enligt Kungl. Maj:ts förordning den 30 maj 1941 (SFS nr 350; ändr. 323/1946, 387/1949, 823/1952, 428/1954, 94/1957) skall skogsårvardsstyrelse ha till uppgift att befrämja och understödja den enskilda skogshushållningen samt verka för att skogsårvardsarbetet bedrivs på ett planmässigt sätt inom styrelsens verksamhetsområde. Därjämte skall skogsårvardsstyrelse utöva den uppsikt och vidtaga de åtgärder, som jämlikt gällande skogsårvards-, naturskydds- och andra författningsankommer på styrelsen.

Skogsårvardsstyrelse har att till fullgörande av sin uppgift

verka för den skogliga upplysningen och yrkesutbildningen genom anordnande eller understödjande av kurser, demonstrationer, föreläsningar eller annan undervisnings- eller upplysningsverksamhet,

föranstalta därom, att inom verksamhetsområdet sätt möjligt finns tillräcklig tillgång på skogsfrö och plantor av fullvärdig, för orten lämplig beskickhet,

lämna sakkunnigt biträde vid planläggning av skogsbrukets drift samt vid skogens vård och skötsel i övrigt,

stödja sammanslutningar av skogsårvär i deras verksamhet för skogsårvards befrämjande,

bevilja bidrag till utförande av skogsårvardsfrämjande åtgärder,

medverka till genomförandet av åtgärder i syfte att bekämpa skogseld, samt

vidtaga i övrigt påkallade åtgärder till befordrande av en förbättrad skogshushållning.

Skogsårvardsstyrelse äger att med tillämpning av de föreskrifter, skogsstyrelsen fastställer, bestämma de villkor, under vilka styrelsen må lämna biträde vid planläggning av skogsbrukets drift eller vid skogens vård och skötsel i övrigt.

Vid fullgörandet av sin uppgift har skogsårvardsstyrelse att ställa sig till effterrättelse vad i övrigt finns föreskrivet i författningsar och av Kungl. Maj:t eller skogsstyrelsen meddelade bestämmelser.

Skogsårvardsstyrelserna, 25 till antalet, består inom vart och ett av Älvborgs, Västerbottens och Norrbottens läns landstingsområden av fem samt inom annat landstingsområde av tre i skogsbruk förfarna och med skogsförhållanden i orten väl förtroagna män, utsedda för tre år i sänder, en såsom ordförande av Kungl. Maj:t samt de övriga till halva antalet av vederbörande landssting och till halva antalet av vederbörande hushållningssällskap.

Hos skogsårvardsstyrelse skall vidare vara anställda befattningshavare i enlighet med för styrelsen gällande, av Kungl. Maj:t fastställd personalförteckning. Chef för personalen är länsjägmästaren. Under denne tjänstgör ett variabelt antal jägmästare och forstmästare samt länsskogsvaktare såsom förståndare för varje länsskogsvaktområde. Antalet sådana områden var under

året ca 309. Skogsvårdsstyrelse må därjämte anställa övrig för dess verksamhet erforderlig personal.

Slutligen skall vid skogsvårdsstyrelse

finnas ett råd för undervisningsfrågor (angående detta råds sammansättning och uppgifter se kapitlet *Skoglig undervisning*).

II. Skogsforskningsinstitutet

Statens skogsforskningsinstitut utgör enligt av Kungl. Maj:t utfärdad instruktion (SFS 1945 nr 439 med ändringar) det centrala organet för den med statsmedel bedrivna skogliga forskningen i landet.

Institutet har två huvuduppgifter. Den ena är att genom vetenskaplig forskning klargöra hur skogen under olika förhållanden lämpligen bör skötas, och den andra att genom en fortlöpande inventering uppskatta omfattningen och beskaffenheten av rikets skogstillgångar samt avverkningarnas storlek (riks-skogstaxering). Dessutom har institutet en viss undervisningsskyldighet vid skogshögskolan.

Bakom denna allmänna beskrivning döljer sig mångskiftande uppgifter. För fullgörande härav är institutet uppdelat på följande sju avdelningar:

1. Avdelningen för skogsproduktion.
2. Avdelningen för skogsförnyning.
3. Avdelningen för botanik och marklära.
4. Zoologiska avdelningen.
5. Avdelningen för skogstaxering.
6. Genetiska avdelningen.
7. Avdelningen för arbetslära.

Förutom dessa avdelningar finns, gemensamma för institutet, ett kontor för matematisk statistik och ett kansli samt ett driftslaboratorium för markanalyser.

Institutet står under överinseende av en för skogshögskolan och institutet ge-

mensam styrelse. Denna utgörs av cheferna för domänstyrelsen och skogsstyrelsen, skogshögskolans rektor och chefen för institutet såsom självskrivna ledamöter samt för närvarande sju av Kungl. Maj:t för en tid av tre år utsedda ledamöter.

Den närmaste ledningen av institutet tillkommer en av Kungl. Maj:t utsedd chef. Chefens huvuduppgift är att sammordna och leda arbetet inom institutet samt uppehålla kontakten med andra forskningsgrenar och med den skogliga praktiken.

De olika avdelningarna förestås av avdelningsföreständare med professors ställning, som vid sin sida har en eller flera försöksledare. Föreständare och försöksledare har var och en sina särskilda forskningsområden. De biträds i sitt arbete av ett för de olika avdelningarna växlande antal assistenter, skogsmästare, skogstekniker, laboratoriebiträden och andra hjälpkrafter. Kontoret för matematisk statistik står under ledning av en försöksledare, som därvid närmast biträds av en assistent. Kansliet förestås av en förste byråsekretarie.

Forskingen vid institutet grundar sig huvudsakligen på analys och bearbetning av i fältet insamlat observationsmaterial. Fältarbetet är därför mycket omfattande. Institutet har sålunda flera tusen fasta försöksytor och tillfälliga undersökningsytor fördelade över hela landet. Dessutom disponerar institutet

tre försöksparkar med en sammanlagd areal av 3 900 ha skogsmark, nämligen Tönnersjöhedens försökspark i Halland, Siljansfors försökspark i Dalarna samt Svartbergets och Kulbäckslidens försöksparkar i Västerbotten. Här till kommer Bogesunds försöksfält invid Stockholm. För tillsynen av dessa anlägg-

ningar svarar närmast å desamma stationerade skogsmästare.

Resultaten av institutets verksamhet bekantgörs dels i särskilda publikations-serier, främst Meddelanden från Statens skogsforskningsinstitut, dels i facktid-skrifter dels genom föreläsningar och praktiska demonstrationskurser.

III. Skoglig undervisning

Den högsta skogliga utbildningen erhålls vid skogshögskolan å Experimentalfältet utanför Stockholm. Efter en studietid vid denna av ca 4 år avlägges civiljägmästarexamen. Numera finns även möjligheter att efter mer specialiserade studier avlägga skogsvetenskaplig licentiatexamen och doktorsgrad. Av 72 inträdessökande till skogshögskolan 1957 antogs 36 som elever och av 69 inträdessökande 1958 antogs 36. År 1957 utexaminerades 21 civiljägmästare och 1958 26.

Statens skogsmästarskola, belägen i Skinnskatteberg i Västmanlands län, har till uppgift att genom teoretisk och praktisk undervisning meddela sådana kunskaper i skogshantering, som erfordras bl. a. för förvaltare i det mindre och medelstora skogsbruket samt för vissa andra befattningshavare i allmän och enskild tjänst inom skogsbruk och träförädling, där högre kompetens än den som skogsskolorna ger, är önskvärd. För inträde erfordras genomgång av skogsskola med goda betyg eller ock realskola eller lantbruksutbildning, de båda senare kompletterade med skoglig praktik. Kurstiden är 15 månader. År 1957 utexaminerades från skolan 18 skogsmästare och 1958 19. Av de 31 inträdessökande 1957 antogs 18 och av 34 inträdessökande 1958 antogs 20.

De sju skogsskolornas (varav sex är

statliga och står under domänstyrelsens tillsyn) uppgift är att meddela teoretiska kunskaper och praktisk insikt och färdighet i skogshantering i den utsträckning, som erfordras för tjänster såsom kronojägare, länsskogsvaktare, skogsvaktare eller andra därmed jämförliga arbetsledare inom skogsbruket. Skolorna är belägna i Älvbyn, Hällnäs, Bispgården, Bjurfors, Bjärka-Säby och Kolleberga (statliga) samt i Gammelkroppa (privat). Fr. o. m. 1958 tillkommer Östads skogsskola (statlig). Kurserna är elftåriga. Vid skolorna utexaminerades 1957 sammanlagt 143 elever och 1958 var antalet utexaminerade 147; av 307 sökande hösten 1957 antogs 147 nya elever och av 315 sökande hösten 1958 antogs 167 nya elever.

För inträde i samtliga ovan berörda skolor erfordras genomgång av förberedande skogskurs. Dylik kurs anordnades 1957 vid fem härför avsedda skolor. Av dessa bedrevs två av domänverket (Storsund och Skinnskatteberg) och två av skogsstyrelsen i samarbete med i ena fallet skogsvårdsstyrelsen i Kronobergs län (Asa) och i andra fallet skogsvårdsstyrelsen i Västernorrlands län (Junsle); den femte var privat (Gammelkroppa). Vid domänverkets båda skolor hölls två kurser om vardera fyra månader. Kurserna i Asa och Junsle pågick likaledes i fyra månader,

medan den i Gammelkroppa pågick i fem månader. Under 1957 antogs och utexaminerades vid dessa skolor inalles 224 elever av 977 sökande, och under 1958 var motsvarande siffror 214 resp. 955.

Huvudparten av den statsunderstödda skogliga yrkesutbildningen handhas av skogsvårdsstyrelserna under skogsstyrelsens ledning. Till varje skogsvårdsstyrelse har knutits ett råd för undervisningsfrågor, vilket består av länsjägmästaren samt en företrädare för domänverket, en för det större enskilda skogsbruket, en för det mindre enskilda skogsbruket och en för skogsarbetarna. För rådens verksamhet finns av skogsstyrelsen fastställd instruktion. Rådens uppgift är att biträda skogsvårdsstyrelserna vid planläggningen och genomförandet av styrelsernas undervisningsuppgifter samt tjänstgöra som samordnande organ för den skogliga yrkesutbildningen inom respektive verksamhetsområde.

Yrkesutbildningen bedrivs i form av grundutbildning och vidareutbildning och riktar sig till såväl skogsarbetare som skogsägare. Med grundutbildning förstas den undervisning av grundläggande natur som meddelas för personer med ingen eller ringa yrkesfarenhet, företrädesvis ungdom i åldern 15–20 år. Vidareutbildning avser att bibringa redan yrkesverksamma ökade kunskaper inom ett eller flera skogliga ämnen.

Den egentliga grundutbildningen i skogligt yrkesarbete meddelas i ungdoms- och lärlingskurser. Enär utbildningsmålet på detta stadium är detsamma för blivande skogsarbetare och skogsägare, bedrivs undervisningen vid dessa kurser gemensamt för båda grupperna. Lärlingskurserna utgör en kombination mellan skolmässig undervisning uppdelad på terminer (skolske-

den) samt yrkesarbete under sammanhängande perioder utanför skolan och under fackmans ledning (praktikseden). Ungdomskurserna omfattar en kurstdid av 2–5 månader. Vid lärlingskurserna anslås motsvarande tid för den skolmässiga undervisningen. Genom praktisksedena utsträcks utbildningstiden vid lärlingskurserna till ett eller ett och ett halvt år.

Vidareutbildningen är uppdelad på två huvudlinjer, nämligen dels en arbetsteknisk linje för fördjupade kunskaper i arbetsteknik, arbetsplanering, maskinlära, körning och dyliknt, dels en skogshushållningslinje med huvudvikten lagd på skogsvård, avverkningsplanning, aptering m. m. av värde för driftens av ett bondeskogsbruk. Förutom nyssnämnda vidareutbildning är att märka den utbildning, som meddelas vid särskilda förmanskurser. Kurslängden varierar från några dagar eller en vecka för vissa specialkurser till två eller tre månader för mera allmänna kurser.

Undervisningen är antingen muntlig eller kombinerad skriftlig (oftast korrespondenskurser) och muntlig. Till kursdeltagarna utgår stipendier samt i vissa fall reseersättning och stipendier för förlorad arbetstid.

Utöver ovanstående utbildningsverksamhet, för vilken medel anvisas under särskilt statsanslag, medverkar skogsvårdsstyrelserna i stor utsträckning vid anordnande av skogsbetonade fortsättningsskolor och i skogsundervisningen vid flertalet lantbruksundervisningsanstalter. Särskilda skogliga linjer har inrättats vid ett tiotal lantmannaskolor.

En mycket omfattande upplysnings- och instruktionsverksamhet i både skogstekniska och skogsvårdande ämnen (genom skogsstäder, utställningar, föredrag, ambulerande instruktörer)

Tabell KL. Yrkesutbildning för skogsarbetare och skogsägare m. fl. 1957.
Professional training of forest workers and forest owners in 1957.

Kurstyp <i>Type of course</i>	Skogsvårdsstyrelse <i>County Forestry Board</i>		Domänverket <i>The State Forest Service</i>		Bolag, skogsägarefören., lantmannaskolor m. fl. <i>Companies, associations etc.</i>	
	Antal kurser <i>No. of courses</i>	Antal elever <i>No. of pupils</i>	Antal kurser <i>No. of courses</i>	Antal elever <i>No. of pupils</i>	Antal kurser <i>No. of courses</i>	Antal elever <i>No. of pupils</i>
Grundläggande yrkeskurser för ungdom	47	639	4	49	8	132
<i>Vocational training for young people</i>						
Fortsbildningskurser i skogsarbete						
<i>Continuation courses in forest work</i>						
2–5 dagar 2–5 days	66	751	54	670	21	323
6–12 » 6–12 »	254	2 387	2	30	10	156
13 dagar el. 13 days or längre more	21	246	1	12	2	26
Kurser i skogsvård						
<i>Silvicultural courses</i>						
2–5 dagar 2–5 days	19	211	—	—	66	1 191
6–12 » 6–12 »	35	475	—	—	2	33
13–30 » 13–30 »	12	152	—	—	—	—
31 dagar el. 31 days or längre more	5	91	—	—	—	—
Förmanskurser	10	113	1	2	21	287
<i>Courses for foremen</i>						
Kurser med skriftlig och muntlig undervisning	245	2 101	—	—	1	8
<i>Courses with written and oral instruction</i>						
Skogsbetonade fortsättningsskolor (tillhandahållande av lärare m. m.)	229	3 231	15	210	27	369
<i>Continuations schools with emphasis on forestry</i>						
Övriga kurser	—	—	17	264	69	1 287
<i>Other courses</i>						
Skogsundervisning vid lantmannaskolor (avser läsåret 1957/58)						
<i>Silvicultural instructions at farm schools</i>						
— 50 timmar	22	627	—	—	1	33
51–120 »	27	586	—	—	1	12
121–200 »	9	153	—	—	1	14
201–300 »	10	176	—	—	5	108
301–400 »	3	81	—	—	2	52
401– »	1	16	—	—	3	32

Not. Under året har informationsdagar ordnats på 713 platser i riket med 6 254 deltagare.

During the year information-days have been arranged at 713 places in the country with 6 254 participants.

Av skogsvårdsstyrelserna disponerade fastigheter avsedda för undervisningsändamål 1957

Län	Fastighetens namn	Prod. skogs-mark ha	Antal elevplatser		Län	Fastighetens namn	Prod. skogs-mark ha	Antal elevplatser	
			sommar	vinter				sommar	vinter
Nb	Björkfors ¹	907	26	26	Ög	Skullebo	293	20	—
	Pitedalens skogsvärdsgård (Låstbäcken) ²	150	24	24	Skb	Gårdssjö ⁶	1 228	15	15
	Hundsjö ³	465	18	18		Klagstorp	500	16	16
	Lidmyrliden ⁴	5 942	20	20	Äbg	Finnabo	75	—	—
Vb	Bäcksjö	570	16	16	Jkp	Trollebo	354	55	55
	Småbacka	93	14	14	Krb	Asa	395	39	36
	Hammar	229	16	16	Klm n.	Lidhem	335	28	28
	Vågnäs ⁵	95	14	14	Klm s.	Kranklösa	112	—	—
Jtl	Halåsen	342	60	30		Helgesbo	192	—	—
Vnr	Ljungaskog	265	18	18	Gtl	Hejdes	272	18	18
	Viken	240	23	—		Hensbacka	215	25	18
	Godmark	105	—	—	Ghg	Egernahult	84	15	—
Gvl	Kratte Masugn	338	60	30		Lia ⁷	161	19	19
	Vik m. fl.	635	—	—	Hl	Sjöarp	155	26	18
Kpb	Rankhyttan	438	28	28		Breanäs	97	—	—
Vrm	Södra Viken	345	30	30	Krs	Ullstorp	109	—	—
	Rattsjöberg	280	—	—	Mlm	Hemmeneköp	30	—	—
Vstm	Västsura	617	28	28		Hela riket	17 538	751	615
Ups	Frossarbo	165	20	20					
Sth	Ladvik	510	40	24					
Sdm	Vallmotorp	200	16	8					

¹ Marken upplätsen av hushållningssällskapet i Norrbottens län

² » » » Piteå landskommun

³ » » » Överluleå kommun

⁴ » » » Arvidsjaur sockenallmänning

⁵ Äges av Lycksele landskommun

⁶ » » Katrinefors AB

⁷ » » landstinget i Hallands län

förbereder och kompletterar den kursmässiga undervisningen.

Skoglig yrkesutbildning bedrivs även av domänverket samt av vissa skogsbo-
lag och skogsägareföreningar m. fl.

Undervisningsverksamheten under
1957 redovisas i tabell KL.

Skogsvårdsstyrelsernas utbildningsverksamhet är i flertalet län koncentrerad till styrelsernas skogsbrukskolor. Såsom framgår av sammanställningen här ovan ägde eller disponerade under året 20 av landets 25 skogsvårdsstyrelser fastigheter med lokaler för under-

visningsändamål. 1945 innehade endast nio skogsvårdsstyrelser sådana fastigheter. Mellan de båda anfördta åren ökade

antalet elevplatser för sommarförläggning från 238 till 751 och för vinterförläggning från 113 till 615.

IV. Föreningar och organisationer

Inom skogsbruket verkar ett stort antal föreningar och organisationer. För några av de viktigaste inom skilda skogliga verksamhetsområden lämnas här nedan en översikt. Samma systematisering i ordningsföljden som i föregående årsböcker har bibehållits; sålunda behandlas först ideella föreningar, där efter föreningar för skoglig växtförädling, ekonomiska intresseföreningar, arbetsmarknadens föreningar samt slutligen föreningar för skogsbrukets rationalisering.

S k o g s ä l l s k a p e t , bildat i Göteborg 1912, är en ideell stiftelse utan egna ekonomiska syften, med uppgift — enligt av Kungl. Maj:t fastställda stadgar — att praktiskt verka för skogsproduktionens höjande och en förbätttrad skogsvård. Sällskapet söker intressera primärkommuner och landsting m. fl. för att förvärva och iståndsätta kalmarker och vanvårdade skogsmarker. Genom att medverka vid skogarnas skötsel och ekonomiska förvaltning vill Sällskapet jämvälv skapa goda föredömen i bygderna. Även församlingar, stiftelser, sambruksföreningar m. fl. och, i vissa fall, sådana enskilda skogsägare, som inte har möjlighet att själva förvalta sina skogar, kan erhålla Sällskapets bistånd.

Under 1957 tog Sällskapet befattningsmed 459 st olika förvaltningsenheter omfattande sammanlagt 204 000 ha. Sällskapets personal bestod av ett 100-tal personer, därav 12 med högskoleutbildning.

S t i f t e l s e n S k o g s v e c k a n s uppgift är att under benämningen »Skogsveckan» organisera möten med sammanslutningar, vilkas verksamhet berör skogsbruk och skogsindustrier, för att underlätta såväl deltagandet i dessa möten som personliga sammanträffanden och överläggningar mellan skognäringens företrädare.

Vid skogsveckan hålls allmänna sammanträden för behandling av för skognäringen betydelsefulla frågor. 55 organisationer är anslutna.

N o r r l a n d s s k o g s v å r d s f ö r b u n d , som stiftades 1883, har till syfte att främja god vård och skötsel av skogarna i Norrland och Dalarna. Förbundet verkar genom att anordna möten, exursioner och föredrag samt genom utgivande av »Norrlands skogsvårdsförbunds tidskrift» (ca 600 sidor per år, ca 3 000 prenumeranter). Förbundet har från eget förlag utgivit diverse skogliga handböcker såsom »Prak-

tisk skogshandbok», »Kort handledning i skogshushållning», »Den nordsvenska skogsmarken» och »Handledning i plantskoleskötsel». Dessutom utges nu en serie populära upplysningskrifter.

Västra Sveriges skogs-vårdsförbund, som bildades 1895, avsåg ursprungligen att sammanföra skogligt intresserade personer till diskussion och meningsutbyte samt att verka för skogsodling inom de vidsträckta kalmarsområden, som av älter funnits inom Västsverige. Sedermera utvidgades förbundets program i det att man under 1940-talet började arbeta även för åstadkommande av bättre beståndsvård, främst ungskogsröjning.

Verksamheten bedrivs huvudsakligen inom Älvborgs, Göteborgs och Bohus samt Hallands län. Förbundet söker intressera skogsägarna att bilda skogsvårdsföreningar eller skapa jordbruksområden i avsikt att få till stånd intensivare skogsvård och understödjer även genom lämnande av bidrag bildande av sådana sammanslutningar. Dessutom anordnas diskussionsmöten och exkursioner.

Sveriges skogsägareförbund utgör en sammanslutning av större enskilda skogsägare i landet, främst skogsholagen men även i viss omfattning andra större enskilda skogsägare. Vissa skogsägande samfälligheter och stiftelser tillhör även förbundet. Dettas uppgift är att i ärenden av skogs-, jord- och skattpolitisk natur representera storskogsbrukets intressen inför statsmakterna och allmänheten. I detta syfte verkställer förbundet utredningar och avger yttranden till regering och riksdagsutskott, ämbetsverk och andra myndigheter i lagstiftnings- och övriga frågor, som berör skogsbruk, jordäganderätt, social jordlagstiftning, skogsbeskattning, skogligt transportvä-

sende, skogsundervisning och skogsforskning m. m. Förbundet bedriver vidare upplysnings-, propaganda- och pressverksamhet inom dessa ämnesområden till hävdande av det större enskilda skogsbrukets intressen. Till medlemmarnas tjänst utövas även viss service- och informationsverksamhet. Förbundets medlemmar representerar en sammanlagd areal av ca 5,6 milj. ha produktiv skogsmark.

Sveriges häradsallmänningförbund, i vilket samtliga 60 häradsallmänningar är medlemmar, har till syfte att åstadkomma samarbete mellan allmänningarna för att därigenom befrämja utvecklingen av deras skogsbruk efter sunda ekonomiska, administrativa och skogliga riktlinjer och därvid tillvarataga allmänningens delägarernas berättigade intressen. Allmänningarnas totala areal uppgår till ca 95 000 ha produktiv skogsmark.

Svenska flottledsförbundet har till ändamål att utgöra ett samband mellan dem, som är teoretiskt eller praktiskt intresserade av flottning och närbesläktade spörsmål, samt att gagna flottningsväsendets utveckling i olika avseenden. Förbundet deltar med 6 delegater i det Nordiska flottningsrådet och samarbetar särskilt verksamt med flottningsorganisationer i Finland och Norge. Förbundet verkar bl. a. genom föreläsningar (2 dagar under varje skogsvecka), utredningar, studieresor och framställningar till myndigheter. Sedan 1912 utges en publikation, numera kallad Svenska flottledsförbundets årsbok (1 000 ex.), som innehåller årsmötesföredrag, exkursionsreferat, flottningstekniska artiklar samt matrikel över anslutna ledamöter (1957: 46 flottningsföreningar, 5 skogsindustrier samt närmare 350 personliga ledamöter).

Svenska jägareförbundet,

som stiftades 1830, verkar för viltvård och jaktkultur och åtnjuter för sin verksamhet bidrag från jaktvårdfonden. Under förbundet sorteras tjugofem länsjaktvårdföreningar, till vilka omkring 1 900 lokalorganisationer varit anslutna. Antalet medlemmar var 66 500 aktiva och 112 000 passiva. Förbundet bedriver numera en omfattande central verksamhet bl. a. genom kurser för jaktvärddare och blivande jaktvådkonsulenter, genom fältbiologisk och veterinär forskning samt genom den av förbundet utgivna tidskriften »Svensk Jakt» (upplaga omkring 80 000 ex.).

Föreningen för växtförädling av skogsträd, som under 1959 sammanslagits med det omedelbart härefter nämnda Sällskapet för praktisk skogsförädling till Föreningen Skogsträdförädling, har haft till syfte att genom växtförädling söka uppdrag för förförädla kulturformer av i Sverige odlingsbara skogsträd. Verksamheten har bedrivits vid tre förädlingsstationer: Ekebo i Källstorp (Skåne) med södra Sverige som arbetsområde, Brunnberg (Värmland), dit förädlingen för mellersta Sverige varit förlagd, och Sundmo i Imforsmo (Ångermanland), där raser för landets norra delar bearbetats. Föreningen har utgett en årsberättelse samt meddelanden och publikationer, var redogörelser lämnats för förädlingsarbetets fortskridande. Föreningen har genomfört ett omfattande praktiskt-vetenskapligt forskningsarbete, vilket bekostats av dels medlemsavgifterna, dels anslag från fonder och skogsindustriella företag.

Sällskapet för praktisk skogsförädling har varit ett konserterande organ med uppgift att vara sina medlemmar behjälpligt med skogliga reproduktionsfrågor. Det har velat för det praktiska skogsbruket medverka

i arbetet för en förenklad och säker fröförsörjning.

Sällskapet har startat anläggande av ett 30-tal fröplantager för produktion av tall- och granfrö, och av dessa har de första blivit färdigställda. Bland kortsiktiga undersökningar kan nämnas sådana rörande plantering, sådd- och omskolningsförsök i plantskolor samt planteringsmetodik.

Till Sällskapet var 1957 anslutna tio skogsbolag, tre skogsvårdsstyrelser, en besparingsskog samt ett forskningsinstitut. Det har utgett »Meddelanden till Sällskapets för praktisk skogsförädling medlemmar» och har genom kurser och demonstrationer sökt medverka till upplysning rörande nya metoder och forskningsresultat.

Samarbetsnämnden för skoglig växtförädling och genetik är dels ett samarbetssorgan för vetenskapliga programdiskussioner på den skogliga växtförädlingens och skogsgenetikens område dels ett verkställande organ för den centrala fröplantageverksamheten. I samverkan med de skogliga växtförädlingsinstitutionerna i Sverige har Samarbetsnämnden under anläggning 90 ha egna skogsfröplantager, s. k. försöks- eller forskningsplantager, en serie klonförsök samt fröodlingar för domänstyrelsen och skogsvårdsstyrelserna enligt en riksomfattande plan. Forskningsplantagerna anläggs för lösende av en serie frågekomplex rörande förläggning, anläggning, träd- och klonsammansättning, avståndisolering, ympträdens blomning, skötsel och fröproduktion. Samarbetsnämnden sorterar i administrativt hänseende under skogsstyrelsen.

Skogsägareföringarna, som under 1920-talet bildades i olika delar av landet, var antingen ideella, med huvudsyfte att verka för ökat in-

tresse för skogsvård och därmed för ökad och förbättrad skogsproduktion, eller ekonomiska föreningar vars arbetsuppgifter även omfattade försäljning av medlemmarnas skogsprodukter. Under 1930-talet upptog samtliga ideella föreningar försäljningsverksamhet på sitt arbetsprogram och ombildades därvid till ekonomiska föreningar. 1932 bildades föreningarnas centralorgan, numera Sveriges skogsägareföreningars riksförbund (SSR), med uppgift att främja medlemmarnas ekonomiska och övriga gemensamma angelägenheter bl. a. genom att föra deras talan inför statsmakterna, att verka för ett ökat intresse för skogsvårdsarbetet samt att upprätthålla förbindelse och samarbete med andra skogliga institutioner och sammanslutningar liksom med jordbruksorganisationer. Medlemsantalet i det riksförbundet anslutna 25 skogsägareföreningarna var vid 1957 års slut 125 191 med en produktiv skogsmarksarea av 6 454 966 ha.

Jämsides med merkantil och industriell verksamhet bedriver föreningarna en rådgivande och upplysande verksamhet av betydande omfattning. Sålunda informeras medlemmarna bl. a. om aktuella marknads- och avsättningsfrågor, om skogligt tekniska och ekonomiska spörsmål, om organisationsfrågor o. s. v. Föreningarna anordnar, dels själva och dels i samarbete med skogsvårdsstyrelserna, s. k. skogsstäder med demonstrationer, föreläsningar, diskussioner samt tävlingar. Antalet sådana skogsstäder 1957 var 379 med ett deltaantal av ca 16 960. Kortare kurser har anordnats, bl. a. 65 i aptering med 1 535 deltagare, 21 i redskapsvärd med demonstration med 651 deltagare samt 14 andra kurser med 462 deltagare. Vidare har biträdeshjälp lämnats vid 96 av skogsvårdsstyrelserna anordnade

kursdagar med 1 087 deltagare. Föredrag i organisatoriska, tekniska och ekonomiska ämnen har hållits vid 310 olika tillfällen inför ca 12 000 åhörare. Två föreningar har anordnat 3 utställningar med ett besökareantal av 1 200.

Skogsägareföreningarnas verksamhet inom skogsvårdens område ökar successivt. Genom av föreningarna organiserade fasta arbetslag eller på annat sätt har för medlemmarnas räkning utförts hyggesrensning, bränning, markberedning, sådd, plantering, röjning, stämppling, dikning och vägbyggnad. Föreningarna har även utfört taxeringar och uppriktat skogsbruksplaner för medlemmarnas räkning. Likaså har avverkningsarbeten, såväl vinter- som sommarhuggning, utförts för medlemmar som av någon anledning behövt hjälp därmed. Samarbetet mellan enskilda skogsägare i s. k. skogsbruksråden eller bondeskogsdistrikten under ledning av en av skogsägareföreningen anställd inspektör har möts av stort intresse från skogsägarnas sida. Vid 1957 års utgång var 24 sådana skogsbruksråden i verksamhet omfattande ca 1 500 skogsägare och ca 115 000 ha.

Beträffande den skogsindustriella verksamheten bör främst nämnas, att efter vattendomstolens prövning arbetet med Skogsägarnas cellulosa AB:s sulfatfabrik i Mönsterås kunnat igångsättas och under året fortfarande i synnerligen rask takt. Driften har kommit igång under våren 1959. Under året har Skånes cellulosa AB: anläggning vid Broby blivit färdig. De planerade utvidgningarna vid Sydöstra Sveriges skogsägares förbunds företag vid Strömsnäs Bruk och Fridafors har delvis kunnat påbörjas. Vid Åry manufakturverk är en fabrik för tillverkning av spånskivor under uppförande.

Skogsägareföreningarna och deras

dotterföretag har under året innehåft och drivit 19 ramsågverk, 31 arisågverk, 23 cirkelsågverk, 1 bandsågverk, 6 snickerifabriker, 10 impregneringsverk, 18 brädgårdar, 9 vedgårdar, 3 massafabriker med pappersbruk, i vilka egen produktion av slipmassa, sulfit- och sulfatmassa konverteras till papper, papp och kartong, 1 kartongfabrik, 1 årfabrik och 1 mekanisk verkstad för tillverkning av brädgårdstruckar. Vid föreningarnas och dotterföretagens sågverksanläggningar har under året producerats inalles 85 431 stds, varav 48 723 stds ramsågat virke och 36 708 stds band-, aris- och cirkelsågat virke. Genom legosågning har därutöver försågats 10 900 stds. Tillverkningen av massa har uppgått till 41 600 ton för vidare förädling i egna industrier och produktionen av papper, papp och kartong till 46 400 ton.

Riksförbundet har för föreningarnas räkning under årets exporterat props, massaved, stolpar, slipers och sågade varor till ett sammanlagt värde av omkring 50 milj. kr. Här till kommer en omfattande export av sågat virke direkt från vissa skogsägareföreningar. Riksförbundets och skogsägareföreningarnas totala omsättning utgjorde 1957 ca 515 milj. kr, eller totalt 700 milj. kr om även dotterföretagens omsättning inräknas.

Jordbrukarnas Föreningsblad, Riksförbundets officiella tidningsorgan, har genom samprenumeration utgått till organisationens samtliga medlemmar, som däri fortlöpande informerats i aktuella föreningsangelägenheter och skogliga spörsmål. Tidningen har utgått i en upplaga av ca 360 000 ex. Riksförbundets facktidskrift »Skogsägaren» har utkommit med 12 ordinarie nummer i en upplaga av 31 000 ex. samt dessutom

med ett extranummer, 8 a, i en upplaga av 360 000 ex.

Nordsvenska virkesföreningen, Hälsinglands virkesförening samt Västsvenska och Sydsvenska virkesföreningarna har till syfte att tillvarata sina respektive medlemmars gemensamma intressen i frågor rörande virkespolitik och virkesförsörjning. För detta ändamål föres bl. a. förhandlingar om virkespriser och dylikt med skogsägareföreningarna och deras riksförbund liksom med domänverket. Västsvenska virkesföreningen omhänder har även flottningarna i Upperudsälvens flödsystem (Dalslands kanal). Inom de områden där skogsindustrierna icke sammanslutit sig i virkesföreningar — Värmland, Dalarna och Gästrikland — samarbetar de större industrierna med ungefär enhanda syftemål. Praktiskt taget samtliga större skogsindustrier i riket är anslutna till virkesföreningar eller samverkar i virkesfrågor på sätt nyss sags.

Föreningen Skogsarbeten utgör arbetsgivarorganisation för bolagsskogsbruket och flottningen i norra Sverige (fr. o. m. Olandsån och norrut). Medlemmar i föreningen är:

A idkare av skogsbruk och rundvirkeshantering

B » » flottning

C » » flottläggning

D » » virkesmätning.

Föreningen har en centralstyrelse med säte i Stockholm, och verksamhetsområdet är uppdelat på sju distrikter. Föreningens ändamål är att tillvarata medlemmarnas intressen i frågor, som avser förhållandet mellan arbetsgivare och arbetsmarknaden; den ingriper därmed i praktiskt taget alla arbetsmarknads-spörsmål inom sitt verksamhetsområde,

ehuru lönefrågorna kommer i främsta rummet. — Flertalet större skogsbolag inom verksamhetsområdet, samtliga flottningsföreningar utom en och samtliga virkesmätningsföreningar är medlemmar i Föreningen Skogsarbeten. Föreningen står tillsammans med domänverket som stiftare av Forskningsstiftelsen SDA, varom mera nedan.

Svenska lantarbetsgivareföreningen (SLA) är en sammanslutning av arbetsgivare inom jordbruks- och trädgårdsnäringen i hela landet samt skogsbruket i mellersta och södra Sverige. Föreningen tillvaratar medlemmarnas gemensamma intressen bl. a. genom att förhandla om kollektivavtal, yttra sig i lagstiftningsfrågor, verkställa utredningar och genom arbetstudier medverka till rationalisering.

Föreningen hade 1957 10 900 medlemmar representerande 680 000 ha jordbruk och 1 065 000 ha produktiv skogsmark.

De tre södra virkesmätningsföreningarna bildar en särskild grupp inom föreningens skogssektion, vidare finns en grupp omfattande ett trettiootal skogsplantskolor och i den allmänna sektionen ingår bl. a. 120 sågverk.

I såväl skogliga avtalsfrågor som i Mellan- och sydsvenska skogsbrukets arbetstudier (MSA) samarbetar föreningen med domänverket.

Föreningen utger Svenska Lantarbetsgivareföreningens Tidskrift.

Värmlands och västra Bergslagens skogsarbetsgivareförening (Vevebe) är en sammanslutning av skogs-, flottnings- och virkesmätningsarbetsgivare i Värmland jämte angränsande delar av Älvborgs, Örebro och Kopparbergs län. Antalet medlemmar är 53, varav 40 skogsbolag,

12 flottningsföreningar och 1 virkesmätningsförening.

Föreningen, vars kansli är beläget i Filipstad, har som sin huvuduppgift att för medlemmarnas räkning träffa kollektiva arbets- och löneavtal beträffande skogs-, flottnings-, virkesmätnings- och därmed förknippade arbeten samt att stå medlemmarna till tjänst i frågor rörande avtalens tillämpning liksom också i andra spörsmål rörande förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare.

I syfte att åstadkomma ändamålsenliga betalningssystem för de olika arbetena äger ett fortlöpande samarbete rum med Föreningen Värmlands skogsarbetsstudier (VSA).

Arbetstagarparten representeras av:

1. till Landsorganisationen anslutna Svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet, som förhandlar om löner för huggare, körare, flottnings- och skiljningsarbetare m. fl. arbetstagargrupper inom skogsbruket.

Sveriges virkesmätares riksförbund, som företrädd virkesmätares och skogsförman, har under året anslutit sig till Svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet. Förbundet, vars medlemsantal vid årets slut var ca 40 000, har sitt säte i Gävle och omspänner med sin verksamhet hela riket.

2. Riksförbundet Landsbygdens folk (RLF), som är en bondesorganisation omfattande hela landet, har ca 200 000 medlemmar. Förbundet förhandlar bl. a. om löner för skogs- och körningsarbete och kolningsarbete och är ca 35 000—40 000 av medlemskåren berörda av dessa förhandlingar. Arbetet utföres i huvudsak såsom binäring till det ofullständiga jordbruket.

Forskningsstiftelsen

SDA:s (Föreningen Skogsarbetens och kungl. domänstyrelsens arbetsstudiavdelning) verksamhet har framförallt under de senare åren inriktats på att genom arbets-, tids- och metodstudier samt försök av olika slag rationalisera redskap, maskiner och arbetsmetoder m. m. i första hand för avverkningsarbetet. Studier i avsikt att förbättra skogsbrukets arbets- och löneavtal intar ävenledes en framskjuten plats på arbetsprogrammet. Stiftelsen är organiserad på tre forskande avdelningar, huggnings-, transport- och utredningsavdelningarna. Under transportavdelningen sorteras en försöksstation i Lycksele för redskaps- och maskinprovningar, konstruktionsarbeten och dylikt. Det undersökningsmaterial avdelningarna insamlar bearbetas av en särskild bearbetningsavdelning, som även handhar en omfattande tim- och förtjänststatistik. — För att tillgodose kraven på förmedlings- och propagandaverksamhet finns en förmedlingsavdelning, som genom skriftliga meddelanden, handböcker, broschyrer, film, föredrag, demonstrationer och en omfattande kursverksamhet m. m. förmedlar de viktigaste undersökningsresultaten till medlemsföretagen och bedriver propaganda för rationella redskap och arbetsmetoder. — Som ett organ för samarbetet mellan arbetsgivare och arbetstagare i arbetsstudie- och rationaliseringar uppstått 1948 en arbetsstudienämnd med representanter från forskningsstiftelsen samt från Svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet och Riksförbundet Landsbygdens folk. — Forskningsstiftelsens verksamhet under 1957 har bl. a. omfattat utveckling av arbetsstudiemetodiken i syfte att åstadkomma säkrare resultat till billigare pris, studier av maskinbarkning och av motor-

sågens inflytande på huggningsarbetet, studier av huggarbrossling och möjligheterna att mekanisera brosslingen, orienterande studier av flishuggning vid bilväg, omfattande studier av lastningsförfarandet vid bil-, traktor- och hästkörsning, undersökning av virkesavläggning på is och snöavlägg, studier av olika metoder för virkestransport från stubbe till avlägg på en större försöksdrivning, studier av lunning med häst på snöpackad väg och av olika metoder och redskap för upptagning och underhåll av snöpackade vägar, provning av nya traktortyper vid terrängtransport av virke och prov med snögående fordon. Kalkyler har utförts beträffande apteringsalternativets inverkan på virkesutbytet i olika avverkningsar och beträffande bilvägnätets organisation. — SDA har ordnat motorkurs för förvaltningspersonal, kurser för motorförmän och tidsstudiemän samt rationaliseringekurs för bevakningspersonal. Stiftelsen har även medverkat i kurser för hästkörningsinstruktörer m. m. — Sekretariatet för Skogsbrukets skyddspropaganda har varit förlagt till SDA.

Föreningen Värmlands skogsarbetsstudier (VSA) i Filipstad har som medlemmar 6 större skogsbolag inom Värmland med närliggande områden. Föreningen utför arbetsstudier och undersökningar för avtalsfrågor och rationalisering inom skogsbruket samt verkar för bättre redskap, arbetsmetoder och organisationsformer inom främst avverkningsarbetet. Föreningen förfogar över en verkstad för redskapservice och tekniska försök. Vunna erfarenheter och resultat förmedlas bl. a. genom skriftliga redogörelser och kursverksamhet.

Av 1957 års arbetsuppgifter kan nämnas studier över maskinbarkning,

Tablå utvisande de väsentligaste bestämmelserna för bidragsgivning

Anslag	Tillämpningsområde	Bidragsberättigade åtgärder
Statens skogsförbättringsanslag (kungörelse SFS nr 239/1948 med ändringar).	Skogar under skogsvårdslagen utom häradsallmänningar.	Aterväxtåtgärder, skogsdkning och i stavaskog röjningsgallring.
Anslaget till vägbyggnader å skogar i enskild ägo (»skogsvägsanslagets kungörelse SFS nr 530/1943 med ändringar).	Skogar under skogsvårdslagen.	Byggande av skogsväg och — med hänsyn till skogliga transporter betingad — förbättring av annan enskild väg.
Anslaget till åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m. (»Norrlandska skogsproduktionsanslaget» kungörelse SFS nr 599/1940 med ändringar).	Skogar i Norrland under skogsvårdslagen. Utanför Norrland har bidrag icke varit ifrågasatt, eharu vissa skogar inom Kopparbergs län tillhör anslagets tillämpningsområde.	Samma åtgärder, som kan stödjas med bidrag från skogsförbättrings- och skogsvägsanslagen, samt — i lappmarkerna — betesanläggning och röjningsgallring i plant- och ungskog.
Prisutjämningsmedel till återuppbyggnad av skogsbeståndet (kungörelsen SFS nr 374/1949 med ändring).	Skogar under skogsvårdslagen utom häradsallmänningar.	Aterväxtåtgärder.

¹ Kategori A Enskilda personer som äger fastighet eller fastigheter med ett sammanlagt värde av högst omkring 100 000 kr. Har ägaren väsentliga inkomster, som ej härflyter från hans fastighet, t. ex. av särskilt yrke, hänföres han dock till kat. B.

Kategori B Under kat. A nämnda undantag samt övriga enskilda personer.

Kategori C Juridiska personer såsom kommuner, bolag, allmänningar m. fl. utom vissa allmänningar i Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker, vilka är särskilt nämnta i kungl. kungörelse 287/1947, och som skall hänföras till kat. A.

Undantagsbestämmelser I fråga om återväxtåtgärder inom skyddsskogsområde hänföres alla markägare till kat. A.

från de särskilda skogsvårdsanslagen 1957—1958

Vissa bestämmelser om bidrags-givning	Vanligen tillämpad procentsats	Särskilda bestämmelser om bi-dragsprocent m. m.
<p>Bidrag utgår huvudsakligen för sådana åtgärder, som en markägare kan åläggas utföra mot uppenbarligen otillfredsställande skogstillstånd (skogsvårdslagen § 17).</p> <p>Skogsdkning: Kat. A 40 %¹ Kat. B 25 % Kat. C 25 %²</p> <p>Övriga åtgärder: Kat. A 50 %¹ Kat. B 25 % Kat. C 25 %²</p> <p>Större skogsväg (stamväg): 50 %</p> <p>Mindre skogsväg: Kat. A 40 %¹ Kat. B 25 % Kat. C 25 %²</p>	<p>Lappmarkerna och svårftyngrade skogar i Jämtlands län: Kat. A 80 %¹ Kat. B 60 % Kat. C 60 % (De angivna procentsatserna gäller dock ej för väganläggning, vilken åtgärd i ringa omfattning understöts med bidrag från detta anslag.)</p> <p>Området i övrigt: Skogsdkning: Kat. A 50 %¹ Kat. B 25 % Kat. C 25 %</p> <p>Övriga åtgärder: De procentsatser, som för motsvarande åtgärder angivits härövan under skogsförbättrings- och skogsvägsanslagen.</p>	<p>Bidragsförhöjning kan förekomma t. ex. vid arbetslöshet. Maximiprocent är 60.</p> <p>Högre bidragsprocent än 50 för stamväg och 40 för annan skogsväg kan beviljas endast efter Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall. Maximiprocent är 75.</p>
<p>S. k. skogsvårdsområde bildas. Markägarna förbinder sig att utföra alla i en skogsvårdspolan för området angivna åtgärder inom en begränsad tid (i regel 10 år).</p> <p>Bidrag utgår för återväxtåtgärder efter äldre avverkning, vilka omfattas av sådan reproduktionsplikt, som av särskilda skäl icke ansetts kunna utkrävas (xformell reproduktionsplikt). Avverkningen, som utlöste reproduktionsplikt, skall ha varit utförd senast omkring år 1940.</p>	<p>Kat. A 50 %¹ Kat. B 25 % Kat. C 25 %</p>	<p>För att bidrag av medlen överhuvudtaget skall utgå, skall markägaren ha utfört andra återväxtåtgärder i »normal omfattning». Bidragsmedlen skall alltså åstadkomma en <i>utökad verksamhet</i> med återväxtåtgärder.</p>

¹ Bidrag beviljas markägare av kat. C huvudsakligen endast i sådana fall där denne ingår som delägare i företag, vilket med hänsyn till övriga delägares insats bör stödjas.

vinschlunning, samordning huggning—körning, flistransport, vätläggning och färgmärkning samt maskinell röjning och hyggesrensning, utredningar för omarbetning av svårighetsnormerna vid huggning, typinventering av lastapparater för traktorer och vidareutveckling av redskap för hästransport.

Kursverksamheten har bl. a. omfattat vidareutbildningskurser för medlemsföretagens skogsvaktare, behandlande kortvägstransporter och samordning huggning—körning. Vid skogsbebonade fortsättningsskolor inom VSA:s verksamhetsområde har föreningen medverkat genom specialundervisning, anskaffande av redskap och utbildning av lärlare.

Mellan- och sydsvenska skogsbrukets arbetsstudier (MSA), som började sin verksamhet 1950, har till uppgift bl. a. att utföra undersökningar och arbetsstudier, som har samband med skogsbrukets avtalsfrågor, kartlägga och beskriva inom skogsbruket använda arbetsmetoder, redskap och organisationsformer, genom skriftliga och muntliga redogörelser samt i bild och film sprida kunskap om vunna resultat, verka för utbildning av i skogsbruket sysselsatta, utöva rådgivande verksamhet till tjänst för medlemsföretagen samt att samarbeta med andra på området verkande organisationer. För det organiserade samarbetet med arbetstagareorganisationerna finns en arbetsstudienämnd med representanter för medlemsföretagen samt Svenska skogs- och flottningsarbetarförbundet, Riksförbundet Landsbygdens folk och Svenska lantarbetarförbundet.

MSA är organiserat på två forskande avdelningar, arbetsstudieavdelningen i

Bromma och försöksstationen i Katrineholm.

Under 1957 har undersökningar främst bedrivits av virkestransporter efter häst. Dessa studier har omfattat körning av timmer och massaved av barr och björk med olika redskap på barmark och snöföre. De studerade körningarna har varit av olika svårighetsgrad i syfte att skaffa underlag för en rätvis bedömning av arbetsvärigheten. Studier avsedda att belysa samordningen mellan huggnings- och körningsarbetet har fortsatts under året.

Mekaniserad lunning har under 1957 tagits upp till studium, varvid särskild uppmärksamhet ägnats åt att undersöka möjligheterna att använda jordbruks traktor i skogen. Som ett led i dessa studier har försöksstationen gjort undersökningar om olika däckmönsters grip förmåga vid körning i skogsmark. Olika slirskydd har även provats.

På uppdrag av medlemsföretagen har viss kursverksamhet bedrivits med inriktning på såväl arbetare som arbets ledare. Föreningens personal har dessutom i mån av tid medverkat vid kurser och informationsdagar hos andra kursarrangörer inom verksamhetsområdet.

Skogsarbetsstudieorganisationernas centralråd (SC) bildades 1951 som ett samarbetsorgan för arbetsstudieorganisationerna SDA, VSA och MSA med syfte att — för undvikande av onödig dubbelarbete — samordna medlemsorganisationernas arbetsuppgifter samt att verka för en planmässig delgivning av forskningsresultaten.

Beträffande virkesmätningsföreningarnas och flottningsföreningarnas verksamhet hänvisas till årsbokens avsnitt om virkesmätning och flotning.

V. Anslag för skogsvårdande ändamål

Sedan länge har staten lämnat bidrag till utförande av vissa produktionsfrämjande åtgärder i skogsbruket. Bidragsverksamheten har varit särskilt omfattande under tider av arbetslösitet.

Ifrågavarande skogliga åtgärder är skogsodling, dikning, skogsvägbyggnad m.m. Skogsvårdslagen stadgar reproduktionsansvar efter avverkning, och för åtgärder, som omfattas av sådan plikt, utgår statsbidrag endast i undantagsfall. Bidragsgivningen till plantering och andra återväxtåtgärder är därför i huvudsak begränsad till marker, som ej omfattas av reproduktionsplikt efter avverkning, t.ex. tidigare åker och betesmarker.

För budgetåren 1956/57 och 1957/58 har av riksdagen anvisats under anslaget till väg- och flottledsbyggnader, norrländska skogsproduktionsanslaget samt statens skogsförbättringsanslag sammanlagt 6,7 resp. 11,7 milj. kr. Dessutom har för återuppgivning av skogs beståndet till skogsstyrelsens förfogande stått medel från diverse medelsfond

den för prisutjämningsavgifter. De för berörda skogsvårdslagens gällande bidragsbestämmelserna är sammanfattade i tablån å sidorna 126—127.

Förutom de ovan nämnda anslagen finns vissa andra äldre anslag, under vilka medel icke anvisats under året. Tabell MN, sid. 130, utvisar de belopp, som av riksdagen anvisats under de olika anslagen alltsedan tillkomsten.

Utnyttjandet under budgetåren 1956/57 och 1957/58 av de olika nu gällande anslagen framgår av tabellerna 42 a och b. Under budgetåren har från skogsvårdslaget utdelats bidrag med 2,8 resp. 7,5 milj. kr. Från skogsförbättringsanslaget utdelades 2,2 resp. 2,5 milj. kr, av prisutjämningsmedel 0,8 resp. 1,0 milj. kr och från norrländska skogsproduktionsanslaget 1,7 resp. 2,4 milj. kr. Inalles utdelades således bidragsmedel för skogsvårdsläget under budgetåren 1956/57 och 1957/58 med 7,5 resp. 13,2 milj. kr, d. v. s. nära nog en fördubbling från 1955/56 till 1957/58.

Tabell MN. Av riksdagen anvisade¹ medel under de särskilda skogsvårdsanslagen

Subsidies granted to silviculture by the Swedish Parliament

Mättenhet: 1 000 kr
Unit of measurement: 1 000 kr

Budgetår <i>Budget-year</i>	Statens skogsutvecklingsanslag ² <i>Forest draining grants</i>	Statens skogsodlingsslag <i>Reforestation grants</i>	Tillfälliga skogsvarðsslaget <i>Temporary grants for silvicultural purposes</i>	Anslaget till väg-, flottledsbygg- nader <i>Road-building grants</i>	Norr-ländska skogsproduktionsanslaget <i>Forest production grants for Norrland</i>	Vedutsyningsanslaget etc. <i>Grants for marking etc.</i>	Anslag till omkostnader i samband m. inköp och lösen av ved <i>Grants for purchases of fuel wood</i>	Statens skogsförbättringsslag <i>Forest improvement grants</i>	Summa Total
Reservationsanslag									
1927/28	200	—	—	—	—	—	—	—	200
1928/29	300	—	—	—	—	—	—	—	300
1929/30	500	—	—	—	—	—	—	—	500
1930/31	700	600	—	—	—	—	—	—	1 300
1931/32	800	400	—	—	—	—	—	—	1 200
1932/33	1 000	340	2 000	—	—	—	—	—	3 350
1933/34	750	350	5 000	500	—	—	—	—	6 600
1934/35	750	350	3 500	500	—	—	—	—	5 100
1935/36	900	500	—	—	—	—	—	—	1 400
1936/37	900	350	—	—	—	—	—	—	1 250
1937/38	700	400	—	—	—	—	—	—	1 100
1938/39	600	160	1 500	350	—	—	—	—	2 610
1939/40	500	100	—	100	—	—	—	—	700
1940/41	200	100	—	1 000	1 000	—	—	—	2 300
1941/42	200	100	—	2 800	500	—	—	—	3 600
1942/43	200	100	—	3 000	—	—	—	—	3 300
1943/44	200	150	—	500	—	100	—	—	950
1944/45	200	150	—	1 000	—	200	—	—	1 550
1945/46	200	175	—	2 000	1 000	400	1 000	—	4 775
1946/47	200	175	—	2 000	1 000	200	500	—	4 075
1947/48	300	400	—	2 500	1 500	75	500	—	5 275
1948/49	—	—	—	1 500	1 000	25	—	350	2 875
1949/50	—	—	—	1 500	1 000	25	—	1 000	3 625
1950/51	—	—	—	2 200	1 200	—	—	1 000	4 400
1951/52	—	—	—	1 700	1 200	—	—	1 260	4 160
1952/53	—	—	—	1 700	1 200	—	—	1 200	4 100
1953/54	—	—	—	1 800	1 200	—	—	1 700	4 700
1954/55	—	—	—	1 700	1 200	—	—	1 700	4 600
1955/56	—	—	—	2 500	1 500	—	—	2 100	6 100
1956/57	—	—	—	2 800	1 600	—	—	2 300	6 700
1957/58	—	—	—	7 520	1 700	—	—	2 500	11 720

¹ Av de angivna summorna har Kungl. Maj:t i vissa fall spärrat delbelopp, som i allmänhet ställts till förfogande under senare budgetår.

² T. o. m. budgetåret 1938/39 extra reservationsanslag, därefter förslagsanslag med maximerad dispositionsrätt.

³ Därav 100 000 kr på tilläggsstat för särskilda vägar i samband med stormfällningen.

⁴ Därav 20 000 kr på anslaget till flottledsbyggnader m. m. å skogar i enskild ägo.

H. INTERNATIONELL ÖVERSIKT

Av jordens landareal, 13 203 milj. ha, täcks närmare en tredjedel eller 3 840 milj. ha av skog. Geografiskt fördelar sig denna skogsmark på följande sätt (enligt FAO:s Yearbook of Forest Products Statistics 1958, tabell 44):

	Milj. ha	%
Europa (utom USSR)	135	3,5
USSR	743	19,3
Nordamerika	656	17,1
Centralamerika	61	1,6
Sydamerika	829	21,6
Afrika	801	20,9
Asien (utom USSR)	529	13,8
Oceanien	86	2,2
Hela världen	3 840	100,0

En stor del av skogen är emellertid på grund av sin belägenhet icke tillgänglig för exploatering. Enligt FAO:s ovannämnda årsbok 1958 är den procentuella andelen skogsmark, som icke är tillgänglig för exploatering, följande:

Europa (utom USSR)	2
USSR	43
Nordamerika	52
Centralamerika	29
Sydamerika	65
Afrika	65
Asien (utom USSR)	39
Oceanien	77
Hela världen	52

Av ovanstående tabell framgår att vidsträckta skogar i Afrika och Sydamerika alltjämt ligger oåtkomliga för lönsam exploatering liksom också stora skogsarealer i Canada och Sovjetunionen.

I tabell 43 redovisas den för utnyttjande tillgängliga skogsmarksarealen i vissa länder, där skogsbruket intar en

framskjuten ställning. Sovjetunionen, USA, Canada och Brasilien är de länder, som inom sina gränser har de största skogsmarksarealerna, och sett i relation till folkmängden är Canada, Franska ekvatorialafrika, Colombia och Finland de skogrikaste.

Världens virkestillgänglar och deras årliga tillväxt undersöktes 1953 inom FAO. Kortfattade redogörelser över undersöknings resultat lämnades i årsböckerna för 1953 och 1954.

Avverkningarna i världen 1957 uppskattades enligt senaste uppgifter i FAO:s Yearbook of Forest Products Statistics till 1 597 milj. m³ f. ub. mot 1 625 milj. 1956 och 1 601 milj. 1955 d. v. s. en minskning från 1956 med 2 %. Bland »världsdelarna» enligt tablån å sid. 132 uppvisade Nordamerika under året de största avverkningskvantiteterna, följt av Sovjetunionen och Europa. Avverkningen 1957 var större än föregående år i Asien, Europa, Afrika och Centralamerika, mindre i Nord- och Sydamerika samt oförändrad i Oceanien. Avverkningen 1956 och 1957 i vissa mera betydande länder framgår av tabell 44. Det avverkade virkets procentuella fördelning på olika sortiment under åren 1948 och 1957 framgår av ovan nämnda tabell, som dock får tolkas med viss försiktighet, enär s. k. husbe-

	Sågtimmer, fanértimmer, timmer till slipers		Massaved, props		Annat indu- striellt timmer		Bränved	
	1948	1957	1948	1957	1948	1957	1948	1957
Europa (utom USSR)	34	36	16	23	8	7	42	34
USSR	24	37	9	10	20	18	47	35
Nordamerika	55	53	23	28	6	4	16	15
Centralamerika	14	11	—	2	1	1	85	86
Sydamerika	9	12	1	1	1	1	89	86
Afrika	5	8	1	1	1	1	93	90
Asien (utom USSR)	17	22	2	7	3	4	78	67
Oceanien	51	56	4	9	3	4	42	31
Hela världen	30	34	11	15	8	7	51	44

hovsvirke avverkas över hela världen utan att redovisas i officiell statistik.

Bränvedens betydelse i Afrika, Central- och Sydamerika och Asien framgår tydligt av tablån. I mera industrialisrade områden är bränveden relativt mindre betydande. Av tablån framgår också hur rundvirkets användning förändrats under tioårsperioden. Europa har ökat massavedsförbrukningen liksom också Nordamerika. Pappersmasseindustriens frammarsch i Asien och Oceanien får sin bakgrund i tablån. I Sovjetunionen har sågtimmerförbrukningen ökat avsevärt under perioden.

Internationellt sett är emellertid avverkningsuppgifter av sekundär vikt, då i allmänhet större delen av de avverkade kvantiteterna stannar inom respektive ländernas gränser. Som mätare på ländernas betydelse på världsmarknaden är därför uppgifter om handeln värdefullare. Totala exporten i världen av skogsprodukter evalverade till rundvirke ökade från 154 milj. m³f. ub. 1956 till 160 milj. m³f. ub. 1957. Ledande världsdel i detta hänseende är Europa, vars totala export 1957 uppgick till 77,9 milj. m³f. ub., d. v. s. 46 % av världsexporten. Av nedanstående tablå framgår hur stor andel av den avverkade in-

distriveden som exporteras i de olika världsdelarna.

Europa (utom USSR)	39 %
USSR	3 »
Nordamerika	17 »
Centralamerika	10 »
Sydamerika	15 »
Afrika	43 »
Asien (utom USSR)	8 »
Oceanien	6 »
Hela världen	18 »

I ovanstående siffror ingår både intra-regional och inter-regional export. Världsdelarnas ställning med hänsyn till handeln med skogsprodukter visas bättre genom följande tablå i vilken redovisas nettohandelsbalanser uttryckta i till rundvirke evalverade exporterade och importerade skogsprodukter (export +, import —).

	Nettobalans, milj. m ³ f. ub.	
	1957	1956
Europa (utom USSR)	— 5,3	— 1,4
USSR	+ 7,2	+ 4,2
Nordamerika	+ 10,4	+ 7,5
Centralamerika	— 0,9	— 0,7
Sydamerika	— 3,2	— 3,1
Afrika	— 0,1	— 0,1
Asien (utom USSR)	— 3,0	— 2,1
Oceanien	— 2,1	— 2,4

Bland de olika skogsprodukterna uppvisade sågtimmer av barrträdet det högsta exportvärdet under året, nämligen 1 137 milj. USA-dollars.

Detaljuppgifter rörande vissa länders export och import av rundvirke lämnas i tabell 45. Länder sådana som USA, Japan och Västtyskland, vilka varje år redovisar avsevärda avverkade kvantiteter rundvirke, har likväld ett betydande årligt importöverskott av denna vara. USA importerar huvudsakligen massaved, Japan lövtimmer och Västtyskland massaved och props. Från Filippinerna exporterades 1957 liksom tidigare är betydande mängder lövtimmer. Propsexporten från alla de redovisade länderna ökade från 3,86 milj. m³f. ub. 1956 till 4,14 milj. m³f. ub. 1957, d. v. s. med 7 %. Storbritanniens propsimport ökade 1957 med 10 % till 1 516 milj. m³f. ub. och förblev även detta år den störste propsimportören före Västtyskland vars propsimport fortsatte att minskta även 1957.

Världsprudktionen av sågade trävaror (barrträde och lövträde) under perioden 1948—1957 har uppvisat en stigande volym från 216,4 milj. m³ 1948 till 295,6 milj. m³ 1955, varefter dock en viss nedgång inträtt till 293,9 milj. m³

1956 och 283,2 milj. m³ 1957. Under denna tioårsperiod har produktionsökning ägt rum i Sovjetunionen med 46,3 milj. m³, i Asien med 19,9 milj. m³, i Europa med 7,1 milj. m³ och i obetydlig omfattning i Sydamerika och Afrika.

Produktionsminskning redovisas under samma tid för Nordamerika med 9,1 milj. m³ samt för Oceanien och Centralamerika. Under 1957 minskade världsprudktionen av sågade trävaror med 4 %. Nedgången i Nordamerika detta år uppgick till icke mindre än 12 %, eller 13,1 milj. m³ eller mera än

hela produktionen av sågade trävaror i Sydamerika, Afrika och Oceanien (12,6 milj. m³). Produktionsminskning rapporterades 1957 även för Sydamerika (5 %), Europa (3 %) och Oceanien (1 %). Däremot ökade under året produktionen i Asien (6 %), Sovjetunionen (3 %), Centralamerika (3 %) och Afrika (2 %). Största producentland av sågade trävaror (barrträde och lövträde) detta år blev för första gången Sovjetunionen med totalt 79,0 milj. m³, USA kom på andra plats med 78,8 milj. m³. Övriga stora producentländer under året var Japan med 23,1 milj. m³ och Canada med 15,8 milj. m³. I Europa var Sverige, Polen, Frankrike och Västtyskland de förmämsta producenterna av sågade trävaror, i Centralamerika Mexiko, i Sydamerika Brasilien, i Afrika Sydafrikanska unionen och i Oceanien Australien. Under hela perioden 1948—1957, utgjordes ungefär 80 % av samtliga sågade trävaror av barrvirke. Barrvirkets för närvarande överlägsna användbarhet över lövvirket belyses av det faktum, att, trots att barrvirket endast omfattar drygt hälften av virkesförrådet i alla tillgängliga skogar, det utgör 4/5 av den årliga volymen av sågade trävaror.

Produktionen av andra viktiga träindustriprodukter i mera betydande producentländer framgår av tabell 46. Största producenten av lädämnen var även 1957 Japan med 4,7 milj. m³, d. v. s. halva världsprudktionen. Största plywoodproducenten 1957 liksom tidigare år var USA med 6,0 milj. m³, d. v. s. 51 % av världsprudktionen, följt av Sovjetunionen med 1,2 milj. m³, Japan med 0,9 milj. m³, Canada med 0,8 milj. m³ och Västtyskland med 0,5 milj. m³. I tabellen redovisas nu för andra året produktionen av s. k. spänplattor (particle

board). Statistiken häröver är ännu så länge, enligt FAO, ofullständig, och föga kan sägas om denna växande skogsproduktindustri. 70 % av världspraktionen av spänplattor kommer från Europa, framför allt Västtyskland.

Under det senaste decenniet har trämassatillverkningens utveckling i världen överträffat de mest optimistiska förväntningar, men 1957 saktades takten i produktionsökningen, ökningen detta år uppgick till knappt 1 % mot 7 % 1956. För framtiden räknar man dock, enligt FAO, med fortsatt expansion. Världspraktionen uppgick 1957 till 50,2 milj. ton mot 49,8 milj. ton 1956. Under åren 1948—1957 har USA och Canada ökat sin produktion av trämassa med 10,5 milj. ton, men trots detta har dessa länders andel av världspraktionen under samma tid minskat från 65 % till 58 %. På samma sätt förhåller det sig med Finland, Norge och Sverige, som under perioden ifråga ökat sin gemensamma produktion med 3 milj. ton, men trots detta fått sin andel av världspraktionen reducerad från 19 % till 17 %. Ovanstående fakta syner tyda på en viss decentralisering av trämasseindustrin bort från de traditionella produktionsområdena till nya delar av världen: Asien, Sovjetunionen, Oceanien och Afrika. Under perioden 1948—1957 sexfaldigade Japan sin produktion av trämassa till 2,5 milj. ton och är nu nr 6 i ordningen efter USA, Canada, Sverige, Finland och Sovjetunionen, och i Europa ökade Västtyskland sin produktion under perioden 2½ gånger till 1,4 milj. ton. Liksom de närmast föregående åren hade USA den största trämassaproduktionen 1957 med 19,8 milj. ton följt av Canada med 9,4 milj. ton och på tredje plats Sverige med 4,2 milj. ton, d. v. s. 40, 19 respek-

tive 8 % av världspraktionen (se tabell 46). Världspraktionen av »annan fibermassa» uppgick 1957 till 2,2 milj. ton. Största producenter är USA, Nederländerna och Storbritannien. De framsteg, som gjorts beträffande kemisk massa, har möjliggjort användandet av flera sorters trädsLAG sällan barrträrd som lövträd vid trämasstillsverkningen. Icke desto mindre är det uppenbart att tillverkningen av mekanisk massa i stort sett bibehåller den omfattning den haft under senare år. Anledningen torde bl. a. vara den betydelse produktionen av papper för tidningar, böcker m. m. verkligen har och den allt mer ökande betydelse denna produktion synes komma att få. En annan anledning torde vara expansionen inom fiberplatt-industrien. I nedanstående tabell redovisas den mekaniska massans procentuella andel av all trämassa.

	1948	1952	1956	1957
Nordamerika	33	34	31	31
Europa	35	38	36	36
USSR	30	28	29	..
Hela världen	34	36	33	33

Exporhandeln med sågade trävaror av barrvirke domineras av Europa och Nordamerika, och 1957 redovisade dessa gemensamt 82 % av världspraktionen; 49 % kom från Europa och återstående 33 % från Nordamerika. Under 1948—1957 övergick Europa från att ha varit netto-exportör till att bli netto-importör av sågade trävaror av barrvirke. Den motsatta utvecklingen kan konstateras för Sovjetunionen, medan USA har varit och fortfarande är nettoexportör av sågade trävaror av barrvirke. Handeln med sågade trävaror av lövvirke upptar en ganska liten plats

(10 % med avseende på volym) i den totala handeln med sågade trävaror.

Tabell 47 utvisar att den främste exportören av sågade trävaror av barrträrd 1957, liksom tidigare år, var Canada, vars andel (1,9 milj. stds) av världsexporten uppgick till 29 %. Sveriges export av samma varor detta år uppgick till 1,1 milj. stds, d. v. s. 17 % av världsexporten. Mest betydande importländer var 1957, liksom tidigare år, USA och Storbritannien, vilka gemensamt svarade för icke mindre än 45 % (f. å. 48 %) av världens totala import av sågade varor av barrträrd. Bland exportörerna av sågat lövvirke märks Jugoslavien med 339 000 m³, USA med 294 000 m³, Canada med 275 000 m³, Japan med 227 000 m³ och Frankrike med 223 000 m³. De största importörerna av sågat lövvirke var, liksom i fråga om sågat barrvirke, Storbritannien och USA. De svarade gemensamt för 38 % av världens totala import av detta virke. Världsexporten av plywood uppnådde 1957 rekordnivån 1,1 milj. m³, vilket innebär en ökning från 1956 med 16 %. De största exportörerna var detta år, liksom föregående år Japan med 328 000 m³, Fin-

land med 259 000 m³ och Sovjetunionen med 100 000 m³. Japan och Finland hade tillsammans 55 % av världens totala export av plywood. USA och Storbritannien hade sammanlagt 71 % av världens totala import av plywood.

Världens totala export av trämassa uppgick 1957 till 7,82 milj. ton, vilket obetydligt understiger siffran för 1956 vilken uppgick till 7,83 milj. ton. De största exportländerna under året var Sverige med 2,5 milj. ton eller 31 % av världsexporten, Canada med 2,1 milj. ton eller 27 % av världsexporten och Finland med 1,3 milj. ton eller 17 % av totala världsexporten. Dessa tre länder jämte Norge och USA svarade för icke mindre än 91 % av den totala världsexporten 1957. Årets största importörer av trämassa var Storbritannien med 2,2 milj. ton och USA med 1,9 milj. ton. Dessa två länder hade sammanlagt 52 % av den totala världsimporten av trämassa. Ovannämnda siffror avslöjar ett bestämt mönster för massahandeln nämligen å ena sidan export från Canada till USA och å andra sidan export från Nordeuropa till Västeuropa, framför allt England.

I. SUMMARY

Forest Land and Forest Capital

According to the Swedish National Forest Survey, forests cover about 22.9 million hectares (ha), i.e. 56 % of Sweden's total land area. As is shown in table 1 there are 3.1 ha of forest land per head of population and 5.4 ha of forest land per ha of cultivated land.

The Swedish forests are administered or supervised mainly by two State Boards, the National Board of Crown Forests and Lands and the National Board of Private Forestry. Besides, other State authorities and Diocesan boards administer small forest areas (tables 2 and 3). About one quarter of Sweden's forests is publicly owned, another quarter belongs to companies, and the remaining half belongs to other private owners, mainly farmers (table A). Publicly owned forests are mainly located to Northern Sweden. According to the agricultural census of 1951 more than 60 % of all forest units average less than 25 ha each, covering about 8 % of the total forest area (tables B and C). Nearly 35 % of all forest units average less than 10 ha each, the combined area of which amounts to only 2 % of the total forest area. In table D figures are given concerning the forest areas of river basins in Northern Sweden. The only other tables where river basins appear are those relating to floating activity (tables 17—19 and 36).

In table E is shown the age-class distribution, i.e. the proportion of the forest area occupied by trees of different ages. Furthermore comparative figures from three different national surveys are presented in this table. Some remarkable changes are easily noticed.

Table F. shows the ideal production capacity of the soil (site quality) expressed in m³ per annum and ha by which is meant the average optimum of sustained yield provided the best possible management. The figures illustrate the very marked difference between northern and southern parts of Sweden due to climatic conditions.

Detailed figures concerning the growing stock in different counties are presented in table 4 »Growing stock incl. bark total and per ha, by species and size-groups, according to the second National Forest Survey» which has been transferred unchanged to this yearbook from the Statistical Yearbook of Forestry 1956 as well as table 5 »Yearly increment of pine and spruce (excl. bark) and of all species (incl. bark) according to the second National Forest Survey». The third Survey now in progress, has after four completed years (1953—1956; figures for 1957 not available) yielded the preliminary results shown in tables G—J. According to the third Survey the growing stock in the country amounts to 2100 million m³sk, in comparison to 1900 million m³sk, in the second Forest Survey. The composition of the total growing stock in respect to species has not changed since the second Survey and it is made up to 44 % of spruce, 40 % of pine and 16 % of broadleaved species. The composition of the total growing stock in respect to size-groups shows the following figures; 31 % large-sized stock (25 cm DBH and more), 40 % medium-sized stock (15—24.9 cm DBH) and 29 % small-sized stock (less than 15 cm DBH).

The increase of the total growing stock is estimated to about 1 % per year since the second Forest Survey, but according to table H it is somewhat greater in the southern parts of the country than in the northern parts. It is also evident from the same table that the large-sized growing stock shows the greatest average increase among the size-groups, about 2 % per year. The average increase of the medium-sized stock amounts to 1 % per year, whereas the small-sized growing stock has remained almost constant since the second Forest Survey. A rather close connection is evident between the increase of the large-sized growing stock and the increase of the area of the oldest age-classes (more than 80 years) shown in table E on page 00. The average growing stock per ha of forest land has increased from 80 m³sk. per ha

according to the second National Forest Survey to 92 m³sk. per ha according to the third Forest Survey.

According to the figures available from the General Real Property Assessment 1957 performed for the purpose of property taxation, the total value of Swedish forests (in rural areas) in 1957 was estimated at 10 117 million Sw. cr. or approximately 2 000 million US \$ (table K). This means an increase from the previous General Real Assessment in 1952 by 96 % due to rises in timber-prices and logging-costs, changes in assessment methods and increases of the growing stock. The partvalues show, however, different percentage increases, which to some degree are due to changes in assessment methods. In 1952 a greater part of the total value was attributed to the ground value than was done in the Property Assessment 1957. According to the table K the value of the growing stock was subject to an increase of 117 % from 1952 to 1957, whereas the value of the forest ground increased only by 11 % during the same period. The total value and its changes are, however, more important. This total value amounted to 450 Sw. cr. per ha in forest land in 1957 (236 Sw. cr. per ha in 1952).

The production of seed and seedlings is mainly undertaken by the local offices of the State Forest Service and by the County Forestry Boards (table L), but several big companies are also managing nurseries and are possessing equipment for seed production. The production of spruce seed was in 1957 practically non-existent, and the production of pine seed was considerably lower than in 1956, less than a half.

During 1957 the number of seedlings used for artificial regeneration amounted to about 280 million, about 73 million of which were imported (see table M). Most imported seedlings were delivered by the Federal Republic of Germany, Norway and Denmark. In recent years plant breeding has been greatly intensified; in 1957, the nurseries owned by the County Forestry Boards covered an area of 572 ha, those owned by the State Forest Service 170 ha, those owned by companies 221 ha and those owned by other owners 86 ha, making in all a total area of 1 050 ha. Table 6 shows the extent of silvicultural measures carried out in 1957; they were, all through, more

comprehensive than in 1956. The silvicultural measures accounted for in table 6 involves some reduplications in cases where the same area is treated more than once by different methods, e.g. preparation by removal of waste from a clear cut area and then sowing. Planting and sowing per 1 000 ha forest land within forests belonging to different owner categories are computed in table P. The development of the regeneration work etc. during the past fifteen years is accounted for in table Q. Investigations have recently been made by the National Forest Survey about the state of the forests in the country and the need of regeneration work (tables N and O). It may be mentioned from the results of these investigations that annually 151 800 ha ought to be reforested artificially 44 % of which by sowing and 56 % by planting. The total area annually subject to regeneration work on existing clear cut areas or waste land and on newly clear cut areas will not, however, amount to more than 0.96 % of the total forest area, which means that within 20 years the lag of these measures will disappear.

In 1957 the number of forest fires was higher than in 1956, but the area damaged was less extensive in 1957 than in the preceding year (tables 7, 8 and R). Because of favourable weather-conditions 1957 was a less marked forest-fire year. Apart from the great number of fires, about 32 % the causes of which are unknown, most fires in 1957 were caused by children; the greatest losses (in ha) among fires of known causes appeared in connection with broadcast burning. In Sweden about 50 % of all forests (mainly farmers' forests) are insured against damage by fire. For forest fire protection a network of watch-towers has been established in all forest districts; fire protection was carried out from 114 towers of the existing 300 during the year. In 1957 very little air supervision was performed in the country.

No damage by frost or snow occurred in 1957. Storms caused some damage locally in certain parts of southern Sweden. Weather conditions in 1957 were on the whole favourable to artificial as well as natural regeneration in the whole country.

The damage caused by elk was insignificant in the southern parts of the country in 1957, whereas a slight increase of the

damage has been noticeable during the last years in the northern and middle parts of the country. — On the island of Gotland wild rabbits are still a real menace to the work of forest regeneration. In the southern parts of the country voles and other rodents caused damage to plants and young forests.

Insect attacks caused rather slight damages only in the country 1957.

Injury from fungi was rather ordinary in the country during the year.

Technical Activities

A widespread network of transport roads facilitates the supply of labour for forestry works. It makes possible a mechanization of the transport work which involves lower costs for hauling and silvicultural measures. The most important type of forest roads is the private permanent motor road. In addition, there are non-permanent roads to be used only when the soil is either well dried-up or well frozen.

During the last ten to fifteen years the activity of forest road building has increased; thus the total length of permanent roads built in 1957 amounted to 2 868 kms (tables 9 and U) or 6 % more than the previous peak-year 1956. 41 % of these newly built forest roads refer to companies' forests, 27 % to other private forests, 17 % to crown forests and 15 % to other public forests. The Swedish Government grants certain sums for forest road building, 2.5 million Sw. cr. being allocated for the budget-year 1956/57 and 7.5 million Sw. cr. for the budget-year 1957/58.

Figures from the Road Enumeration of the third National Forest Survey, showing the extent of the network of the roads in Sweden in 1956/57, are given in tables S, T and V. According to these tables the total length of the private permanent motor-roads in the country amounted to about 120 000 kms. The length per ha forest land of such private permanent motor-roads and public roads, to which timber can directly be transported from the forest for piling at roadside was calculated to about 3.5 metres in Northern Sweden and about 12.5 metres in Southern Sweden. The average hauling distances from stump to road was estimated for Northern Sweden to 1.3 km and for Southern Sweden to 0.4 km.

In Sweden there are still vast areas of less productive forest land that could be made more productive by draining (table X). Draining enterprises are, however, seen in a more wider view nowadays and possibly detrimental consequences of draining referring to for instance water supply, soil conditions of the surrounding firm forest land are taken into account before work is started. In 1957 more drainage was undertaken than in the preceding years, and it can be estimated that about 20 200 ha of forest area were drained, 43 % of which related to companies' forests, 37 % to other private forests, 12 % to crown forests and 8 % to other public forests (tables 10 and U).

In 1957 the total length of floatways was about 33 200 kms (table 17). Except some routine repairs no constructional work of floatable water-courses was carried out. On the contrary some ancillary floatways are given up every year.

Utilization of the Forest Capital

One important task belonging to the County Forestry Boards is to assist forest owners (mainly farmers) in marking trees for felling. It is estimated that in general one fourth of the total annual cut is marked by the assistance of the County Forestry Boards.

According to estimates made within the Board of Private Forestry and reported in table 11, the total cut for the season 1956/57, amounted to 51.3 million m³ solid volume incl. bark i.e. almost the same quantity as that of the preceding season. The output of timber and the output of pulp wood were according to the figures in this table almost exactly the same in 1956/57 as in the previous season. In table Y some interesting figures show removals of different assortments during the five years 1952/53—1956/57, expressed as arithmetical mean values of the period. Specific information on annual fellings is available for public forests and companies' forests only (tables 12 and 13). In 1956/57 the total cut per ha of forest land was in average for all categories, 2.24 m³ (standing timber). However, in addition to the figures given in the above-mentioned tables other statistics are also available namely those based upon the stump enumeration by the

National Forest Survey 1953—1958 as presented in table Z.

Practically all roundwood for exports, i.e. mainly pitprops and pulp wood and also a great deal of the wood for processing in Sweden, is measured by authorized timber measurers. Tables 14—16 give detailed information on the activities of the timber measuring associations.

In Northern Sweden most timber is floated, and floating is by law exclusively reserved for authorized floating associations. An account of their activities is presented in tables 17—19. The quantity floated in 1957 amounted to 13.0 m³ solid volume excl. bark, i.e. 12 % more than during 1956. Half of the timber quantity was floated on the five biggest rivers.

The quantity of roundwood transported by rail decreased by nearly 17 % in 1957 as compared with 1956; as is shown in table 20 1.1 million tons or roughly 1.7 million m³ solid volume excl. bark were transported in 1957, about 80 % of which consisted of pulp wood or pitprops. Table 21 lists the various origins and destinations of roundwood transported within Sweden.

There is but little continuous statistical information about transport by lorries. Usually as in 1957 nothing more is known about these transports, than appears from table 22, which shows for two months in 1957 the transport of roundwood by hired lorries over distances 100 km and more, and also the counties of origin and destination of the wood carried. For the year 1954, however, more statistical information was available, following an investigation by a special committee »Skogsbrukets motortransportkommitté» into the transport of forest products by lorries. The results of this investigation were published in the Statistical Yearbook of Forestry 1954 and give a clear picture of the considerable extent to which lorries nowadays are used for transporting forest products.

Shipping is of rather little importance for transporting roundwood within the country. Table 23 shows the quantities of unprocessed wood unloaded in Swedish harbours and loading quays in 1957. A large proportion of these shipments is destined for islands with poor forest resources, e.g. the island of Öland.

Considerable quantities of timber are transported by sea-rafts to mills or fac-

tories on the coast. No figures referring to sea-rafting in its proper sense are available. The figures published by the Board of Trade show that roundwood amounting to about 5.8 million m³ solid volume excl. bark was transported by sea-rafts but in these figures is included rafting within the rivermouths.

Most of the Swedish timber is consumed by mills or factories within the country. In 1957 the sawmills consumed about 14.5 million m³ solid volume excl. bark i.e. 2 % more than in 1956. Table 24 shows the consumption of roundwood by forest industries during the last five years 1953—1957. It should be noted however, that the information in this table is limited to enterprises with five or more employees; consequently a great number of small sawmills are excluded from these statistics. — These small sawmills constitute about 85 % of the total number of sawmills but their production not more than 20 % of total production. — The production of sawn and planed wood etc. and of boxboard is shown in table 25, which is likewise limited to enterprises above the size mentioned. It has, however, been possible to estimate in a statistically satisfactory way the total production of sawn and planed wood etc. in small sawmills, and accordingly tables A, a and b give figures for the total production in the country of coniferous lumber by commercial sawmills and sawmills for household use. Total production amounted to 1.6 million standards coniferous wood in 1957, i.e. about the same quantity as in the preceding year and 8 to 9 % less than the production in the record year 1955.

According to table 24 about 159 000 m³ solid volume of timber were utilized by the Swedish veneer and plywood factories in 1957, i.e. 2 % less than in 1956. The 1957 plywood production of 45 000 tons was 4 % less than that of 1956. The production of veneer amounted to 10 000 tons i.e. the same as in 1956.

The quantity of roundwood consumed in 1957 by the pulp mills amounted to 17.1 million m³ solid volume or 2.6 % more than in 1956. Accordingly the pulp production (table 26) reached its highest point in 1957 and the quantity produced amounted to 4.2 million tons dry weight or 3.4 % more than in 1956. 22 % of the total production in 1957 consisted of mechanical

pulp (incl. fibre pulp), 41 % of sulphite pulp and 37 % of sulphate pulp. It is also interesting to note that bleached wood pulp has increased its percentage of the total production in the last ten years (26 % in 1948 and 34 % in 1957). — The production of wallboard as well reached its highest point in 1957 and the increase in the quantity produced was no less than 14 % over 1956. The consumption of roundwood by the wallboard factories increased by 30 % during the year. In 1956 there had been an increase by 10 % but in 1955 a decrease by 20 %. Saw mill waste is, however, now being used to an ever increasing extent in this processing. In 1957 chips amounting to 600 000 m³ solid volume, inferior edgings and stubs amounting to 300 000 m³ piled volume and so called small wood amounting to 400 000 m³ piled volume were consumed in the wallboard factories.

The use of wood for heating purposes has been constantly declining during the last years as a consequence of the increasing use of oil, coal and electricity. There seems, however, to be a fairly constant demand for fuel wood amounting to approximately 12 million m³ piled wood per annum, 2 million m³ of which refers to industrial waste. 12 million m³ piled wood equals 4.7–5.2 million m³ solid volume excl. bark.

In general a comparatively small proportion of Swedish roundwood is exported but the yearly variations may be rather important (see table 27). In 1957 exports of unprocessed wood amounted to about 1.6 million m³ solid volume excl. bark, i.e. approximately 4 % of the total cut. In 1957 as well as in 1956 most of the unprocessed wood exported consisted of pulp wood. During the year there was an increase in the exports of most kinds of unprocessed wood, pitprops in particular. The principal importing countries in 1957 were the German Federal Republic, the United Kingdom and Norway (table 29). The exports of sawn or hewn wood have shown a very favourable trend since the war, and the quantity exported in 1957, 1.1 million stds., was the largest since 1930. The major part of these exports consists of unplanned wood, 42 % of which were imported by the United Kingdom, 17 % by the Netherlands,

14 % by the German Federal Republic and 9 % by Denmark.

In spite of her own large resources Sweden imports a considerable quantity of unprocessed wood, particularly logs and pulp wood, from exclusively Finland and Norway (tables 28 and 29).

Pulp is Sweden's most important export product; in 1957 the exports amounted to 2.46 million tons (dry weight), a slight decrease, about 3.5 %, since 1956, which year showed the highest figure ever reached. During 1957 exports of wallboard amounted to 340 000 tons, i.e. an increase of about 13 % since the preceding year and not less than two-thirds of the total output.

Very long ago, wood tar was a very remunerative export product for Swedish forestry, but nowadays it is an insignificant export product amounting to no more than 3 270 tons in 1957. It may be of interest to know that it has, however, found a new use in the production of synthetic rubber.

Timber Prices and Production Costs

Every autumn standing timber in the Crown Forests is sold by auction by the State Forest Service. The prices obtained at these auctions (table 8) are considered to indicate the trend of the prices for standing timber for sale in the farmers' forests during the coming season. These prices of standing timber on private forests which are shown in tables Aa and Ab, have been obtained by means of a sample survey undertaken with the aid of the County Forestry Boards. In 1953–1955 the prices were rising steadily, but during the season 1955/56 the prices dropped and the same happened also in the following season 1956/57, when the decrease of the prices on an average for the whole country was estimated at 15 %, owing mainly to unfavourable market conditions. During the season 1957/58 recovery, however, took place and on an average for the whole country prices for wood sold on root increased with about 10 % without yet attaining the rather low 1952/53 level. In table 30 are shown the net values of the wood (all kinds: wood sold on root, own fellings etc.) cut in the Crown Forests in 1948–1957.

The prices for the season 1956/57

referring to timber are shown in table 31, to pulp wood in table 32, and to fuel wood in table 33. In order to illustrate the development of the prices of timber and pulp wood during the last seven years these prices (timber and sulphite) are expressed as a series of Index figures (base year, 1948 = 100) as follows:

	timber	pulp wood
Autumn 1950	177	168
» 1951	248	245
» 1952	199	142
» 1953	207	155
» 1954	218	173
» 1955	215	177
» 1956	180	161

The costs of logging, floating etc. are also shown in tables 31–33. Owing to wide variations, the figures presented are, in several cases, estimated averages.

During 1957 the export prices of sawn goods remained on the whole steady and at the same level as in 1956. The prices amounted to 1 194 Sw. cr. per std for pine (quality u/s, dimension 2½"×7"), and to 1 060 Sw. cr. for spruce wood (u/s, 2½"×7") (table AB). During 1958 the fall of world prices and the impaired sales prospects in the USA contributed to a sharp fall of Swedish export prices of sawn goods. On an average the fall was 15–20 %, and the prices amounted this year to 1 162 Sw. cr. per std for pine (u/s, 2½"×7") and to 1 009 Sw. cr. for spruce wood (u/s, 2½"×7") (table AB). After the steady rise in 1954–1956 pulp prices decreased slightly in 1957 but rather more strongly in 1958.

Labour Market Conditions

In table CD and diagram 1 comparisons are made between the wages of adult male workers in forestry, agriculture and in wood pulp and paper industry and the salaries of male clerical personnel in the whole industry during the period 1948–1957. According to the table and the diagram the rise in wages or salaries has been most favourable for workers in pulp and paper industry and least favourable for farm labourers, the clerical personnel in the industry and hauliers (horse and driver). The fellers' and hauliers' wages in various counties are shown in table 34; as

these statistics, however, refer only to conditions in the Crown Forests, they are incomplete. It is worth remarking here that cutters and hauliers seldom work on every workday in the month and never work all twelve months in the year.

Forestry is one of the most important branches of the Swedish commercial and industrial life. It has been estimated that forestry is responsible for one-tenth of the Swedish National Income and for almost half of the total value of Swedish exports. More than one-eighth of Sweden's male adult population is employed on forestry and the timber-industry. Formerly, forest work was more or less a subsidiary occupation but nowadays it has become more and more the principal occupation for the workers employed within forestry. The number of workers in all-the-year-round employment within forestry has increased considerably during recent years. It must be noted, however, that cutting and hauling are the principal sources of income for a large number of people who are ranged under Agriculture in official statistics.

Current statistics on employment in forestry are still incomplete; table 35 shows the number of workers employed in the Crown Forests and in the greatest part of the companies' forests while table 36 shows the number of persons occupied in floating.

Some facts about employment in farmers' forests are available thanks to two sample surveys undertaken in November 1957 and February 1958 (tables EF and GH). According to these surveys 18 % of all farmers' forest units were engaged in forest work in November 1957 and 30 % in February 1958. 63 300 persons (incl. owners and members of their families) were employed in farmers' forests in November and 112 100 in February. Average number of persons employed on forest work in farmers' forests in November and February was 2 persons per forest unit. In November 18 % of those working in the farmers' forests were occupied with silvicultural work and in February 4 %. Total number of persons employed on forest work in Crown Forests, companies' forests and farmers' forests amounted to 113 700 in November and 177 500 in February, of which about a half was farmers, members of their families and workers engaged by the farmers.

Statistics on the activity of the labour exchange service also give a good picture of the situation and of the variations within the labour market (table 37 and diagram 2). The demand for labour seems to have decreased during the years 1956—1958. The seasonal levelling aimed at by large-scale forest owners continued satisfactorily during these years.

Statistical information about accidents at forest work in 1955 are given in tables 38, 39 and 1J but because of alterations in these statistics in 1955 comparisons with previous years are not possible. The volume of work is for instance from this year on computed in thousands of hours of work instead of previously man-years and sickness benefit days are substituted for working days lost by accidents. According to table 38 sickness benefit days in forest work and floating amounted to 177 000 in 1955. Table 39 reports »severity rates» for industrial accidents in forest work distributed by cause of accident. A »severity rate» describes a measure of the accident risk and it is computed in accordance with the recommendations of the Sixth International Conference of Labour Statisticians arranged in 1947. The »severity rates» corresponds in principle to the number of working days lost by accidents per 1 000 actually worked hours. The total severity rate in forest work and floating amounted in 1955 to 2.53 and the same rate in all branches of industry to 1.69. In this connection some branches of industry with very high severity rates may be mentioned as for instance water transport with 11.49, ore mining with 9.75 (both with very high death risks) and stevedoring with 7.84.

In order to bring down the number of accidents, continuous efforts are made by the Board of Labour Protection among others by means of improving tools and working methods.

Wild Animals and Hunting

Sweden's most important game is elk. The number of elk shot in 1957 amounted to 28 742, 3—4 % more than in 1956 (table 40). The total number of elk shot in 1957 was equivalent to nearly one elk per 1 000 ha forest area. The hunting of other game of importance is all accounted for in table

41. The shooting of hazel-hen, capercailzie and blackgrouse was allowed in some parts of the country during certain periods of the year. The Government pays rewards for killing certain animals such as wolves, gluttons and seals.

Other Matters Relating to Forestry

1. Administration

Forestry and silviculture are administered in Sweden by two central boards, the National Board of Crown Forests and Lands and the National Board of Private Forestry.

The National Board of Crown Forests and Lands administers the Crown Forests and supervises certain other public forests. It is a commercial board i.e. derives a revenue from selling timber, from leasing land to tenants etc. It has a large staff of foresters in the forests, which are divided into some hundred forest districts. The Board is responsible for the economic management and tending of all forests under its administration or supervision.

The National Board of Private Forestry is a supervisory institution. Its object is to study the status and development of private forestry and to suggest to the appropriate Ministry measures which it considers feasible for the promotion of private forestry. In collaboration with the County Forestry Boards, in general one in each county, it exercises supervision over the observance of laws and regulations in the field of forestry. The County Forestry Boards — in addition to their supervisory activities — also give instruction and information on matters relating to forestry, provide forest owners with seed and plants, assist forest owners in the management of forests, grant subsidies towards financing silvicultural measures etc.

II. The Forest Research Institute

The Forest Research Institute has two main tasks. The first is to illustrate through scientific research how forest land should be managed under different conditions the second is to estimate continuously the quantity and the quality of the forest resources of the country. The research work is mainly based on observations in the field. For this purpose it has established several thousands of experimental areas

distributed throughout the country. In addition it has tree experimental parks at its disposal.

III. Forestry Education and Training

Basic training in forestry is given in four-months preparatory courses in five schools established for this purpose. The number of pupils in 1957 was 224 and 214 in 1958. This course is compulsory for all those who wish to enter one of the three types of schools for lower or higher forestry education.

There are seven Forest Ranger Schools, providing one-year courses. There were 143 pupils in 1957 and 147 in 1958.

A Special State school gives a 15-months course for students who aim at forestry positions which are higher than those open to pupils with only forest ranger training. In 1957 18 students passed this course and in 1958 19.

The highest standard of forestry education is provided at the Royal College of Forestry near Stockholm. The students usually graduate after 3½ years of studies. Lately it has also been possible to obtain a Doctors' Degree at this school. In 1957 21 students graduated and in 1958 26.

In addition to these permanent schools, numerous courses, varying in duration from a few days to two or three months are arranged by County Forestry Boards, associations and private companies. These courses aim at training of forest workers and forest owners in the techniques of forest work and elementary silviculture. In recent years forestry has been widely introduced as a special subject in the final class of the primary schools.

The extent of the professional training provided by County Forestry Boards, by the State Forest Service and by companies and organizations is shown in table KL. The training given by the County Forestry Boards takes place to a large extent in special Forestry Training Schools belonging to the respective boards. A list of these schools is given on page 00.

IV. Associations and Organizations

A large number of associations and organizations are active in Swedish forestry. Among those aiming at promoting forestry and silviculture Svenska skogss-

värdsföreningen (The Swedish Silvicultural Society) and Norrlands skogs värdsförbund (The Silvicultural Society of Norrland) may be mentioned. The existing organizations for forest tree breeding are now combined in one organization, Samarbetsnämnden för skoglig växtförrädlings och genetik (The Committee for Forest Genetics and Tree-breeding). — In each county there is a forest owners' association, mainly watching the economic interest of the smaller forest owners; they are very active commercially, operating saw mills, pulp mills, export schemes etc. These local forest owners' associations are united in Sveriges skogsägareföreningars riksförbund (National Federation of Swedish Forest Owners Associations) representing (in 1957) 6.5 million ha of forest land.

The parties on the labour market have several associations the largest being: Föreningen Skogsarbeten (The Association of Forest Work) and Svenska lantarbetsgivareföreningen (The Swedish Association of Employers in Agriculture) for the employers and Svenska skogs- och flottningsarbetarförbundet (The Swedish Association of Workers in Forestry and Floating) for the workers.

There are three organizations for the rationalization of forestry all aiming at greater efficiency and safety in working methods. These organizations are working in close collaboration.

V. State Subsidies for Silviculture

In order to facilitate and promote silvicultural work the Government grants subsidies for certain types of operations. The amounts allocated in different years are shown in table MN. The use made of these funds which are actually in operation, during the budget years 1956/57 and 1957/58 is shown in tables 42 a and b.

International Review

Nearly one-third of the land area of the world or 3 840 million ha is covered by forests. However, more than fifty per cent of this area is not accessible for exploitation. The geographical distribution of the

forests of the world (accessible or inaccessible) is as follows:

Europe (excl. USSR)	135 million ha	3.5 %
USSR	743	» » 19.3 »
North America	656	» » 17.1 »
Central America	61	» » 1.6 »
South America	829	» » 21.6 »
Africa	801	» » 20.9 »
Asia (excl. USSR)	529	» » 13.8 »
Pacific area	86	» » 2.2 »
World	3 840	» » 100.0 »

In table 43 the area of accessible forests in various countries is shown. The largest areas, taken as a whole are to be found in the USSR, the USA, Brazil and Canada. In relation to the total land area Finland, Japan, Colombia, Burma and Sweden have the largest forests in the world, while in relation to population Canada, French Equatorial Africa, Colombia and Finland have the largest forests. — Figures relating to the total volume of the world's forest resources estimated by FAO in 1953 and to the annual increment have been given in the Statistical Yearbook of Forestry 1954. According to the FAO Yearbook of Forest Products Statistics the total fellings in the world in 1957 are estimated to 1 597 million m³ solid volume, excl. bark, i.e. 2 % less than in 1956. North America again reported the largest volume of fellings, followed by the USSR and Europe. The 1957 figures were higher than those of the previous year in Asia, Europe, Africa and Central America, lower in North and South America and the same in the Pacific area. The annual cut of some principal countries during 1956 and 1957 is shown in table 44. According to the FAO Yearbook of Forest Products Statistics has the proportion of roundwood in the various categories undergone considerable changes during the ten-year period 1948–1957. In proportion as the forest products industries have developed, their increasing demands on wood raw materials are reflected in the statistics. Thus, Europe has increased its consumption of pulp wood, while the relative (as well as actual) volume of fuel wood utilization has decreased. In the USSR the share of total removals harvested for sawing and for

plywood manufacture shows a considerable increase. In North America, the pulp industries have increased most, in terms of wood used. The pulp industries as well as those using sawlogs and veneer logs show strong growth in Asia and the Pacific. In the whole world the share of total removals harvested for fuel purposes shows a decrease from 51 % in 1948 to 44 % in 1957.

As a gauge of the importance of different countries in the international market the tables 45 and 47 contain some information on world trade in wood and industrial production of processed goods.

According to the FAO Yearbook of Forest Products Statistics exports of wood products, expressed in roundwood equivalents, increased in 1957 to 160 million m³ solid volume from 154 million m³ in 1956 i.e. by 4 %. The leading region during the year was Europe with 77.9 million m³ solid volume i.e. 46 % of world exports, but the highest percentage of industrial wood removals entering international trade in 1957 was in Africa with 43 %. About 18 % of total removals in 1957 entered into international trade either in rough or in converted form as shown by the table below.

Industrial wood exports as percentage of removals

Europe	39
USSR (1956)	3
North America	17
Central America	10
South America	15
Africa	43
Asia	8
Pacific area	6
World	18

The above figures include both intra-regional and interregional exports; therefore the regional position with respect to forest products trade is somewhat better shown by the net trade balances (in roundwood equivalents of all forest products' exports and imports) of the table below.

	Net balance (exports +, imports —) million m ³ solid volume	
	1957	1956
Europe	— 5.3	— 1.4
USSR	+ 7.2	+ 4.2
North America	+ 10.4	+ 7.5
Central America	— 0.9	— 0.7
South America	— 3.2	— 3.1
Africa	— 0.1	— 0.1
Asia	— 3.0	— 2.1
Pacific area	— 2.1	— 2.4

Countries like the USA, Japan and the Federal Republic of Germany import considerable quantities of roundwood every year in spite of very extensive fellings. Large amounts of broadleaved wood were exported from the Philippines in 1957 as well as in the preceding years. The trade in pitprops increased from 3.86 million m³ solid volume in 1956 to 4.14 million m³ in 1957, i.e. by 7 %. Largest importer of pitprops in 1957 as in the previous year was the United Kingdom.

The world picture in the production of sawn wood during the period 1948–1957 is the one of steadily increasing volume from 216.4 million m³ at the beginning of the decade to a peak of 295.6 million m³ in 1955, followed by a decline to 293.9 million in 1956, and a further decline to 283.2 million in 1957. During the decade annual sawnwood output has been increased in the USSR by 46.3 million m³, in Asia 19.9 million, in Europe 7.1 million and by small amounts in South America and Africa. Declines were registered, however, in North America (— 9.1 million m³), the Pacific area and Central America. From the year 1956 to 1957 world production went down 4 %. In 1957 the USSR became the world's leading sawnwood producing country with 79 million m³ and for the first time the USA trailed with 78.8 million m³. For the entire ten-year period 1948–1957, approximately 80 % of the total sawnwood production has been of coniferous species. Vivid testimony to their present superior utility is the fact that although the coniferous species comprise only slightly over half the estimated growing stock of all the forests in use they provide 80 % of the annual sawnwood volume. Production of certain important timber industry products in different countries is shown in table 46. —

The volume of wood pulp produced annually in the world as a whole continued to climb, reaching a total of 50.1 million tons (49.8 million tons in 1956). The rapid increase that has been characteristic through most of the decade 1948–1957 was slowed during 1957. The ten-year growth, however, has exceeded forecasts, and the outlook is for continued expansion. Although the two North American countries still produce 58 % of the world output of wood pulp, their share of total production has steadily decreased from the 65 % at the beginning of the decade in spite of an increase in annual volume of nearly 10.5 million tons. Similarly the three northern European countries — Finland, Norway and Sweden — augmented their annual production by over 3 million tons during the ten-year period, but, nevertheless, their share of world output declined from 19 % to 17 %. These facts point to some decentralization of the pulp industry away from the traditional producing regions to new areas: Asia, USSR, the Pacific and Africa. During the decade 1948–1957, the outstanding development was in Japan, where a sixfold increase in annual output raised wood pulp production to 2.5 million tons. Japan now ranks as the sixth largest producer, after the USA, Canada, Sweden, Finland and the USSR. In Europe, the Federal Republic of Germany has increased its production during the decade by 2½ times to 1.4 million tons in 1957. Progress in the development of chemical pulping processes has made more species of both coniferous and broadleaved woods usable for wood pulp. Nevertheless, it is apparent that mechanical pulping processes are holding their own, because of the continuing importance and expansion in newsprint production, and perhaps because of the expansion in the fibreboard industry. The following table shows the share of total pulp production held by mechanical pulping in the three leading producing regions and in the world.

	Mechanical wood pulp as percentage of total production			
	1948	1952	1956	1957
North America	33	34	31	31
Europe	35	38	36	36
USSR	30	28	29	..
World	34	36	33	33

The export trade in coniferous sawnwood is dominated by Europe and North America. In 1957, these two regions accounted for 82 % of total world exports of this product. The countries of Europe shipped 49 % of the total world exports, while the North American countries accounted for 33 %. During the years 1948—1957 Europe changed from a net exporter to a net importer, while the opposite development was reported for the USSR. North America continues to be a net exporting region. Total world exports of coniferous sawnwood increased from 6.1 million stds in 1956 to 6.5 million stds in 1957. The largest exporter in 1957 as well as in the preceding years was Canada with 1.9 million stds or 29 % of world exports, followed by Sweden with 1.1 million stds or 17 % of world exports. The principal importing countries of coniferous sawnwood were the United Kingdom and the USA (table 47), together responsible for 45 % (48 % in 1956) of world's imports of coniferous sawnwood. The broadleaved species hold a relatively small place in the volume of world sawnwood trade. In 1957, about 10 % of the volume of exports were in these hardwood species. The leading broadleaved sawnwood exporting country in 1957 was Yugoslavia, followed by the United States and Canada, and principal importers of

broadleaved sawnwood were the United Kingdom and the USA, together responsible for 38 % of the world's imports of broadleaved sawnwood.

The export volumes for plywood reached a new record level at slightly less than 1.1 million m³. The rise of 16 % from the somewhat depressed level of the previous year can be attributed to the substantially augmented exports of Japan, the USSR and Finland. — The volume of wood pulp exports has not kept pace with the increased production because of the growth in domestic consumption in all regions. Whereas world production increased 75 % during the years 1948—1957, the total exports increased only about 65 %. Exports of pulp in 1957 totalled 7.82 million tons (7.83 million tons in 1956). The leading exporting countries continue to be Sweden with 31 % of total world exports, Canada with 27 % and Finland with 17 %. These three countries together with the USA and Norway were responsible for no less than 91 % of total world exports. The leading importing countries are the United Kingdom (2.2 million tons) — the chief customer of the three northern European countries — and the USA (1.9 million tons), which receives most of its wood pulp imports from Canada.

J. KÄLLFÖRTECKNING

I ett flertal fall har de ur de här nedan angivna källorna hämtade uppgifterna underkastats särskild bearbetning för Skogsstatistisk årsbok, utan att detta särskilt omnämnts i förteckningen.

Tab. A—C. SOS, Jordbruksräkning- en 1951, tab. 5 o. 6.

Tab. D—J. Skogsforskningsinstitutet: Riksskogstaxeringarna 1923—1929, 1938—1952 och 1953—56.

Tab. K. SOS, Skattetaxeringarna samt fördelningen av inkomst och förmögenhet taxeringsåret 1957, tab. 1.

Tab. L. SOS, Domänverket 1953—1957; Skogsvårdsstyrelsens berättelser 1953/54—1957/58, tab. 5.

Tab. M. Primäruppgifter hos skogsstyrelsen.

Tab. N—O. SOU 1958: 30, Skogsvården å enskilda skogar, tab. 1 och 2.

Tab. P. Huvudtabellerna 2, 3 och 6 i Skogsstatistisk årsbok.

Tab. Q. SOS, Domänverket 1942—1950, SOS, Det enskilda skogsbruket 1942—1950 samt Skogsstatistisk årsbok 1951—1957, huvudtabell 6.

Tab. R. Statens brandinspektion: Meddelanden, 1958: 7.

Tab. S, T och V. Skogsforskningsinstitutet: Riksskogstaxeringens väginventering 1956—1957.

Tab. U. Skogsstatistisk årsbok, huvudtabellerna 3, 9 och 10.

Tab. X. SOU 1958: 30, Skogsvården å enskilda skogar, tab. I—V: 5.

Tab. Y. Skogsindustriernas samarbetsutskotts betänkande »Skogsindustriens virkesutredning 1958».

Tab. Z. Skogsforskningsinstitutet: Riksskogstaxeringens stubbinventing 1953—1958.

Tab. Å, a och b. Kommersiella meddelanden 1958, nr 6.

Tab. Ä, a och b. Primäruppgifter hos skogsstyrelsen.

Tab. Ö. Sammanställd inom skogsstyrelsen på grundval av uppgifter ur SOS, Domänverket 1953—1957.

Tab. AB. Kommersiella meddelanden samt månadsstatistik över handeln 1957 och 1958.

Tab. CD. SOS, Löner 1957, del I och II.

Tab. EF och GH. Arbetsmarknadsstyrelsens specialundersökningar 1958, nr 5, »Sysselsättningen i bondeskogsbruket».

Tab. IJ. SOS, Yrkesskador år 1955.

Tab. KL och MN. Primärmaterial inom skogsstyrelsen.

Tab. 1. SOS, Domänverket 1957 (tab. 20), Statistisk årsbok för Sverige 1958 (tab. 4, 10 och 65) samt SOS, Jordbruksräkningen 1951.

Tab. 2. SOS, Domänverket 1957 (tab. 17 A, 17 B och 20) samt till skogsstyrelsen från olika myndigheter insända uppgifter.

Tab. 3. Riksskogstaxeringen 1938—1952 samt till skogsstyrelsen från skogsvårdsstyrelserna, Skogssällskapet och Sveriges skogsägareförbund insända uppgifter.

Tab. 4 och 5. Sammanställda inom statens skogsforskningsinstitut.

Tab. 6, 9 och 10. Uppgifter från domänstyrelsen, stiftsnämnderna, Skogsällskapet, Sveriges skogsägareförbund samt skogsvårdsstyrelserna (i den mån åtgärderna kommit till sådan styrelses kännedom).

B. SKOGSTEKNISKA ARBETEN

I. Skogsvägbyggnad

I Skogsstatistisk årsbok 1956 lämnades en kort redogörelse för riksskogstaxeringens väginventering 1956/57, vars uppgifter huvudsakligen avsåg 1957. Enär nya uppgifter från riksskogstaxeringens väginventering ej är tillgängliga före årsbokens tryckning, göres i det följande en sammanfattning av vad som redovisades om väglängder och vägtäthet i föregående årsbok.

Ur skoglig synpunkt har vägarna uppdelats i S-, T- och Ö-vägar. (Definition av dessa begrepp återfinns i Skogsstatistisk årsbok 1956, sid. 52.) S-vägar kan betraktas som vägar med direkt betydelse för skogstransporter.

Av tabell S framgår den totala omfattningen 1957 av enskilda permanenta

vägar med vägkaraktär S. Även många av de allmänna vägarna betraktas ur skoglig synpunkt som vägar med S-karakter, vilket framgår av tabell T.

Enligt sistnämnda tabell beräknades icke mindre än 86 % av de allmänna vägarna i Norrland och Kopparbergs län ha vägkaraktär S och 60 % av samma vägar i övriga Sverige ha denna vägkaraktär. I genomsnitt för hela riket uppgick ifrågavarande andel till 69 %.

Den kontinuerliga statistiken om skogsvägbyggnader vilken innehåller uppgifter om under året färdigbyggda skogsbilvägar redovisas i tabellerna 9 och U. Som en bakgrund till dessa uppgifter ger tabellerna S och T en föreställning om den totala omfattningen av

Tabell S. Enskilda permanenta bilvägar med vägkaraktär S enligt riksskogstaxeringens väginventering 1957. Km

Private permanent motor-roads with road-character S in kms according to the Road Enumeration 1956/57 of the National Forest Survey

Ägargrupp <i>Owner group</i>	Norrland och Koppar- bergs län <i>Northern Sweden</i>	Övriga Sverige <i>Rest of Sweden</i>	Riket <i>Entire country</i>
Kronoskogar	8 940	4 710	13 650
<i>Crown forests</i>			
Eckl. och övr. allmänna skogar	860	5 320	6 180
<i>Other public forests</i>			
Aktiebolagsskogar	12 910	9 960	22 870
<i>Companies' forests</i>			
Övr. enskilda skogar	20 230	59 160	79 390
<i>Other private forests</i>			
S:a vägkaraktär S 1957	42 940	79 150	122 090
<i>Total road-character S 1957</i>			

Tabell T. Allmänna vägar enligt riksskogstaxeringens väg-inventering 1957. Km

Public roads in kms according to the Road Enumeration 1957 of the National Forest Survey

Ägargrupp <i>Owner group</i>	Norrland och Koppar- bergs län <i>Northern Sweden</i>	Övriga Sverige <i>Rest of Sweden</i>	Riket <i>Entire country</i>
Kronoskogar	3 360	1 330	4 690
<i>Crown forests</i>			
Eckl. och övr. allmänna skogar	800	1 670	2 470
<i>Other public forests</i>			
Aktiebolagsskogar	6 020	3 450	9 470
<i>Companies' forests</i>			
Övriga enskilda skogar	18 500	28 480	46 980
<i>Other private forests</i>			
S:a vägkaraktär S	28 680	34 930	63 610
<i>Total road-character S</i>			
S:a vägkaraktär T och Ø	4 770	23 510	28 280
<i>Total road-character T and Ø</i>			
Totalt 1957	33 450	58 440	91 890
Total 1957			

dylika vägar jämte allmänna vägar med direkt betydelse för skogliga terrängtransporter. Enligt tabell S uppgick sålunda den totala längden av enskilda permanenta bilvägar (med vägkaraktär S) till drygt 120 000 km. Detta vägnät har under senare år ökat med 2 000–2 500 km skogsbilvägar årligen, motsvarande ca 2 %.

Uppgifterna i tabell V om vägtätheten är i sig själva synnerligen upplysande, men med ledning av dessa uppgifter har skogsforskningsinstitutet också utfört överslagsvisa beräkningar angående medellunnnavståndet i de olika delarna av landet. Permanentä bilvägar med vägkaraktär S definieras nämligen i väginventeringen som sådana vägar, »som i skärningspunkten mellan väg och taxeringslinje gå över skogsmark eller så nära skogsmark, att virke kan lunnas till och uppläggas vid

dem». Dessa vägar påverkar alltså direkt lunningsavståndet från stubbe till väg. Sålunda ger vägtätheten 3,5 m permanenta bilvägar per ha i »Norrland och Kopparbergs län» ett medellunnnavstånd av 1,3 km till dylig väg, medan motsvarande siffror för »Övriga Sverige» blir 12,5 m per ha och ca 0,4 km.

Verksamheten med byggandet av permanenta skogsbilvägar har ökat kraftigt under det senaste decenniet, vilket framgår av tablån på nästa sida. Framför allt har skogsbilvägnätet under de senaste åren utbyggs i Västernorrlands, Gävleborgs, Kopparbergs och Värmlands län. Enligt tablån ökade färdigställandet av skogsbilvägar 1957 med 6 % jämfört med 1956, föregående toppår. I tabell 9 redovisas antalet km färdigbyggda skogsbilvägar 1957 i varje län med fördelning på skogsägargrupper. Av de under året nybyggda vägar-

Tabell U. Skogsvägbyggnads- och dikningsverksamhetens relativa omfattning (sträckmeter pr km² skogsmark) 1957. Länsvis

The relative extent of forest road building and draining (metres pr km² forest land).
By counties

Mättenhet: meter per km² skogsmark
Unit of measurement: metres per km² forest land

Län <i>County</i>	Vägbygg- nad <i>Road building</i>	Dikning <i>Draining</i>	Län <i>County</i>	Vägbygg- nad <i>Road building</i>	Dikning <i>Draining</i>
Nb	5,8	4,4	Krb	17,8	15,6
Vb	10,5	17,1	Klm	24,3	5,2
Jtl	9,2	16,5	Gtl	5,5	19,8
Vnr	17,3	16,6	Gbg	14,1	13,6
Gvl	11,9	7,0	Hl	25,1	30,3
Kpb	13,1	10,7	Bl	15,6	6,4
Vrm	11,6	37,9	Krs	28,7	22,4
Ör	18,9	15,2	Mlm	33,7	39,0
Vstm	23,5	18,2	I	7,9	10,0
Ups	16,1	39,5	II	12,7	16,6
Sth	2,4	10,8	III	12,6	9,1
Sdm	16,9	17,1	IV	16,5	20,8
Ög	22,5	13,3	V	20,4	20,5
Skb	22,3	13,3	Hela riket ...	12,6	14,8
Äbg	16,4	18,2	Entire country	1956	12,0
Jkp	11,0	26,9			13,0

na utfördes 17 % på kronoskogar (f. å. 18 %), 15 % på övriga allmänna skogar (f. å. 15 %), 41 % på bolagsskogar (f. å. 39 %) och 27 % på övriga enskilda skogar (f. å. 28 %). Skogsvägbyggnadsverksamheten var 1957 störst i Västerbottens län, där 11,8 % av de under året färdigställda vägarna är be-

lägna, närmast i Västernorrlands län med 11,6 %, Kopparbergs län med 9,2 % och Norrbottens och Jämtlands län med vardera 8,2 %. På Gotland och i Stockholms län uppgick den endast till 0,3 % i vardera länet av den totala längden av de under året i riket färdigställda skogsbivägarna, i Göteborgs och Bohus

Färdigbyggda skogsbivägar 1948—1957

År	Under året färdigbyggda skogsbivägar, km	Index	År	Under året färdigbyggda skogsbivägar, km	Index
1948	1 732	100	1953	2 351	136
1949	2 190	126	1954	2 552	147
1950	1 888	109	1955	2 462	142
1951	1 946	112	1956	2 700	156
1952	2 157	125	1957	2 868	166

Tabell V. Vägtäthet i meter väg per ha utmark enligt riksskogstaxeringens väginventering 1957 avseende allmänna och enskilda permanenta bilvägar med vägkaraktär S

Road-density in road-metres per hectare forest land of public and private permanent motor-roads with road-character S according to the Road Enumeration 1957 of the National Forest Survey

Ägargrupp <i>Owner group</i>	Norrland och Kopparbergs län <i>Northern Sweden</i>			Övriga Sverige <i>Rest of Sweden</i>		
	Allm. vägar <i>Public roads</i>	Ensk. vägar <i>Private roads</i>	S:a Total	Allm. vägar <i>Public roads</i>	Ensk. vägar <i>Private roads</i>	S:a Total
Kronoskogar	0,6	1,6	2,2	2,3	8,3	10,6
Crown forests						
Eckl. och övr. allmänna skogar	0,6	0,7	1,3	3,2	10,1	13,3
Other public forests						
Aktiebolagsskogar	1,1	2,3	3,4	2,5	7,2	9,7
Companies' forests						
Övriga enskilda skogar	2,8	2,5	4,8	4,3	8,9	13,2
Other private forests						
Samtliga 1957	1,4	2,1	3,5	3,8	8,7	12,5
Total						

samt Malmöhus län till 0,8 % i vardera länet och i Blekinge län till 1,0 %. Behovet av skogsvägbyggnader är givetvis beroende på förekomsten av övriga vägar och andra transportleder samt av terrängens beskaffenhet och skogens produktionsförhållanden m.m. I södra Sverige t. ex. är behovet mindre, enär nätet av vägar, såväl allmänna som enskilda, där är väl förgrenat. En god belysning av detta förhållande ger siffrorna i tabell V. Även ägandeförhållandena kan antas inverka på skogsvägbyggnadsverksamheten. Behovet av nya vägar inom respektive län är därför ej proportionellt mot skogsmarksarealen, men relationstal som utvisar antalet meter färdigställda skogsbivägar per km² skogsmark torde ändå kunna vara av intresse, och dylika relationstal redo-

I följande län byggdes, som syns, minsta antalet meter per km², nämligen Stockholms län 2,4 m (f. å. 5,4 m), Gotlands län 5,5 m (f. å. 0 m), Norrbottens län 5,8 m (f. å. 6,3 m) och Jämtlands län 9,2 m (f. å. 10,5 m). I jämförelse med föregående år ökade vägbyggnadsverksamheten 1957 i elva län och minskade i tretton.

Beträffande anläggandet av andra vägar (bilvägar m. m.) finns ingen tillförlitlig statistisk information. Totala längden av dylika vägar torde emellertid vara relativt betydande.

II. Skogsdriften

Enligt riksskogstaxeringens observationer redovisade i tabell X, vilken hämtats ur 1955 års skogsvårdsutrednings betänkande »Skogsvården å enskilda skogar», synes fortfarande finnas avsevärda arealer, som ur biologiska synpunkter är driftningsvärda.

Inom de olika regionerna är dessa arealer ungefärliga stora sedda i relation till den totala skogsmarksarealen inom regionen. Såsom framgår av tabellen anses totalt 1 182 000 ha, varav 660 500 på privatskogar, vara i behov av driften.

Enligt 1955 års skogsvårdsutredning torde emellertid den ur tekniskt-ekonomiska synpunkter driftningsvärda sumpmarksarealen vara avsevärt mindre. Utredningen framhåller dessutom att skogsmarkernas vattenförsörjningsproblem kommit att diskuteras utifrån delvis andra synpunkter än tidigare; bl. a. har torrläggningsföretagens eventuella skadliga biverkningar för omgivande fastmarker kommit under debatt. Utredningen anser det därför vara bäst att icke forcera torrläggningen av de kvarvarande sumpmarkerna på landets

Som bidrag till anläggandet av skogsbiälvgar anslog riksdagen under skogsväganslaget för budgetåret 1956/57 2,5 milj. kr och för budgetåret 1957/58 ett förhöjt belopp av 7,5 milj. kr, vilket belopp skall avräknas från bilskattemedlen. Med stöd från nämnda anslag färdigställdes under budgetåren 1956/57 och 1957/58 330 respektive 295 km skogsbiälvgar. Även från norrländska produktionsanslaget har bidrag utgått för anläggning av sådana vägar. Bidrag har i vissa fall även utgått av kommunala och landstingsmedel.

Tabell X. Areal skogsmark i behov av driften inom olika regioner och skogsägargrupper, i km² och procent av skogsägargruppens totala skogsmarksareal inom respektive region. Enligt 3:e riksskogstaxeringen.

Forest area in need of draining within different regions and owner groups, in km² and per cent of total forest area of owner-group within respective region. According to the third National Forest Survey

Region ¹ Region	Allmänna skogar Public forests		Enskilda skogar Private forests						Samtliga All	
			Bolagsskogar Companies' forests		Bondeskogar Farmers' forests		Godsskogar ² Estate forests			
	km ²	%	km ²	%	km ²	%	km ²	%	km ²	%
I	1 421	4,4	651	5,8	1 854	7,4	—	—	3 926	5,7
II	186	4,6	863	5,6	1 151	6,5	—	—	2 200	5,9
III	214	3,4	661	4,1	958	5,2	—	—	1 833	4,5
IV	533	6,1	645	5,5	1 962	5,1	289	4,4	3 429	5,2
V	34	3,1	7	2,3	356	5,0	35	2,9	432	4,4
Hela riket ...	2 388	4,6	2 827	5,2	6 281	5,9	324	4,1	11 820	5,3

¹ Regionerna överensstämmer med de angivna på kartan, sid. 18, utom beträffande region II och III. Region II avser i denna tabell Västernorrlands län, landskapet Jämtland samt Härjedalsdelen av Övre Ljungadalens kommun. Region III avser landskapet Härjedalen utom Övre Ljungadalens kommun samt Gävleborgs och Kopparbergs län.

² Godsskogar ej särskilda inom region I–III.

Samtliga kategorier av skogar utom »kronoskogar» uppvisar, såsom framgår av tabell 10, en ökning i driftningsverksamheten från föregående år. Ökningen var hela 29 % för övriga enskilda skogar, 17 % för bolagsskogar och 13 % för övriga allmänna skogar. För samtliga skogar blev därför ökningen 14 %, ehuru minskningen var 19 % för kronoskogar.

Driftningsverksamhetens relativa omfattning inom olika län 1957 framgår av tabell U. Största antalet meter under året färdigställda diken per km² skogsmark uppvisar Uppsala län med 39,5 m (f. å. 26,6 m), Malmöhus län med 39,0 m (f. å. 27,2 m), Värmlands län med 37,9 m (f. å. 12,8 m) och Hallands län med 30,3 m (f. å. 18,0 m). Minsta

antalet meter diken per km² skogsmark redovisas för Norrbottens län med 4,4 m (f. å. 8,4 m), Kalmar län med 5,2 m (f. å. 8,8 m), Blekinge län med 6,4 m (f. å. 10,1 m) och Gävleborgs län med 7,0 m (f. å. 9,1 m). Totalt uppgick antalet under året färdigställda diken per km² skogsmark till 14,8 m (f. å. 13,0 m).

Utvecklingen av skodriftningsverksamheten under det senaste decenniet visar en stigande ehuru ganska ojämna trend. Anledningen till ökningen torde mycket bero på att arbetsbesparande metoder i allt större utsträckning kommit till användning. Den årliga skodriften fr. o. m. 1948 har haft följande omfattning (slutavsynade diken):

1948	1 500 km	1953	2 500 km
1949	2 817 »	1954	2 270 »
1950	3 065 »	1955	2 812 »
1951	1 147 »	1956	2 934 »
1952	1 682 »	1957	3 359 »

Statliga bidrag från statens skogsförbättringsanslag och norrländska skogsproduktionsanslaget utgår under vissa förhållanden till dikning. Även från det äldre anslaget, statens skogsutdikningsanslag, utbetas vissa tidigare beviljade bidrag, alltefter det företagen utförts. I nedanstående tabell lämnas uppgifter

-- antal företag, båtnadsareal och beviljade statsbidrag — om slutförda och avsynade dikningsföretag under budgetåren 1955/56—1957/58 för de tre nämnda statsanslagen.

Av nedanstående uppställning framgår att 1956/57 utgick bidrag till skogs-dikningsåtgärder med 525 000 kr och 1957/58 med 560 000 kr. Beträffande bidragstilldelning för skogsvårdande ändamål i allmänhet under budgetåren 1956/57 och 1957/58 se under kap. G. V. sid. 129.

Slutförda och avsynade dikningsföretag

	Antal företag	Båtnads- areal ha	Bevilja- de stats- bidrag kr
Statens skogsförbättringsanslag			
1955/56	535	3 412	401 613
1956/57	621	3 894	444 820
1957/58	575	3 750	438 670
Statens skogsutdikningsanslag			
1955/56	43	309	18 591
1956/57	21	144	9 440
1957/58	18	151	7 376
Norrländska skogsproduktions- anslaget			
1955/56	32	264	42 636
1956/57	51	370	71 304
1957/58	51	224	113 664
Samliga anslag			
1955/56	610	3 985	462 840
1956/57	693	4 408	525 564
1957/58	644	4 125	559 710

III. Flottledsbyggnad

De allmänna flottlederna inom riket hade 1957 såsom framgår av tabell 17, en sammanlagd längd av 33 200 km (f. å. 33 500). Minskningen från året förut med ca 300 km härför sig sannolikt till nedlagda biflottleder.

Under 1957 utgjorde sammanlagda längden av de trafikerade flottlederna

24 747 km mot 25 748 km 1956, vilket innebär en minskning med ca 4 %.

Flottledernas utbyggnad var i stort sett avslutad redan före första världskriget, längden av utbyggda flottleder var således redan 1912 ca 30 000 km. Utvecklingen går numera i den riktningen, att kortare biflottleder efter

hand upphör att trafikeras för att slutligen helt nedläggas. Av de sydsvenska lederna är dessutom numera endast ett fåtal i bruk. Orsaken härtill torde bl. a.

vara stark konkurrens, i synnerhet i fråga om kortare transporter, från den tunga lastbilstrafikens sida.

IV. Skogsindelningsarbeten

I 1955 års skogsvårdsutrednings betänkande »Skogsvården i enskilda skogar» (SOU 1958: 30) behandlas i kapitel 8 planläggningen av skogsvården på enskilda skogar.

Utredningen konstaterar därvid att den långa produktionstiden i skogsbruket i allmänhet kräver speciella planläggnings- och kontrollåtgärder för att man skall uppnå en ändamålsenlig hushållning med de skogliga produktionsmedlen, mark och virkesförråd.

För storskogsbruket har emellertid sedan rätt länge skogshushållningsplaner ansetts nödvändiga för ett rationellt skogsbruk. Behovet av planer har där emot ej kännts så starkt inom det medelstora och mindre skogsbruket, och endast en obetydlig del av bondeskogarna torde ha blivit föremål för kartläggning och planläggning. Under de senaste tio åren har emellertid intresset ökat hos både skogsägarna och skogsvårdsstyrelserna. Genom skogsvårdsstyrelsernas försorg upprättas numera skogshushållnings- och skogsvårdsplaner för ca 700 fastigheter om året med en totalareal av omkring 100 000 ha dock inklusive vissa skogar av allmän natur.

Planer upprättas också av skogsbyråer, skogsägareföreningar och privata förrättningsmän och den nuvarande årliga planläggningen torde omfatta någon procent av privatkogsarealen. Enligt skogsvårdsutredningens mening är takten likväld för långsam och verksamheten för ojämн i de olika länen. Med understrykande av vikten av att

planläggning sker av skogsvården föreslår utredningen statliga stödåtgärder för upprättande av planer lämpade för det enskilda mindre skogsbruket, s. k. skogsbruksplaner. Dessa planer skulle behandlas som bidragsobjekt under bestämmelserna för statens skogsförbättringsanslag.

Utredningen har därjämte förordat en viss förstärkning av skogsvårdsstyrelsernas personaluppsättning för verksamheten med skogsbruksplaner.

Någon samlad statistik över de årligen utförda skogsindelningsarbetena finns för närvarande icke. De av domänstyrelsens taxationsavdelningar och av skogsvårdsstyrelserna under de senaste nio åren upprättade hushållningsplanernas omfattning framgår av tablån å omstående sida.

Ojämnheten i domänverkets skogsindelningsverksamhet beror bl. a. på de skilda indelningsmetoder, som på grund av skogens karaktär måste användas i rikets olika delar. Indelning i södra Sverige är sälunda betydligt mer arbetskrävande per arealenhet än i rikets norra delar.

Vid skogsbrukets kartläggningsverksamhet 1957 utnyttjades som regel flygbilder. Dels har beställningsfotografering i betydande omfattning utförts av rikets allmänna kartverk och av Airborne Mapping Ltd AB i huvudsak på samordnade uppdrag av skogsbruket, dels har tillgängligt bildmaterial i ökad omfattning tillgodogjorts. Skogskartläggning genom användande av flygbilder

Under 1949—1957 upprättade skogshushållnings- och skogsvårdsplaner

	Domänverket		Skogsvårdsstyrelserna	
	Med kart- läggning	Utan kart- läggning	Med kart- läggning	Utan kart- läggning
	1 000 ha			
1949	100	758	91	69
1950	167	—	80	68
1951	88	808	38	49
1952	244	1 270	32	34
1953	137	77	23	55
1954	234	—	38	43
1955	183	2	51	57
1956	267	—	32	71
1957	292	—	34	80

fick praktisk betydelse först 1948, då Svenska cellulosa AB och Mo och Dom- sjö AB beslut begagna flygbilder. Användningsförfarandet har utvecklats sedan dess. Trots att experimentstadet ännu icke helt avslutats har utnyttjan- det av flygbilder i planlägningsarbetet blivit regel inom domänverket och stor- skogsbruket i norra Sverige. Även inom det enskilda mindre skogsbruket och storskogsbruket i södra Sverige har flygbilder använts i betydande omfatt- ning under året. Stereobilder, som di- rekt underlag för planering av olika

skogliga åtgärder, har i ökande omfatt- ning tagits i bruk. Ett s. k. flygbildsarkiv har 1957 börjat uppläggas i Jämt- lands län i syfte att tillgodose skogsbru- kets behov av flygbilder. De samman- lagda bildinköpen genom skogsstyrelsen och skogsvårdsstyrelserna torde ha mer än fördubblats sedan 1956, då omfatt- ningen var ca 2 000 bilder.

Inom större delen av landet finns tämligen aktuellt bildmaterial. 1957 års fotografering torde sammanlagt täcka mer än 11 milj. ha (drygt $\frac{1}{5}$ av rikets areal).

C. SKOGSKAPITALET TILLGODOGÖRANDE

I. Avverkning, transport m. m.

1. Utsyning och avverkning

Bland skogsvårdsstyrelsernas uppgif- ter ingår att biträda med utsyning av skog för avverkning. Den arealmässiga omfattningen av denna verksamhet, vil-

ken huvudsakligen berör bonde- och godsskogar, var under kalenderåren 1953—1957 följande, fördelad på geo- grafiska områden:

Länsgrupp	1953	1954	1955	1956	1957
	Areal i 1 000-tal ha				
I	70	80	82	81	64
II	46	53	56	54	42
III	55	51	57	52	56
IV	169	191	193	166	174
V	28	30	35	32	28
Riket	368	405	423	385	364
Därav föryngringshugg- ning	50	52	58	51	47

Utsyningsarbetet försiggår av prak- tiska skäl huvudsakligen under sommar och höst. Omfattningen blev i övre och mellersta Norrland väsentligt mindre 1957 än året före, vilket helt visst kan sättas i samband med sänkta massaved- priser och mindre efterfrågan.

För det genom skogsvårdsstyrelser- nas försorg utstämplade virket sker ej alltid eller överallt uppskattningsvis volymen. Stämpling med kubering har 1957 omfattat nära 17 milj. träd, vilka beräknats innehålla ca 4 milj. m³sk. Utan kubering har stämplat ungefär tre gånger så stort trädantal, vars medelvolym dock torde ha varit lägre än i de kuberade posterna, som ofta varit avsedda för rotförsäljning. Den sam- manlagda volymen av skogsvårdsstyrel-

ernas utsyningar 1957 med eller utan kubering kan uppskattningsvis angis till ca 11 milj. m³sk. Detta innebär att drygt $\frac{1}{5}$ av den totala årsavverkning- en i riket kan anses vara utsynad genom skogsvårdsstyrelsernas försorg. Utsyningen på allmänna skogar och aktie- bolagsskogar ombesörjes med få undan- tag av egen personal.

Drivningsförhållandena var i Norr- land och Svealand under de båda sä- songerna 1956/57 och 1957/58 ovanligt gynnsamma med god underfrysning och lagom mycket snö vilket medförde att avsedd virkesmängd i god tid kunde utdrivas. Inom Götaland rådde 1956/57 mild förvinter, och hela säsongen var snötillgången ringa, vilket underlättade huggningsarbetet men var besvärligt för

Tabell Y. Beräknade virkesuttag för olika sortiment i årsmedeltal 1952/53—1956/57. Hela riket

Estimated removals of different assortments. Arithmetical mean values for the five years 1952/53—1956/57. The whole country

Sortiment Assortment	Barrvirke Coniferous wood 1 000 m ³ f. ub.	Lövvirke Broad- leaved wood 1 000 m ³ f. ub.	Summa Total		Procentisk fördelning Per cent 1956/57
			1 000 m ³ f. ub.	%	
Sågtimmer	15 094	305	15 399	38,5	34,6
<i>Sawlogs</i>					
Fanér- o. tändsticksvirke <i>Veneer and matchwood logs</i>	102	103	205	0,5	0,5
Massaved	16 677	628	17 305	43,3	48,8
<i>Pulpwood</i>					
Exportprops	409	—	409	1,0	1,1
<i>Pitprops for export</i>					
Ledningsstolpar	258	—	258	0,6	0,6
<i>Telegraph and trans- mission poles</i>					
Pålar o. d.	142	—	142	0,4	0,4
<i>Pilings etc.</i>					
Flottningsbom	43	—	43	0,1	0,1
<i>Booms used in floatways</i>					
Gruvtimmer	37	—	37	0,1	0,1
<i>Mining timber</i>					
Träullsved	70	—	70	0,2	0,2
<i>Wood wool timber</i>					
Garvämnesved	—	27	27	0,1	0,1
<i>Wood for tanning</i>					
Div. för jordbruket	240	—	240	0,6	0,5
<i>Timber for domestic use</i>					
Brännved	2 260	3 220	5 480	13,6	12,2
<i>Fuel wood</i>					
Kolvad	370	50	420	1,0	0,8
<i>Charcoal wood</i>					
Summa Total	35 702	4 333	40 035	100,0	100,0

hästtransporterna. Säsongen 1957/58 karakteriseras där av ringa tjäle samt under högvintern av alltför mycket snö, som verkade hindras för både huggning och utkörning. Särskilt körsäsongen blev på sina håll långt utdragen.

Inom skogsstyrelsen har på grundval

av konsumtion, lagerförändringar, import och export, den totala avverkningskvantiteten beräknats till 51,3 milj. m³sk. 1956/57 och till 50,3 milj. m³sk. 1957/58 (se tabell 11).

Skogsindustriernas samarbetsutskott har i sitt betänkande »Skogsindustriens

virkesutredning 1958» publicerat beräkning av avverkningen inom landet för vart och ett av drivningsåren 1952/53—1956/57 med fördelning på sortiment samt åtskillnad på barr- och lövvirke. Huvudsortimenten timmer och massaved torde vara tämligen riktigt beräknade, då man härvidlag haft god statistisk grundval. Övriga sortiment, särskilt brännveden, måste tillämpas större felmargin. Årsmedeltalen för 5-årsperioden saint procentisk sortimentsfördelning dels för årsmedeltalet, och dels för 1956/57 års avverkning redovisas i tabell Y. Kvantiteterna anges exkl. bark. Uppräkning till m³sk. kan överlagsvis ske genom 23 % tillägg.

Av de två sista kolumnerna kan utläsas en ej oväsentlig sortimentsförskjutning från sågtimmer till massaved säsongen 1956/57.

Skogsforskningsinstitutet har på grundval av stubbinventering (se A. II. Virkesförråd sid. 28) beräknat 1956/57 års totalavverkning till 49,8 och 1957/58 års till 54,6 milj. m³sk. På ett par procent nära överensstämmer dessa beräkningar tillsammantagna med skogsstyrelsens beräkning för de båda åren och viss tidsförskjutning måste man normalt räkna med vid bågge uppskattningsmetoderna. Stubb inventeringens resultat föreligger nu för sex avverkningsår med fördelning på skogliga huvudområden och trädslag och redovisas i tabell Z.

Avverkningen för de sex säsongerna, sådan den framträder enligt stubbinventeringen, kan beräknas i genomsnitt uppgå till följande procentuella andel av förråden, redovisade i tabell G, nämligen ca 1,9 % i område I, 2,2 % i område II—III, 2,5 % i område IV, 2,9 % i område V samt till 2,3 % för landet i sin helhet.

För de allmänna skogarna även som för bolagsskogarna erhålls på bokföring grundade uppgifter om avverkningens storlek. En sammanställning av dessa lämnas i tabell 12. Sammanlagt anges uttagen på nyssnämnda skogar för 1957 till 22,4 milj. m³sk. Om man utgår från den av skogsstyrelsen beräknade totalavverkningen i hela riket, 51,3 milj. m³sk., skulle sålunda avverkningen på bondeskogarna ha utgjort 29,9 milj. m³sk. (året före 30,7 milj. m³sk.).

Den totala avverkningens fördelning på län kan ännu icke beräknas med nöjaktig säkerhet. Sådan fördelning är däremot känd beträffande de allmänna skogarna och redovisas i tabell 13.

2. Virkesmätning

Omkring % av skogsindustriens rundvirkesfångst inmätes genom de 12 inom landet verksamma virkesmätningsföreringarna; andelen är större för massaved men betydligt mindre för sågtimmer, då särskilt de mindre sågverken i stor utsträckning själva ombesörjer sin mätning. I föreliggande årsbok har in-tagnits uppgifter om föreningarnas mätningar under de båda säsongerna 1956/57 och 1957/58. Verksamhetsåren räknas fr. o. m. 1 september t. o. m. 31 augusti.

Mätningsarbetet och kostnaderna därför påverkas väsentligt av rådande väderleksförhållanden. För säsongen 1956/57 betecknas dessa som normala eller gynnsamma i större delen av landet. Inom Norrbotten inverkade dock ihållande snöfall länge hindrande för såväl avverkning som mätning, och i Sydsverige försenades framkörning och mätning av förvinterns milda väderlek och brist på snö. Under säsongen 1957/58 rådde bra mätningväder överallt utom i vissa delar av Sydsverige,

Tabell Z. Avverkade kvantiteter under avverkningssäsongerna 1952/53—1957/58 enligt stubb inventeringen 1953—1958. Samtliga ägoslag. Miljoner m³sk. Angivna medelfel i samma mättenhet.

Total fellings during felling-seasons 1952/53—1957/58 according to the stump enumeration of the National Forest Survey 1953—1958. All types of land. Millions of m³sk. Standard errors in the same unit of measurement.

a) total avverkningskvantitet inom hela riket för skilda avverkningssäsonger med fördelning på trädslag.
annual fellings in the entire country. By felling-seasons and by species.

Trädslag Species	Avverkningssäsong											
	1952/53		1953/54		1954/55		1955/56		1956/57		1957/58	
	milj. m ³ sk.	%										
Tall Pine ...	13,2	33	20,9	41	16,3	34	13,6	33	16,4	34	21,9	41
Gran Spruce	21,9	55	25,4	49	25,5	53	22,4	53	24,2	49	24,2	45
Löv Broad-leaved	5,0	12	5,0	10	6,1	13	6,0	14	8,3	17	7,7	14
Samtliga ¹ ...	40,1	100	51,3	100	47,9	100	42,0	100	48,9	100	53,8	100
All	0,7	—	0,7	—	0,7	—	0,8	—	0,9	—	0,8	—
Torrskog ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dead standing trees	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Medelfel ² ...	± 1,9	—	± 2,4	—	± 2,3	—	± 2,0	—	± 2,3	—	± 2,5	—
Standard error	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

b) årlig total avverkning i genomsnitt för avverkningssäsongerna 1952/53—1957/58 inom skilda skogliga huvudområden.
average annual fellings for the felling seasons 1952/53—1957/58. By regions and by species.

Trädslag Species	Skogligt huvudområde ³									
	I		II—III		IV		V		Hela riket	
	milj. m ³ sk.	%	milj. m ³ sk.	%	milj. m ³ sk.	%	milj. m ³ sk.	%	milj. m ³ sk.	%
Tall Pine	4,45	53	5,49	34	6,48	33	0,63	23	17,05	36
Gran Spruce	2,90	34	9,28	57	10,43	53	1,32	47	23,93	51
Löv Broadleaved	1,12	13	1,55	9	2,85	14	0,83	30	6,35	13
Samtliga ¹ All	8,47	100	16,32	100	19,76	100	2,78	100	47,33	100
Torrskog Dead standing trees	0,20	—	0,23	—	0,33	—	—	—	0,76	—
Medelfel ² Standard error	± 0,32	—	± 0,64	—	± 0,51	—	± 0,16	—	± 0,90	—

¹ Exklusive torrskog.

² På samtliga trädslag.

³ Se tabell F not 1.

där alltför riklig snömängd under högvintern var hindernas.

I tabell 14 redovisas virkeskvantiteter, som inmäts av föreningarna under säsongerna 1956/57 och 1957/58 samt för jämförelse även de i föregående årsbok lämnade uppgifterna för 1955/56. Resultaten för de båda förstnämnda mätningarna blev ungefär 22 milj. m³f. vartdera året, men 1957/58 var det betydligt mera timmer och mindre massaved än året före, en prisbetingad sortimentsförskjutning, som kan konstateras även i tabell 11 över beräknad årsavverkning.

Massaved har i Norrland och Värmland som regel mäts i fast mått. På senare år har dock i vissa delar av Norrland mätning i travat mått vunnit terräng. Lastbilstransporter virke samt den ökande björk- och aspmassaveden mäts där alltid efter denna metod. I följande sammanställning anges den travmätta volymen i procent av all genom virkesmätningsföreningarna inmätt massaved i området fr. o. m. Ljungans älvdal och norrut.

Virkesmätningsförening	1954/55	1955/56	1956/57	1957/58
Norrbottnens	30,5	31,6	28,8	26,3
Skellefteå	32,5	35,7	33,0	32,6
Umeå	35,3	36,9	33,6	29,7
Örnsköldsviks	43,8	41,7	36,3	37,5
Ångermanälvens	47,2	50,3	47,3	48,0
Sundsvalls	56,1	55,2	52,5	52,8
Medeltal	43,2	43,5	41,0	39,5

Enär ca 90 % av allt salufört barrvirke inom denna del av landet mätes av föreningarna, kan de redovisade värdena anses tämligen representativa för bondeskogsbrukets andel i totalavverkningen av sådant virke. Dess andel i skogsmarksarealen inom detta område är enligt den tredje riksskogstaxeringen 40,5 %.

Av ovannämnda föreningars statistik kan vidare inhämtas, att 1957/58 omkring 45 % av bondeskogsbrukets avsaluvirke sålts genom skogsägareföreningar till industrien direkt som leveransvirke 30 % och i form av rotposter 25 %.

I tabell 14 anges på särskild plats även den kvantitet rundvirke, som för export över hamnar eller med järnväg inmäts genom mätningsföreningarna under de tre sista åren. En del av detta virke kan beräknas tidigare vara mätt vid bilväg och blir i så mätto till volymen dubbeldelredovisat. Detsamma kan f. ö. vara fallet även med massaved för inhemsks förbrukning, då överlätelser skett från en köpare till en annan. I det i tabellen angivna exportrundvirket för Dalälvarnas och Wermeländska föreningarna innehålls endast exportmätning i hamnar.

I mindre omfattning anlitas en del föreningar för inmätning även av sågalvirke och sågavfall.

De sex norra virkesmätningsföreningarna redovisar även virkets härkomst från olika skogsägaregrupper. Bondeskogsbrukets procentuella andel i det genom dessa föreningar i fast mått inmätta virket har under de senaste drivningssäsongerna varit följande.

Medelvolymen av det genom föreningarna i fast mått inmätta virket framgår av tabell 15. Sista året har medelvolymen nästan genomgående sjunkit sortimentsvis sett, men för sortimenten sammanslagna har den ökat som en följd av sågtimrets ökade andel. Prisförskjutningen mellan grantimmer och sulfited har medfört att timmer uttagits till lägre toppdiameter d. v. s. dess apteringsgräns har sänkts och dess medelvolym har därigenom avsevärt minskats. En närmare redogörelse för förändringar i inmätt rundvirkes medelvolym har lämnats i årsboken 1955.

Virkesmätningsföreningarnas medelkostnader per volymenhed redovisas i tabell 16. Förändringarna har de senaste åren varit tämligen små och områdesvis oenhetliga. Utöver de arbeten, som de i tabellen angivna kostnaderna avser, utför åtskilliga föreningar kubering och prisräkning av mätsedlar. Erstattning för dessa arbeten uttas särskilt av uppdragsgivarna.

3. Flottning

En löpande årlig statistik rörande flottningsverksamheten i riket har utarbetats sedan 1921 och finnes publicerad i Kommersiella meddelanden; nr 10/1958 innehåller uppgifter om flottningen under 1957.

Flottningen i allmän flottled ombezörs sedan gammalt av flottningsföreningar och regleras genom lag den 19 juni 1919 om flottning i allmän flottled. De enskilda flottlederna är av underordnad betydelse. Beträffande dessa flottleder finns icke någon lagstiftning och ej heller någon officiell statistik.

Vintern 1956/57 var jämförelsevis snörik i landets norra flodområden. Snömängden minskade emellertid söderut och blev i de mellersta områdena

mindre än normalt samt i de sydvästra betydligt under den normala. På grund av den förhållandevis kalla våren kom snösmältning och islossning, företrädesvis norrut, att bli något försenade. Vattentillgången var under början av flottningssäsongen delvis under den normala men kom sedermera, tack vare en mycket riklig nederbörd, att bli större än önskvärt. Sálunda blev skiljeningen i bl. a. Ljusnan och Dalälven betydligt försvårad på grund av den starka strömföringen. Det i flottlederna tillsläppta flottgodset kunde i regel utflottas. Undantag av betydelse utgjorde Ljusnan och Dalälven, i vilka ca 15 respektive 6 % av det tillsläppta flottgodset kvarstannade.

Tillgången på arbetskraft var i allmänhet god. De för säsongen träffade avtalen innebar en löneförbättring för arbetarna med drygt 2 %, men trots detta sjönk de direkta utfloppningskostnaderna, jämförda med 1956, i allmänhet högst väsentligt. Denna kostnadsminskning torde sannolikt till största delen få tillskrivas den ökade maskinella utrustningen och en rationellare arbetsfördelning. I likhet med de närmast föregående åren utfördes utfloppningsarbetet i regel mot timlön, medan ändemot skiljnings- och buntningsarbetet i allmänhet betalandes enligt ackordsöverenskommelse.

Lösflottning i allmänna flottleder har 1957 bedrivits av 102 flottningsföreningar (f. å. 104). Ett par av dessa föreningar har dessutom utfört flottning i buntar. Den succesiva minskningen av det antal föreningar, som flottar, är en följd av att i konkurrensen med lastbilarna flottning inom begränsade områden och av mindre föreningar visat sig ekonomisk, vilket föranlett en fortgående sammanslagning av

föreningarna till större enheter. Den trafikerade flottledslängden minskade från 1956 till 1957 med 1 000 km d. v. s. med nära 4 %. Antalet flottande uppgick 1957 till 320 (f. å. 352) (se tabell 17).

Flottningsverksamheten har kvantitativt förhållit sig relativt konstant under de 36 år, som finns statistiskt belysta. I femårsgenomsnitt för tiden 1922—1956 samt under 1957 har den årliga tillsläppningen av flottgods i milj. m³ varit följande:

1922—1926	12,3	milj. m ³
1927—1931	15,4	»
1932—1936	13,3	»
1937—1941	14,0	»
1942—1946	11,4	»
1947—1951	12,6	»
1952—1956	12,0	»
1957	13,0	»

Av den för hela riket beräknade sågtimmer- och massavedsavverkningen flottades under de fyra femårsperioderna 1937—1941, 1942—1946, 1947—1951, 1952—1956 samt under 1957 respektive 57, 54, 49, 37 och 38 %. Minskningen av andelen flottgods förklaras av att tyngdpunkten av avverkningarna förskjuts längre söderut och att biltransporterna bl. a. i samband därmed fått ökad betydelse. I tabell 18 redovisas tillsläppningen fördelad på sortiment i de viktigare flodområdena.

Av det 1957 tillsläppta virket kom 6,9 milj. m³ eller ungefär 53 % på Ångermanälven, Indalsälven, Ljungan, Ljusnan och Dalälven. Av den totala volymen utgjorde timmer (inkl. fanér- och plywoodvirke o. d.) 24 % (f. å. 28 %), sulfited 44 % (f. å. 43 %) samt sulfated 32 % (f. å. 29 %).

Utvecklingen under de 36 år, som finns statistiskt belysta, visar att den genomsnittliga volymen av det flottade virket blivit allt lägre. Detta framgår av

nedenstående femårsmedeltal för åren 1922—1956 samt av den genomsnittliga volymen för år 1957.

1922—1926	0,105	m ³
1927—1931	0,099	»
1932—1936	0,099	»
1937—1941	0,092	»
1942—1946	0,088	»
1947—1951	0,076	»
1952—1956	0,072	»
1957	0,068	»

Till ägarna avlämnades 1957 ca 186 milj. stockar med en sammanlagd volym av 12,7 milj. m³. I motsats till 1955 och 1956 var kvantiteten avlämnat gods mindre än kvantiteten tillsläppt gods. Hela 2,8 % eller 369 000 m³ (varav 279 000 m³ i Ljusnan och Dalälven) av den totala för året redovisade flottgods-mängden blev kvarliggande i flottlederna mot endast 0,9 % eller 102 000 m³ 1956.

Flottningsföreningarnas kostnader redovisas i tabell 19. En mera detaljerad redogörelse beträffande kostnaderna samt föreningarnas skulder och tillgångar har publicerats i ovannämnda nummer, 10/1958, av Kommersiella meddelanden. Utvecklingen under senaste tioårsperioden av de totala kostnaderna, som årligen påfört flottningsverksamheten, framgår av följande tablå.

År	Totalt, milj. kr	Per m ³ re- dovisat flottgods, kr
1948	54,2	4,04
1949	62,6	4,10
1950	47,9	4,17
1951	63,6	5,22
1952	85,0	6,17
1953	66,3	6,06
1954	71,3	5,65
1955	73,3	5,90
1956	74,1	6,21
1957	81,0	6,20

Den pågående nedläggningen av »dryrare» biflottleder kan vara orsaken till att kostnaderna per m³ redovisat flottgods för första gången sedan 1932 sjönk åren 1953 och 1954. Nedläggningen bidrog troligen också till att kostnaderna icke steg med mer än 4 % 1955 och 1 % 1956, ehuру löneförmånerna för flottningsarbetarna höjdes med ca 12 % respektive 4 % de båda åren. För 1957 redovisas en obetydlig minskning av kostnaderna per volymenhethet. Av 1957 års totalkostnader kom 62 % på utflottning, 29 % på skiljning, buntning o. d. samt återstående 9 % på förvaltning o. d. Löner till arbetarspersonalen uppgick till 44,5 milj. kr eller 55 % av totalkostnaderna (f. å. 55 % och 1955 likaså 55 %).

4. Järnvägstransporter

Järnvägarna har i vårt land icke fått samma betydelse för rundvirkestransporterna som i vissa andra länder, närmast beroende på vår tillgång till flottleder, vilka i allmänhet överträffar järnvägarna i prisbillighet som transportmedel för rundvirke. Såsom framgår av tabell 20 transporterades 1957 ca 1,1 milj. ton rundvirke med järnväg (f. å. ca 1,3), motsvarande nära 1,7 milj. m³f. (massaved, kolved, brännved o. d. reducerade till fast mått). Till jämförelse kan nämnas att den under året flottade kvantiteten, omräknad i samma mått, uppgick till 13,0 milj. m³f. virke. Transportverksamheten på järnväg beträffande virke har under senaste tioårsperiod haft omfattning enl. tablån.

Järnvägstransporterna av rundvirke exkl. brännved o. d. visar under tioårsperioden ingen utpräglad tendens till ökning eller minskning. Den ganska kraftiga ökningen 1952 torde ha berott

Transporter på järnväg av rundvirke o. d. 1948—1957. 1000-tal ton.

År	Sågtimmer, stolpar, kolved etc.	Massaved, props	Brännved o. d.	Summa
1948 ...	409	943	786	2 138
1949 ...	466	975	324	1 765
1950 ...	410	783	96	1 289
1951 ...	383	1 039	69	1 491
1952 ...	430	1 412	127	1 968
1953 ...	241	817	26	1 084
1954 ...	523	814	21	1 358
1955 ...	395	1 086	18	1 499
1956 ...	215	1 072	10	1 297
1957 ...	221	851	9	1 081

på att avverkningen detta år var rekordartat stor och att stora kvantiteter props detta år gick på export (transporten till exporthamn går nämligen ej sällan på järnväg). Ökningen av järnvägstransporterna av sågtimmer 1954 härförde sig till transporter av stormfält virke avsett till försågning. Järnvägstransporterad massaved och props som 1954 uppgick till 814 000 ton, ökade 1955 till 1 086 000 ton till följd av större förbrukning vid svenska massafabriker och mer omfattande export av massaved och props. Transportmängden förblev relativt oförändrad under 1956, emedan järnvägen till följd av den långa och kalla vintern detta år tillfördes en hel del mertransporter bl. a. av massaved (även pappersmassa och oljor). Under 1957 inträdde återigen en betydligare nedgång till 851 000 ton av järnvägstransporterad massaved och props.

Minskat behov av brännved visar sig i fortsatt nedgång i järnvägstransporterena för detta sortiment.

Det järnvägstransporterade virket utgjordes 1957 till 79 % av massaved och props (någon uppdelning på dessa båda sortiment har ej skett i det tillgängliga

materialet). Till jämförelse må nämnas att massaved samma år utgjorde 76 % av tillsläppt flottgodskvantitet. År 1956 var motsvarande siffror 83 respektive 71 %. Medeltransportlängden av massaved och props uppgick 1954 till 222 km, steg 1955 — till följd av en ökning i järnvägstransporterna av massaved till Norge — till 256 km, och steg ytterligare 1956 till 262 km, sistnämnda höga siffran berodde till stor del på att transportvägarna för exportgoods förlängdes till följd av issvårigheter vid norrländshamnarna en ovanligt lång tid. Under 1957 sjönk medeltransportlängden för dessa sortiment återigen till 222 km. Medeltransportlängden för sågtimmer, stolpar o. d. uppgick 1956 till 309 km men sjönk 1957 till 284 km. Medeltransportlängden för allt här redovisat rundvirke var 269 km 1956 och 235 km 1957.

Kostnaderna för järnvägsfrakter av rundvirke uppgick till ca 23 milj. kr 1956 och ca 19 milj. kr 1957. Kostnadsminskningen uppgick således till 17,4 %, vilket ganska väl överensstämmer med den redovisade minskningen av transporterat rundvirke, som uppgick till 16,7 %.

Fraktkostnaden per tonkilometer framgår av sista kolumnen i tabell 20. I enlighet med den degressiva järnvägstaxan motsvaras en minskning av medeltransportlängden här av en ökning av fraktkostnader per tonkilometer under förutsättning av att förändringar i nämnda taxa ej ägt rum.

I tabell 21 redovisas trafikströmmarna inom landet för det järnvägstransporterade rundvirket. I stort sett har dessa trafikströmmar samma utseende 1957 som 1956. Så t. ex. tar de stora industrierna i Västernorrlands län virke icke blott från Norrland utan även

i rätt stor utsträckning från de mellansvenska länen, och å andra sidan transporterar virke från Västernorrlands län i mindre kvantiteter till södra Sverige bl. a. till Skaraborgs län samt Göteborgs och Bohus län. Från Kopparbergs län, som var det största ursprungslänet, transporterades betydande mängder virke till Värmlands län samt i mindre omfattning till Älvborgs m. fl. län. Huvudparten av det per järnväg transporterade rundvirket kommer från Gävleborgs, Kopparbergs, Värmlands, Örebro och Västmanlands län. 1953—1957 kom respektive år 56, 60, 63, 63 och 61 % av det järnvägstransporterade virket från dessa fem län.

Beträffande mottagningen av järnvägstransporterat rundvirke bör nämnas att Värmlands, Gävleborgs och Västernorrlands län 1953—1957 tillsammans mottog respektive år 54, 42, 38, 52 och 54 % av allt järnvägstransporterat virke. Nämnda tre län jämte Älvborgs och Jönköpings län mottog 1957 icke mindre än 68 % (f. å. 71 %) av allt under året järnvägstransporterat virke. Värmlands län mottog ensamt 35 % år 1957. I övrigt hänvisas till tabell 21.

5. Lastbilstransporter

Statens biltrafiknämnds undersökningar rörande den yrkesmässiga fjärrtrafiken med lastbil utgör det enda kontinuerliga underlaget för en uppskattning av det under ett år per lastbil transporterade virket. Dessa undersökningar utfördes före 1954 två gånger årligen — månaderna mars-april och september-oktober — och uppgifterna omfattade och omfattar endast transporter på längre avstånd än 10 mil. Det bleve en högst osäker beräkning att på basis av dessa siffror uppskatta den to-

tala kvantiteten årligen lastbilstransporterat virke i fjärrtransporter med hjälp av tillgängliga relationstal t. ex. den yrkesmässiga lastbilstrafikens andel av den totala lastbilstrafiken. Än svårare är att utgående från dessa relationstal säga något om hur denna totalkvantitet förändras från ett år till ett annat. Materialen medger ej heller någon uppskattning av transportarbetet uttryckt i tonkilometer eller av medeltransportlängden, varför redovisningen endast kan omfatta transporterade ton gods fördelade på ursprungslän och destinationslän.

Under vart och ett av åren 1954 och 1955 utförde statens biltrafiknämnd endast en undersökning, 1954 under mars—april och 1955 under september—oktober, rörande den yrkesmässiga fjärrtrafiken med lastbil. År 1956 utfördes ingen undersökning och 1957 endast en under mars—april. Resultat från denna undersökning redovisas i tabell 22. Tabellen visar att transportererna av oförändrat virke, utförda av den yrkesmässiga biltrafiken under mars—april 1957, uppgick till 10 462 ton mot 12 380 ton under september—oktober 1955. Av vad ovan sagts framgår, att totaluppskattningar och årsjämförelser på basis av resultaten av dessa undersökningar är alltför osäkra att göra, helst som syftet med dem egentligen är att belysa konkurrensförhållandena mellan järnvägs-transporter och lastbilstransporter. Ifrågavarande syfte medför kravet att en transport på 100 km och mera måste ha passerat en huvudort för att räknas som fjärrtransport i undersökningen. Detta föranleder i sin tur, att en mängd timmertransporter med lastbil på 100 km och mera bortfaller och alltså ej betraktas som fjärrtransporter. Det finns t. ex. stora områden i Norrland,

där transporter på 100 km och mera kan förekomma, bl. a. till järnväg, utan att någon huvudort passerats. Tabell 22 ger en bild av trafikströmmarna i riket 1957. Det mest iögonfallande i tabellen är den stora omfattningen av fjärrtransporterna inom Västerbottens län, där den transporterade virkesmängden uppgick till inte mindre än 1 272 ton, en kvantitet som aldrig tidigare uppnåtts.

Fortfarande torde de siffror rörande skogsbrukets totala biltransporter drivningsåret 1953/54, vilka lämnats i den av Skogsbrukets motortransportkommitté förtagna »Biltransportutredning 1955» och vilka även i huvudsak redovisats i Skogsstatistisk årsbok 1954, ha aktuellt intresse. Enligt utredningen biltransporterades för skogsbrukets vidkommande icke mindre än 18 milj. ton rundvirke 1953/54. Det järnvägstransporterade rundvirket uppgick 1954 till 1,4 milj. ton och det flottade virket till 8,1 milj. ton. Medeltransportlängden för dessa virkestransporter på lastbil uppgick till ca 30 km, d. v. s. transportererna var i allmänhet korta. Medeltransportlängden för rundvirkestransportererna på järnväg uppgick däremot till ca 250 km.

6. Fartygstransporter

För transporter av oförändlat virke till utlandet är fartyg det utan gensägelse viktigaste transportmedlet. För inrikes transporter spelar de däremot än alltmer underordnad roll i jämförelse med flottled, järnväg och lastbil. Detta förhållande beror bl. a. på att fartygstransport nästan undantagslöst förutsätter dyrbara omlastningar, och kostnaderna för dessa blir relativt högre för kortare transportsträckor.

I tabell 23 redovisas de under 1957 inom landet lossade kvantiteterna av rundvirke i inrikes hamn. Dessa upp-

gick till 50 000 m³f. mot ungefär 90 000 m³f. 1956, d. v. s. en minskning med ca 45 %. (1956 upvisade en ökning gentemot 1955 med 35 %.) Av det lossade virket utgjordes 26 % av timmer o. d. (f. å. 17 %), 30 % av massaved o. d. (f. å. 45 %), och 44 % av brännved (f. å. 29 %). Av timmer o. d. har 89 % gått till hamnar i Kalmar län och 10 % till hamnar i Skaraborgs län. Fartygstransporterna av massaved och props minskade avsevärt 1957, till en tredjedel mot 1956. Bland mottagarna av sistnämnda båda sortiment märkes främst Stockholms och Kalmar län, som tillförs nära 40 % respektive 28 % av den fartygstransporterade kvantiteten. Som vanligt har Kalmar län (Öland) mottagit en stor del (29 %) av den fartygstransporterade brännveden. Störste mottagare av detta sortiment under året var dock Värmlands län (Karlstad) med 38 %. Till hamnar i Göteborgs skärgård gick 15 % av sådan brännved.

7. Havsfloppning

Enligt kommerskollegii sjöfartsstatistik skulle 1957 ungefär samma kvantiteter som föregående år d. v. s. 5,8 milj. m³ rundvirke eller ca 44 % (f. å. 49 %) av det vid skiljeställena under året levererade godset ha transporterats i timmerflottar till magasin i hamn eller vid lastageplats. I denna statistik innefattas emellertid icke blott havsfloppning i egentlig¹ mening utan även all bogsering av flottgods, som sker bl. a. i älvmynningar. Det är därför icke möjligt att med hjälp av befintlig statistik få någon uppfattning om den egentliga havsfloppningens omfattning. Det är emellertid känt, att betydande kvantiteter gagnvirke ramdrages i djuphavsflottar och bogseras i huvudsak från Norrland till vissa mellan- och sydsvenska skogsindustrier. Vidare går en stor del av Sveriges import av virke från Finland i flottar över Bottniska viken.

II. Virkesförbrukning och produktion m. m.

1. Sågverksindustri

Vid en av kommerskollegium företagen allmän sågverksinventering, som avsåg förhållandena 1953 och var den första i sitt slag i landet, visade sig att det svenska sågverksbeståndet omfattade totalt nära 8 000 produktionsenheter, av vilka 3 800 till övervägande del betjänade jordbruksmarken med sågning av husbehovsvirke (SOS »Sågverksdriften i Sverige år 1953»).

Kommerskollegii ordinarie statistik omsluter i fråga om sågverk endast anläggningar med minst fem personer systersatta i genomsnitt under året. Ehuru till antalet endast ungefär 15 % av det totala svarar dessa verk för omkring

80 % av trävaruproduktionen, en andel som dock varierar, enär småsågarnas produktion som regel mera följer svängningar i konjunkturläget än de större verkens. Kändedomen om den årliga produktionsmängden i sin helhet har sälunda varit bristfällig, vilket dock nu till stor del avhjälpts. Kommerskollegium har nämligen funnit medel att på statistiskt tillfredsställande sätt beräkna produktionen även vid den mångfald småsågar, som ej årligen lämnar upp-

¹ Det torde vara lämpligt, att med »havsfloppning» beteckna endast bogsering av timmerflottar till förläggningsverk eller magasin inom annat flodområde än det varifrån virket blivit utskilt eller, där detta är svårt att avgöra, bogsering på sträckor överstigande exempelvis 100 km.

Tabell Å, a. Totalproduktionen av sågade trävaror av furu och gran vid avsalu- och husbehovssågar åren 1953—1957. Länsvis

Total production of coniferous lumber by commercial sawmills and sawmills for household use in 1953—1957. By counties

Län County	Mättenhet: 1 000 stds Unit of measurement: 1 000 stds				
	1953	1954	1955	1956	1957
Nb	117,4	137,9	140,2	112,9	115,2
Vb	94,9	104,8	105,8	91,9	94,4
Jtl	20,5	25,7	26,0	22,8	21,7
Vnr	145,1	151,9	149,5	139,5	144,1
Gvl	166,7	194,3	189,2	169,3	169,1
Kpb	99,3	114,9	116,5	109,2	113,2
Vrm	126,6	139,6	138,1	125,2	134,5
Ör	67,3	84,6	85,5	81,4	79,7
Vstm	41,5	55,3	64,0	55,6	53,1
Ups	37,7	47,0	42,8	47,0	40,1
Sth	29,1	34,4	36,7	33,4	30,4
Sdm	51,5	64,7	62,4	51,0	47,9
Ög	67,9	89,8	93,0	72,8	66,6
Skb	46,1	55,7	57,6	54,1	53,1
Äbg	56,1	64,9	69,4	64,9	60,9
Jkp	98,1	110,0	110,4	102,9	110,5
Krb	80,6	92,4	90,7	85,7	92,9
Klm	91,1	104,3	106,6	95,9	108,4
Gtl	6,3	6,8	8,0	6,8	6,3
Gbg	10,4	8,9	9,1	9,1	7,8
Hl	21,9	22,2	23,9	22,8	22,1
Bl	19,4	22,1	21,8	20,2	22,1
Krs	33,3	35,6	38,3	37,6	38,8
Mlm	7,3	7,4	6,6	8,5	6,9
Summa Total	1 536,1	1 775,2	1 792,1	1 620,5	1 639,8

gifter därom. I tabell Å, a redovisas totalproduktionen av barrvirke, dels 1953 enligt den allmänna sågverksinventeringen och dels 1954—1957 enligt beräkning. Enligt tabellen skulle produktionen 1957, som dock beräknats på ej granskat primärmaterial, vara 8 à 9 % mindre än rekordåret 1955.

Sågverksindustriens tyngdpunkt inom landet har på ett 30-tal år markant försjutits mot söder, som framgår av tabell Å, b.

Timmerförbrukningen låter sig be-

räknas — i den mån direkta uppgifter saknas — på basis av de sågutbytesprocenter, som framkom vid sågverksinventeringen för 1953. Genomsnittligt för alla verkstyper var sågutbytet 53 % av timrets verkliga volym exkl. längdövermål, något högre vid de mindre och något lägre vid de större verken. Den totala förbrukningen 1957 av sågtimmer av barrträd inom landet kan sällunda beräknas till ca 14,5 milj. m³f. inom bark.

Inom kommerskollegium har påbör-

Tabell Å, b. Totalproduktionen av sågade trävaror av furu och gran vid avsalu- och husbehovssågar åren 1927—1957. Områden

Total production of coniferous lumber by commercial sawmills and sawmills for household use in 1927—1957. By regions

År Year	Övre o. mel-lersta Norrland		Gävleborgs, Kopparbergs o. Värmelands län		Östra Svealand		Götaland		Hela riket Entire country	
	1 000 stds.	%	1 000 stds.	%	1 000 stds.	%	1 000 stds.	%	1 000 stds.	%
1927	646	42	430	28	216	14	256	16	1 548	100
1928	708	40	479	27	257	15	307	18	1 751	100
1929	714	43	448	27	241	14	274	16	1 677	100
1930	643	42	424	28	210	14	249	16	1 526	100
1935	564	39	388	27	212	14	287	20	1 451	100
1940	407	33	351	28	187	15	301	24	1 246	100
1945	370	30	338	28	154	13	352	29	1 214	100
1950	401	27	388	26	213	14	490	33	1 492	100
1953	378	25	393	25	277	15	538	35	1 536	100
1954	420	24	449	25	286	16	620	35	1 775	100
1955	422	24	444	25	291	16	635	35	1 792	100
1956	367	23	404	25	268	16	581	36	1 620	100
1957	375	23	417	25	251	15	597	37	1 640	100

jats en ny allmän sågverksinventering, avseende förhållanden under 1958. En sammanfattning av dess resultat är avsedd att intagas i Skogsstatistisk årsbok 1958.

Den timmerförbrukning och produktion, som belöper på de av kommerskollegii ordinarie årsstatistik omfattade sågverken, redovisas i tabellerna 24—25.

2. Fanér- och plywoodindustrierna

Under 1957 tillverkades plywood (kryssfanér) vid 9 fabriker samt enkelfanér och lamellträ vid 13 fabriker.

Produktionen av furu- och björk plywood samt lamellträ utgjorde 45 000 ton, var till kom enkelfanér av inhemskt eller importerat lövträ, ca 10 000 ton. Härutöver har lamellträ tillverkats vid vissa sågverk och snickerifabriker.

Den totala råvaruförbrukningen vid samtliga fanér- och plywoodfabriker

var, som framgår av tabell 24, 159 000 m³f., utländskt virke inräknat.

3. Massaindustrien

Vid 1957 års slut fanns inom landet 111 större eller mindre anläggningar för massaframställning. Antalet fabriker blir 127, om man beträffande integrerade anläggningar räknar t. ex. sulfit- och sulfatsektioner som särskilda produktionsenheter. Under året introducerades i Sverige produktion av s. k. halvkemisk massa, i det att tre nybyggda fabriker i Värmland, Västergötland och Skåne togs i bruk. Ett uppmärksammat jordras förorsakade svåra skador och ärslångt driftstopp vid sulfitfabriken i Göta.

De senare åren har kännetecknats av fortgående och stark produktionsökning inom massindustriien. Tekniska rationaliseringar, ny- och utbyggnader samt övergång till kontinuerlig drift har i

låter sig be-

År	Slip-massa	Sulfitcellulosa		Sulfatcellulosa		Summa
		blekt	oblekt	blekt	oblekt	
1948	677	588	761	208	769	3 003
1949	635	621	676	203	752	2 887
1950	723	728	725	251	760	3 187
1951	747	699	787	288	821	3 342
1952	659	639	709	300	718	3 025
1953	719	700	676	311	794	3 200
1954	800	792	764	391	900	3 647
1955	873	854	815	418	949	3 904
1956	924	896	842	440	1 003	4 105
1957	960	955	775	504	1 051	4 245

ansenlig omfattning skett, åtgärder som samtidigt syftat till förbättrad driftsekonomi och höjd produktion.

Årsproduktionen uppgick 1957 till 4 1/4 milj. ton, vilket är mer än något tidigare år. Utvecklingen under de senaste tio åren belyses av ovanstående tabell. Måttenheten är 1 000-tal ton torrtäckt vikt. Av tabellen framgår, att ökningen varit starkast inom sulfatsektorn och att de blekta massornas andel i celulosaproduktionen med åren blivit allt större. Massaproduktionen 1957 är redovisad länsvis i tabell 26.

Förbrukningen av rundvirke vid masfabrikerna uppgick (tabell 24) till drygt 17 milj. m³f., varav nära 1 milj. lövved. Härutöver har cellulosafabrikerna använt ca 1,4 milj. m³f. sågverkshack, ca 30 000 m³t. ribb- och bakaved samt ca 180 000 m³t. s. k. klenvirke av olika slag.

4. Wallboardindustriens

Antalet verksamma boardsfabriker i landet har varit oförändrat 17, sedan driften 1954 nedlades vid Törefors i Norrbottens län. De flesta fabrikerna är förlagda till eller i närheten av sågverk, från vilka en stor del av råvaran hämtas i form av sågavfall.

Aven wallboardproduktionen satte nytt rekord 1957 med 513 000 ton. (Under åren närmast före senaste världskriget tillverkades endast ca 90 000 ton.) Hard board ingick 1957 med 84 %, porös med 16 %. Omkring två tredjedeler exporterades.

Utvecklingen inom denna industriären under en tioårsperiod framgår av följande produktionssiffror i 1 000-tal ton:

1948	255	1953	272
1949	327	1954	368
1950	273	1955	429
1951	328	1956	450
1952	230	1957	513

Rundvirkesförbrukningen 1957 utgjorde (tabell 24) 458 000 m³f. huvudsakligen av furu. Härutöver användes ca 600 000 m³f. sågverkshack, ca 300 000 m³t. ribb- och bakaved samt ca 400 000 m³t. klenvirke. Sågverkshack och framför allt ribb- och bakaved innehåller numera ansenliga mängder bark, sedan industrien funnit möjligt att låta viss kvantitet därav ingå i boarden. Denna omställning har inneburit en kännbar lättnad för avsättningen av särskilt de mindre sågverkens biprodukter.

I mindre omfattning har även slipmassa använts som råvara.

5. Förbrukning av brännyved m. m.

Några nyare undersökningar om brännyvedförbrukningens storlek utöver vad som meddelats i de senaste årsböckerna har ej förekommit. Att vedåtgången hastigt minskade i början av 1950-talet genom en omfattande övergång till koks och olja är allmänt känt. Minskningen torde alltjämt fortgå, ehuru i längsammare takt, bl. a. som en följd av jordbruks s. k. ytter rationalisering, varigenom brukningsdeaternas antal sjunker.

Beräkningar har givit vid handen att totalbehovet av brännyved inom landet kan anses vara omkring 12 milj. m³t. per år, varav ca 10 milj. m³t. skogsväd, resten ribb, bakar, rinvägsved och an-

nat avfall. I tabell 11 har avverkningen av skogsväd angivits till 5,5 milj. m³f., bark främräknad.

Diverse rundvirke för jordbruks — ute om sågtimmer — kan nu beräknas ha nedgått till en kvantitet om något över 200 000 m³f. (270 000 m³f. enligt 1951 års stickprovundersökning).

Träkolningen har som allmänt känt gått starkt tillbaka i omfattning under efterkrigsåren. Den nuvarande vedåtgången kan tillfredsställande uppskattas på basis av industriens, främst järnbruks, trädöksförbrukning. Omkring 450 000 m³f. ved kan beräknas ha åtgått för kolning under 1957, varav ca 20 % ribbved.

III. Export och import

1. Oarbetade trävaror.

Sveriges export av rundvirke är av ringa omfattning i jämförelse med de kvantiteter, som undergår industriell förädling inom landet. Under 1957 exporterades ca 1,6 milj. m³f. eller omkring 4 % av den totala avverkningen 1956/57. Exportmängden, som till största delen består av massaved och props, växlar ej oväsentligt år från år.

Importen av rundvirke är numera betydligt mindre än exporten och har de senare åren ej varierat så mycket till sitt omfång. Under 1957 importerades ca 0,5 milj. m³f.

En återblick på de sista tio årens utveckling av vår utrikeshandel med rundvirke kan vara av intresse. I sammanställningen på sid. 78 redovisas därför enligt handelsstatistiken exportrade och importerade mängder i 1 000-tal m³ fast mått. I detta sammanhang kan nämnas, att impregnerade stolpar

ingår i handelsstatistiken under den något oegentliga rubriken oarbetade trävaror. Det sortiment, som i nämnda statistik betecknas »Ved» (stat. nr 751, 752) har uteslutits, då det ej helt består av rundvirke.

Västtyskland är numera vår klart dominerande exportmarknad för rundvirke; dit gick under 1957 över 60 % av utförseln. T. o. m. i fråga om props, varav Storbritannien tidigare brukat absorbera huvudparten, har Västtyskland de senaste åren varit vårt viktigaste avnämナルand. Storbritannien har dock under 1957 köpt mycket mera svensk props än de två närmast föregående åren, då svenska exportörer utvann bättre priser på andra marknader.

Med Norge sker traditionellt virkesutbyten via gränshandeln framför allt i Värmland och Dalsland. De några åren rätt omfattande leveranserna av massaved till Norge har dock 1957 starkt re-

År	Sågtimmer m. m. av barträdd		Massaved		Props		Övr. rund- virke		Summa	
	exp.	imp.	exp.	imp.	exp.	imp.	exp.	imp.	exp.	imp.
1948	26	100	117	610	195	—	47	35	385	745
1949	42	161	129	436	659	—	74	18	904	615
1950	32	458	255	490	242	0	80	21	609	969
1951	29	456	170	742	316	0	43	40	558	1 238
1952	48	358	183	782	1 000	—	78	26	1 309	1 166
1953	61	252	206	275	552	4	106	31	925	562
1954	108	331	581	293	329	—	90	61	1 108	685
1955	102	204	1 051	280	436	0	99	47	1 688	531
1956	85	182	747	348	269	—	76	56	1 177	586
1957	106	131	890	299	457	—	79	49	1 532	479

ducerats. Smärre kvantiteter virke skeppas från hamnar vid Vänern. Allt som allt utfördes 1957 till Norge ca 170 000 m³f., huvudsakligen massaved, medan nästan dubbelt så mycket importeras därifrån.

Importen av finskt rundvirke, som för några år sedan hade stor omfattning, har 1957 nedgått till ca 120 000 m³f., huvudsakligen sågtimmer.

Gruppen »övrigt rundvirke» i tablåns domineras på exportsidan av ledningsstolpar, varav en stor del impregnerade. Importen gäller huvudsakligen virke av (inhemska eller utländska) lövträder.

I tabellerna 27 och 28 redovisats utrikeshandeln med samtliga trävaror i

säväl kvantitet som värde för åren 1953—1957 och i tabell 29 visas export och import av oförädlat virke 1957 med fördelning på länder. Därav framgår bl. a. att värdet i pengar 1957 utgjorde för exporten 129 och för importen 42 milj. kr.

2. Sågat virke

Under 1957 kom exporten av den svenska sågverksindustriens produkter att uppgå till en större kvantitet än 1955 och blev därmed den största sedan 1930. Totalt utfördes 1 107 000 stds barrträvaror med ett saluvärde om över 1,1 miljard kr. Exportutvecklingen under de senaste tio åren belyses av följande tablå.

År	Bjälkar o. spar- rar	Slipers	Övr. sågade trä- varor		Summa bar- träds- virke
			ohylade	hyvlade	
1948	14	9	483	63	569
1949	15	10	589	63	677
1950	38	9	690	73	810
1951	59	6	778	73	916
1952	33	9	619	45	706
1953	27	10	890	39	966
1954	30	5	852	55	942
1955	31	6	988	48	1 073
1956	22	13	941	47	1 023
1957	25	10	1 032	40	1 107

Av bjälkar och sparrar gick 46 % till Västtyskland och 38 % till Danmark, slipers exporterades mest till Storbritannien och Västtyskland men även till Danmark och Nederländerna.

I sammanställningen redovisas under beteckningen »Övriga sågade trävaror» plankor, battens, scantlings, bräder, lådämnen och annat småvirke. Andelen hyvlade varor fortsätter att sjunka och var 1957 mindre än 4 % mot 20 à 25 % på 1920-talet. Board och plywood har successivt övertagit allt mer av det hyvlade virkets funktion inom byggnadsverksamheten. Storbritannien är alltidjämt det viktigaste avnämnanlandet för vår sågverksindustris huvudsortiment. Av den till 1,07 milj. stds uppgående exportkvantiteten »Övriga sågade trävaror» exporterades sålunda till Storbritannien 42 % medan Nederländerna erhöll 17 %, Västtyskland 14 %, Danmark 9 % samt Frankrike och Belgien tillsammans 8 %. Värdet i pengar av denna export uppgick till 1 105 milj. kr eller genomsnittligt ca 1 030 kr/std. För bjälkar, sparrar och slipers tillkommer ca 27 milj. kr och för lövträvaror något över 3 milj. kr.

Import till Sverige av sågat virke förekommer ej i större omfattning; den var 1957 ca 20 000 stds, varav hälften lövträvaror.

Ytterligare uppgifter om export och import redovisas i tabellerna 27—28.

3. Fanérskivor

Utrikeshandeln med fanérskivor för byggnadsändamål och möbelindustri är av underordnad betydelse i jämförelse med handeln med sågat virke. Utvecklingen de senaste fem åren har gått mot minskad export och ökad import, för 1957 kan t. o. m. konstateras importöverskott.

Exporten av enkelfanér (högst 7 mm tjock) steg 1957 till ca 2 500 ton med ett värde av ca 7,2 milj. kr. En femtedel av mängden var tillverkad av utländska trädsLAG. Västtyskland och Norge dominerade helt på köparsidan. För kryssfanér (plywood) noteras fortsatt nedgång, 1957 års export stannade vid 6,7 milj. ton och dess värde vid ej fullt 8,5 milj. kr. De viktigaste importländerna är alltidjämt Danmark och Västtyskland, men export sker mer eller mindre till ett 30-tal stater i alla världsdelen. Björkfanér ingår i exportkvantiteten med 8 %, resten är i allt väsentligt furuplywood.

Importen blev 1957 väsentligt större än året före. Av enkelfanér infördes närmare 2 200 ton, det mesta från Västtyskland, Danmark och Frankrike. Av kryssfanér infördes 6 600 ton, varav från Finland över 3 000 ton björkplywood och från Västtyskland 2 500 ton av andra lövträdsLAG. Importvärdet för enkel- och kryssfanér uppgick till ca 19,4 milj. kr.

4. Massa och wallboard

Av Sveriges exportvaror är numera massa för framställning av papper m.m. vår mest betydande produkt, i värde räknat. Följande sammanställning visar exportutvecklingen under de senaste tio åren för massa av olika slag samt för wallboard. Kvantiteterna anges i 1 000-ton torrtänkt vikt. För 1957 kan noteras en viss tillbakagång särskilt för blekt massa.

Av slipmassaexporten kom över 60 % på Storbritanniens del. Bland övriga importländer kan nämnas Nederländerna, Frankrike och Argentina.

Till Storbritannien gick också närmare 30 % av sulfitmassaexporten. Andra betydande köparländer var

Sveriges export av massa och wallboard 1948—1957

År	Slip-massa	Sulfitcellulosa				Sulfatcellulosa			S:a-massa	Wall-board		
		pappersmassa		dis-solv-ing	s:a	oblekt	blekt	s:a				
		oblekt	blekt									
1948	214	453	143	307	903	403	160	563	1 680	95		
1949	258	480	211	312	1 003	450	182	632	1 893	98		
1950	283	553	221	352	1 126	455	227	682	2 091	138		
1951	296	493	178	380	1 051	418	244	662	2 009	183		
1952	269	369	179	267	815	320	226	546	1 630	105		
1953	310	473	291	329	1 093	434	329	763	2 166	127		
1954	358	522	249	348	1 119	423	329	752	2 229	213		
1955	385	505	300	344	1 149	431	339	770	2 304	260		
1956	432	503	366	357	1 226	505	385	890	2 548	300		
1957	413	479	356	363	1 198	454	395	849	2 460	340		

Frankrike, Italien, Västtyskland, Belgien och Nederländerna.

De viktigaste mottagarländerna för svensk sulfatecellulosa är i tur och ordning Storbritannien, Västtyskland, Frankrike och USA.

Värdet i pengar av 1957 års svenska massaexport uppgick till 1 670 milj. kr (1 748 milj. kr 1956). Exporten av papp och papper av svensk massa steg från 921 000 ton till 960 000 ton och ett värde av 952 milj. kr (906 milj. kr 1956). Utvecklingen går sålunda mot ökad vidarefördelning inom landet.

Wallboardindustriens export har oavbrutet ökat sedan 1952 och uppnådde 1957 ca 340 000 ton, vilket motsvarar % av produktionen. Främst bland importländerna kommer för vår del Storbritannien med 133 000 ton därefter Nederländerna med 40 000, USA med 32 000 och Västtyskland med 29 000 ton. Totala exportvärdet för wallboard uppgick 1957 till 154 milj. kr. Import till Sverige förekommer knappast.

5. Tjära och tråkol

Exporten av dessa förr så betydande skogsprodukter är numera av ringa omfattning men medtages här för fullständighetens skull.

Trätjära användes numera mest vid gummitillverkning, sedan dess funktion som träimpregneringsmedel alltmer övertagits av andra kemikalier. Tjärexporten sjönk ytterligare till 3 270 ton 1957 med ett värde av 2,3 milj. kr. Största köpare var Australien och Västtyskland.

Viss export av tråkol förekommer alltid. Den steg till 32 000 m³ 1957 med ett värde av 2,2 milj. kr. Tre fjärdedeler gick till Storbritannien och en femtedel till Norge.

Sammanlagt värde

De i föreliggande redogörelse behandlade sortimenten har alla mer eller mindre direkt sitt ursprung från skogen. Omsättningsvärdet för denna del av vårt utrikeshandel blir följande (i milj. kr).

	Export	Import
Oarbetade trävaror ...	129	42
Sågat virke	1 136	38
Fanérskvior	16	19
Massa	1 670	2
Papper och papp	952	38
Wallboard	154	0
Trätjära och tråkol ...	5	0
Summa	4 062	139
(1956	3 975	128)

Biprodkuter såsom terpentijn, träsprit o. d. har här ej medtagits, exporten därav har liten omfattning.

Värdet av Sveriges totala export av samtliga varor uppgick 1957 till 11,06

miljarder kr (mot 10,07 miljarder kr 1956). Härav kommer följaktligen ungefärligt 37 % på produkter, vartill råvaran erhållits från skogen.

D. VIRKESPRIER OCH OMKOSTNADER

I. Rotpriser

Med skogsvårdsstyrelsernas medverkan har skogsstyrelsen företagit stickprovsundersökningar angående priser m. m. vid försäljning av stämplingsposter från bondeskogar. Resultaten har årligen redovisats i Skogsstatistisk årsbok fr. o. m. 1953. Forcering av grundmaterialets bearbetning har möjliggjort att i föreliggande årgång redogörelse kan lämnas för ej blott 1956/57 års utan även 1957/58 års försäljningar.

En betydande andel av bondeskogsbrukets virkesproduktion ayyttras genom försäljning på rot. Någon statistisk vetskap om kvantiteten förefinns ej; vid grova överslagsberäkningar har den ansetts utgöra omkring en tredjedel av det totala uttaget för avsalu från bondeskogarna eller i runt tal 10 milj. m³sk. Stickprovsundersökningarna omfattar ungefär 0,5 milj. m³sk., varför alltså ca 5 % av allt på rot sålt virke från bondeskogarna skulle ingå i materialet. Uppgifterna härrör från praktiskt taget samtliga länsskogvaktarområden inom landet. I vad mån de framräknade medeltalen skall anses representativa är svårbedömbart; resultatet torde dock vara säkrare för hela riket än länsvis.

I slutet av tabellerna har införts riksmedeltal för de tidigare åren. En jämförelse mellan olika län för ett och samma år blir i fråga om priser och medelvolym ej rättvisande, enär i vissa, särskilt norrländska län, stämplingarna inbegriper virke ner till 3" i brösthöjd, medan det i mellan- och sydsvenska län ej är vanligt att klenare virke än 4" och ibland t. o. m. 6" ingår i försäljningen.

Drivningsåret 1956/57 (tabell Ä, a)

Riksmedelpriiset per m³sk. sjönk sedan året före med ca 15 %, mer i norra och mindre i övriga Sverige. Eftersom rotposternas trädslagsblandning och medelvolym var praktiskt taget oförändrad, kan nedgången i första hand sättas i samband med marknadsutvecklingen, som under senhösten tog sig uttryck i sänkta priser även på leveransvirke. Dessa sjönk särskilt för sågtimmer med 10–20 %, minst i Värmland och mest i norra Sverige. För sulfited sänktes priset med 8–10 %, för sulfatved mestadels mindre. Rotpriset sjönk alltså ungefär i samma grad som sågtimmerpriset och därmed mer än det genomsnittliga leveranspriset för gagnvirke sammantaget. Sortimentsutfallet från rotposter med riksmedeltalets sammansättning och medelvolym per träd, 0,17 m³sk., kan beräknas innehålla mer massaved än timmer.

Drivningsåret 1957/58 (tabell Ä, b)

I jämförelse med de året före sänkta rotpriserna skedde en återhämtning, riksmedelpriiset steg med drygt 10 % till kr 34:93 per m³sk. För Norrlands vidkommande förblev priset dock ungefär oförändrat, i Dalarna och Värmland blev höjningen omkring 10 % och för landet i övrigt genomsnittligt ca 15 %. Vad beträffar trädslagsblandningen var tallens andel betydligt större än året före, och medelvolymen steg något för såväl tall som gran. Dessa förändringar visar tydligt samband med prisutveck-

Tabell Ä, a. Sammansättning, medelpis m. m. för stämplingsposter sålda på rot från bondeskogar drivningsåret 1956/57

Composition, average prices obtained etc. of standing timber on private forests in the felling season 1956/57

Län eller länsdel <i>County</i>	Un- der- sökt antal rot- förfö- sälj- ning- ar <i>No. of sales of stand- ing tim- ber</i>	antal träd <i>No. of trees</i>	I medeltal per rotförsäljning <i>Average per sale of standing timber</i>				driv- nings- väg <i>haul- ing dis- tance</i> km	betalt pris per m ³ sk. <i>Sw. cr.</i>				
			kubikmassa volume <i>volume</i>			medelvolym m ³ sk./träd <i>average volume per tree</i> m ³ sk.						
			m ³ sk. <i>m³ sk.</i>	fördelning of which	tall pine <i>tall pine</i>	gran spruce <i>gran spruce</i>	lös bro- ad- leav- ed <i>lös bro- ad- leav- ed</i>	samtl. <i>all</i>				
Nb lappmarken	52	3 404	428	67	31	2	0,16	0,09	0,06	0,13	1,5	17,98
Vb lappmarken	64	4 294	350	54	29	17	0,09	0,07	0,07	0,08	1,5	18,36
Jtl	91	2 450	341	30	68	2	0,17	0,07	0,15	0,14	2,3	24,37
Vnr	90	1 656	204	58	42	—	0,17	0,09	—	0,12	1,2	27,37
Gvl	96	5 160	781	22	78	—	0,18	0,08	—	0,15	2,1	20,62
Kpb	67	4 020	466	26	72	2	0,18	0,10	0,12	0,12	2,4	24,71
Vrm	68	1 978	410	50	49	1	0,31	0,15	0,27	0,21	1,2	40,09
Ög	100	1 997	356	39	61	—	0,27	0,15	—	0,18	1,2	36,71
Vrm	67	2 950	438	31	66	3	0,22	0,13	0,13	0,15	1,6	38,71
Ör	44	993	284	32	63	5	0,50	0,25	0,15	0,29	1,3	43,52
Vstm	38	606	212	38	61	1	0,44	0,31	0,23	0,35	0,9	37,32
Ups	27	565	180	48	49	3	0,43	0,27	0,16	0,32	0,8	30,33
Sth	29	1 340	240	34	56	10	0,30	0,18	0,11	0,19	0,5	26,92
Sdm	35	827	336	58	39	3	0,52	0,34	0,16	0,41	0,5	39,78
Krb	54	580	242	53	42	5	0,52	0,37	0,19	0,41	0,5	40,93
Skb	33	970	300	42	53	5	0,43	0,27	0,16	0,31	0,6	40,16
Äbg	90	1 103	266	29	66	5	0,28	0,25	0,11	0,24	0,5	37,41
Jkp	95	522	169	40	60	—	0,39	0,29	—	0,32	0,5	44,25
Krb	64	470	172	41	59	—	0,40	0,36	—	0,37	0,4	43,29
Klm n:a	47	882	302	68	28	4	0,42	0,26	0,18	0,34	0,4	44,73
Klm s:a	35	672	239	55	45	—	0,39	0,32	—	0,35	0,3	42,15
Gtl	32	875	221	75	24	1	0,30	0,18	0,15	0,25	0,6	30,86
Gbg	21	1 304	250	26	61	13	0,19	0,22	0,13	0,19	0,9	30,48
HI	38	603	173	50	47	3	0,32	0,27	0,14	0,29	0,4	40,16
Bl	29	1 131	314	21	71	8	0,30	0,30	0,14	0,28	0,3	36,18
Krs	84	500	119	31	58	11	0,30	0,20	0,35	0,24	0,3	34,25
Mim	10	442	187	1	47	52	0,17	0,24	1,65	0,42	0,2	49,93
I	297	3 062	340	50	44	6	0,13	0,10	0,08	0,11	1,6	21,74
II	163	4 690	652	23	76	1	0,18	0,13	0,14	0,14	2,2	21,82
III	168	1 989	378	44	56	—	0,29	0,15	—	0,19	1,2	38,19
IV	658	986	258	42	55	3	0,37	0,23	0,11	0,26	0,6	39,83
V	214	741	186	37	53	10	0,28	0,24	0,22	0,24	0,4	35,30
Hela riket	1 500	1 877	320	39	57	4	0,22	0,15	0,12	0,17	1,0	31,44
1955/56	1 588	1 834	310	41	56	3	0,21	0,15	0,12	0,17	1,2	36,89
1954/55	1 643	1 773	325	38	59	3	0,23	0,16	0,11	0,18	1,2	39,32
1953/54	1 568	1 591	301	39	58	3	0,25	0,17	0,11	0,19	1,4	38,50

Tabell Ä, b. Sammansättning, medelpris m. m. för stämplingsposter sålda på rot från bondeskogar drivningsåret 1957/58

Composition, average prices obtained etc. of standing timber on private forests in the felling season 1957/58

Län eller länsdel <i>County</i>	Un- der- sökt antal <i>No. of sales of standing timber</i>	I medeltal per rotförsäljning <i>Average per sale of standing timber</i>											
		antal träd <i>No. of trees</i>	kubikmassa volume <i>volume</i>			medelvolym m ³ sk./träd <i>average volume, per tree m³ sk.</i>				driv- nings- väg <i>haul- ing dis- tance</i>	betalt pris per m ³ sk. <i>price per m³ sk.</i>	km <i>km</i>	Sw. cr. <i>Sw. cr.</i>
			m ³ sk. <i>pine</i>	fördelning <i>spruce</i>	% <i>of which</i>	tall <i>tall</i>	gran <i>gran</i>	löv <i>bro- ad- leav- ed</i>	samtlig <i>all</i>				
Nb lappmarken kustlandet	44 3 158	367	70	24	6	0,14	0,09	0,06	0,12	1,4	16,78		
Vb lappmarken kustlandet	89 4 333	407	64	22	14	0,11	0,07	0,07	0,09	1,7	18,78		
J1l	80 2 253	321	44	54	2	0,17	0,11	0,15	0,14	2,0	23,16		
Vnr	99 2 037	258	64	29	7	0,17	0,09	0,09	0,13	1,5	26,66		
Gvl	97 4 198	593	35	64	1	0,19	0,12	0,21	0,14	2,1	21,25		
Kpb	56 3 501	520	34	63	3	0,25	0,12	0,18	0,15	1,9	24,37		
Vrm	70 2 095	446	53	45	2	0,32	0,15	0,17	0,21	1,1	38,71		
ör	103 2 007	384	55	45	—	0,27	0,14	—	0,19	1,2	40,86		
Vstm	66 2 588	453	32	63	5	0,26	0,16	0,21	0,18	1,1	42,65		
Ups	50 560	208	41	57	2	0,57	0,31	0,16	0,37	0,7	47,28		
Sth	58 713	267	58	42	—	0,54	0,28	—	0,38	0,9	48,01		
Sdm	39 508	183	56	42	2	0,49	0,29	0,18	0,36	0,8	37,27		
ög	28 861	227	46	49	5	0,38	0,23	0,11	0,26	0,7	32,90		
Skb	48 675	273	51	48	1	0,47	0,37	0,14	0,40	0,5	42,44		
Äbg	60 643	283	58	39	3	0,53	0,38	0,19	0,44	0,7	48,57		
Jkp	40 770	283	44	51	5	0,52	0,33	0,14	0,37	0,4	45,99		
Krb	90 1 246	274	26	71	3	0,26	0,24	0,13	0,24	0,6	38,89		
Klm n:a	99 632	206	40	58	2	0,39	0,30	0,23	0,33	0,5	50,16		
Klm s:a	78 508	175	42	57	1	0,39	0,32	0,43	0,35	0,5	48,37		
Gtl	48 1 393	398	62	33	5	0,32	0,26	0,16	0,29	0,5	44,14		
Gbg	27 968	248	70	27	3	0,29	0,21	0,12	0,26	0,6	30,87		
Hl	19 988	217	22	70	8	0,20	0,27	0,13	0,23	0,7	32,50		
Bl	47 599	170	44	54	2	0,32	0,27	0,16	0,29	0,3	43,12		
Krs	30 788	281	19	73	8	0,45	0,36	0,24	0,36	0,2	47,97		
Mlm	91 467	111	32	43	25	0,23	0,18	0,56	0,24	0,8	37,76		
I	12 558	197	—	71	29	—	0,27	1,50	0,35	0,3	48,03		
II	312 2 905	332	60	32	8	0,14	0,10	0,08	0,11	1,6	21,48		
III	153 3 943	563	35	64	1	0,21	0,12	0,14	0,14	2,0	22,28		
IV	173 2 043	408	54	45	1	0,29	0,15	0,17	0,20	1,2	39,91		
V	732 948	273	44	53	3	0,39	0,25	0,16	0,29	0,6	44,59		
Hela riket	226 641	176	35	54	11	0,28	0,26	0,36	0,27	0,4	39,92		
<i>Entire country</i>	1 596	1 691	313	46	50	4	0,23	0,16	0,12	0,19	1,0	34,93	
1956/57	1 500	1 877	320	39	57	4	0,22	0,15	0,12	0,17	1,0	31,44	
1955/56	1 588	1 834	310	41	56	3	0,21	0,15	0,12	0,17	1,2	36,89	
1954/55	1 643	1 773	325	38	59	3	0,23	0,16	0,11	0,18	1,2	39,32	
1953/54	1 568	1 591	301	39	58	3	0,25	0,17	0,11	0,19	1,4	38,50	

Tabell ö. Av domänverket erhållna medelpriser vid försäljning av rot-poster 1953—1957

Average prices obtained by the State Forest Service for wood sold on root 1953—1957
Mättenhet: kr per m³sk.
Unit of measurement: kr per m³sk.

Område ¹ <i>Region</i>	Försäljningsår				
	1953	1954	1955	1956	1957
Norrland och Dalarna enl. försäljningslängd <i>listed</i>	33,27	34,34	35,25	26,99	25,98
allt å rot sålt virke <i>all wood sold on root</i>	27,55	29,18	30,50	20,43	21,59
Övriga Sverige enl. försäljningslängd <i>listed</i>	51,69	55,57	53,95	43,56	49,29
allt å rot sålt virke <i>all wood sold on root</i>	47,33	49,90	50,48	40,87	44,42
Hela riket <i>Entire country</i>	42,47	44,98	45,07	37,69	38,98
enl. försäljningslängd <i>listed</i>	36,26	39,18	39,76	31,73	33,08

¹ Gränsen mellan de två områdena följer revirindelningen, vilken icke exakt sammanfaller med länsgränserna.

lingen för leveransvirke. Sålunda sänktes priset på sulfited genomgående med ca 10 %. Sulfatedspriset sjönk med endast 2 à 3 % i Norrland, Dalarna och Värmland och förblev oförändrat i övriga Sverige. Sågtimmerpriset höjdes i Norrland med 2 à 3 %, i Dalarna med ca 6 % och längre söderut med 10—15 %. Prisrelationerna mellan timmer och massaved undergick sålunda en ej oväsentlig förskjutning till timrets favor. Tydligtvis steg priset mer för rot-poster än för leveranssortimenten sammantagna, vilket åtnjinstone till en del kan förklaras av den högre medelvolymen per träd och därmed ökat utbyte av sågtimmer, framför allt av furu.

I slutet av tabell Ä, b kan riksmedeltalen för fem år jämföras. Härvid framgår att rotposternas genomsnittliga träd-antal och kubikmassa, följaktligen även

medelvolym per träd, undergått på det hela taget små förskjutningar, och trädslagsblandningen har först 1957/58 visat någon större förändring. Den genomsnittliga drivningsvägen har däremot successivt förkortats från 1,4 till 1,0 km, var till skogsvagnets utbyggnad säkerligen medverkat.

Rotpriserna på enskilda skogar påverkas vanligtvis i hög grad av tendensen vid av domänverket på höstarna hållna kronoskogsauktionerna. Vid dessa utbjudes rotposter enligt upprättade försäljningslängder för varje revir. De omfattar större delen av kronans alla rotförsäljningar och motsvarar omkring en fjärdedel av hela dess årliga gagnvirkesuttag. Vad som ej finner köpare vid auktionerna brukar försäljas efteråt genom införande av anbud eller under hand. Smärre rotposter och sådana,

som innehåller sortiment av mer vari- erande värde, upptas ej i försäljnings längderna utan avyttras direkt från reviren. De högsta medelprierna per m³sk. erhålls vid auktionerna där det bästa virket utbjudes.

I tabell 6 redovisas de medelpriaser, som erhållits under åren 1953—1957, dels för de i försäljningslängd upptagna auktionsposterna dels för allt rotsålt virke.

Auktionsposterna säljs regelmässigt om hösten, men övriga rotförsäljningar sker även på andra tider. Därför blir de olika årens medelpriiser sinsemellan ej fullt jämförbara, om konjunkturläget under något kalenderår undergått mer betydande växlingar. Höstpriserna 1957

enligt försäljningslängd är närmast jämförbara med rotpriserna inom bondeskogsbruket under drivningsåret 1957/58 enligt tabell A, b. Man finner då ungefär samma tendens för prisutvecklingen sedan året före, anserligt högre priser i södra Sverige men i norra t. o. m. något lägre. Enär huvudparten av domänfondens skogar är belägna i Norrland blev riksmedelprisets ökning följdentlig mindre än inom bondeskogsbruket, som dominrar i södra Sverige.

De vid samtliga virkesuttag från kronoskogarna — således inbegripet de i egen regi företagna avverkningarna — erhållna rånettvärdena per m³sk. under de senaste tio åren framgår av tabell 30.

II. Priser på sågtimmer, massaved och brännved

Hösten 1956, vid början av inköpssäsongen för rundvirke under avverkningsåret 1956/57, ansågs utsikterna för exporten av *sågade trädvaror* ganska osäkra. Lagren hade visserligen nedgått både i vårt land och i flera av importländerna, varför inköpsbehoven icke ansågs komma att minska, men kreditrestriktioner m. m. försvarade omsättningen i våra större exportmarknader och man var osäker beträffande prisutvecklingen under 1957. Här till kom att sågverksindustrien tidigare arbetat med mindre gynnsam räntabilitet varför även med hänsyn här till en nedsättning av timmerpriserna ansågs påkallad.

Utsikterna för *massamarknaden* under 1957 bedömdes även åtskilligt pessimistiskt och som fabrikernas lagerställning beträffande massaved var god ansågs även en nedsättning av massavedspriserna nödvändig.

När inköpssäsongen började hösten 1956 med de stora kronoskogsauktionerna och anbudsgivningarna, blev därför efterfrågan ringa, och priserna sjönk, i stort genomsnitt för hela landet med omkring 17 %. Vid de prisuppgörelser för upphugget virke, som därefter på sedvanligt sätt träffades, vidtogs också rätt betydande sänkningar, som i stort genomsnitt uppgick till 12 % för sågtimmer och till 8 % för massaved. Timmer- och massavedspriserna för säsongen 1956/57 framgår närmare av tabellerne 31 och 32.

Inom området fr. o. m. Ljungan och norrut utgår timmerpriserna numera icke per f³tr. utan med visst pris för toppcylindervolymen (f³to.) och ett annat, lägre, för mantelvolymen. Med hänsyn här till har i tabell 31 timmerpriserna för området angivits enligt detta beräkningssätt. För att möjliggöra jämförelse med tidigare års priser i öre per

f³tr. har priserna i tabellen omräknats att avse denna mättenhet och obarkat 16 fots timmer av o/s kvalitet. Resulta-

tet framgår av nedanstående uppställning.

Prisområde		Toppdiameter i tum					öre per f ³ tr.
		6	7	8	9	10	
Ljungan, Indalsälven och Ångermanälven	furu	160	188	204	222	250	»
	grän	—	176	186	198	217	»
Gide älvs		ett	öre	lägre	priser	per	Ljungan m. fl.
öre älvs, Ume älvs		två	»	»	»	»	»
Skellefte älvs		tre	»	»	»	»	»
Pite, Lule, Kalix älvar		fyra	»	»	»	»	»
Torne älvs		fem	»	»	»	»	»

Inom området fr. o. m. Ume älvs och norrut utgår betalningen i stor utsträckning icke med i tabell 31 angivna timmerpriser per kubikfot utan efter stycetskalsprisnotor. Dessa har emellertid uträknats på grundval av de priser, som angivs i tabellen.

Prisutvecklingen sedan hösten 1950 belyses av följande sammanställning över priserna fritt slutskilje vid Ångermanälvens mynnning enligt domänstyrelsens statistik för obarkat furutimber (16" x 8") och för helbarkad sulfitved. Priserna avser situationen i början av respektive drivningssäsong. I den mån prissättningen har grundats på annan mättenhet än f³tr., har prisnoteringarna omräknats att avse denna mättenhet.

År	Sågtimmer		Sulfitved	
	öre per f ³ tr.	Index = 100	öre per f ³ tr.	Index = 100
Hösten 1950 ...	200	177	185	168
» 1951 ...	280	248	270	245
» 1952 ...	225	199	156	142
» 1953 ...	234	207	170	155
» 1954 ...	247	218	190	173
» 1955 ...	243	215	194	177
» 1956 ...	204	180	177	161

Efterfrågan på brännved är alltjämt obetydlig. Försäljningspriserna synes icke ha undergått några större ändringar från föregående år och lämnar alltjämt däligt rotnetto. Försök att förbättra avsättningen av vedvirke genom uppuggning till flis för eldnings i värmeppanor pågår. Priserna på brännved framgår av tabell 33.

III. Drivningskostnader

Avtal rörande skogsarbetet under säsongen 1956/57 kunde träffas först långt fram på värvintern 1957 beroende på att man först ville avvänta resultaten av den centrala uppgörelse, som skulle träffas mellan Arbetsgivareföreningen (SAF) och Landsorganisationen (LO) och som blev klar först den 21 februari 1957. Skogsavtalet anslöt sig till denna uppgörelse med dess s. k. 2 %-regel och tvåårig avtalstid.

De verkliga drivningskostnaderna beror emellertid även mycket på storleken av de tillägg, som avtalsmässigt kan utgå, samt på den i många fall förekommande löneglidning, som sammanhänger med bättre eller sämre tillgång på arbetskraft.

Drivningsförhållandena vintern 1956/57 var i stort sett gynnsamma och arbetstillgången god. Nedsättningen av timmer- och massavedspriserna medför-

de sälunda icke någon minskning av avverkade kvantiteter, vilket närmare framgår av tabell 11. Drivningskostnaderna synes i stort sett ha något minskats under året och framgår av tabellerna 31—33. I kostnaderna ingår även de s. k. gemensamma drivningskostnaderna. Kostnaderna är beräknade som vägda medeltal av erhållna uppgifter från domänverket, skogsägareförbundet samt skogsvårdsstyrelserna och har uträknats enligt samma grunder som tillämpats tidigare år.

	1953	1954	1955	1956	1957
	Drivningskostnader i kr per m ³ sk.				
Norrland o. Dalarna	30:88	29:15	30:70	33:35	32:33
Södra Sverige	20:00	19:49	20:29	21:07	20:88
Hela riket	27:69	26:04	27:40	29:50	28:86

Enligt sammanställningen skulle drivningskostnaderna ha gått ned rätt avsevärt under 1957. Därvid är emellertid att märka att höjningen 1956 på grund av de ogygnssamma drivningsförhållan-

den översiktlig bild av avverkningskostnadernas förändringar lämnar efterföljande sammanställning, som visar medelkostnader för domänverkets skogar. Det bör dock påpekas, att de angivna uppgifterna icke får användas för jämförelser mellan kostnaderna i olika delar av riket, emedan i norra delarna av landet även flottningskostnader i viss utsträckning ingår i kostnaderna. Däremot belyser de kostnadsutvecklingen inom samma område för angiven tidsperiod.

IV. Priser på sågade trävaror och massa

År 1957

Som redan i det föregående omnämnts var prisläget för *sågade trävaror* mycket ovisst hösten 1956. Det har även angivits att lagren hade minskats både i vårt land och i köpareländerna, vilket gjorde att exportaffärerna kom väl igång i slutet av 1956 och till återhämtnade priser. Dessa har sedan i stort sett bibehållits fasta under hela 1957. Här till har även bidragit att sjöfrakterna fallit, varigenom, trots något sänkta cif-priser, fob-priserna kunnat bibehållas oförändrade.

Kvantitativt blev exporten 1957 re-

kordmässigt stor, 1 105 000 stds mot 1 022 000 stds 1956 och 1 073 000 stds 1955. Denna stora export kunde åstadkommas endast tack vare en lagerminskning, som torde varit omkring 100 000 stds vid årets slut. Även timmerlagren minskade något i slutet av 1957.

Inomlandspriserna har som vanligt i stort sett följt exportpriserna, d. v. s. prisläget var fast under året.

Priserna å *massa* har i stort sett dalat något under 1957 som framgår av tabell AB: Där angivna massapriser utgör medelpriser för de under angivna månader exportierade kvantiteterna, oavsett när

Tabell AB. Exportpriser (fob) på sågade trävaror av furu och gran samt på pappersmassa, 1939 och 1948—1958

Export prices of coniferous sawn wood and of wood pulp in 1939 and 1948—1958

År Year	Sågade trävaror ¹ <i>Sawn timber</i>			Massa ² <i>Pulp</i>					
	Furu o/s <i>Pine</i> u/s 2½"× 7"	Gran o/s <i>Spruce</i> u/s 2½"× 7"	Furu o/ gran V <i>Pine and spruce</i> quinta 2½"× 7"	Meka- nisk massa <i>Mechan- ical</i>	Sulfit <i>bleached</i>		Sulfat <i>blekt</i> <i>un- bleach- ed</i>		Sulfat <i>blekt</i> <i>un- bleach- ed</i>
	kr per std <i>Sw. cr. per ton</i>	kr per ton torrtänkt vikt <i>dry weight</i>	kr per ton torrtänkt vikt <i>dry weight</i>	kr per ton torrtänkt vikt <i>dry weight</i>	dis- solving	annan other	blekt	un- bleach- ed	blekt
1939	256	276	218	..	..	219	150	187	121
1948	620	613	593	341	745	694	574	702	535
1949	615	603	561	230	653	502	390	510	356
1950	788	740	705	254	686	650	513	676	486
1951	1 223	1 179	1 145	478	1 484	1 454	1 379	1 486	1 360
1952	1 101	1 053	980	433	1 399	1 038	926	1 046	900
1953	1 100	1 038	984	344	898	688	526	731	480
1954	1 158	1 048	999	342	912	778	596	787	557
1955	1 217	1 082	1 038	343	936	806	639	804	604
1956	1 194	1 050	967	384	936	806	661	818	617
1957	1 194	1 060	980	381	925	793	627	802	602
1958	1 162	1 009	901	349	884	750	586	758	552
1957									
Jan.	1 185	1 055	975	394	920	801	651	804	613
Febr.	1 195	1 055	980	397	930	795	651	797	619
Mars	1 190	1 050	975	384	935	789	647	866	632
April	1 190	1 055	980	379	932	796	637	809	624
Maj	1 195	1 055	970	388	924	782	636	801	608
Juni	1 190	1 065	975	381	923	780	630	806	603
Juli	1 190	1 035	980	383	922	798	607	803	609
Aug.	1 195	1 055	985	371	922	805	622	792	596
Sept.	1 200	1 055	985	377	926	788	618	798	605
Okt.	1 200	1 080	985	374	915	789	619	804	591
Nov.	1 200	1 085	985	370	923	778	612	802	583
Dec.	1 200	1 075	985	382	915	793	619	794	584
1958									
Jan.	1 195	1 075	985	364	912	770	622	794	589
Febr.	1 195	1 090	980	375	907	777	595	783	567
Mars	1 195	1 090	975	367	909	774	604	786	570
April	1 185	1 090	960	364	902	762	604	781	563
Maj	1 175	1 060	935	354	877	756	600	769	557
Juni	1 150	1 005	915	353	871	752	589	767	547
Juli	1 155	950	900	350	873	758	583	727	550
Aug.	1 150	950	885	357	867	733	570	739	551
Sept.	1 140	950	850	346	873	747	585	745	522
Okt.	1 125	950	810	349	885	734	572	747	548
Nov.	1 140	940	805	337	879	731	581	749	541
Dec.	1 140	960	815	334	865	734	557	743	536

¹ Noteringar i Härröns distrikt för under resp. månader träffade försäljningsavtal för ramsågade trävaror.

² Genomsnittspriser under exportmånaden oavsett om försäljningsavtalet träffats då eller tidigare.

försäljningsavtal träffats, till skillnad från de i samma tabell angivna trävarupriserna, som avser prisnoteringar respektive månader.

Massapriser i indextal angives i nedanstående tabell varvid priserna 1948 tagits som bas.

Ar 1958

Som ovan angivits har priserna å *sågade trävaror* under hela 1957 varit fasta och lagren hade minskats vid årets slut. Utsikterna föreföll därför ej ogynnsamma för 1958 års export, särskilt de mindre sågverksägarna i södra Sverige var optimistiska. Sågtimmerpriserna för säsongen 1957/58 steg därför i stort genomsnitt med omkring 5 %. Detta kanske delvis beror på att nedrättningen hösten förut, som marknaden utvecklade sig under 1957, blev väl stor.

Emellertid höll sig priserna på sågade trävaror uppe endast under början av 1958. Därefter följde ett kraftigt bakslag, som mycket synes ha berott på den allmänt sjunkande priserna och den försämrade avsättningen inom USA, vilket ogynnsamt påverkade affärerna även i Europa. Prisfallet blev så kraftigt som i stort genomsnitt 15—20 %, mindre på

bättre furuvaror än på granvaror. Vissa priser under olika månader 1957 och 1958 framgår av tabell AB. Det genomsnittliga prisfallet har dock varit större än vad tabellen anger. Där angivna priser avser nämligen virke från verk med välkända märken (bättre produktioner), som mindre hårt drabbades av pris-sänkningarna. Emedan försägningen 1958 ökade men exporten minskade, har lagren vid årets slut ökats avsevärt. Lagerställningen blev så stor att den påverkade inomlandspriserna så att dessa fick vidkännas ett prisfall, som var något större än det som angivits för exporten.

Massamarknaden har under 1958 utvecklat sig mindre gynnsamt. Någon ökning av exportkvantiteterna har ej kunnat ske, vilket medfört sämre utnyttjande av den utökade produktionskapaciteten. Priserna har även sjunkit, vilket närmare framgår av tabell AB även som av de med ledning av denna tabell uträknade, ovan angivna indextal.

Massavedspriserna för säsongen 1957/58 sänktes med i genomsnitt 8 %. Höjningen av sågtimmerpriserna och sänkningen av massavedspriserna har medfört att betydande kvantiteter virke överförts från massaved till timmer.

År	Mek. massa	Sulfitmassa		Sulfatmassa	
		blekt		blekt	blekt
		dissolv.	annan		
1948	100	100	100	100	100
1952	127	188	150	161	149
1953	101	121	99	92	104
1954	100	122	112	104	112
1955	101	126	116	111	115
1956	113	126	116	115	117
1957	112	124	114	109	114
1958	102	119	108	102	108

E. ARBETARFÖRHÄLLANDEN

I. Löner och avtal

Giltighetstiden för skogsavtalen utlöpte den 31 oktober 1956. Förhandlingarna om nya avtal blev synnerligen långvariga, inte minst av den anledningen att central uppgörelse mellan Svenska arbetsgivarföreningen och Landsorganisationen i Sverige, vars resultat man avvaktade, ej blev klar förrän 21 februari 1957. Uppgörelse träffades för Norrland den 4 mars 1957 med Svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet och den 11 april med Riksförbundet Landsbygdens folk. För södra Sverige träffades uppgörelse den 7 mars resp. den 19 mars.

Uppgörelsen innebar en överenskommelse om tvåårigt avtal löpande t. o. m. 31 december 1958.

Första avtalsåret, 1/11 1956—31/12 1957, innebar för Norrlands del att tidlönen för fullgod manlig arbetskraft över 18 år höjdes med 1 kr per dag. För övriga arbetstagare höjdes daglönerna så att förut befintliga skillnader och relationer bibehölls. Körardaglönerna höjdes med 2 kr per dag. Ackordspriserna höjdes med 2 %. Dessutom träffades den 24 maj uppgörelse om nya färdvägsrättningsbestämmelser.

Även för södra Sveriges del tecknades de nya skogsavtalen inom ramen för överenskommelse mellan Arbetsgivarföreningen och Landsorganisationen. I syfte att minska skillnaden i tidlös mellan avtalet för Bergslagen och för övriga södra Sverige höjdes timlönen för fullgod manlig arbetskraft i det förra med 13 öre samt i övriga delen med 18

öre. Detta innebar efter omräkning, att ackordspriserna för huggning för hela södra Sverige höjdes med 1,8 %, medan ackordspriserna för körning fick 2 % tillägg.

Även övriga avtal avseende skogsbruket i södra Sverige har anslutit sig till 2 %-regeln.

Avtalsslutande parter inom skogsbruket var å ena sidan domänverket, Föreningen Skogsarbeten, Svenska lantarbetsgivarföreningen samt Värmlands och södra Bergslagens skogsarbetargivareförening, å andra sidan Svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet, Riksförbundet Landsbygdens folk (RLF) och i vissa (södra) delar av landet även lokala samarbetssorganisationer av Trävaruindustridepartementet inom Sveriges arbetares centralorganisation.

I tabell 34, baserad på uppgifter från domänverket, redovisas skogsarbetarnas genomsnittliga dagsförtjänster länsvis under drivningssäsongerna 1939/40 och 1954/55 — 1957/58. Enligt tabellen var för hela riket den genomsnittliga dagsförtjänsten för huggare 36 kr 1955/56, 38 kr 1956/57 och 39 kr 1957/58 samt för körare (häst och karl) 60 kr 1955/56, 62 kr 1956/57 och 64 kr 1957/58. Dagsförtjänsten ökade således från 1955/56 till 1956/57 med 5,6 % för huggare och med 3,3 % för körare och från 1956/57 till 1957/58 med 2,6 % för huggare och med 3,2 % för körare. Dessas genomsnittsförtjänster kan dock icke anses vara fullt representativa för skogsarbetarkåren i dess helhet, enär

Tabell CD. Löneutvecklingen 1948—1957 för vuxna manliga arbetare inom skogsbruk, jordbruk och trä-, massa-, pappers- och pappersvaruindustri samt för manlig kontorspersonal inom hela industrien.

Development of wages of adult male workers in forestry, agriculture and in wood, pulp and paper industry and of salaries of male clerical personnel in the whole industry in 1948—1957

År Year	Arbetare Workers				Kontorsperso-nal Clerical per-sonnel
	Skogsbruk Forestry		jordbruk Agri-culture	Industri Manufacturing	
	huggare fellers	körare hauliers (horse and driver)	trä wood	massa, pappers, pappers-varu pulp, paper	
	genomsnittlig dagsförtjänst kr earnings per day	genomsnittlig timlös kr average wages per hour	genomsnittlig månadslön kr average monthly salary	genomsnittlig månadslön kr average monthly salary	
	Absoluta tal				
1948	17,42	31,82	1,77	2,25	2,37
1949	18,74	33,89	1,84	2,31	2,41
1950	17,76	32,46	1,91	2,40	2,50
1951	22,38	39,01	2,18	2,95	3,24
1952	31,62	53,15	2,73	3,42	3,81
1953	30,15	50,18	2,77	3,59	3,94
1954	32,04	53,26	2,84	3,84	4,21
1955	34,23	57,08	3,12	4,17	4,65
1956	35,73	59,54	3,32	4,48	5,05
1957	37,71	62,47	3,54	4,75	5,31
	Indextal (1948 = 100)				
1949	108	107	104	103	102
1950	102	102	108	107	105
1951	128	123	123	131	137
1952	182	167	154	152	161
1953	173	158	156	160	166
1954	184	167	160	171	178
1955	196	179	176	185	196
1956	205	187	188	199	213
1957	216	196	200	211	224

materialet icke innehåller uppgifter från andra skogsägarekategorier än domänverket. Siffrorna torde ge en rättvisande bild av lönenivåns förändringar år från år men endast en grov upp-

fattning om dess läge vid angiven tidpunkt. I detta sammanhang må påpekas att dessa dagsförtjänster för huggare och körare, redovisade i tabellerna 34 och CD, samt i diagram 1, ej bör om-

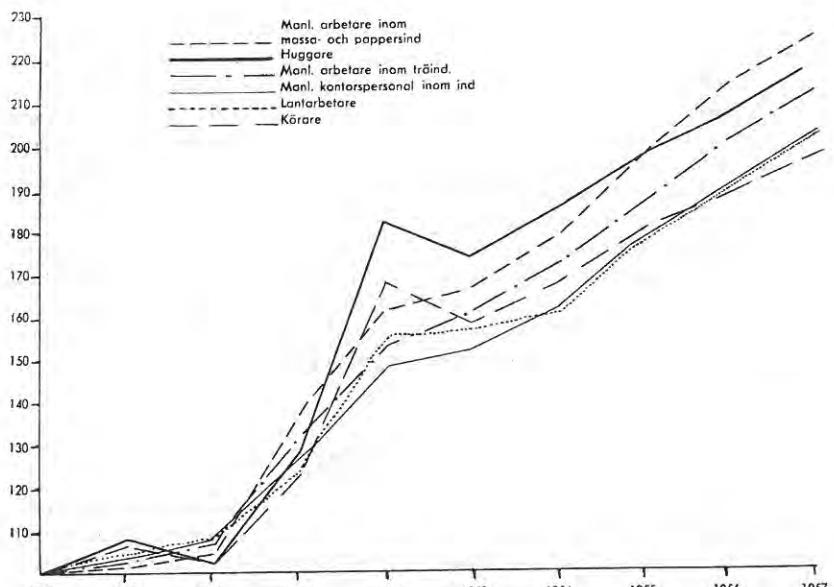

Diagram 1. Löneutvecklingen 1948—1957 för huggare, körare, lantarbeteare, manliga arbetare inom träindustri och massa- och pappersindustri samt för manlig kontorspersonal inom industrien.

räknas till månadslöner genom multiplicering med antal arbetsdagar i en månad, eftersom skogsarbetarna på grund av väderleksförhållandena icke alltid har möjlighet att arbeta samtliga månadens arbetsdagar. Ej heller bör den eventuellt framräknade månadslönen multipliceras med 12 för erhållande av en skogsarbetares årlös, enär den sässong, varunder den ovan nämnda lönen erhålls, är genomsnittligt kortare än ett år.

Samtidigt bör emellertid observeras, vilket också framhållits i utredningen »Skogsbrukets arbetsmarknad» SOU 1956: 36, att utvecklingen rörande anställningsförhållandena inom storskogsbruket särskilt under de senaste decennierna gått därför, att en mycket stor del av arbetsstyrkan utgörs av arbetare, som relativt fast knutits till re-

spektive arbetsgivare. Detta gäller framför allt huggare men även, fast i relativt liten utsträckning, körare. Enligt nyssnämnda utredning utgöres ca 80 % av storskogsbrukets arbetare antingen av fasta årsarbetare eller av säsongsarbetare, som regelbundet arbetar minst 200 resp. minst 60 dagar per år hos en och samma arbetsgivare. Genomsnittligt uppgår de fasta årsarbetarna (huvudsakligen huggare) till 40 % av antalet skogsarbetare hos storskogsbruket. Tabell 34 ger även belägg för det kända förhållandet, att såväl huggare som körare genomsnittligt kommer upp till högre dagsförtjänster i norrländs län och i Kopparbergs län än längre söderut.

I tabell CD jämfördes löneutvecklingen 1948—1957 för vuxna manliga arbetare inom skogsbruk med motsvarande ut-

veckling för vuxna manliga arbetare inom jordbruk samt trä-, pappers- och pappersvaruindustri samt för manlig kontorspersonal inom hela industrien. Av tabellen, liksom ock av diagram 1, framgår att löneutvecklingen under dena tid bland här redovisade kategorier varit gynnsammast för arbetare inom massa-, pappers- och pappersvaruindustri, vilka under denna tioårsperiod fått sina löner ökade med 124 %. Huggarna fick sina löner ökade med 116 % under samma period och arbetare inom träindustrien med 111 %. För lantarbetare

och manlig kontorspersonal inom industrien ökade lönerna till exakt det dubbla under perioden. Sist bland de här redovisade kategorierna kom körarna med 96 % löneökning. Denna kategori är emellertid ej direkt jämförbar med de övriga, enär begreppet »körrare» innebär häst och karl.

De nya avtalen för 1957/58 innebar för flottningspersonalen en förhöjning med ca 2,5 % jämfört med tidigare avtal och för virkesmätningspersonalen en förhöjning med ca 2,3 %.

II. Sysselsättning

I »Skogsbrukets arbetsmarknad» (SOU 1956:36) understrykes att skogsbruket är en av det svenska näringslivets viktigaste grenar. Det uppskattas svara för ungefär en tiondel av nationalinkomsten och närmare hälften av landets totala exportvärde. Skogen beräknas ge sysselsättning åt ca 150 000 årsarbetare; ytterligare 150 000 anställda vid sågverk, massa- och pappersfabriker samt andra träförädlingsindustrier är för sin sysselsättning beroende av råvarutillförseln från skogen. Drygt en åttondel av vår manliga befolkningens totala arbetsinsats sker inom skogsbruk och skogsindustri.

Skogsarbetet, som tidigare mestadels hade karaktären av bisyssla, har under de senaste decennierna mer och mer blivit ett huvudyrke för sina utövare, och antalet i skogsbruket helt sysselsatta arbetare har ökat betydligt, medan säsongerna samtidigt alltmer utjämns. Men skogsarbetet är i realiteten den huvudsakliga inkomstkällan även för stora delar av befolkningsgrupper, som redovisas inom det egentliga jordbruket.

I tidigare årgångar av Skogsstatistisk årsbok har uppgifter, hämtade från Folkräkningen 1950, lämnats beträffande de egentliga skogsarbetarna. Mera aktuella liknande statistiska uppgifter är ej tillgängliga, varför intresserade läsare hänvisas till Skogsstatistisk årsbok 1954 och tidigare årsböcker. Beträffande de arbetare, som mera tillfälligt är sysselsatta med skogsarbete, är kännedom fortfarande ofullständig.

Den enda löpande statistik över sysselsättningen inom skogsbruket, som för närvarande föres, sammantäts av arbetsmarknadsstyrelsen och avser avverknings-, skogsvårds- samt husbygg-nads- och anläggningsarbeten endast vid domänverkets och 54 större skogsholags skogar. Sysselsättningen vid dessa under 1957 och 1958 belyses av tabell 35, vilken omfattar såväl fasta som tillfälliga skogsarbetare.

Om man betecknar totala antalet arbetare sysselsatta i avverkningsarbete under februari 1953 med 100 kan utvecklingen av det manuella arbetet med avverkning under olika årstider under

	1954	1955	1956	1957	1958
Domänverket					
februari	23	22	21	23	24
maj	9	9	11	9	10
augusti	5	5	7	7	6
november	13	13	16	15	12
Skogsbolagen					
februari	78	77	75	81	68
maj	37	42	48	38	32
augusti	30	29	33	32	26
november	52	54	58	50	40
Summa					
februari	101	99	96	104	92
maj	46	51	59	47	42
augusti	35	34	40	39	32
november	65	67	74	65	52
Medeltal	62	63	67	64	54

därpå följande fem år avläsas av ovanstående relativta tal.

Tablån utvisar bl. a. att sammanlagda arbetarantalet under februari, maj, augusti och november minskat från 1954 till 1958 och från 1957 till 1958 med följande ungefärliga procenttal: 9, 9, 9 och 20, medeltal 13, resp. 12, 11, 18 och 20 eller i medeltal 16. Det kan dock sägas att sysselsättningen i stort sett varit ungefärlig densamma år från år, särskilt gäller detta på domänverkets skogar.

I detta sammanhang må även nämnas, att enligt uppgift från Föreningen Skogsarbetens och domänstyrelsens arbetsstudieavdelning (SDA) har t. o. m. avverkningssäsongen 1957/58 inom landet försälsats ca 50 000 motorsågar.

Inom småskogsbruket har skogsägareföreningarna på många håll i landet börjat utföra skogsavverkning och skogsvårdsarbeten med fasta skogsarbetarlag på medlemmars skogar. I de trakter, där denna verksamhet förekommer, har därigenom möjlighet öppnats även för arbetskraften på bondeskogarna att få mer kontinuerlig sysselsättning, var-

jämte arbetet i större utsträckning kunnat mekaniseras. Under åren 1957 och 1958 undersökte arbetsmarknadstyrelsen möjligheterna att upprätta en statistik, som skulle ge en fortlöpande mer allsidig belysning av sysselsättningsförhållandena i skogsbruket än den nuvarande, som, enligt vad ovan sagts, endast omfattar vissa större företag. Resultaten från dessa första undersökningar angående sysselsättningen i bondeskogsbruket företagna i november 1957 och februari 1958 redovisas i det följande.

Enligt »Skogsbrukets arbetsmarknad» (SOU 1956:36) utföres vid böndernas egna avverkningar arbetet i väsentlig omfattning av gården egen folk, d. v. s. gårdsägaren, familjemedlemmar och fast anställda personer (»året-runt-arbetare»). Speciellt är detta fallet i norra Sverige, där gården folk enligt en undersökning utgjorde ca 60 % av de i skogsbruket sysselsatta. I södra Sverige var motsvarande andel 40 %. Den arbetskraft, som därutöver sysselsättes, utgöres merendels av folk bosatta på orten, och bondeskogsbruket har därfor

i ringa omfattning efterfrågat arbetskraft genom arbetsförmedlingarna. Avverkningarna är huvudsakligen koncentrerade till vinterhalvåret — 85 % av dessa utfördes under perioden november—april och 60 % under månaderna januari—mars. Arbetet i skogen är vidare av ganska kort varaktighet, och i genomsnitt sysselsattes gårdenas folk ca 40 dagar per man och år, medan tillfällighetsarbetare arbetade i genomsnitt 26 dagar per man och år. Enligt en annan utredning (»Jordbruks förstärkande med skog» SOU 1957:8) utgöres skogsarbetet huvudsakligen av leverans- och husbehovsavverkning. Till en mindre del förekommer avverkningsarbete på försällda rotposter huvudsakligen i form av körlor. Härjämte utföres skogsvårdsarbeten såsom röjningar, hyggesrensningar, markberedningar o. d. Förhållandet mellan leverans- och rotförsäljt virke sätter sig vidare variera starkt mellan skilda delar av landet. Rotpostförsäljningarna varierar även till sin innehörd med olika typer av förbehåll för säljarens arbetsinsats.

Den planerade statistiska tidsserien, där arbetskraftens förändringar inom bondeskogsbruket fortförande skulle kunna följas, skulle i stort sett ha samma karaktär som den härovan redovisade sedan 1950 kvartalsvis inhämtade serien rörande antalet sysselsatta inom storskogsbruket (domänverket + 54 skogsbolag).

Ifråga om förutnämnda undersökningar 1957 och 1958 må framhållas följande. Den totalmassa (»bondeskogsbruket») inom vilken sysselsättningen skulle mätas, var så omfattande — ca 240 000 bruksenheter — att man av kostnadsskäl valde att göra stickprovundersökningar. Totalmassan reducerades vidare så, att den slutgiltiga

populationen (undersökningsmassan) kom att omfatta bruksenheter med en produktiv skogsareal om minst 10 ha i Götaland och Svealand och minst 25 ha i Norrland, totalt omfattande ca 164 000 bondeskogsbruksenheter. Enligt tidigare undersökningar (SOU 1957:8) sysselsätter skogsbruk under dessa gränser en obetydlig del av den ur arbetsmarknadssynpunkt viktiga kategorin av lejd arbetskraft.

Stickprovets storlek vid de båda undersökningarna bestämdes med hänsyn till resurserna till ca 5 000 eller 3,6 % (1/28) av undersökningspopulationen. Nämnda storlek beräknades i varje fall kunna ge önskvärd precision beträffande förändringar i sysselsättningen mellan olika tidpunkter. Provundersökningarna förlades till tidpunkter, som sammantogs med motsvarande sysselsättningsundersökningar i storskogsbruket för att möjliggöra jämförelser mellan storskogsbruket och bondeskogsbruket. Undersökningarna avsåg läget tisdagen den 12 november 1957 och tisdagen den 11 februari 1958. De statistiska metoder m. m., som tillämpas i undersökningar av detta slag och resultatens säkerhet (medelfelsberäkningar) redovisas i nr 5/1958 »Sysselsättningen i bondeskogsbruket» i den av arbetsmarknadsstyrelsen utgivna serien »Specialundersökningar», ur vilken även föreliggande redogörelse har hämtats.

Av tabell EF. a, framgår att skogsarbete bedrevs vid flera gårdar i februari än i november samt att avverkningsårsongen började tidigare i Norrland än i landets södra delar. Ur tabell EF. b. läsas att procentandelen avverkande gårdar ökar med stigande areal men också att denna procentandels ökning från november till februari för samma storleksgrupp avtar med ökande skogs-

Tabell EF. Antal bruksenheter (gårdar) i procent vid vilka skogsarbete bedrevs i november 1957 och februari 1958 enl. arbetsmarknadsstyrelsens stickprovundersökningar av sysselsättningen i bondeskogsbruket.
Number of farms in per cent engaged on forest work in November 1957 and February 1958 according to the sample surveys on employment in farmers' forests undertaken by the National Labour Market Board.

a. fördelade efter landsdel by region		12/11 1957	11/2 1958
Landsdel ¹ Region	%	%	%
Götaland	12	25	
Svealand	19	41	
Norrland	26	28	
Hela riket ² Entire country	18	30	

b. fördelade efter storleksgrupper av skogsarealer by size of forest area		12/11 1957	11/2 1958
Arealstorlek Forest area	%	%	%
<25 ha skogsmark	8	21	
25—50 »	16	27	
51—100 »	27	39	
101—200 »	34	42	
>200 »	52	49	
Totalt ² Total	18	30	

¹ Beträffande landsdelsbegreppet se redogörelsen för utredningen (»Sysselsättningen i bondeskogsbruket», bil. 5).

² Populationen (undersökningsmassan) uppgick som ovan nämnts till ca 164 000 bondeskogsbruksenheter.

areal, vilket kan tyda på en tidigare påbörjad avverkningsårsong för de större enheterna. Indirekt sammanhänger detta också med storleksstrukturen inom de olika landsdelarna. Gårdar med stora skogsarealer är vanligare i Norrland än i övriga delar av landet.

Avverkning genom rotpostköpare ägerde rum på ytterligare ett antal gårdar, där skogsarbetet icke bedrevs av skogsägaren eller gårdenas folk, varför den procentuella andelen gårdar, som vid undersökningsställfället bedrev skogsarbete, uppgick till 19 % den 12 november 1957 och till 32 % den 11 februari 1958.

Enligt tabell GH sysselsattes i november 1957 ca 60 000 och i februari 1958 ca 110 000 personer i bondeskogsbruket.

Det bör observeras, att de 54 skogsholagens rotpostavverkningar, som är av stor omfattning särskilt i Norrland, ej ingår i denna redovisning. Dessa redovisas nämligen i serien för storskogsbruket. Ställer antalet sysselsatta i bondeskogsbruket i relation till antalet avverkande gårdar, finner man att i genomsnitt var ca två personer sysselsatta per bruksenhetsättning såväl i november som i februari. Skogsvård o. d. arbeten utfördes av 18 % i november och i februari av blott 4 %. Gårdens folk syssel-

Tabell GH. Antal sysselsatta personer i bondeskogsbruket i november 1957 och februari 1958 enl. arbetsmarknadsstyrelsens stickprovsundersökningar av sysselsättningen i bondeskogsbruket.

Number of persons employed in farmers' forests in November 1957 and February 1958 according to the sample surveys on employment in farmers' forests undertaken by the National Labour Market Board.

	12/11 1957		11/2 1957	
	Antal Number	%	Antal Number	%
Avverkningsarbeten <i>Logging</i>				
Gårdens folk <i>Farms' ownlabour</i>				
För gårdens räkning <i>On farm's own account</i>				
Ägare och familjemedlemmar	23 600	37	46 200	41
<i>Farmers and members of their families</i>				
Lejd arbetskraft	21 000	33	37 300	33
<i>Workers engaged by farmers</i>				
At rotpostköpare	1 500	3	5 900	5
<i>On account of buyers of standing timber</i>				
Av rotpostköpare lejd arbetskraft	5 800	9	18 400	17
<i>Workers engaged by buyers of standing timber</i>				
Totalt	51 900	82	107 800	96
<i>Total</i>				
Skogsvård o. d. arbeten	11 400	18	4 300	4
<i>Silviculture etc.</i>				
Summa sysselsatta	63 300	100	112 100	100
<i>Sum total</i>				

sattes huvudsakligen i avverkningsarbeten för egen räkning, d. v. s. för avverkning av leverans- och husbehovsvirke. I liten utsträckning (3 och 5 %) sysselsattes man i sådana rotpostarbeten, som säljaren förbehöllit sig vid rotpostförsäljningen. I avverkningsarbeten för egen räkning ingick kategorierna ägare + familjemedlemmar och lejd arbetskraft ungefär lika proportioner vid novemberundersökningen. Rotpostköparens folk utgjorde i november 9 % av totalantalet arbetare men februariandelen var nästan fördubblad (17 %).

Då undersökningarna utfördes vid samma tidpunkter som i fråga om storskogsbrukstatistiken ligger det nära till hands att jämföra sysselsättningsresultaten i dessa båda serier. Enligt vidstående tabell utgjorde bondeskogsbrukets egen arbetskraft ungefär hälften av antalet sysselsatta och var procentuellt sett ungefär konstant vid båda tidpunkterna. Övriga kategorier, som innehåller storskogsbruk i vidare bemärkelse, visar särskilt en intressant differens. Den relativt ökningen från november 1957

	Antal sysselsatta			
	12/11 1957		11/2 1958	
	Antal	%	Antal	%
Bondeskogsbruket	57 500	51	93 800	53
Rotpostköp. i bondeskogsbr. (exkl. 54 bolag)	5 800	5	18 400	10
Domänverket + 54 bolag	50 400	44	65 300	37
Totalt	113 700	100	177 500	100

till februari 1958 är avsevärt större för kategorien »rotpostköpare exkl. 54 bolag» än domänverket och nämnda bolag. Säsongförändringarna — i den utsträckning de framgår av nämnda data — synes överhuvudtaget vara lägst hos domänverket + de 54 bolagen.

Utredningen »Sysselsättningen i bondeskogsbruket» innehåller slutligen även uppgifter om t. ex. antalet sysselsatta i avverkningsarbete för egen räkning med fördelning på yrkesställning, landsdel samt arealstorlek.

Under 1957 kunde behovet av arbetskraft till skogsbruket utan svårighet tillgodoses. Antalet till arbetsförmedlingarna anmälda lediga platser var under större delen av året lägre än året förrut, varför möjligheter att överföra friställd arbetskraft från andra näringar förelåg i mycket ringa utsträckning. Vinterdrivningarna 1956/57 kunde på grund av gynnsamma väderleksförhållanden slutföras tidigare än vanligt. I vissa län var % av avverkningsprogrammet klart redan vid årsskifte. Uppehållet mellan vinter- och sommaravverkningarna blev sálunda längre än vanligt. Under vårmånaderna återspeglades detta förhållande delvis, så att efterfrågan på arbetskraft var lägre än på flera år. Sommaravverkningarna bedrevs i ej fullt samma höga omfattning som året innan. Under senare delen av året efterfrågades arbetskraft i betydligt mindre omfattning än vid motsvarande tid under 1956. Industriens inriktning på köp i större utsträckning av obarkad massaved bidrog även till att minska arbetskraftsbehovet.

Förhållandena under 1958 var ganska likartade med dem under 1957. Vinterdrivningarna 1957/58 gynnades av en idealvinter, varför avverkningsprogrammet blev klart tidigare än t. o. m. föregående avverkningssäsong. Uppehållet mellan vinter- och sommaravverkningarna blev längre än under 1957 med minskad efterfrågan på arbetskraft under vårmånaderna som följd. Även tidigare på säsongen hade minskad efterfrågan på arbetskraft konstaterats. En viss konjunkturavmattnin var fullt märkbar. Efterfrågan på trävaror och massa var mindre än föregående år och den ökade konkurrensen från utlandet var kännbar. Tabell 35 visar nedgången i antalet sysselsatta i avverkningsarbete under 1958 för storskogsbruket. Även sommaravverkningarna fick vidkännas minskning i sysselsättningen. Den fortsatta mekaniseringen bidrog till en minskad efterfrågan på arbetskraft; detta i förening med övriga förut angivna omständigheter medförde att ytterst begränsade möjligheter förelåg att överföra friställd arbetskraft från andra näringar till skogsbruket. I någon mån motverkades nedgången i avverkningsarbeten av en ökad omfattning av skogs-

vårdsarbetena. Vissa beredskapsarbeten utfördes även under året t. ex. röjningsarbeten och skogsvägbyggnadsarbeten.

De arbetare, som under våren och sommaren friställdes från avverkningsarbeten o. d., ägnar sig i Norrland, Dalarna och Värmland ofta åt flottningsarbete. Sysselsättningen inom flottningsverksamheten redovisas särskilt i tabell 36; en betydande del av de här redovisade arbetarna torde med hänsyn till det anförda även innefattas i uppgif-

terna för februari och november i tabell 35. Efter en omvälvning i statistiken över personalsysselsätt i flottningsverksamhet kan jämförelser avseende denna personal endast göras fr. o. m. 1953.

Sysselsättningen inom flottningsverksamheten vid olika tidpunkter illustreras, förutom av tabell 36, av nedanstående indextal, där antalet i flottningsarbete sysselsatta omkring den 15 maj satts lika med 100.

	flottning o. d.					skiljning o. d.				
	1953	1954	1955	1956	1957	1953	1954	1955	1956	1957
Omkring 15 maj	100	100	100	100	100	8	8	10	8	7
» 1 juli	38	93	155	102	106	25	31	65	50	54
» 15 augusti	19	34	38	41	41	21	29	62	47	50

Antalet sysselsatta den 15 maj 1957 understeg samma antal den 15 maj 1956 med endast 5 % och antalet sysselsatta i flottningsarbete den 15 maj 1953—1957 var 17 055, 12 786, 7 975, 10 164 resp. 9 663.

Av siffrorna framgår, att flottningsförhållandena i stort sett var ganska likartade under 1956 och 1955. Vintern 1956/57 var relativt snörik i landets norra flodområden. Snömängden minskade emellertid söderöver successivt och blev i de mellersta områdena mindre än normal samt i de sydvästra betydligt under den normala. På grund av den förhållandevis kalla våren kom snösmältning och islossning, företrädesvis norrut, att bli något försenade. Vatten tillgången var under början av flottningssäsongen delvis under den normala men kom sedermera, på grund av mycket riklig nederbörd, att bli större än önskvärt. Sålunda förorsakades skillnaden i bl. a. Ljusnan och Dalälven betydande svårigheter på grund av den

starka strömföringen. Det i flottlederna tillsläppta flottgodset kunde i regel utflottas. Undantag av betydelse utgjorde Ljusnan och Dalälven, i vilka ca 15 resp. 6 % av det tillsläppta flottgodset kvarstannade. Tillgången på arbetskraft var i allmänhet god.

Antalet av arbetarpersonalen fullgjord dag dagsverken fördelade sig med ca två tredjedelar på flottningsarbete etc. och ungefär en tredjedel på skiljning etc. Antalet dagsverken inom flottningsverksamheten var 1957 ca 4 % högre än föregående år. Sammanlagt åtgick 1957 ca 1,3 milj. dagsverken (f. å. 1,2) i flottningsarbete.

Läget på arbetsmarknaden belyses även i någon mån av uppgifterna rörande arbetsförmedlingsverksamheten inom skogsbruket. En sammanställning över denna för 1956—1958 finns i tabell 37. Såsom framhålls i not till tabellen ingår däri även flottningspersonal.

Utvecklingen framgår tydligare av diagram 2. I stort sett visar kurvan för

lediga platser en nedåtgående tendens under åren 1956—1958 och särskilt kraftig minskning utvisar »januari-toppen» i 1958. »Januari-toppen» visar efterfrågan på avverkningsarbetare, medan »majtopparna» ger en bild av efterfrågan på flottningsarbetare.

Kurvan för antalet tillsatta platser följer i allmänhet ganska väl densamma för antalet lediga platser åren 1956

—1958 och särskilt gäller detta för 1958. Kurvan för tillsatta platser per 100 lediga visar fr. o. m. juli—augusti en jämnt stigande tendens med ovanligt svaga säsongsväxningar under sommarmånaderna 1958. Nedgången i antalet lediga platser gjorde att dessa kunde tillsättas till omkring 90 % under större delen av 1958.

III. Olycksfall och arbetarskydd

Den 1 januari 1955 trädde lagen den 14 maj 1954 om yrkesskadeförsäkring i kraft. Samtidigt upphörde de förut gällande lagarna om försäkring för olycksfall i arbete och om försäkring för vissa yrkessjukdomar, varmed avses alla yrkesskador som uppkommit på annat sätt än genom olycksfall. Uppgifterna i tabellerna 38, 39 och II i Skogsstatistisk årsbok 1957 avser som vanligt endast arbetsolycksfall.

Näringsgrensindelningen i yrkesskadestatistiken 1955 utgör en omarbetning av det tidigare använda yrkesgruppengrensens schemat. Den ansluter sig till den indelning, som alltsedan år 1940 används i de svenska folkräkningarna, och den överensstämmer beträffande huvud- och undergrupper med internationella rekommendationer. Liksom tidigare är den i princip en indelning efter företagens art. Före 1955 angavs arbetskraftens omfattning inom viss näringsgren i olycksfallsstatistiken med antal årsarbetare, varvid en årsarbetare motsvarade 300 dagsverken eller 2 400 arbetsstimmor. I yrkesskadestatistiken fr. o. m. 1955 redovisas arbetsmängden genomgående i 1 000-tal arbetsstimmor. Därest detta antal ej varit känt, har en under hela året sysselsatt arbetstagare ansetts motsvara 2 150 arbetsstimmor utom för vissa yrkesgrupper med lägre timantal, såsom kontor, skolor och yr-

den obligatoriska yrkesskadeförsäkringen omfattar i stort sett alla arbetstagare i allmän eller enskild tjänst, d. v. s. alla, som är fast eller tillfälligt anställda hos en arbetsgivare. I yrkesskadeförsäkringslagen har arbetstagargreppet, liksom i sjukförsäkringslagen, samma innebörd som inom civilrättslig lagstiftning på andra områden.

Riksörföräkningssanstalten, som sammantäller och publicerar yrkesskadestatistik t. o. m. 1954 i publikationen »Olycksfall i arbete» och fr. o. m. 1955 i publikationen »Yrkesskador» redovisar i sin omarbetade statistik tre skadetyper, nämligen färdolycksfall, eller sådana olycksfall som inträffat vid färd

Tab. 7 och 8. Statens brandinspektion: Meddelanden 1958: 7.

Tab. 11. Beräkningar utförda inom skogsstyrelsen.

Tab. 12 och 13. Uppgifter från domänstyrelsen, stiftsnämnderna, Sveriges häradssallmenningsförbund, Sveriges skogsägareförbund, sockenallmänningarnas förvaltningar, städernas skogsförvaltningar m. fl.

Tab. 14—16. Uppgifter från virkesmätningsföreningarna.

Tab. 17—19. Kommersiella meddelanden 1958, nr 10. Primärmaterial: från frottningsföreningarna till skogsstyrelsen insända årsrapporter.

Tab. 20 och 21. SOS, Sveriges järnvägar 1957 (delvis primärmaterial).

Tab. 22. Uppgifter från primärmaterial inom statens biltrafiknämnd.

Tab. 23. SOS, Sjöfart, berättelse för 1957 (primäruppgifter).

Tab. 24—26. SOS, Industri, berättelser för åren 1953—1957 (delvis ur primärmaterial).

Tab. 27—29. SOS, Handel, berättelser för åren 1953—1957.

Tab. 30. SOS, Domänverket 1948—1957 (tab. 2).

Tab. 31—33. Sammanställda från primärmaterial insamlat av skogsstyrelsen.

Tab. 34, SOS löner 1956, del II tab. P och Meddelande nr 39, nov. 1958, från socialstyrelsens byrå för löne- och sys-selsättningsstatistik. (Primärmaterial utgöres av löneuppgifter från domänverkets revir.)

Tab. 35. Arbetsmarknadssstyrelsens berättelse angående verksamheten 1957 (tab. 4) samt primäruppgifter från arbetsmarknadssstyrelsen.

Tab. 36. Kommersiella meddelanden 1958, nr 10.

Tab. 37. Opublicerade uppgifter, sammanställda inom arbetsmarknadssstyrelsen.

Tab. 38 och 39. SOS, Yrkesskador år 1955.

Tab. 40. SOS, Domänverket 1957 (tab. 15).

Tab. 41. Svenska Jägareförbundets redogörelse för jaktåren 1952/53—1957/58 samt SOS, Domänverket 1953—1957 (tab. 16).

Tab. 42 a och b. Sammanställd inom skogsstyrelsen.

Tab. 43. Statistisk årsbok för Sverige 1957 (tab. 451), samt Yearbook of Forest Products Statistics by FAO, 1958 (tab. 44).

Tab. 44—47. Yearbook of Forest Products Statistics by FAO, 1958.

TABELLER

Tabell 1. Rikets areal vid 1957 års slut fördelad på skogsmark, inägor, impediment och vatten. Skogsmarksareal per invånare och per ha inägomark. Länsvis

Forest area, other productive land, unproductive land and water at the end of 1957.
Forest area per inhabitant and per ha cultivated land. By counties

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län och länsgrupp ¹ <i>County</i>	Areal (km ²)					Skogsmark i % av total areal ³ <i>Forest area in % of total area</i>	Areal skogsmark (ha) <i>Forest area</i>	
	Skogs- mark <i>Forest land</i>	Inägor ² <i>Other productive land</i>	Impedi- ment och övrig mark <i>Unproductive and other land</i>	Vatten ³ <i>Water</i>	Summa ³ <i>Total</i>	Forest area in % of total area	per inv. <i>per inhabitant</i>	per ha inägomark <i>per ha cultivated land</i>
Nb	40 519	1 002	57 388	6 966	105 875	38,3	15,8	40,4
Vb	32 269	1 374	21 753	3 745	59 141	54,6	13,4	23,5
Jtl	26 777	868	19 864	4 040	51 549	51,9	18,7	30,8
Vnr	19 149	1 359	3 614	1 581	25 703	74,5	6,6	14,1
Gyl	14 131	1 264	2 801	1 529	19 725	71,6	4,8	11,2
Kpb	20 265	1 348	6 738	2 013	30 364	66,7	7,1	15,0
Vrm	12 777	2 118	2 710	1 811	19 416	65,8	4,4	6,0
Ör	5 335	1 625	1 309	738	9 007	59,2	2,0	3,3
Vstm	3 755	1 725	967	325	6 772	55,5	1,7	2,2
Ups	2 703	1 635	915	145	5 398	50,1	1,6	1,7
Sth ⁴	6 303	1 621	2 214	313	7 951	47,8	0,3	2,3
Sdm	3 228	1 933	1 089	573	6 823	47,3	1,4	1,7
Ög	5 374	3 049	1 635	1 022	11 080	48,5	1,5	1,8
Skb	3 412	3 519	1 140	379	8 450	40,4	1,4	1,0
Äbg	6 492	2 461	2 756	1 054	12 763	50,9	1,7	2,6
Jkp	6 555	1 865	2 169	899	11 488	57,1	2,3	3,5
Krb	5 853	1 288	1 836	936	9 913	59,0	3,7	4,5
Klm	6 818	2 232	2 048	524	11 622	58,7	2,9	3,1
Gtl	1 392	987	761	33	3 173	43,9	2,5	1,4
Gbg	1 625	1 081	2 250	188	5 144	31,6	0,3	1,5
Hl	2 081	1 563	1 110	176	4 930	42,2	1,2	1,3
Bl	1 766	689	454	130	3 039	58,1	1,2	2,6
Krs	2 564	2 632	960	263	6 419	39,9	1,0	1,0
Mlm	648	3 586	518	112	4 864	13,3	0,1	0,2
I	72 788	2 376	79 141	10 711	165 016	44,1	14,7	30,6
II	45 926	2 227	23 478	5 621	77 252	59,4	10,6	20,6
III	34 396	2 612	9 539	3 542	50 089	68,7	5,9	13,2
IV	66 105	25 071	20 788	8 719	120 683	54,8	1,6	2,6
V	10 076	10 538	6 053	902	27 569	36,5	0,5	1,0
Riket <i>Entire country</i>	229 291	42 824	138 999	29 495	440 609	52,0	3,1	5,4
1956	229 291	43 712	138 096	29 484	440 583	52,0	3,1	5,3

1 Beträff. länsgrupperna, se förkortningar å sid. 17 och karta på sid 18.

Concerning group of counties (major region) see abbreviations on page 17 and map on page 18.

2 Åker och äng (enl. 1956 års jordbruksräkning). Arable land, pastures and meadows according to the Census of Agriculture 1956.

3 Exklusiva sjöarna Vänern, Vättern, Mälaren och Hjälmaren, vilkas sammanlagda areal uppgår till 9 078 km².

Excluding lakes Vänern, Vättern, Mälaren and Hjälmaren (total area 9 078 km²).

4 Inklusive Stockholms stad.

Including the city of Stockholm.

5 Exklusiva otaxerade områden om sammanlagt 542 km², omfattande »Stor-Stockholm», Bo och Järfälla kommuner samt Utö skjutfält. Dessa områden ingår under »Impediment och övrig mark». Excluding unassessed regions amounting to 542 km². These regions are included in »Unproductive and other land».

Tabell 2. Skogsmarksareal under förvaltning eller tillsyn av olika
Forest land administered by different State authorities and by diocesan boards

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
<i>Län och länsgrupp County</i>														
Domänverket <i>State Forest Service</i>														
Kronoskogar		a) Bergverks-skogar	Krono-allmänningar		Allmänna inrättningar samt nationalparker	Ecklesiastika skogar		Summa Total						
Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	
Nb	122 092	9 508	—	—	40	13	*91	*133	5	3	22 228	9 657		
Vb	10 456	3 741	—	—	20	55	1	2	—	—	10 477	3 798		
Jtl	1 376	401	b 1 255	b 1 363	2	0	5	1	—	—	2 638	1 765		
Vnr	1 352	275	—	—	—	—	1	0	—	—	1 353	275		
Gvl	869	204	a 3	0	—	—	0	—	—	—	872	204		
Kpb	12 700	1 093	a 18	a 3	—	—	*10	*1	0	—	2 728	1 097		
Vrm	269	62	a 12	a 4	—	—	30	3	—	—	311	69		
Ör	779	193	a 30	a 4	—	—	*1	—	0	0	810	197		
Vstm	456	111	—	—	—	—	1	0	0	0	458	111		
Ups	71	9	a 14	a 2	—	—	1	0	—	—	86	11		
Sth	219	62	—	—	—	—	*1	—	—	—	220	62		
Sdm	214	51	—	—	11	6	3	1	2	1	231	58		
Ög	405	75	—	—	—	—	6	0	0	0	411	75		
Skb	375	83	—	—	—	—	—	—	0	0	375	83		
Äbg	261	102	—	—	10	1	2	0	—	—	272	104		
Jkp	296	73	—	—	1	0	3	1	—	—	299	74		
Krb	302	68	—	—	—	—	—	—	4	1	306	69		
Klm	573	95	—	—	—	—	*1	*1	—	—	574	96		
Gtl	75	21	—	—	—	—	*4	0	—	—	79	21		
Gbg	87	86	—	—	—	—	3	3	—	—	90	89		
Hl	108	41	—	—	—	—	2	1	—	—	110	42		
Bl	45	3	—	—	—	—	—	—	—	—	45	3		
Krs	170	23	—	—	—	—	6	2	—	—	176	25		
Mlm	39	3	—	—	—	—	0	—	0	—	40	3		
I	32 548	13 249	—	—	60	68	92	135	5	3	32 705	13 455		
II	2 728	676	1 255	1 363	2	0	6	1	—	—	3 991	2 040		
III	3 569	1 297	21	3	—	—	10	1	0	—	3 600	1 301		
IV	4 220	984	56	10	22	7	49	6	6	2	4 353	1 009		
V	524	177	—	—	—	—	15	6	0	—	540	183		
Riket	43 589	16 383	1 332	1 376	84	76	172	148	12	5	45 189	17 988		
Entire country											2 910	828	448	163
1956	*43 560	16 354	1 334	1 377	90	80	172	148	12	5	45 168	17 964		

¹ Här ingår vissa områden som vid domänverkets skogsindelningar ej ansetts taxeringsvärda (sammanlagt ca 2 900 km²).

² Nationalparkar.

³ Därav 9 km² nationalparker.

⁴ Därav f. n. avskilda från skogsbruk 6 566 km² ovanför skogsodlingsgränsen.

⁵ Delvis nationalparker.

statliga myndigheter vid 1957 års slut. Länsvis
at the end of 1957. By counties

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Stiftsnämnder		Annan statlig myndighet									
Diocesan Board		Other State Authority									
Summa		Total									
Fortifikations-förvaltningen		Vattenfallsstyrelsen		Lantbruksstyrelsen		Sjöfartsstyrelsen		Summa			
Prod. sk.		Imp.		Prod. sk.		Imp.		Prod. sk.		Imp.	
148	154	99	14	1	—	121	49	5	5	226	68
143	60	11	2	3	—	101	44	2	1	117	47
373	139	20	14	4	1	84	39	—	—	108	54
237	41	6	4	1	80	17	—	—	90	22	
197	28	6	3	—	—	19	3	—	—	25	6
189	47	4	1	—	—	23	3	—	—	27	4
262	54	8	1	—	—	18	—	—	—	26	1
64	9	58	23	1	—	5	—	—	—	64	23
83	17	2	1	1	—	8	1	—	—	11	2
71	12	13	3	—	—	2	—	—	—	15	3
80	16	67	32	—	—	7	2	—	—	74	34
57	9	16	2	—	—	9	1	—	—	25	3
92	13	6	1	—	—	19	3	—	—	25	4
106	19	19	2	—	—	6	1	—	—	25	3
137	33	10	4	2	1	21	6	—	—	33	11
179	54	34	5	—	—	17	4	—	—	51	9
167	47	5	4	—	—	8	4	—	—	13	8
109	14	2	—	—	—	17	1	—	—	19	1
57	13	20	8	—	—	9	4	—	—	29	12
31	26	6	10	—	—	7	3	—	—	18	13
43	13	2	3	—	—	7	2	—	—	9	5
19	2	2	—	—	—	13	—	—	—	15	—
52	7	28	17	—	—	5	—	—	—	33	17
14	1	4	9	—	—	—	—	—	—	4	9
291	214	110	16	4	—	222	93	7	6	343	115
610	180	26	18	8	2	164	56	—	—	198	76
386	75	10	4	—	—	42	6	—	—	52	10
1 407	297	240	78	4	1	137	23	—	—	381	102
216	62	62	47	—	—	41	9	—	—	103	56
2 910	828	448	163	16	3	606	187	7	6	1 077	359
2 894	801	445	156	16	3	574	153	7	6	1 042	318

Mått enhet: km²
Unit of measurement: km²

**Tabell 3. Skogsmarksareal under skogsvårdsstyrelses tillsyn samt total
Forest land under the supervision of the County Forestry Boards and total forest area**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län och länsgrupp <i>County</i>	Skogar tillhörande Forests owned by									
	Landsting, skogsvårdsst. m. fl. <i>Counties etc.</i>	Häradsallm. och allmänningssk. i Norrl. o. Dalarna <i>Common forests</i>	Städer <i>Towns</i>		Övriga primär- komuner <i>Other communities</i>		Allm. inrätt- ningar <i>Public institu- tions</i>			
	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.
Nb	30	9	2 138	1 050	51	14	33	9	—	—
Vb	36	24	1 023	307	24	2	108	46	—	—
Jtl	25	134	—	—	6	1	151	51	7	6
Vnr	20	3	—	—	37	6	117	18	—	—
Gvl	15	2	366	104	95	18	62	12	—	—
Kpb	11	1	1 589	721	21	1	305	77	15	2
Vrm	12	1	—	—	34	9	98	20	—	—
Ör	5	—	107	20	27	2	52	4	22	4
Vstm	6	1	113	21	57	10	4	—	134	29
Ups	8	1	170	33	7	—	7	1	122	14
Sth	13	3	28	4	192	42	31	7	57	8
Sdm	9	1	198	51	41	12	21	2	—	—
Ög	7	1	259	47	14	3	26	3	16	4
Skb	15	2	62	15	22	2	8	1	28	2
Äbg	20	2	17	6	35	9	41	10	2	—
Jkp	16	4	13	1	31	3	49	11	3	1
Krb	27	13	—	—	14	1	70	11	1	—
Klm	28	1	3	—	47	3	59	7	9	5
Gtl	17	5	—	—	2	—	2	—	—	—
Gbg	14	12	—	—	35	25	20	6	1	—
Hl	45	24	—	—	5	1	30	10	1	—
Bl	4	1	—	—	18	4	20	2	—	—
Krs	9	1	—	—	4	1	17	2	2	—
Mlm	29	1	—	—	16	—	—	—	—	—
I	66	33	3 161	1 357	75	16	141	55	—	—
II	45	137	—	—	43	7	268	69	7	6
III	26	3	1 955	825	116	19	367	89	15	2
IV	166	30	970	198	521	96	466	77	394	67
V	118	44	—	—	80	31	89	20	4	1
Riket	421	247	6 086	2 380	835	169	1 331	310	420	75
1956	413	251	6 087	2 372	807	168	1 305	279	424	74

1 Delvis beräknade siffror.

2 Of which protective forests and forests on poor soil.

3 Skyddsskogar.

4 Därav svårköryngrade skogar 1 208 km².

skogsmarksareal vid 1957 års slut. Länsvis

at the end of 1957. By counties

12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
				Summa <i>Total</i>				därav svår- köryngrade skogar och skydds- skogar ²		
				Aktiebolag <i>Companies</i>				Samliga skogar (tab. 2 och 3) <i>All forests</i>		
				Övriga enskilda <i>Other private owners</i>						
Prod. sk.	Imp. ¹	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Summa	Summa	Prod. sk.	Imp.	Summa
3 930	1 965	11 735	8 562	17 917	11 609	29 526	3 912	40 519	21 488	62 007
7 356	2 869	12 985	4 129	21 532	7 377	28 909	5 516	32 269	11 282	43 551
11 622	4 765	11 847	2 173	23 658	7 130	30 788	5 870	26 777	9 088	35 865
8 573	1 715	8 722	1 126	17 469	2 868	20 337	—	19 149	3 206	22 355
5 854	1 112	6 645	692	13 037	1 940	14 977	—	14 131	2 178	16 309
6 420	1 541	8 960	1 659	17 321	4 002	21 323	423	20 265	5 150	25 415
4 695	939	7 339	953	12 178	1 922	14 100	—	12 777	2 046	14 823
1 559	224	2 625	294	4 397	548	4 945	—	5 335	777	6 112
915	159	1 974	235	3 203	455	3 658	—	3 755	585	4 340
935	114	1 282	95	2 531	258	2 789	—	2 703	284	2 987
364	56	2 744	937	3 429	1 057	4 486	—	3 803	1 169	4 972
240	49	2 406	349	2 915	464	3 379	—	3 228	534	3 762
733	109	3 791	626	4 846	793	5 639	—	5 374	885	6 259
230	46	2 541	287	2 906	355	3 261	—	3 412	460	3 872
368	114	5 567	1 438	6 050	1 579	7 629	—	6 492	1 727	8 219
325	185	5 589	1 077	6 026	1 282	7 305	—	6 555	1 419	7 974
706	205	4 549	901	5 367	1 131	6 498	—	5 853	1 255	7 108
411	82	5 559	960	6 116	1 058	7 174	77	6 818	1 169	7 987
36	47	1 170	378	1 227	430	1 657	*1 226	1 392	476	1 868
28	17	1 393	1 542	1 491	1 602	3 093	—	1 625	1 730	3 355
66	24	1 772	618	1 919	677	2 596	70	2 081	737	2 818
76	8	1 569	170	1 687	185	1 872	*120	1 766	190	1 956
66	20	2 205	371	2 303	395	2 678	*127	2 564	444	3 008
6	3	538	49	589	53	642	*59	647	66	713
11 286	4 834	24 720	12 691	39 449	18 986	58 435	9 428	72 788	32 770	105 558
20 195	6 480	20 569	3 299	41 127	9 998	51 125	5 870	45 926	12 294	58 220
12 274	2 653	15 605	2 351	30 358	5 942	36 300	423	34 396	7 328	41 724
11 481	2 282	45 966	8 152	59 964	10 902	70 866	77	66 105	12 310	78 415
278	119	8 647	3 128	9 216	3 342	12 558	*1 602	10 075	3 643	13 718
55 514	16 368	115 507	29 621	180 114	49 170	229 284	17 400	229 290	68 345	297 635
55 514	16 368	115 637	29 749	180 187	49 261	229 448	17 400	229 291	68 344	297 635

1 Delvis beräknade siffror.

2 Of which protective forests and forests on poor soil.

3 Skyddsskogar.

4 Därav svårköryngrade skogar 1 208 km².

Tabell 4. Virkesförråd på bark, totalt och per ha, fördelat på trädslag och diameterklasser (enligt riksskogstaxeringen 1938—1952) Skogsmark inkl. hagmark. Länsvis

Growing stock incl. bark, total and per ha, by species and size-groups

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län och länsgrupp County	Taxår Year of survey	Trädslag ¹ Species	Virkesförråd i diameterklass (cm på bark) Growing stock by size-groups							
			I milj. m ³ sk.			Per ha skogsmark m ³ sk.				
			Mindre än 15 cm	15-24 cm	25 cm och större	Samtliga Total	Mindre än 15 cm	15-24 cm	25 cm och större	Samtliga Total
Nb	1941	tall	23,9	45,3	35,3	104,4	5,9	11,2	8,7	25,8
		gran	22,6	25,4	14,5	62,5	5,6	6,2	3,6	15,4
		björk	23,6	9,2	1,3	34,2	5,9	2,3	0,3	8,5
		övriga	2,2	1,2	0,4	3,8	0,5	0,3	0,1	0,9
		s:a	72,3	81,1	51,6	205,0	17,9	20,0	12,7	50,6
Vb	1939 —41	tall	17,1	35,3	26,2	78,6	5,3	10,9	8,1	24,3
		gran	32,5	36,4	20,1	89,0	10,1	11,3	6,2	27,6
		björk	20,1	10,1	1,7	31,8	6,2	3,1	0,5	9,8
		övriga	1,5	1,3	0,6	3,4	0,5	0,4	0,2	1,1
		s:a	71,1	83,0	48,6	202,7	22,1	25,7	15,0	62,8
Jtl	1939 —40	tall	17,5	23,8	13,3	54,6	6,5	8,9	5,0	20,4
		gran	35,6	38,2	16,1	89,9	13,3	14,3	6,0	33,6
		björk	13,2	7,4	1,5	22,1	4,9	2,8	0,5	8,2
		övriga	1,7	1,0	0,8	3,5	0,6	0,4	0,3	1,3
		s:a	68,1	70,5	31,6	170,1	25,3	26,4	11,8	63,5
Därav Härjedalen ²	1940	tall	7,8	8,9	4,9	21,6	11,7	13,3	7,4	32,4
		gran	4,4	5,0	2,5	11,9	6,6	7,5	3,7	17,8
		björk	2,3	0,9	0,1	3,3	3,4	1,4	0,1	4,9
		övriga	0,3	0,1	0,0	0,4	0,5	0,1	0,0	0,6
		s:a	14,7	14,9	7,5	37,1	22,2	22,3	11,2	55,7
Vnr	1938	tall	9,0	17,1	12,1	38,2	4,7	9,0	6,3	20,0
		gran	34,4	33,9	11,6	79,9	17,9	17,7	6,1	41,7
		björk	9,3	6,5	1,9	17,7	4,8	3,4	1,0	9,2
		övriga	3,3	1,8	1,1	6,3	1,7	1,0	0,6	3,3
		s:a	55,9	59,4	26,8	142,1	29,1	31,1	14,0	74,2
Gvl	1942	tall	12,3	23,8	22,0	58,1	8,7	16,8	15,6	41,1
		gran	26,0	28,1	11,9	66,0	18,4	19,9	8,4	46,7
		björk	7,2	4,9	1,5	13,6	5,1	3,5	1,0	9,6
		övriga	2,2	0,9	0,5	3,6	1,6	0,7	0,3	2,6
		s:a	47,7	57,7	35,8	141,2	33,8	40,9	25,3	100,0
Kpb ³	1943 —44	tall	19,8	38,8	29,5	88,1	9,7	19,2	14,6	43,5
		gran	29,2	32,8	12,6	74,7	14,5	16,1	6,2	36,8
		björk	7,3	3,7	0,9	11,9	3,7	1,8	0,4	5,9
		övriga	1,3	0,4	0,1	1,8	0,6	0,2	0,1	0,9
		s:a	57,7	75,6	43,2	176,5	28,5	37,3	21,3	87,1
Vrm	1950	tall	7,9	19,6	15,9	43,3	6,1	15,4	12,4	33,9
		gran	22,8	36,8	19,4	79,0	17,9	28,8	15,2	61,9
		björk	5,9	4,7	1,4	12,0	4,7	3,6	1,1	9,4
		övriga	1,5	0,8	0,4	2,7	1,2	0,6	0,3	2,1
		s:a	38,1	61,8	37,1	137,1	29,9	48,4	29,0	107,3
Ör ⁴	1951	tall	3,7	11,1	12,8	27,6	7,1	21,2	24,3	52,6
		gran	8,8	13,6	6,7	29,1	16,8	25,9	12,8	55,5
		björk	3,1	2,6	0,8	6,5	5,8	5,0	1,6	12,4
		övriga	0,9	0,6	0,3	1,8	1,6	1,2	0,7	3,5
		s:a	16,4	28,0	20,7	65,0	31,3	53,3	39,4	124,0

Tab. 4. (forts.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Vstm	1950 —52	tall	3,5	8,7	8,9	21,1	9,3	23,1	23,8	56,2
		gran	5,9	9,9	5,1	20,8	15,6	26,2	13,7	55,5
		björk	2,1	2,0	0,6	4,7	5,6	5,4	1,4	12,4
		övriga	0,6	0,5	0,1	1,2	1,6	1,3	0,3	3,2
		s:a	12,0	21,0	14,7	47,8	32,1	56,0	39,2	127,3
Ups	1950 —52	tall	2,3	4,8	6,8	13,9	8,4	17,8	25,2	51,4
		gran	3,4	6,2	4,5	14,1	12,5	23,0	16,7	52,2
		björk	1,8	1,5	0,4	3,7	6,7	5,4	1,6	13,7
		övriga	0,5	0,3	0,2	1,1	2,0	1,3	0,8	4,1
		s:a	8,0	12,8	12,0	32,8	29,6	47,5	44,3	121,4
Sth ⁵	1950 —52	tall	2,0	5,3	8,4	15,7	5,2	13,9	22,1	41,2
		gran	4,0	7,7	5,4	17,1	10,6	20,3	14,2	45,1
		björk	2,2	1,5	0,5	4,2	5,7	3,9	1,3	10,9
		övriga	1,1	0,7	0,6	2,3	2,7	1,8	1,6	6,1
		s:a	9,2	15,2	14,9	39,3	24,2	39,9	39,2	108,3
Sdm	1950 —52	tall	2,2	5,4	10,4	17,9	6,9	16,6	32,1	55,6
		gran	3,3	5,8	5,6	14,7	10,2	17,9	17,4	45,5
		björk	1,6	1,3	0,8	3,6	4,8	3,9	2,6	11,3
		övriga	0,6	0,4	0,5	1,6	1,9	1,4	1,7	5,0
		s:a	7,7	12,9	17,3	37,9	23,8	39,8	53,8	117,4
Ög	1952	tall	3,4	9,6	18,0	31,1	6,4	17,9	33,6	57,9
		gran	5,0	9,9	10,6	25,6	9,3	18,5	19,8	47,6
		björk	2,1	2,2	1,2	5,5	3,8	4,2	2,2	10,2
		övriga	1,1	0,9	0,9	2,9	2,1	1,6	1,7	5,4
		s:a	11,6	22,7	30,8	65,1	21,6	42,2	57,3	121,1
Skb	1950 —51	tall	2,3	6,4	10,2	18,9	6,6	18,7	29,8	55,1
		gran	3,2	6,2	5,7	15,1	9,2	18,2	16,7	44,1
		björk	2,2	1,8	1,0	5,0	6,5	5,3	2,7	14,5
		övriga	0,7	0,7	0,6	2,0	2,1	2,1	1,6	5,8
		s:a	8,3	15,2	17,4	40,9	24,4	44,3	50,8	119,5
Äbg	1949	tall	3,2	8,8	10,5	22,5	5,0	13,6	16,1	34,7
		gran	7,7	15,5	12,9	36,1	11,9	24,0	19,8	55,7
		björk	3,3	2,6	1,0	6,9	5,1	3,9	1,6	10,6
		övriga	1,0	0,9	0,5	2,4	1,5	1,4	0,8	3,7
		s:a	15,2	27,8	24,9	67,8	23,5	42,9	38,3	104,7
Jkp	1947	tall	3,5	9,1	12,6	25,2	5,4	13,9	19,2	38,5
		gran	7,5	14,1	10,2	31,8	11,6	21,5	15,4	48,5
		björk	2,9	2,4	0,9	6,2	4,4	3,6	1,4	9,4
		övriga	0,6	0,6	0,5	1,7	1,0	0,9	0,7	2,6
		s:a	14,6	26,1	24,1	64,9	22,4	39,9	36,7	99,0
Krb	1946 —47	tall	3,2	8,5	9,4	21,0	5,4	14,5	16,1	36,0
		gran	6,2	11,4	8,3	25,9	10,5	19,6	14,2	44,3
		björk	2,7	2,1	0,7	5,5	4,6	3,6	1,2	9,4
		övriga	0,7	0,6	0,6	1,9	1,2	1,1	1,0	3,3
		s:a	12,7	22,7	19,0	54,4	21,7	38,8	32,5	93,0
Klm	1947	tall	3,9	12,0	17,0	33,0	5,8	17,5	25,0	48,3
		gran	5,8	10,0	7,4	23,2	8,4	14,7	10,9	34,0
		björk	2,8	2,8	1,3	6,9	4,1	4,2	1,9	10,2
		övriga	1,5	1,4	1,5	4,3	2,2	2,1	2,1	6,4
		s:a	14,0	26,3	27,2	67,4	20,5	38,5	39,9	98,9
Gtl ⁶	1952	tall	1,1	3,0	3,7	7,7	7,8	21,9	26,9	56,6
		gran	0,6	1,0	0,6	2,2	4,4	7,8	4,5	15,9
		björk	0,1	0,1	0,1	0,2	0,8	0,7	0,3	1,8
		övriga	0,0	0,0	0,1	0,1	0,3	0,2	0,4	0,9
		s:a	1,8	4,1	4,4	10,3	13,3	29,8	32,1	75,2
Gbg	1949	tall	0,8	1,8	1,4	4,1	5,2	11,0	8,9	25,1
		gran	1,6	3,0	2,3	6,9	9,5	18,4	14,3	42,2
		björk	0,9	0,7	0,3	1,9	5,4	4,2	1,7	11,3
		övriga	0,5	0,4	0,2	1,1	3,3	2,3	1,4	7,0
		s:a	3,8							

Tab. 4. (forts.)

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
H1	1946	tall	1,2	2,2	2,4	5,7	5,7	10,4	11,3	27,4		
		gran	1,5	2,5	2,2	6,2	7,4	11,8	10,5	29,7		
		björk	0,9	0,9	0,5	2,3	4,3	4,3	2,3	10,9		
		övriga	0,7	0,9	0,9	2,5	3,4	4,2	4,3	11,9		
		s:a	4,3	6,4	5,9	16,6	20,8	30,7	28,4	79,9		
B1	1945	tall	0,4	1,0	1,5	2,9	2,1	5,8	8,8	16,7		
		gran	1,4	2,5	2,3	6,2	8,2	14,0	13,1	35,3		
		björk	0,9	1,0	0,3	2,1	5,3	5,4	1,4	12,1		
		övriga	0,8	0,9	0,9	2,6	4,7	4,9	5,0	14,6		
		s:a	3,6	5,3	5,0	13,9	20,3	30,1	28,3	78,7		
Krs	1945	tall	0,8	2,3	3,2	6,3	3,0	9,1	12,2	24,3		
		gran	1,8	2,6	2,6	7,1	7,1	10,1	10,3	27,5		
		björk	1,4	1,2	0,5	3,1	5,4	4,8	1,7	11,9		
		övriga	1,7	2,2	2,6	6,4	6,4	8,5	10,1	25,0		
		s:a	5,6	8,4	8,9	22,9	21,9	32,5	34,3	88,7		
Mlm	1945	tall	0,1	0,2	0,2	0,5	1,8	2,6	2,7	7,1		
		gran	0,6	1,0	1,1	2,7	8,7	16,2	17,2	42,1		
		björk	0,1	0,2	0,1	0,5	2,3	2,8	2,4	7,5		
		övriga	0,4	0,8	2,2	3,5	7,1	13,2	35,4	55,7		
		s:a	1,3	2,2	3,6	7,1	19,9	34,8	57,7	112,4		
I	1939 —41	tall	40,9	80,5	61,5	183,0	5,6	11,1	8,4	25,1		
		gran	55,0	61,8	34,6	151,5	7,6	8,5	4,7	20,8		
		björk	43,7	19,3	3,0	66,0	6,0	2,7	0,4	9,1		
		övriga	8,7	2,5	1,1	7,2	0,5	0,3	0,2	1,0		
		s:a	143,4	164,1	100,2	407,7	19,7	22,6	13,7	56,0		
II	1938 —40	tall	26,5	40,9	25,4	92,9	5,8	8,9	5,5	20,2		
		gran	69,9	72,1	27,7	169,8	15,2	15,8	6,0	37,0		
		björk	22,5	13,9	3,4	39,8	4,9	3,0	0,8	8,7		
		övriga	5,1	2,9	1,8	9,8	1,1	0,6	0,4	2,1		
		s:a	124,0	129,9	58,4	312,2	27,0	28,3	12,7	68,0		
III	1942 —44	tall	32,2	62,5	51,5	146,2	9,4	18,2	14,9	42,5		
		gran	55,2	60,9	24,5	140,6	16,0	17,7	7,1	40,8		
		björk	14,5	8,6	2,3	25,4	4,2	2,5	0,7	7,4		
		övriga	3,5	1,3	0,6	5,5	1,0	0,4	0,2	1,6		
		s:a	105,4	133,4	78,9	317,7	30,6	38,8	22,9	92,3		
IV	1946 —52	tall	41,1	109,3	140,8	291,2	6,2	16,6	21,3	44,1		
		gran	83,5	147,3	101,8	332,6	12,6	22,3	15,5	50,4		
		björk	32,7	27,4	10,5	70,6	5,0	4,1	1,6	10,7		
		övriga	10,7	8,5	6,8	26,0	1,6	1,3	1,0	3,9		
		s:a	168,0	292,4	260,0	720,4	25,4	44,3	39,4	109,1		
V	1945 —52	tall	4,4	10,5	12,4	27,2	4,3	10,4	12,3	27,0		
		gran	7,5	12,6	11,1	31,2	7,5	12,5	11,1	31,1		
		björk	4,3	4,0	1,7	10,0	4,3	4,0	1,7	10,0		
		övriga	4,2	5,1	6,9	16,3	4,3	5,1	6,8	16,2		
		s:a	20,4	32,2	32,1	84,7	20,4	32,0	31,9	84,3		
Riket Entire country	1938 —52	tall	145,0	303,8	291,6	740,4	6,3	13,3	12,7	32,3		
		gran	271,2	354,7	199,8	825,7	11,8	15,5	8,7	36,0		
		björk	117,7	73,2	20,9	211,9	5,2	3,2	0,9	9,3		
		övriga	27,2	20,3	17,2	64,7	1,2	0,8	0,8	2,8		
		s:a	561,2	751,9	529,6	1842,7	24,5	32,8	23,1	80,4		

¹ Tall — pine, gran — spruce, björk — birch, övriga — other, s:a — total.² Inkl. socknarna Ytterhogdal och Ängersjö i Hälsingland.³ Avseende länet efter gränsregleringen den 1 jan. 1950.⁴ Exkl. skjutfält.⁵ Exkl. Utö skjutfält samt otaxerade områden omkring Stockholms stad.⁶ Exkl. Gotska Sandön.

Tabell 5. Årlig tillväxt för tall och gran (under bark) samt för samtliga trädslag (på bark) enligt riksskogstaxeringen 1938—1952

Yearly increment of pine and spruce (excl. bark) and of all species (incl. bark) according to the National Forest Survey

Anm.: För Norrlands-länen och Kopparbergs län är siffrorna för totala tillväxten (med bark) justerade till att avse tillväxten vid medelklimat; för övriga län är siffrorna ojusterade.

	1	2	3	4	5
Län	Tillväxt hos träd, som vid taxeringstillfället var minst 10 cm i brh (ub). ¹	Total tillväxt (pb.)			
County	Samtliga ägoslag	Total increment (incl. bark)			
	All ground	Skogsmark inkl. hagmark			
	Tall	All species			
	Pine	Spruce			
	milj. m ³ ub.	milj. m ³ ub.	milj. m ³ sk.	m ³ sk. per ha	
Nb	1,90	0,81	4,9	1,2	
Vb	1,46	1,63	5,2	1,6	
Jtl	1,03	1,90	4,7	1,8	
därav Härjedalen ²	0,40	0,23	0,9	1,4	
Vnr	0,76	1,81	4,5	2,3	
Gvl	1,42	1,81	5,1	3,6	
Kpb ²	1,98	1,92	5,8	2,8	
Vrm	1,17	2,45	5,3	4,2	
Ör ²	0,76	0,89	2,6	4,9	
Vstm	0,59	0,62	1,6	4,4	
Ups	0,38	0,36	1,1	4,2	
Sth ²	0,38	0,51	1,5	3,9	
Sdm	0,46	0,49	1,5	4,5	
Ög	0,78	0,88	2,5	4,6	
Skb	0,55	0,56	1,7	5,1	
Äbg	0,64	1,25	2,8	4,4	
Jkp	0,70	1,15	2,8	4,2	
Krb	0,60	0,99	2,5	4,2	
Klm	0,93	0,92	2,9	4,3	
Gtl ²	0,17	0,05	0,3	2,3	
Gbg	0,15	0,26	0,7	4,1	
Hl	0,21	0,29	0,9	4,3	
Bl	0,09	0,25	0,7	3,7	
Krs	0,18	0,29	1,0	4,0	
Mlm	0,01	0,11	0,3	5,0	
I	3,36	2,44	10,1	1,4	
II	1,79	3,71	9,2	2,3	
III	3,40	3,73	10,9	3,4	
IV	7,89	11,07	28,8	4,4	
V	0,81	1,25	3,9	3,9	
Hela riket	17,25	22,20	62,9	2,7	
Entire country					

¹ Increment of trees having, at the time of assessment, at least 10 cm DBH.² Se noterna 2—6 till tab. 4

Tabell 6. Arealer, som övergåtts med skogsvårdsåtgärder 1957, fördelade
aktiebolagsskogar² = III och övriga enskilda skogar³ = IV). Länsvis
Silvicultural measures taken in 1957, by forest-owner groups (Crown forests = I, other

Anm.: Uppgifterna i denna tabell är hämtade från olika källor (se källförteckning sid. 147) med delvis
föreläge de olika ägargrupperna emellan. Se även texten sid. 37—38.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län och länsgrupp County	Hyggesrensning <i>Removal of waste from a cut area</i>					Markberedning (inkl. hyggesbränning) <i>Scarification (incl. broadcast burning)</i>				
	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a
Nb	389,3	34,7	80,4	118,9	623,3	87,3	6,0	12,2	5,8	111,3
Vb	135,7	11,7	92,3	101,6	341,3	63,8	4,9	70,4	26,9	166,0
Jtl	9,9	8,3	92,6	51,6	162,4	3,2	1,7	47,4	7,2	59,5
Vnr	9,2	7,6	69,6	42,0	128,4	8,6	0,5	34,1	2,6	45,7
Gvl	16,0	3,7	87,9	41,6	149,1	4,6	0,8	70,5	6,8	82,7
Kpb	20,9	33,2	79,0	48,2	181,3	5,6	6,2	46,1	3,1	61,0
Vrm	3,9	4,2	86,7	48,1	142,8	1,3	0,7	23,8	1,9	27,6
Ör	5,4	2,0	17,2	6,2	30,8	4,4	0,2	7,5	4,9	16,9
Vstm	5,1	5,1	13,0	24,4	47,7	0,8	1,3	6,8	2,0	10,9
Ups	0,4	6,0	13,1	3,6	23,1	1,1	2,5	8,1	2,2	13,9
Sth	1,3	3,9	3,0	7,4	15,6	1,6	1,7	3,0	3,3	9,6
Sdm	3,3	3,1	4,4	18,0	28,8	1,7	0,3	1,7	3,0	6,7
Ög	3,5	5,3	5,5	6,2	20,5	3,7	0,7	1,4	2,3	8,0
Skb	5,6	2,1	1,9	5,4	15,0	1,8	0,3	0,2	1,9	4,2
Äbg	3,2	5,0	3,9	18,3	30,4	0,5	0,2	0,7	1,3	2,7
Jkp	2,2	1,7	2,8	18,4	25,0	3,2	0,8	2,8	0,6	7,5
Krb	3,7	1,6	6,4	6,9	18,7	2,9	0,2	3,3	0,6	7,0
Klm	7,9	1,7	2,8	18,8	31,3	5,0	0,4	1,4	3,5	10,3
Gtl	0,2	0,3	—	5,2	5,6	0,5	0,1	—	2,2	2,9
Gbg	1,7	1,3	0,1	5,4	8,5	0,2	—	—	—	0,2
H1	0,9	0,4	0,4	3,2	4,9	0,1	—	—	0,1	0,2
Bl	0,4	0,2	0,5	7,8	9,0	—	—	0,4	0,2	0,5
Krs	1,8	1,3	0,5	18,9	22,5	0,4	0,1	0,7	2,2	3,3
Mlm	0,4	0,3	—	1,5	2,2	0,2	0,5	—	2,4	3,1
I	525,0	46,4	172,7	220,5	964,6	151,0	10,9	82,6	32,7	277,2
II	19,1	15,9	162,2	93,7	290,9	11,8	2,2	81,5	9,7	105,2
III	36,8	36,8	166,9	89,8	330,3	10,2	7,0	116,6	9,9	1 143,7
IV	45,5	41,7	160,6	181,8	429,6	28,0	9,2	60,7	27,6	125,4
V	5,3	3,7	1,6	42,0	52,6	1,3	0,7	1,0	7,2	10,2
Riket	631,7	144,5	664,0	627,7	2 067,9	202,3	30,0	342,3	87,1	661,6
Entire country	591,0	122,6	662,2	651,3	2 027,0	181,8	23,6	336,5	76,2	618,1
1956	591,0	122,6	662,2	651,3	2 027,0	181,8	23,6	336,5	76,2	618,1

¹ Ecklesiastika skogar, häradss- och sockenallmänningar samt skogar under Skogssällskaps förvaltning.

² Skogar tillhörande medlemmar i Sveriges skogsägareförbund (ca 92 % av samtliga bolagsskogars areal) samt vissa andra bolagsskogar.

³ Av skogsvårdsstyrelse utförda eller eljest till dess kännedom komna åtgärder utförda å andra enskilda skogar än aktiebolagsskogar.

⁴ Därav Kalmar läns norra: hyggesrensning 8,7, markberedning 2,0, skogsodling 13,3 och röjning 6,0 km².

på skogsägargrupper (kronoskogar = I, övriga allmänna skogar¹ = II,

public forests = II, companies' forests = III and other private forests = IV) By counties

skiljaktiga definitioner av de olika skogsvårdande åtgärderna. Försiktighet bör därför iakttas vid jämförande.

Måttenehet: Unit of measurement: km²

12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Skogsodling <i>Planting and sowing</i>					Röjning i plant-, ung- och stavaskog <i>Thinning in seedlings and young stands</i>				
I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a
53,9	4,4	8,4	4,7	71,4	312,4	24,6	29,7	54,9	421,7
37,2	4,1	70,1	56,4	167,8	226,8	10,5	114,7	99,0	451,0
3,4	2,2	43,1	12,9	61,6	13,8	3,6	26,2	8,2	51,8
5,3	2,6	46,1	10,2	64,2	21,4	6,8	86,6	19,7	134,6
4,9	2,2	55,8	10,9	73,8	12,4	5,2	61,5	15,8	94,9
4,3	5,5	37,7	9,0	56,5	18,7	27,0	108,6	35,2	189,5
2,2	2,8	52,2	18,0	75,2	3,6	7,3	108,4	36,4	155,7
5,3	1,1	9,9	9,2	25,5	5,6	2,8	17,0	4,3	29,6
2,7	3,2	12,8	12,8	31,5	6,2	2,8	4,5	4,1	17,6
0,7	4,0	15,4	6,5	26,6	1,4	6,3	21,7	5,3	34,6
1,3	2,6	6,9	7,9	18,7	1,2	3,9	4,8	10,3	20,2
1,6	2,6	2,7	15,5	22,4	2,2	6,9	4,4	17,6	31,1
3,6	6,2	7,6	23,5	40,9	4,3	5,1	16,0	9,8	35,2
3,6	6,6	2,6	18,7	31,6	4,9	7,4	3,9	14,8	31,0
2,5	5,7	7,2	17,6	33,0	4,0	13,3	14,0	75,8	107,2
4,0	2,6	25,5	35,7	5,1	5,3	8,4	30,4	49,2	
4,0	1,4	8,3	17,1	30,8	5,6	7,2	22,1	7,0	41,9
5,8	1,5	4,9	19,7	32,0	7,4	4,9	2,9	38,6	53,7
0,6	0,2	—	3,6	4,4	0,2	0,4	—	2,4	3,0
1,0	1,2	0,4	8,3	10,9	2,1	3,9	1,6	10,6	18,2
1,4	1,0	0,3	11,5	14,2	2,3	2,3	0,8	5,9	11,4
0,7	0,4	0,8	9,2	11,0	2,0	1,4	3,8	21,4	28,6
2,5	2,2	0,9	23,5	29,1	5,8	5,9	1,1	39,8	52,6
0,8	1,5	—	11,0	13,3	1,4	3,5	—	8,6	13,5
91,1	8,4	78,5	61,1	239,1	539,2	35,1	144,5	153,9	872,7
8,7	4,8	89,3	23,1	125,9	35,1	10,4	112,8	27,9	186,3
9,2	7,7	93,5	19,9	130,3	31,1	32,2	170,2	51,0	284,4
37,1	40,5	134,1	192,0	403,7	51,2	73,1	228,0	254,3	606,5
7,0	6,6	2,3	67,1	83,0	13,7	17,3	7,3	88,8	127,2
153,1	68,0	397,7	363,2	981,9	670,4	168,0	662,8	575,8	2 077,0
168,9	55,6	390,5	352,7	967,7	596,2	148,7	718,7	540,7	2 004,4

Tabell 7. Antal skogsbränder, bränd areal samt skadornas värde m. m. 1957. Länsvis

Number of forest fires, area destroyed and costs of extinguishing fires in 1957. By counties

Anm.: Till statens brandinspektions kännedom komna brandtillbud.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Län County	Antal bränder No. of fires	Bränd areal Burnt area		Brandskada Damage			Beräk- nad släck- nings- kostnad Costs of extin- guishing fires	Antal förbrukade arbetsstimmer för släck- ning No. of working hours for extin- guishing fires	
	totalt total	till- bud under 0,1 ha less than 0,1 ha burnt	skogs- mark productive forest	impedi- ment unprod. forest	å växan- de skog on grow- ing forest	å upp- huggna effekter m. m. on cut wood	totalt total	antal ha	antal kr Sw. cr.
Nb	49	12	157,4	0,9	35 025	200	35 225	35 700	7 774
Vb	69	32	96,3	15,2	57 500	5 300	62 800	22 447	4 495
Jtl	22	7	42,4	10,5	11 259	2 000	13 259	11 202	1 735
Vnr	61	45	56,4	4,9	39 410	600	40 010	19 573	2 646
Gvl	65	48	19,9	3,7	7 380	—	7 380	21 200	2 183
Kpb	39	23	21,0	1,5	8 900	2 070	10 970	14 884	1 723
Vrm	20	11	1,8	26,1	800	300	1 100	8 901	810
Ör	31	23	3,5	1,9	400	—	400	12 688	888
Vstm	60	41	24,0	53,8	3 250	400	3 650	17 247	4 815
Ups	27	13	8,2	4,5	2 050	—	2 050	19 971	1 031
Sth ¹	328	285	23,7	28,2	7 675	6 930	14 605	64 800	6 193
Sdm	48	26	9,7	9,7	8 697	2 060	10 757	17 799	1 622
Ög	19	8	4,0	6,1	2 280	25	2 305	12 305	824
Skb	27	24	0,7	4,3	1 000	—	1 000	4 367	363
Äbg	71	40	109,4	9,6	7 650	—	7 650	29 425	1 986
Jkp	71	67	3,0	4,2	5 600	200	5 800	10 378	1 421
Krb	54	34	15,1	44,7	19 405	—	19 405	30 158	3 507
Klm	46	21	13,0	4,7	16 688	385	17 073	30 856	3 463
Gtl	5	3	1,0	0,2	—	—	3 373	1 181	—
Gbg	279	197	38,0	13,3	13 480	—	13 480	24 171	2 669
H1	46	27	46,7	164,6	76 600	—	76 600	40 285	9 889
Bl	37	25	5,6	2,1	2 100	—	2 100	9 895	952
Krs	22	10	7,4	3,3	5 550	—	5 550	13 935	947
Mlm	5	0	4,0	0,0	3 350	100	3 450	3 864	241
I	118	44	253,7	16,1	92 525	5 500	98 025	58 147	12 269
II	83	52	98,8	15,4	50 669	2 600	53 269	30 775	4 381
III	104	71	40,9	5,2	16 280	2 070	18 350	36 084	3 906
IV	802	593	216,1	197,8	75 495	10 300	85 795	258 890	26 923
V	394	262	102,7	183,5	101 080	100	101 180	95 523	15 879
Riket Entire country	1 501	1 022	712,2	418,0	336 049	20 570	*356 619	479 419	63 358
1956	1 455	815	1 254,99	586,03	1 102 201	32 970	*1 135 171	654 879	114 706

¹ Från och med 1955 har skogsbrandskador inom Stockholms stad införts i riksskogsstatistiken.

² Se not till texttabell sid. 49.

Tabell 8. Antal skogsbränder och bränd areal 1957, fördelad efter brandorsak. Länsvis

Number of forest fires and area destroyed in 1957, by causes. By counties

Anm.: Till statens brandinspektions kännedom komna brandtillbud.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Län County	Askslag Lightning	Järnväg Railway	Road traffic	Eldar upp gjorda av yrkesfolk Fires lit by forest workers	Camping- eldar Camping fires	Minder- årigs lek By children	Tobaks- räntning Smoking	Annan känd anledning ¹ Other known reason	Okänd anledning Unknown reason											
	antal ha	antal ha	antal ha	antal ha	antal ha	antal ha	antal ha	antal ha	antal ha	antal ha	antal ha	antal ha	antal ha	antal ha	antal ha	antal ha	antal ha	antal ha	antal ha	
Nb	12	22,8	3	3,3	1	0,5	1	25,0	6	7,1	24,6	4	32,1	2	1,0	4	41,3	2	0,6	
Vb	3	0,2	40	35,1	—	0,5	5	22,1	5	10,8	16,0	4	1,6	—	2	0,7	8	25,0		
Jtl	1	0,1	21	4,7	—	0,5	6	27,7	3	10,7	2,1	0,1	—	—	—	3,1	4	9,2		
Vnr	1	0,1	1	4,7	—	4	15,0	5	0,3	—	17	2,8	1	0,1	4	1,3	8	37,0		
Gvl	2	0,3	13	4,4	2	0,1	4	11,1	10	4,2	3	0,2	16	0,8	2	0,1	5	0,5		
Kpb	2	0,9	10	5,1	—	4	9,2	5	4,4	4	0,6	6	0,4	2	0,6	1	0,6	1,9		
Vrm	—	—	—	—	—	—	—	3	0,3	—	4	0,4	2	0,6	1	0,4	10	26,2		
Ör	—	—	5	0,9	1	0,1	2	0,6	1	1,1	1	0,1	8	0,4	1	0,1	10	1,6		
Vstm	—	—	13	65,4	1	1,0	4	4,3	10	1,1	2	0,3	10	0,5	1	0,1	8	4,2		
Ups	1	0,2	3	0,4	—	—	3	1,8	7	1,3	2	0,1	—	—	2	0,1	6	6,9		
Sth	1	0,8	21	1,0	4	0,5	16	15,4	54	7,8	6	1,8	54	5,1	9	0,5	27	3,0		
Sdm	—	—	5	1,6	—	—	—	—	14	6,2	2	1,7	8	1,2	4	5,1	3	136		
Ög	2	0,3	1	2,5	—	—	2	0,6	4	0,8	—	—	3	0,5	2	0,4	3	4,9		
Skb	9	3,2	9	1,4	—	—	2	0,1	6	2,9	3	2,3	18	3,8	3	0,2	9	3,0		
Äbg	5	0,5	8	0,4	—	—	1	0,1	1	0,1	0,1	32	1,9	1	0,1	3	3,8			
Jkp	13	48,4	3	0,2	1	0,1	—	—	1	0,1	—	—	14	6,9	1	0,1	10	11		
Krb	5	2,0	4	0,5	1	0,1	2	1,0	2	0,7	1	0,1	6	0,4	1	0,4	4	1,2		
Klm	—	—	1	0,1	—	—	—	—	1	0,2	—	—	1	0,0	1	0,1	5	0,9		
Gtl	1	0,7	7	1,8	—	—	2	1,5	9	3,4	1	0,0	114	23,2	7	—	—	4		
Gbg	—	—	—	—	—	—	—	—	5	6,8	—	8	4,3	1	0,5	1	1,1	136		
H1	—	—	—	—	—	—	—	—	5	2,4	1	0,2	13	1,7	1	0,5	3	102,5		
Bl	1	0,1	1	0,1	3	0,2	—	—	2	4,5	1	0,0	1	0,0	1	0,1	3	18		
Krs	—	—	7	3,5	—	—	—	—	2	1,8	—	—	1	0,0	1	0,1	5	8		
Mlm	—	—	—	—	—	—	—	—	1	0,2	—	—	1	0,0	1	0,1	4	1,1		
I	15	23,0	43	38,4	1	0,5	6	47,1	19	17,9	8	40,6	8	33,7	2	1,0	6	42,0		
II	2	0,2	22	5,2	2	0,5	10	42,7	8	11,0	2	1,0	18	2,9	2	0,1	6	44,2		
III	4	1,2	23	9,5	2	0,8	20	3,3	15	8,6	7	0,8	22	1,7	2	0,1	7	46,2		
IV	36	55,4	75	74,2	8	1,8	33	23,9	106	26,5	18	6,5	167	21,6	28	0,1	7	14,2		
V	2	0,8	16	5,5	3	0,2	3	1,7	25	19,5	2	0,2	138	29,2	11	3,0	12	21,9		
Riket	59	80,6	179	132,8	16	3,1	60	135,7	173	82,5	37	49,1	351	89,1	44	12,4	112	77,6		
Entire country	137	207,29	141	199,02	—	—	62	206,94	161	483,93	43	36,30	223	122,25	47	77,20	84	255,33		
1956	1 455	815	1 254,99	586,03	1 102 201	32 970	*1 135 171	654 879	114 706	—	—	—	—	—	—	—	—	557	252,74	

¹ Annan känd anledning bl. a. följande orsaker: andra trafikmedel än järnväg, bilar, kolning, tåjärnringning o. d., sprängämnen, skjutning o. d., övriga tekniska orsaker.

Tabell 9. Skogsbilvägar, färdigbyggda 1957 med fördelning på skogsägargrupper. Länsvis

Forest roads completed in 1957, by forest-owner groups. By counties

Län och länsgrupp County	Kronoskogar Crown forests	Övriga allmänna skogar ¹ Other public forests	Aktiebolags-skogar ¹ Companies' forests	Övriga enskilda skogar ¹ Other private forests	Mättenhet: km Unit of measurement: km	
					5	6
Nb	131,8	44,2	48,0	11,0	235,0	
Vb	122,9	3,5	208,2	5,2	339,8	
Jtl	12,6	17,0	167,1	38,3	235,0	
Vnr	—	6,5	226,1	99,0	331,5	
Gvl	22,7	13,3	86,0	46,6	168,5	
Kpb	87,3	65,6	77,9	34,5	265,3	
Vrm	—	3,9	110,3	33,2	147,4	
Ör	13,3	10,1	56,3	20,8	100,5	
Vstm	18,2	24,3	30,5	20,3	88,2	
Ups	3,1	22,9	12,3	5,1	43,4	
Sth	0,6	2,6	—	6,0	9,2	
Sdm	6,5	12,6	2,1	33,1	54,3	
Ög	7,7	31,5	40,9	40,5	120,6	
Skb	12,9	22,9	7,1	33,2	76,0	
Äbg	13,3	27,9	4,6	60,5	106,2	
Jkp	2,5	13,0	13,9	42,7	72,1	
Krb	2,5	34,1	46,8	20,6	104,1	
Klm	16,8	10,7	17,9	120,0	165,4	
Gtl	—	—	—	7,6	7,6	
Gbg	2,3	6,8	2,8	10,9	22,8	
Hl	6,2	22,5	3,1	20,3	52,1	
Bl	—	1,6	3,5	22,4	27,5	
Krs	14,1	10,7	5,3	43,2	73,3	
Mlm	1,3	8,3	—	12,2	21,8	
I	254,7	47,7	256,2	16,2	574,8	
II	12,6	23,5	393,2	137,3	566,5	
III	110,0	78,9	163,9	81,0	433,8	
IV	92,4	216,4	342,7	436,0	1 087,5	
V	23,9	49,9	14,7	116,6	205,1	
Riket	493,6	416,3	1 170,7	787,0	2 867,6	
Entire country						
1956	476,0	418,5	1 053,5	752,3	2 700,2	

¹ Se noterna 1—3 till tabell 6!

² Därav Kalmar läns norra 17,3 km.

Tabell 10. Under 1957 färdigställda och avsynade skogsdiken, fördelade på skogsägargrupper. Länsvis

Draining ditches completed in 1957, by forest-owner groups. By counties

Län och länsgrupp County	Kronoskogar Crown forests	Övriga allmänna skogar ¹ Other public forests	Aktiebolags-skogar ¹ Companies' forests	Övriga enskilda skogar ¹ Other private forests	Mättenhet: km Unit of measurement: km	
					5	6
Nb	123,4	2,4	32,5	20,1	178,4	
Vb	114,4	41,1	212,8	183,2	551,4	
Jtl	16,9	6,1	277,1	121,5	421,5	
Vnr	22,8	0,6	232,8	61,7	317,9	
Gvl	14,2	3,6	52,7	27,9	98,3	
Kpb	7,3	45,8	114,6	47,9	215,6	
Vrm	1,8	13,8	252,4	212,0	480,0	
Ör	21,3	8,3	19,9	31,0	80,5	
Vstm	10,4	13,7	27,9	16,3	68,3	
Ups	1,2	8,9	72,8	23,4	106,3	
Sth	1,6	12,9	23,7	3,0	41,2	
Sdm	1,4	3,5	2,3	47,5	54,8	
Ög	8,3	20,7	6,0	36,7	71,6	
Skb	14,2	9,0	7,8	14,5	45,5	
Äbg	5,0	17,2	25,8	69,9	117,9	
Jkp	5,1	27,0	51,1	93,1	176,2	
Krb	9,2	11,9	25,8	44,4	91,4	
Klm	2,8	1,7	5,2	26,0	35,7	
Gtl	—	2,1	—	25,5	27,5	
Gbg	5,0	4,7	1,2	11,1	22,1	
Hi	2,2	2,3	0,9	57,5	62,9	
Bl	0,9	1,0	0,2	9,2	11,3	
Krs	5,8	9,1	2,3	40,2	57,4	
Mlm	3,2	1,9	—	20,1	25,2	
I	237,8	43,5	245,3	203,3	729,8	
II	39,7	6,6	509,9	183,2	739,4	
III	21,5	49,3	167,2	75,8	313,9	
IV	82,3	148,6	520,7	617,8	1 369,4	
V	17,1	21,1	4,6	163,6	206,4	
Riket	398,4	269,1	1 447,7	1 243,7	3 358,9	
Entire country						
1956	490,3	238,7	1 238,8	966,6	2 933,8	

¹ Se noterna 1—3 till tabell 6!

² Därav Kalmar läns norra 5,9 km.

Tabell 11. Beräknad årlig avverkning i riket under drivningsåren 1948/49—1957/58

Estimated annual fellings, by assortments, in the felling-seasons 1948/49—1957/58

Mättenhet: milj. m³ f. ub.¹
Unit of measurement: milj. m³ f. ub.¹

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Sortiment <i>Assortment</i>	1948 /49	1949 /50	1950 /51	1951 /52	1952 /53	1953 /54	1954 /55	1955 /56	1956 /57	1957 /58
Sågtimmer av barrträd ² ..... <i>Coniferous timber</i>	11,5	12,5	13,7	12,2	14,0	17,0	15,5	14,2	14,2	15,5
Massaved av barr- o. lövträd ..... <i>Pulp wood</i>	17,0	10,5	14,5	18,8	12,2	16,5	18,3	20,3	20,2	18,4
Brännved ³ ..... <i>Fuel wood</i>	10,3	9,0	8,5	7,5	6,5	6,0	5,8	5,6	5,4	5,2
Övrigt virke ⁴ ..... <i>All other wood</i>	2,0	2,0	2,0	2,5	2,0	2,0	2,0	1,8	1,9	1,8
S:a i milj. m ³ f. ub. <i>Total i milj. m³ sk.</i>	40,8	34,0	38,7	41,0	34,7	41,5	41,6	41,9	41,7	40,9
	50,2	41,8	47,6	50,4	42,7	51,0	51,2	51,5	51,3	50,3

¹ Summaraden är dessutom omräknad till m³ sk., varvid summan m³ f. ub. ökats med 23 %. — *In addition, the total is given in forest cubic metres (m³ sk.), i.e. increased by 23 %.*

² Inkl. bjälk-, sparr- och slipersämnen samt fanévirke. — *Incl. wood for beams, rafters, sleepers and veneer.*

³ Långved, kastved (även ved för husbehov). — *Long logs and billets (also for housing use).*

⁴ Props, stolpar, kolved, gagnvirke av lövträd, kubb och virke för husbehov. — *Pitprops, poles, charcoal wood and industrial broadleaved wood.*

⁵ Siffran ändrad från 19,5 som angivits i föregående årsböcker. — *Corrected figure.*

⁶ Siffran ändrad från 17,7 som angivits i föregående årsböcker. — *Corrected figure.*

Tabell 12. Avverkning på kronoskogar, stiftsskogar, övriga allmänna skogar samt bolagsskogar, totalt och per ha 1948—1957

Fellings in Crown forests, diocesan forests, other public forests and companies' forests, total and per ha, in the years 1948—1957

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
	Samtliga skogar <i>All forests</i>		Därav <i>Of which</i>								
År <i>Year</i>	Summa avverkn. <i>Total fell- ing per ha</i>	Avg. avverkn. <i>Fell- ing per ha</i>	Kronoskogar <i>Crown forests</i>	Stiftsskogar <i>Diocesan forests</i>	Övr. allm. skogar ² <i>Other pub- lic forests</i>	Bolagsskogar <i>Companies' forests</i>					
	totalt <i>totalt</i>	per ha <i>per ha</i>	totalt <i>totalt</i>	per ha <i>per ha</i>	totalt <i>totalt</i>	per ha <i>per ha</i>	totalt <i>totalt</i>	per ha <i>per ha</i>	totalt <i>totalt</i>	per ha <i>per ha</i>	
	milj. m ³ sk. <i>milj. m³ sk.</i>	m ³ sk. <i>m³ sk.</i>	milj. m ³ sk. <i>m³ sk.</i>	milj. m ³ sk. <i>m³ sk.</i>	milj. m ³ sk. <i>m³ sk.</i>	milj. m ³ sk. <i>m³ sk.</i>	milj. m ³ sk. <i>m³ sk.</i>	milj. m ³ sk. <i>m³ sk.</i>	milj. m ³ sk. <i>m³ sk.</i>	milj. m ³ sk. <i>m³ sk.</i>	
1948	45,1	1,97	4,59	1,14	0,74	2,64	..	..	..	..	
1949	50,2	2,19	5,19	1,28	0,71	2,54	..	..	..	..	
1950	41,8	1,82	5,10	1,26	0,79	2,72	..	..	..	..	
1951	47,6	2,07	4,82	1,19	0,82	2,83	1,37	1,48	..	..	
1952	50,4	2,24	4,69	1,16	0,66	2,28	1,34	1,40	..	..	
1953	42,7	1,86	5,31	1,31	0,74	2,57	1,66	1,43	9,80	1,75	
1954	51,0	2,22	6,46	1,59	0,94	3,25	2,45	2,17	12,68	2,27	
1955	51,2	2,20	6,17	1,52	0,83	2,85	2,00	1,78	13,00	2,33	
1956	51,5	2,25	5,72	1,41	0,82	2,82	1,77	1,55	12,44	2,24	
1957	51,3	2,24	6,68	1,64	0,91	3,11	1,92	1,67	12,93	2,33	
Genomsnitt för angivna år	48,3	2,11	5,47	1,35	0,80	2,76	1,79	1,64	12,17	2,18	
Yearly average											

¹ Beräknat på hela den produktiva skogsmarksarealen. Jfr tab. 2 noterna 1 och 4.

² För åren 1953—1957 innefattas här samtliga övriga allmänna skogar (jfr tab. 2 och 3); för 1951 och 1952 saknas uppgifter bl. a. för landstingens och vissa primärkommuners skogar.

Tabell 13. Avverkning på kronoskogar, stiftsskogar samt övriga allmänna skogar 1957. Länsvis

Fellings in Crown forests, diocesan forests and other public forests in 1957. By counties

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län och länsgrupp County	Kronoskogar Crown forests	Stiftsskogar Diocesan forests		Övriga allmänna skogar ¹ Other public forests		S:a allm. skogar Total public forests		
Total fell-ing per ha	Summa avverkn. Fell-ing per ha	Total fell-ing	Summa avverkn. Fell-ing per ha	Total fell-ing	Summa avverkn. Fell-ing per ha	Total fell-ing	Summa avverkn. Fell-ing per ha	
	1 000 m ³ sk.	m ³ sk.	1 000 m ³ sk.	m ³ sk.	1 000 m ³ sk.	m ³ sk.	1 000 m ³ sk.	m ³ sk.
Nb	1 969	0,99	9	0,60	223	0,90	2 201	0,99
Vb	1 356	1,33	16	1,14	78	0,60	1 450	1,25
Jtl	156	1,31	73	1,96	75	0,48	304	0,97
Vnr	161	1,20	57	2,40	40	1,52	258	1,40
Gvl	261	3,00	63	3,18	107	1,89	431	2,65
Kpb	469	1,79	61	3,20	304	1,53	834	1,75
Vrm	145	5,40	114	4,35	52	3,09	311	4,45
Ör	355	4,55	27	4,33	85	2,75	467	4,05
Vstm	213	4,75	34	4,08	113	3,47	360	4,20
Ups	33	4,72	26	3,72	130	3,80	189	3,90
Sth	58	2,77	27	3,36	110	2,80	195	2,85
Sdm	107	5,09	27	4,78	115	3,90	251	4,45
Ög	201	4,98	35	3,84	128	3,68	364	4,32
Skb	223	5,99	42	3,97	64	4,00	329	5,20
Äbg	141	5,40	55	4,02	48	3,24	244	4,40
Jkp	158	5,35	69	3,85	48	2,95	255	4,00
Krb	152	5,05	75	4,50	33	2,64	260	4,38
Klm	256	4,47	33	3,02	44	2,68	333	3,93
Gtl	7	0,82	10	1,74	6	1,16	28	1,23
Gbg	45	5,20	10	3,30	19	2,32	74	3,70
Hl	57	5,33	14	3,36	33	3,63	104	4,50
Bl	22	5,04	7	3,59	21	3,75	50	4,15
Krs	99	5,90	17	3,35	26	4,00	142	5,00
Mlm	31	7,87	5	3,55	18	3,60	54	5,25
I	3 325	1,11	25	0,83	301	0,80	3 651	1,07
II	317	1,25	130	2,14	115	0,63	562	1,14
III	730	2,10	124	3,22	411	1,61	1 265	1,97
IV	2 042	4,87	564	4,00	970	3,80	3 558	4,16
V	261	5,02	63	3,00	123	3,10	447	3,95
Riket Entire country	6 675	1,64	906	3,11	1 920	1,67	9 483	1,71
1956	5 719	1,41	817	2,82	1 767	1,55	8 303	1,52

¹ Se noter under tabell 12!

Tabel 14. Av virkesmatningstorningarna under säsongerna 1955/56–1957/58 inmatta kvantiteter virke
Volume of timber measured in the felling-sessions 1955/56–1957/58 by timber measurement associations Mättetet:

nen, fanervirke samt sägbar kubb, a Inkl. flottningsbränved, boarded samt massaved av lövträd. 4 Bränved, props m. m.

<i>Exporting roundwood</i>	Volume of roundwood measured for export
<i>Sawn timber and sleepers</i>	Volume of sawn wood and sleepers measured
<i>Sawn timber (ribbed, flats o.d.)</i>	Volume of sawn woods measured

Tabell 15. Medelvolym för av virkesmätningstörningarna under drivningssäsongerna 1956/57 och 1957/58 inmått virke i fast mått under bark
Average volume of timber measured by timber measurement associations in the felling seasons 1956/57 and 1957/58

Virkesmätningstörning Association	Redovisnings- enhet Unit used	1956/57						1957/58					
		Sågtimmer Timber			Massaved Pulp wood			Sågtimmer Timber			Massaved Pulp wood		
		tall pine	gran spruce	both	tall + gran	sulfat- ved	both	tall pine	gran spruce	both	tall + gran	sulfat- ved	both
Norrbottens ...	f ³ tr.	6,80	5,56	6,68	1,72	1,99	2,43	6,45	4,62	6,18	1,67	2,02	2,51
Skellefteå	»	6,90	6,32	6,82	1,71	1,92	2,43	6,81	5,63	6,59	1,62	1,97	2,58
Umeå	»	6,93	6,85	6,91	1,74	1,89	2,52	6,64	5,63	6,40	1,61	1,89	2,59
Örnsköldsviks	»	7,66	8,24	7,84	1,88	1,98	2,58	7,26	6,79	7,09	1,83	1,96	2,65
Angermanälvens	»	7,54	7,82	7,66	2,10	2,22	2,52	7,28	6,83	7,04	2,03	2,19	2,67
Sundsvalls	»	7,80	8,05	7,92	2,48	2,48	2,83	7,37	6,96	7,14	2,38	2,37	2,92
Ljusnans	f ³ fl. el. f ³ mi. ¹	7,73	8,40	7,90	1,74	1,51	2,12	7,25	7,39	7,29	1,58	1,52	2,26
Dalälvarnas	f ³ to.	6,14	6,18	6,15	..	..	5,85	5,41	5,67	..	..	..	..
Wermåndska	f ³ to. el. f ³ mi. ¹	..	..	6,04	2,33	2,67	2,94	..	..	5,42	2,18	2,56	3,00
Sydvästra Sveriges	»	5,51	6,17	5,88	2,13	2,21	3,33	5,41	5,59	5,49	1,95	2,16	3,87
Mellansvenska	»	..	..	6,01	2,05	1,99	7,29	..	..	5,82	2,00	2,39	7,21
Syddöstra Sveriges	f ³ to.	..	..	5,18	..	..	..	..	..	5,12	..	..	..

¹ För »Massaved» och »Allt inmått virke» är redovisningsenheten f³ mi.

Tabell 16. Virkesmätningstörningarnas medelkostnader för inmått virke, drivningsåren 1953/54—1957/58

Average costs of the timber measurement associations for wood measured in the felling-seasons 1953/54—1957/58

Anm.: Kostnader för virkesredovisning (d.v.s. kubering, prisräkning o.d.) ej medräknade, däremot andra serviceupdrag, som förekommer i olika omfattning inom skilda föreningar och ej är att hänföra till direkt mätning, såsom tillsyn vid skogsmätting, stukmärkning o. d.

Mättenhet: öre per volymenhet
Unit of measurement: öre per volume unit

Virkesmätningstörning Association	Anmärkning (sortiment, enhet etc.) Remarks (assortments, units etc.)	Drivningssäsong Felling season											
		1953/54		1954/55		1955/56	1956/57	1957/58					
		f ³ tr.	m ³ t.	f ³ tr.	m ³ t.	f ³ to.	m ³ t.	f ³ mi.					
Norrbottnens ...		5,5		6,2		6,0		5,7		5,4			
Skellefteå	»	4,3		4,8		4,4		4,3		4,2			
Umeå	»	4,0		4,4		4,9		4,5		4,5			
Örnsköldsviks ...		78,8		40,8		47,8		47,1		40,0			
Angermanälvens		4,1		4,7		4,7		4,4		4,2			
Sundsvalls		22,0		22,2		22,4		23,6		23,6			
Ljusnans	sågtim. f ³ fl., massav. f ³ mi. massaved	2,7		2,9		3,0		2,7		3,0			
Dalälvarnas ...		36,4		39,8		38,2		33,6		36,2			
Wermländska ...		3,3		3,3		3,4		3,3		3,5			
Sydvästra Sveriges	massaved brännved	23,1		26,8		32,4		31,6		31,5			
Mellansvenska...		44,7		50,9		58,2		56,0		51,5			
Syddöstra Sveriges	sågtimmer massaved massaved specialsortiment brännved aukt. mätn. m ³ t.	35,0		24,0		46,7		53,2		40,7			
		5,4		5,5		5,3		5,5		5,5			
		5,8		6,0		5,9		6,5		6,3			
		68,3		73,9		68,1		69,8		70,1			
		8,4		6,2		6,7		7,9		7,7			
		66,3		44,9		43,9		40,8		40,6			
		3,3		3,6		3,7		3,7		4,0			
		4,3		4,7		4,9		4,6		4,6			
		27,7		30,8		32,7		33,2		34,9			
		21,8		29,5		32,7		33,4		35,2			
		5,8		6,6		5,7		5,8		6,1			
		8,0		9,9		8,2		7,9		10,0			
		60,3		67,2		58,2		59,0		58,9			
		65,9		71,8		59,9		62,7		65,7			
		45,3		53,7		36,8		38,8		36,8			

Tabell 17. Flottningsföreningar och flottleder 1957

Floating associations and floatways in 1957

	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5
Vattendomstols- o. flodområden <i>River basins</i>	Flottlederna <i>Floatways</i>			Antal före- ning- ar ¹	Antal flot- tan- de ²	Vattendom- stols- och flodområden <i>River basins</i>	Flottlederna <i>Floatways</i>			Antal före- ning- ar ¹	Antal flot- tan- de ²
	Total längd km	Under året tra- fikerad längd km	No. of asso- cia- tions	Floa- ting mem- bers	Total längd km	Under året tra- fikerad längd km	No. of asso- cia- tions	Floa- ting mem- bers			
	Length	Used length			Length	Used length					
Norrbygden ...	23 268	16 879	55	177	Österbygden ...	6 359	5 093	23	42		
Torneälv	1 230	959	2	29	Ljusnan	2 229	1 931	18	13		
Sangisån	200	—	—	—	Testeboån	194	63	1	3		
Kalixälv	1 894	1 452	1	11	Dalälven	3 676	2 995	1	23		
Råneälv	600	404	1	5	Olandsån	77	60	1	1		
Luleälv	1 248	897	1	8	Hedströmmen	68	44	1	2		
Piteälv	1 179	959	1	11	Övriga Other ...	115	—	1	—		
Aby och Byske älvar	876	641	1	11	Söderbygden ...	419	92	2	2		
KÄgeälv	144	—	—	—	Lagan	149	—	—	—		
Skellefteälv	1 634	1 072	1	11	Övriga Other ...	270	92	2	2		
Rickle- och Dal- karlsåarna	314	155	1	1	Västerbygden ...	3 163	2 683	23	99		
Umeälv ¹	3 461	2 571	1	10	Nissan	203	151	2	5		
Hörneän, Öreälv	672	373	1	5	Klarälven ²	1 161	1 150	1	11		
Lögdeälv	351	295	1	4	Norsälven	567	567	1	18		
Gideälv m. fl. ...	1 620	960	1	2	Byälven	478	447	7	18		
Nätträån	209	143	1	6	Upperudsälven	384	259	8	20		
Angermanälven	3 729	2 834	5	15	Örekilsälven ...	180	45	1	1		
Indalsälven ...	2 153	1 896	14	19	Övriga Other ...	260	64	3	26		
Ljungan	986	871	18	18	Riket 1957	33 209	24 747	103	320		
Harmångersån	127	113	1	2	Entire country						
Delångersån ...	259	227	1	3							
Övriga Other ...	382	57	2	6							
					1956	33 482	25 748	104	352		

¹ Föreningar som under året bedrivit flottning. *Associations which have had floating during the year.*

² Det bör beaktas att samma intressent kan flotta inom flera flodområden. *The same member may float in two or more river basins.*

Tabell 18. Flottat och levererat virke 1957
Wood floated and delivered in 1957

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Vattendomstols- och flodområden River basins	Under året tillsläppt flottgods Wood admitted during the year						Redovisat flottgods Wood accounted for			
	Såg- timmer o. d. Saw- logs etc.	Sulfit- ved Wood for sul- phite pulp	Sulfat- ved Wood for sul- phate pulp	Övrigt virke Other timber	Summa	Total	Avlämnat till ägarna Delivered to the owners	Kvarliggande i flottlederna Remaining in the float- ways		
	1 000 m ³ f.ub.				Antal stockar No. of logs 1 000-tal	Volym Vol- ume m ³ f. ub.	Antal stockar No. of logs 1 000-tal	Volym Vol- ume m ³ f. ub.	Antal stockar No. of logs 1 000- tal	Volym Vol- ume m ³ f. ub.
	1 827	3 454	2 657	37	114 579	7 975	113 613	7 913	208	14
	Torneälvt ¹	152	123	155	7	8 278	437	8 369	436	—
	Kalixälvt ¹	150	127	271	4	7 912	552	7 818	546	22
	Luleälvt ²	100	72	289	1	7 424	462	7 330	454	33
	Piteälvt ²	94	29	161	—	3 868	284	3 869	286	0
	Äby och Byske älvar	50	29	68	—	1 977	147	1 923	145	1
	Skellefte älvt ²	108	112	171	—	5 918	391	5 821	387	—
Umeälvt	220	241	337	1	11 829	799	11 773	796	2	0
Hörneån och Öreälvt ²	53	122	70	—	3 643	245	3 595	243	—	—
Gideälvt m. fl.	58	150	55	1	4 234	264	4 203	262	—	—
Ångermanälven	309	945	373	3	22 789	1 630	22 769	1 628	96	7
Indalsälven	206	711	304	11	16 500	1 232	16 235	1 212	9	1
Ljungan	180	578	346	6	14 275	1 110	14 155	1 104	23	2
Harmångersån	51	78	11	—	2 020	140	1 929	135	—	—
Delångersån	93	130	44	3	3 713	270	3 625	267	22	2
Övriga Other	3	7	2	0	199	12	199	12	—	—
Österbygdens	852	1 115	995	—	50 270	2 962	45 250	2 671	5 149	297
Ljusnan	345	500	518	—	23 490	1 363	20 092	1 158	3 398	205
Dalälven	465	597	472	—	26 134	1 534	24 511	1 448	1 751	92
Övriga Other	42	18	5	—	646	65	647	65	—	—
Söderbygdens	1	18	—	—	317	19	317	19	—	—
Västerbygdens	379	1 198	496	9	27 000	2 082	26 802	2 090	968	58
Klarälven	221	522	314	—	13 158	1 057	13 030	1 056	68	5
Norsälven	104	257	109	9	6 024	479	5 789	477	—	—
Byälven	23	131	14	—	2 269	168	2 271	168	40	3
Övriga Other	31	288	59	—	5 549	378	5 712	389	860	50
Riket 1957	3 059	5 785	4 148	46	192 166	13 038	185 982	12 693	6 325	369
Entire country	3 296	4 992	3 367	36	167 956	11 691	169 987	11 831	1 593	102

¹ I redovisningen ingår finskt virke med ca hälften. *Timber from Finland is included to about a half of the quantity.*

2 Virket i anslutande och nägränsande flottleder ingår. Timber from connecting and adjoining floatways is included.

Tabell 19. Utflottnings- och skiljningskostnader m. m. 1957

Floating and sorting costs etc. in 1957

Mättenhet: 1 000 kr
Unit of measurement: 1 000 kr

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Vattendomstols- och flodområden <i>River basins</i>	Utflotnings- kostnader <i>Floating expenses</i>		Skiljnings-, buntnings- och förläggningsskostnader <i>Expenses for sorting etc.</i>			Förvaltnings- kostn. (löner, pensio- ner, rän- tor etc.) <i>Administrative expenses</i>	Summa gemen- samma kostn. <i>Total common expenses</i>	Kostna- der för separa- tiflottning <i>Expenses for pri- vate floating</i>	
	Totalt <i>Total</i>	därav arbets- kostn. of which working costs	Totalt <i>Total</i>	därav arbetskostn. of which working costs	skiljn. <i>sorting</i>	buntn. o. d. <i>bundling</i>			
Norrbygden	30 156	19 112	15 288	7 806	3 034	4 489	49 933	2 670	
Torneälv	1 517	1 160	1 863	537	257	350	3 730	338	
Kalixälv	3 027	2 108	1 081	679	228	243	4 351	148	
Luleälv ¹	1 944	1 151	1 418	745	269	244	3 606	221	
Piteälv ¹	1 662	1 063	773	229	141	258	2 693	135	
Aby och Byske älvar	773	533	246	171	—	71	1 090	175	
Skellefteälv ¹	1 627	1 128	772	665	—	227	2 626	—	
Umeälv	3 654	2 222	1 633	1 007	516	722	6 009	297	
Hörneän o. Öreälv ¹ ..	847	505	237	190	—	142	1 226	32	
Gideälv m. fl.	1 121	760	421	225	118	298	1 840	104	
Ångermanälven	5 383	3 609	3 497	1 879	799	821	9 701	225	
Indalsälven	3 581	1 942	1 679	762	346	582	5 842	636	
Ljungan	3 659	2 064	1 498	575	380	405	5 562	288	
Harmångersån	499	245	—	—	—	—	499	35	
Delångersån	836	602	166	138	—	121	1 123	39	
Övriga Other	26	20	4	4	—	5	35	2	
Österbygden	10 382	5 688	5 489	3 873	565	1 855	17 726	915	
Ljusnan	4 711	2 648	3 157	2 012	490	789	8 657	280	
Dalälven	5 476	2 899	2 322	1 852	75	1 041	8 839	625	
Övriga Other	195	141	10	9	—	25	230	10	
Söderbygden	1	1	—	—	—	0	1	81	
Västerbygden	3 742	2 580	2 458	1 466	424	1 192	7 392	2 288	
Klarälven	1 945	1 406	1 387	885	324	814	4 146	1 213	
Norsälven	1 000	635	818	513	—	193	2 011	320	
Byälven	361	185	128	23	20	122	611	544	
Övriga Other	436	354	125	45	80	63	624	161	
Riket 1957	44 281	27 381	23 235	13 145	4 023	7 536	75 052	5 904	
Entire country									
1956	40 756	25 285	21 069	11 066	4 154	7 049	68 874	5 249	

¹ Inklusive anslutna och nägrändsande flottleder. Connecting and adjoining floatways included.² Ingår i »Arbetskostnad vid skiljningen». Included in col. 5.

Tabell 20. Rundvirkestransporter på järnväg 1957

Transports of unprocessed wood by rail in 1957

(Tabellen omfattar transporter på SJ och med dem samtrafikerade järnvägar)

Sortiment <i>Assortment</i>	Lastat gods <i>Loaded</i>		Tonkm 1 000-tal <i>1 000-tal ton</i>	Medel- trans- port- längd <i>Average distance of transportation</i>	Fraktkostnad <i>Freight</i>	
	Vikt Weight	Beräknad volym ² <i>Estimated volume</i>			1 000-tal ton	1 000-tal m ³ <i>m³</i>
					km	
Såglimmer och annat rundvirke ej nedan nämndt ¹	147,6	196 m ³ f.	41 862	284	2 926	7,0
<i>Timber and other roundwood not mentioned below¹</i>						
Stolpar, pålar, master, spiror <i>Posts, poles, pilings, masts</i>	55,8	86 »	18 247	327	1 415	7,8
Massaved, props	851,3	1 792 m ³ t.	188 989	222	14 072	7,4
<i>Pulp wood, pitprops</i>						
Kolved, tjärved	17,5	47 »	3 010	172	284	9,4
<i>Charcoal wood, resinous wood</i>						
Brännved, träbriketter	8,5	21 »	1 479	174	148	10,0
<i>Fuel wood</i>						
Allt virke	1 080,7	—	253 587	235	18 845	7,4
<i>All wood</i>						
1956	1 297,1	—	349 002	269	22 811	6,5

¹ Exkl. virke av utländska trädslag. — Excl. wood from foreign species.² Vikten är omräknad till m³t. resp. m³f. utan hänsyn till barkningsgraden. Beräkningen har skett med följande relationstal för omvandling av vikt till volym, varvid virket antagits vara skogstort:

Såglimmer etc.	750 kg/m ³ f.	Massaved etc.	475 kg/m ³ t.
Stolpar etc.	650 »	Kolved etc.	375 »
		Brännved etc.	400 »

**Tabell 21. Ursprungs- och destinationslän för järnvägstransporter av
Origin and destination of unprocessed wood transported by rail in 1957**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Ursprungslän <i>County of origin</i>	Destinationslän <i>County of destination</i>												
	Nb	Vb	Jtl	Vnr	Gvl	Kpb	Vrm	Ör	Vstm	Ups	Sth	Sdm	Ög
Nb	10 770	1 730	22	13 989	56	—	589	—	10	32	83	10	20
Vb	457	817	494	14 729	71	69	34	58	16	16	48	—	—
Jtl	26	27	1 690	21 591	4 116	118	434	17	—	—	337	85	18
Vnr	353	770	671	2 962	476	75	2 512	28	22	—	215	10	73
Gvl	13	49	211	9 463	4 694	6 523	512	227	12	5 432	132	—	61
Kpb	127	87	155	2 661	22 054	13 675	175 587	1 677	1 201	4 348	234	429	571
Vrm	19	143	39	520	15	791	69 187	421	85	—	39	—	150
Ör	1 759	1 494	1 078	4 044	2 817	—	44 491	5 581	733	290	362	557	10 798
Vstm	5	30	41	2 384	25 817	1 521	49 751	4 034	2 931	1 905	159	439	295
Ups	—	30	5	2 035	9 496	9 876	4 865	164	—	—	355	—	289
Sth	11	62	5	523	4 501	410	432	—	—	—	284	5	2 122
Sdm	20	25	—	520	3 977	80	7 406	1 437	—	566	38	85	9 610
Ög	—	20	6	147	250	16	330	35	3	6	83	11	36 805
Skb	—	—	—	372	31	414	1 284	—	7	14	6	15	207
Äbg	—	—	—	24	97	—	19 345	—	2	—	—	—	16
Jkp	48	62	108	30	—	—	1 147	30	13	79	115	13	464
Krb	—	—	3	19	—	36	632	—	—	—	—	—	—
Klm	13	13	31	879	40	—	178	18	252	10	156	288	2 649
Gtl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gbg	—	63	7	12	3	3	3 594	10	—	—	103	—	73
Hl	23	—	—	—	15	—	115	—	86	—	1	—	—
Bl	—	—	58	—	—	—	212	6	51	—	—	—	184
Krs	3	—	—	466	241	22	27	—	76	—	20	—	407
Mlm	—	—	—	11	120	193	—	198	31	3	—	27	—
Från utlandet ..	186	—	—	—	—	—	133	—	—	—	—	—	—
Riket	13 832	5 423	4 636	77 489	121 201	33 629	382 995	13 773	5 499	12 698	2 796	1 897	65 084
Entire country	9 014	5 628	3 610	161 941	122 265	33 526	376 826	22 058	3 204	7 874	7 988	3 473	48 574
1956	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

¹ Specifikation, se tab. 20!

oförädlat virke¹ 1957

Mättenhet: tor
Unit of measurement: tor

15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
Riket <i>Entire country</i>													Riket <i>Entire country</i>
Till utlandet <i>To foreign countries</i>													1956
Skb	Äbg	Jkp	Krb	Klm	Gtl	Gbg	Hl	Bl	Krs	Mlm	Till utlandet	Riket <i>Entire country</i>	1956
945	—	1 298	—	—	—	—	—	—	—	16	404	29 973	38 277
2 088	—	667	—	—	—	—	198	—	—	33	470	20 267	21 983
2 065	489	64	—	349	—	172	—	5	—	690	459	32 751	35 327
1 423	59	36	58	126	—	174	16	—	—	98	153	10 310	9 834
—	604	1 159	—	1 693	—	442	8	18	—	887	2 467	76 801	65 926
278	36 099	286	—	1 319	—	1 925	122	—	57	1 336	13 885	278 110	284 057
6 676	4 186	430	—	2 633	—	1 096	30	—	25	582	411	87 476	128 749
5 465	8 707	5 027	105	2 135	—	3 126	811	85	252	1 264	4 730	105 713	158 761
4 645	17 518	136	10	815	—	44	—	—	—	32	754	113 264	183 768
195	1 821	18	—	591	—	—	—	—	—	354	724	30 817	56 028
1 087	—	10	23	21	1 205	—	45	—	—	732	1 350	12 829	14 653
1 336	4 268	4 608	7	3 952	—	112	—	—	—	1 388	1 668	41 054	43 119
37	2 568	1 775	569	2 521	—	18	2	—	35	4 323	3 407	52 466	37 962
8 907	890	2 818	98	1 509	—	2 915	1 950	—	212	451	1 461	18 558	26 871
1 071	11 694	6 393	174	866	—	1 951	6 639	—	145	731	4 687	53 835	49 008
124	1 344	14 025	449	1 964	—	909	5 697	211	1 093	1 933	4 192	34 049	37 272
—	104	416	184	435	—	32	769	—	309	1 484	6 750	11 172	14 958
145	642	2 822	273	6 707	—	1 135	100	12	22	575	2 868	19 829	21 066
271	171	31	67	238	—	281	1 182	—	—	158	370	6 585	11 467
164	—	5 555	28	334	—	39	206	—	62	430	3 116	10 174	8 326
—	—	112	—	119	—	110	24	82	—	116	463	1 487	7 079
88	89	6 084	—	1 389	—	60	1 081	—	11	265	2 380	12 707	18 762
62	—	9 438	128	1 876	—	74	395	—	338	125	5 561	19 347	21 003
—	389	—	—	115	—	—	—	—	15	258	—	1 095	2 934
32 070	91 652	63 220	2 170	32 887	—	14 608	19 229	363	2 577	18 211	62 729	1 080 668	1 297 189
23 299	152 069	100 957	5 088	30 705	—	12 669	23 154	1 822	6 328	51 904	83 215	1 297 189	—

Tabell 22. Ursprungs- och destinationslän för transporter av oförädlat
april 1957

Origin and destination of unprocessed wood transported by hired lorries during two

Anm.: Endast transporter på längre avstånd än 100 km.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Ursprungslän <i>County of origin</i>	Destinationslän <i>County of destination</i>												
Nb	Nb	Vb	Jtl	Vnr	Gvl	Kpb	Vrm	Ör	Vstm	Ups	Sth	Sdm	
Nb	—	350	—	201	—	—	—	—	—	—	—	—	
Vb	—	1 272	—	327	—	—	—	—	—	—	—	—	
Jtl	—	—	—	27	—	—	—	—	—	—	—	—	
Vnr	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Gvl	—	—	—	—	—	180	—	—	—	—	—	—	
Kpb	—	—	—	—	—	—	—	—	—	659	—	—	
Vrm	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ör	—	—	—	—	11	10	—	—	—	—	—	—	
Vstm	—	—	—	—	36	—	—	—	—	217	—	—	
Ups	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	
Sth	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sdm	—	—	—	—	30	—	70	19	—	—	27	—	
Ög	—	—	—	—	—	—	8	—	—	14	—	—	
Skb	—	—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	
Äbg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	
Jkp	—	—	—	—	—	—	31	4	—	8	—	—	
Krb	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	
Klm	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	—	
Gtl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Gbg	—	—	—	—	—	64	—	—	—	—	—	—	
Hl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Bl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Krs	—	—	—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	
Mlm	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Riket	—	1 622	—	555	77	190	149	58	28	—	940	15	
<i>Entire country</i>													
1955 (sept. o. okt.)	—	—	4	4	586	1 499	146	277	13	141	1 716	11	

1) Timmer och osågat virke, massaved och brännved.

virke¹, utförda av den yrkesmässiga biltrafiken månaderna mars och

months in 1957

Mättenhet: ton
Unit of measurement: ton

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
Ög	Skb	Äbg	Jkp	Krb	Klm	Gtl	Gbg	Hl	Bl	Krs	Mlm	Riket <i>Entire country</i>	1955
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	551	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 599	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	180	836
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	659	128
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	80
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	213	119
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	253	967
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	114	2 221
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	59
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 183	377
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	215	41
—	—	—	—	—	113	8	64	—	—	—	—	—	319
—	—	—	—	—	8	208	22	—	—	—	—	—	1 301
—	—	—	—	—	206	45	—	—	—	—	—	—	874
—	—	—	—	—	239	110	33	45	40	95	161	652	1 747
—	—	—	—	—	7	174	—	157	—	8	277	154	425
—	—	—	—	—	17	90	—	—	—	21	44	12	242
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	77
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	125
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	129
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	163
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	626
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	288
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	337
1 308	263	387	1 039	98	356	—	449	1 466	205	204	1 053	10 462	12 380
402	227	234	1 303	1 112	293	—	1 033	1 395	696	212	1 076	12 380	—